

Sorenskrivaren i Sunnhordland I.B.b. 8 Storskifteprotokoll Etne m.m. 1874-1886

Aar 1874 den 10de September var i Torbjørn Tollefsens Hus paa Gaard Øien i Etne Thinglag samlet den ifølge Kongelig Resolution af 23de Mai samme Aar i Henhold til Udskiftningsloven af 12te October 1857 § 21 nedsatte Commission til Udskiftning af en større Sameiestrækning tilliggende Etne med flere Præstegjelde. Commissionen bestaar af Sagfører D. Dietrichson som Formand og som Medlemmer iøvrigt Udskiftningsassistent O. Nilsen samt Gaardeierne Christoffer Lund, Nils Christoffersen Sundnæs og Nils Johnsen Sjø. Samtlige Medlemmer erklærede forhen at have aflagt behørig Ed, ligesom, at ingen af dem, dem bekjendt, staar i Slægtskab eller deslige Forholde til nogen Opsidder i Sameiet.

Der fremlagdes: 1. Skrivelse til Formanden fra Søndre Bergenhus Amt af 9de Juni dette Aar. 2. det ovennævnte Kongelige Commissorium af 23de Mai dette Aar. 3. Gjenpart af Indredepartementets Foredrag, der ligger til Grund for den faldne Resolution, og 4. Andragende fra flere Gaardbrugere i Etne, dateret i Mai 1869 med Paategninger af Ordførerne i Etne og Aalunds Communebestyrelse. Det Fremlagde indtages. #

Det oplystes, at den opnævnte 1ste Suppleant Gaardeier Sjur Johannesen Øvrevig er Broder af Lensmand Øvrevig i Skonevig, der igjen er Eier af Gaarden Aasheim, som har Andel i Fællesskabet. I denne Anledning vil Formanden igjennem Amtet indgaa med Forespørgsel til Departementet om, hvorvidt der bør beskikkes en ny Suppleant, og for Tilfældet foreslaa en saadan.

Commissionen har efter Tilkaldelse været samlet hersteds siden den 4de Dennes, og i denne Tid været beskjæftiget med at forhandle i Udskiftningsens Anliggende med Hensyn til Planen med Videre for denne, tilberamme Begyndelsesmødet til næste Aar og udfærdige de i saa Henseende fornødne Stævninger. Commissionen har derhos foretaget en Del orienterende Befaringer af Sameiet og specielt fra 7de til 9de Dennes gjort en Reise langs en Del af den formentlige Nordgrændse for dette nemlig fra Gaard Fjære ved Bunden af Aakrefjorden til gaard Jøsendal i Ulensvang. Commissionen var nemlig under Haanden kommen til Kundskab om at det af forskjellige Grunde formentlig vil vise sig at denne Grændse muligens ikke er Sameiets sande Nordgrændse, men at det egentlige Fællesskab først afskjæres længere Nord. Ved de Oplysninger, som Commissionen paa denne Reise har

indhættet, har dette ogsaa, saavidt skjønnes, bekræftet sig, idet det navnlig af Opsiddere paa Gaardene i Dalføret fra Aakrefjorden til Jøssendal opgaves, at disse Gaarde have Eiendomsret saavel i Strækningen søndenfor som nordenfor den nævnte formentlige Ydergrændse, saavelsom at der i Fjeldstrækningen nordenfor denne ikke findes lovlige Grændseskjel og Mærker, men tvertimod findes Tvisteigheder og Ulemper Sted mellem flere af Gaardene i Dalføret og forskjellige Gaarde nordenfor, der nemlig ligeledes have Rettigheder i Fjeldet nordenfor. Derimod er det opgivet og tillige sandsynligt, at der vil findes en Nordgrændse for Fællesskabet i en Linie fra Bunden af Matrefjorden til Folgefonden, derfra langs Fondens sydlige Ende og videre fra dens østlige Side til Odde i Sørfjorden eller et Sted i Nærheden af denne. Commissionen har imidlertid paa Udskiftningens nærværende Standpunkt ikke fundet Anledning til med Hensyn til Foranstaaende at anstille nærmere Undersøgelse, men forbeholder sig i saa Henseende at iagttage det Fornødne naar Sameiets Ydergrændser i det Hele blive undersøgte og bestemte. Formanden bemærkede med Hensyn til, at det, som i den oven fremlagte Skrivelse fra Amtet anført, henstilles til ham at foretage en foreløbig Befaring af Aastederne, at han i denne Anledning af forskjellige Grund har troet ikke at burde foretage saadan Befaring, hvorom han i Skrivelse af 20de Juli dette Aar underrettede Amtet.

Commissionen har under sit Samvær her udfærdiget Stævning i 9 Exemplarer, ifølge hvilken samtlige Fællesskabet Interesserede varsles til at møde paa Gaarden Støle her i Thinglaget Fredagen den 2^{den} Juli førstkommende Kl. 9 Formiddag. Disse Stævninger ville ved Formandens Foranstaltning blive behørigt bekjendtgjorte. Da ingen fortiden havde videre at anføre blev hermed sluttet. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at bemærke.

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1875 den 2^{den} Juli var Udskiftningscommissionen samlet paa Gaarden Stødle i Etne Thinglag.

Hvorda Formanden fremlagde 1 Stævning forkyndt i Etne. 2^d forkyldt i Skonevig, 3^d forkyndt i Fjeldberg 4^d forkyndt i Ullensvang, 5^d forkyndt i Røldal, 6^d forkyndt i Sand, 7^d forkyndt i Vigedal, 8^d forkyndt i Saude og 9^d forkyndt i Suldal. Han bemærkede derhos med Hensyn til hvad der i Mødet den 10de September forrige Aar er udført angaaende Suppleanten Sjur Johannesen Øvrevigs mulige Indhabilitet, at han i Skrivelse af 16de December forrige Aar i saa Henseende gjorde Indberetning til Søndre Bergenhus Amt, at Amtet derefter i Skrivelse af 8de Januar næstefter udtalte sig derhen, at det ansaa det rettest at en nye Suppleant beskikkedes i Sjur Øvrevigs Sted; men at der derefter den 15de sidstnævnte Maaned til Formanden indløb en Skrivelse fra Lensmand Øvrevig,

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

hvori denne meddeler at have bortskjødet sin eiende Andel af Gaarden Aasheim og saaledes ikke nu længer at være Lodeier i Fællesskabet samt at Formanden derpaa i Skrivelse af 2^{den} Februar dette Aar herom underrettede Amtet saa at Beskikkelse af nogen nye Suppleant bortfalder.

De fremlagde Stævninger indtages saalydende. Da Stævnemaal og Varsel befandtes at være i Orden og heller ikke forøvrigt vistes nogen formel Hindring med Udskiftningens Fremme vil Commissionens Arbeide saaledes nu tage sin Begyndelse.

Derefter blev oplæst for Forsamlingen 1 Det Kongelige Commissarium af 23de Mai forrige Aar, 2 Gjenpart af Indredepartementets Foredrag, der ligger til Grund for Resolutionen, 3 Den i dette Foredrag omhandlede Ansøgning dateret Mai 1869 samt 4 et Exemplar af de fremlagte Stævninger med samtlige disses Paategninger.

Tilstede i Retten havdes Matrikkelfortegnele for Ryfylke Fogderi af Stavanger Amt saa vel som for Skonevigs, Etnes, Fjelbergs, Kinserviks og Røldals Thinglage af søndre Bergenhus Amt. Af Interesserede i Fællesskabet var fremmødt:

Fra Skovevigs Thinglag:

1 Endre Olsen Birkestrand, 2 Ole Sjursen Visekjær, 3 Ørjan Tollefsen indre Skaalnæs, 4 Ole Ørjansen Miljeteig, 5 Johannes Christoffersen og 6 Ole Eliassen Markhus, 7 Lars Larsen d^o, 8 Marte Sakariasdatter, 9 Johannes Olsen Teigland, 10 Ole Eriksen, 11 Erik Eriksen og 12 Ole Larsen nedre Sævereide, 13 Johannes Pedersen, 14 Erik Olsen øvre Sævereide, 15 Vier Eriksen Tjelmeland, 16 Paal Torgersen og 17 Rasmus Nilsen Vattendal, 18 Erik Olsen Tveite østre, 19 Ole Helgesen indre Næs, 20 Ole Olsen og 21 Ole Larsen Tjelflodt, 22 Lars Abrahamsen yttre Næs, 23 Rasmus Torrisen Aasheim, 24 Lensmand Øvrevig for Ole Olsen og Ole Pedersen Aasheim efter skriftlig Fuldmagt af 1ste forrige Maaned, der framlagdes, oplæstes og indtages saalydende. Videre fremmødte: 25 Halvor Tollefsen Valdre, 26 Lars Pedersen og 27 Peder Pedersen Millie, 28 Jacob Jacobsen Tjelde, 29 Lars Aadnesen Læknæs, 30 Landhandler Tungesvig, 31 Lambrigt Larsen Læknæs, 32 Ole Olsen Skoge, 33 Lars Pedersen Mortvedt, 34 Jens Ingebrigtsen d^o 35 Halvor Olsen Molnæs som Bestyrer af Sønnen Ole Halvorsens Gaard, 36 Peder Nilsen Axland, 37 Sjur Gundersen Søvig, 38 Haldor Eriksen Ebne midtre, 39 Tollev Askildsen Hetleflaadt.

Af Etne Thinglag:

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

40 Jacob Torstensen og 41 Anfind Stensen Axdal, 42 Ole Sjursen Brændeland, 43 Svend Eriksen Fitje 44 Tjerand Tjerandsen d°, 45 Ole Olsen d°, 46 Gunder Johannesen Silde, 47 Lars Kvaalem Kambo, 48 Lars Christiansen d° 49 Lensmand Haaland (Stødle) 50 Sjur Rasmussen d°, 51 Tørkel Sjursen d°, 52 Jone Sjursen d°, 53 Sjur Alvaldsen d°, 54 Erik Eriksen Va, 55 Johannes Tollefen d°, 56 Tollef Tollefsen Grønstad, 57 Tollef Ingebrigtsen Hovland, 58 Helje Larsen Skjeldal, 59 Gunder Olsen Norheim, 60 Ole Henriksen Nærnæs, 61 Sjur Samulsen Haaland yttre ved sin Curator Lensmand Haaland, 62 Samuel Kristoffersen Løvereide, 63 Torbjørn Abrahamsen Josnæs, 64 Abraham Abrahamsen D°, 65 Knud Tjerandsen Lunde, 66 Torris Eriksen Bjerk, 67 Johannes Osmundsen Vindje, 68 Vier Eriksen Tveiten, 68 Amund Halvorsen Skjold, 69 Thor Godskalksen Haldeland, 70 Torbjørn Torbjørnsen Øien, 71 Hans Taraldsen Frette, 72 Nils Sjursen Kvamme, 73 Ole Torkelsen Sande, 74 Tollef Lambrigtsen Reme ved sin Værge Erik Eriksen Va, 75 John Jacobsen Ræme, 76 Ole Hansen Ramsvig, 77 Haldor Olsen D°, 78 Peder Pedersen Grindem, 79 Lars Eriksen d°, 80 Sjur Odsen d°, 81 Even Evensen d°, 82 Sjur Halvorsen Ryg, 83 Elias Larsen d°, 84 Jone Eriksen d°, 85 Ole Olsen Auestad, 86 Hadle Thorsen d° 87 Lars Torbjørnsen d°, 88 Morten Osmundsen Tesdal, 89 Lars Johnsen d°, 90 John Osmundsen Halleland, 91 John Abrahamsen Økland, 92 Villum Thorsen Onnesten, 93 Sjur Thorsen Hardeland, 94 Osmund Thorsen d°, 95 Kristen Kristensen Lilledalen, 96 Osmund Godskalksen Kaldeim, 97 Lars Ommundsen d°, 98 Ole Knudsen Høiland, 99 Thor Olsen d°, 100 Anfind Larsen Ekeland, 101 Ole Olsen indre Fosse, 102 Tollef Tollefsen Gravelseter, 103 Thor Thorsen d°, 104 Ole Helgesen Vaagen, 105 Ole Ingemonsen Engelsjær, 106 Halsten Larsen Ve, 107 Nils Sørensen d°, 108 Sjur Sjursen Mo for Sjur Osmundsen d°.

Af Fjelbergs Thinglag:

109 Aadne Larsen Stuma.

Af Saude Thinglag:

110 Tormod Ovesen Mosbakke, 111 Helje Eriksen d°, 112 Peder Paulsen Fløgstad, der tillige fremlagde Fuldmagt fra flere andre Opsiddere paa Fløgstad samt Hølleland og endvidere en d° fra Opsidderne paa Espeland; disse Fuldmagter oplæstes og indtages saalydende # Videre mødte: 113 Sjur Johannesen Østreim og 114 Tarald Johannesen d°.

Af Vigedals Thinglag:

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

115 Torris Madsen Helgeland, 116 Lars Madsen Helgelvold øvre, 117 Torris Osmundsen d^o nedre, 118 Nils Hansen Midthelgevold, 119 Jens Pedersen Hundeseid, 120 Lars Torbjørnsen Lilleland, 121 Knud Knudsen d^o, 122 Torkel Bjørnsen Roaldskvam, 123 Ole Sjursen Ullevold, 124 Johannes Larsen Øvreland, 125 Torjus Torjusen Birketvedt, 126 Jens Jensen Aasebø, 127 Torbjørn Johannesen Ilstvedt.

Fra de øvrige Thinglage meldte ingen Opsidder sig, derimod meldte sig nu endvidere fra Skonevigs Thinglag: 128 Lars Nilsen Sandvig, og fra Etne Thinglag: 129 Jens Torbjørnsen Gjerde, 130 Ole Hansen Flokketvedt, 131 Ole Olsen Gjerde.

Efter en Del Ventilationer blev det vedtaget, at den til Udskiftning foreliggende Strækning danner to Fællesskaber forsaavidt som Strækningen adskilles ved Gaardene Sævereides og Løvereides sammenstødende Hjemmemarker (Hjemmehavnegange), i hvilken Anledning de tilstedeværende Opsiddere fra Sævereide og Løvereide erkjendte, at disse Gaarde ikke have nogen Ret i Fjeldet vestenfor, ligesom det af samtlige Tilstedeværende udtrykkelig vedtages, at de vestenfor liggende Gaarde ingen Ret have østenfor Afskjæringen og omvendt.

Af Opsiddere, der ikke før idag have meldt sig til Protokollen var nu endvidere fremmødt: fra Etne Thinglag 132 Commandersergeant Søholdt (Østreim), 133 Johannes Halvorsen d^o, 134 Tollef Halvorsen d^o, 135 Lars Larsen d^o.

Paa speciel Anledning og Forespørgsel af Commissionen om, hvorvidt Nogen af de tilstedeværende Opsiddere forlanger, at Commissionen ved Udskiftningen alene skal lægge Gaardenes respective Matrikkelskyld til Grund for Udskiftningen, fremstod ingen med Paastand herom. Derimod yttrede Forsamlingen Ønske om, at Commissionen ved Udskiftningen tager Hensyn til dels Matrikkelskylden, dels ældre "Kan" og Brugsrettigheder og dels andre foreliggende Omstændigheder.

Det bemærkedes af Flere af de Tilstedeværende, at der formentlig er flere Gaarde, ogsaa af de, der idag have meldt sig som interesserede i Fællesskaberne, der dels ikke have nogen Ret i disse og dels kun en mere eller mindre indskrænket Ret, og forbeholdt man sig i saa Henseende senere under Udskiftningen at fremkomme med speciellere Oplysninger og Paastande, idet man nu foreløbig protesterede mod, at nogen mulig Hævden fra idag af løber.

De ovenfor nævnte Opsiddere fra Saude, nemlig Tarald og Sjur Johannessønner Østreim fremlagde en Fuldmagt dateret igaar og underskrevet af Daniel I. Østreim og Ole G. Østreim, og hvorved disse

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

sidste bemyndige de Mødende til at ivaretage deres Tarv her idag. Fuldmagten oplæstes og indtages her saalydende #

Tarald Johannesen fremlagde derhos endvidere en lignende Fuldmagt fra Jacob T. Brække og Ingeborg I. Brække, hvilken ligeledes oplæstes og indtages her saalydende #. Det vedtages, at samtlige Opsiddere i Fællesskabet have efter Omgang og i Forhold til deres Matrikkelskyld at yde Commissionen al den Assistance, som den i Anledning af Udskiftningsarbeidet maatte tiltrænge, dette efter nøiagtigst mulige Omgang og Fordeling.

Forøvrigt forbeholdt Enhver af de Mødende sig alt Fornødent i Anledning af Udskiftningen.

Det idag Protokollerede blev oplæst for Forsamlingen og da Ingen idag havde Videre at anføre, blev hermed sluttet.

Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at bemærke.

D. Dietrichson. O. Nilsen. N. Sundnæs. N. Sjo. C. Lund.

Aar 1875 den 17de Juli var Commissionen samlet i Gunder Vigleiksens Hus paa Gaarden Sandven i Odde.

Hvorda: Efter Tilsigelse var fremmødt følgende Opsiddere fra Gaardene Sandven og Jordal: Fra Sandven: Grunder Vigleiksen, Johannes Magnusen, Christen Østensen, John Johnsen, Ole Samsonsen, Ommund Torstensen og John Henriksen ved Faderen Henrik Johnsen, og fra Jordal: Vilkaarsmand Østen Danielsen samt Opsidderne Od Jacobsen, Johannes Johannesen, Od Pedersen, Peder Arnesen samt end videre Vilkaarsmand Ole Helgesen.

Commissionen bemærkede, at den siden Mødet den 2^{den} Dennes har været beskæftiget dels med Møder og Conferencer med Lodeiere paa forskjellige Steder i Sameiet og dels med at fastsætte Fællesskabets Ydergrændse paa den nordlige Side af samme, og bleve disse Ydergrændser nu til Protokollen beskrevne som følger: Grændselinien begynder ved x (Kors) i Bjerg samt en opreist Stenvarde paa nederste Kant af "Thorskartinden" paa Endefjeld ved Aakrefjorden, ved hvilket Punct det angaves, at en ældre Skiftelinie mellem Gaardene Fjæres og Mosdalens Hjemmemarker ender, hvilken sidste Skiftelinie begynder i "Lyrehaalen" ved Aakrefjorden. Fra det anførte Kors gaar Grændselinien i NO. til N. 1/2 N. noget over 300 Alen til x i Bjerg tæt ved en ældre Varde omtrent midt paa Thorskartinden, derfra i Nordost til x i en stor Sten paa øverste Thorskartinden, derfra

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

omtrent samme Retning til x i Bjerg samt en Stenvarde paa "høieste Kleivene", derfra til x i Bjerg paa høieste Top af Endefjeld tæt ved en der opført stor, ældre Landmaalervarde, derfra omtrent i NO. efter høieste Fjeldrusten til x i Bjerg samt Stenvarde omtrent i Nord op fra "Øijordbakkene", derfra i noget mere østlig Retning til x i Bjerg og Stenvarde paa indre Kant af "Øijordbakkene", derfra omtrent i OSO. til x i Bjerg og Stenvarde paa et høit nøgent Fjeld op fra "Bjørneskar", derfra omtrent i Øst til x i en stor opretstaaende Sten op fra "Bjørneskar" og ganske i Nærheden af en mod Gaard Fjære skraanende brat Fjeldside, derfra langsefter denne Fjeldside til x i en rund Bjergkult ganske tæt ved Braattet og paa vestre Side af Veien til "Hjortedalsbrækken"; ved Korset blev tillige opført en Stenvarde. Fra sidstbeskrevne x gaar Grændselinien omtrent i N. til Ø til x i Bjerg samt Stenvarde op for "Tvernibbenuten", derfra omtrent i ONO. til x i Bjerg samt Stenvarde paa vestre Kant af "Nordalsnuten", derfra omtrent samme Retning til x i en stor rund Sten paa en Høide strax østenfor en Tverdalen, der gaar ud fra "Nordalen", derfra omtrent samme Retning til x i Bjerg samt en Stenvarde paa østre Kant af Norddalen; derfra bøier Linien i Norost til Nord til x i Bjerg samt Stenvarde paa en Bjerghaug ved øverste Ende af "Norddalen", derfra i Ø. til N. til x i Bjerg samt Stenvarde paa østre Kant af "Vierflatene", derfra NO. til Ø. til x i Bjerg paa "Svartenuten" tæt ved en ældre Landmaalervarde, derfra samme Retning til x i Bjerg samt Varde paa d^o, derfra NO. 1/2 N. til x i Bjerg samt Varde, derfra NO. til x i en stor Sten samt Varde i "Kjindalsnutene", derfra omtrent NNO. til x i Bjerg opover "Kvannebækken" tæt ved en ældre Landmaalervarde, derfra omtrent i N. til x i Bjerg østenfor "Fagnabotten" tæt ved en ældre Varde, derfra i N. til Ø til x i Bjerg samt Varde paa Fjeldryggen mellem "Fagnabotten" og øverste "Skjæggedalsvandet", derfra N. 1/2 Ø til x i Bjerg og Varde paa samme Fjeldryg, derfra omtrent N. til x i Bjerg og Varde paa d^o, derfra omtrent samme Retning til x i en Bjergvæg paa østre Side af "Sandvikehøsen" og tæt ved Folgefondens Fod, til hvilken Fod Grændselinien i samme Retning fortsætter. Derfra følger Grændselinien Folgefondens Fod indtil et Punkt paa sammes Østside, hvorfra efter Overenskomst mellem de tilstedeværende Opsiddere fra Sandven og Jordal og overensstemmende med tvende i Retten tilstedeværende Udskrifter af Aatstedssagen mellem disse Gaarde, den ene paabegyndt 27de Juli og paadømt 7de September 1849 og den anden paabegyndt 25de og sluttet 26de Juli 1850, - udgaar en Linie, der nu beskrevet saaledes: Linien gaar efter søndre Kvandalselv fra den øverste Fod i denne til Kvandalsvandet, derfra efter dette Vand indtil et Punct paa sammes søndre Bred, der i Forretningen af 25de og 26de Juli 1850 er nærmere bestemt og beskrevet ved et i en Bjergnakke paa søndre Side af Elven ved Fosen hugget x, "derfra gaar Linien i Syd og under Bjerglaget, hvori" ved hin Forretning "blev hugget en L Gloppe, hvis søndre Udhug viser Linien gaaende i Vest langs under Bjerglaget til

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

en d^o >, hvis vestre Udhug angiver Liniens Retning i N. ned til Vandet, ved hvilket blev hugget et x i en Sten". Fra dette x gaar Linien videre efter Kvandals Elv og Vasdrag til et Sted paa søndre Side af Elven mellem Kvirvelivandet og nederste Stølevandet, hvor Elven benævnes Krogene og hvor Linien atter ved en Bøining, der er afmærket dels ved Gjerder dels ved Fjeldskrænterne mod Syd og som ender omtrent midt paa søndre Bred af nedre Stølevandet, - afskærer en Beitestrækning paa Vasdragets søndre Side; fra Bøiningens Endepunct gaar Grændselinien derpaa efter nedre Støls vandet og Kvandalselven til dennes Udløb i Sandven vandet, og bemærkes det sluttelig, at Linien i dens øverste Ende lukkes ved en Linie fra den ovenbeskrevne øverste Fos i den søndre Elv lige i Vest op i Folgefonden.

Ved de til Protokollen idag beskrevne Skiftelinier er altsaa Sameiets nordlige Ydergrændse fastsat.

Det Protokollerede blev oplæst og da Ingen idag havde videre at tilføre, blev hermed sluttet. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1875 den 3^{die} August var Commissionen samlet paa Sæteren Nystølen under Gaarden Rullestad i Skonevig.

Hvorda: Bemærkedes, at Commissionen siden sidste Sammentræden fremdeles har været beskjæftiget med Grændseopgang, og bleve nu følgende Grændselinier til Protokollen beskrevne saaledes:

Fra Ydergrændsens sidste beskrevne Endepunct ved Kvandalselvns Udløb i Sandven vandet eller rettere sagt fra det Punct i Elven, hvor Fjeldstrækningen ender og Gaard Sandvens Hjemmemark begynder, begrændses Sameiet ved Gaardene Sandvens, Hildals, Grønsdals, Vetterhus's, Espelands, Stenbergs og Jøssendals mod Fjeldet liggende Hjemmemarker paa vestre Side af Oddedalføret indtil et Punct i Seljestadelven omtrent tvertoverfor Gaarden Skar, hvor nemlig den til Gaard Jøssendal liggende Fjeldstrækning uden mellemliggende Hjemmemark begrændses af selve Elven. Fra dette Punct følger Linien Seljestadelven opefter indtil Lønningselvns Udløb i samme strax nedenfor Seljestadbroen, gaar derfra efter Lønningselven og Lønnings vandet til Vandets øverste Ende, hvor der blev hugget x i en stor Sten ved en liden Vig, hvori udløber en Bæk, derfra efter et ældre, mellem Seljestad og Lønning eksisterende Kan eller Skifte omtrent i S. til Ø. til et nu hugget x i en Bjergnakke noget nordenfor Røldalskjønnen, derfra omtrent samme Retning til x i Bjerg samt Stenvarde ved nordlige Bred af dette Kjøen, derfra i Syd til Ø 1/2 Ø tvert over Kjønnen til x i en stor

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriffforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Sten i Bakken paa søndre Side af samme, derfra omtrent SSØ til x i Bjerg paa østre Side af Røldalskjønjuvet (Korset staar paa øverste Flade og i Hjørnet af en Bjergvæg); derfra gaar Linien omtrent i SO. til S. 1/2 S. til x i en stor fritstaaende Klippeblok midt i Dalen nedenfor Kringleuren, derfra S. til Ø 1/2 Ø til x i en Bjergnæse paa Fjeldet over Kringleuren, derfra SO. til S, til x i Bjerg samt Stenvarde paa "Naasanuten", derfra SO. lidt S. til d^{it} paa d^{it}, derfra SO. til S. til x i en stor Sten paa "Lægdenuten", derfra SO. til S. 1/2 S. til x i Bjerg samt Varde lidt østenfor nogle smaa Kjøn, derfra SO. til S. til d^{it} og d^{it} paa Toppen af et Fjeld vestenfor Grøndalshøse (Korset er anbragt i en mod Sydvest vendende Bjergvæg); derfra gaar Linien i SSO. til x i en stor rund Sten samt Varde paa en Fjeldtop paa Horreheien, derfra SO 1/2 S. til x i en Bjergskolt samt Varde paa d^{it} Hei, derfra i Syd til x i Bjerg samt Varde paa d^{it}, derfra i samme Retning til d^{it} og d^{it} paa d^{it} (omtrent 45 Alen i SO. for Korset og Varden ligger paa en liden Bjergkant en stor firkantet hvidgraa Sten). Fra sidsnævnte Kors gaar Linien i S. til V. til x i en mod Nordvest vendende Bjergvæg samt Varde paa Horreheien, derfra SO. til S. til x i en Bjergnakke samt Varde paa d^{it}. (Bjergnakken danner en omtrent spids Vinkel, hvis Hjørne vender mod Vest); fra sidsnævnte Kors gaar Linien derefter i SO. til Ø. til Horrenæsbækkens Udløb af "Stemmen" og følger derefter denne Bæk indtil den naar Fjeldslaattene for Gaard Horre og Horrenæs. Ved den nu sidst beskrevne Linie er imidlertid Intet afgjort med Hensyn til de i Strækningen muligens værende Helleberg, hvis Fordeling ikke bliver Gjenstad for nærværende Udskiftning, og var af Lodeierne tilstede ved Befaringen af Linien fra Seljestad: Fra Hamre: Knud Knudsen og Ammund Olsen; fra Seim: Ole Knudsen og fra Horre: Sjur Ormsen, Nils Olsen og Nils Knudsen. Fra sidstbeskrevne Punct gaar Linien dels efter Grændsen mellem den egentlige Fjeldstrækning og de Gaardene Horre, Ekevig, Eke, Lone og Hegreland tilhørende Hjemmemarker paa vestre Side af Røldalsvandet og den derfra udløbende Elv, - dels efter selve dette Vand og Elven ligetil en i Elven udløbende Aa eller Bæk mellem Gaard Hegreland i Røldal og Gaard Thornæs i Suldal, hvilken Bæk kaldes Skiftesbækken.

Da Commissionen den 24de forrige Maaned var naaet til det sidsnævnte Punct med Befaring og Beskrivelse af Fællesskabets Ydergrændser, fandt man det rettest herfra, hvor Stiftsgrændsen mellem Bergens og Christiansands Stifter gaar, at begynde Befaring og Bestemmelse af denne Stiftsgrændse, med Hensyn hvortil bemærkes, at Commissionen har troet det rigtigst til Udskiftningens hurtigst mulige Fremme allerede iaar at erholde Stiftsgrændsen opgaaet og Udkast til samme for mulige Klager Skyld udlagt.

Man har nemlig anseet det mindre fornødent allerede nu at bestemme Ydergrændserne for Fællesskabet i hele dets Udstrækning; men troet det hensigtsmæssigst hermed at udsætte indtil og eftersom den engere Befaring af Fællesskabets forskjellige Dele vil blive foretaget, dette saameget mere, som Ydergrændserne fra det ovenbeskrevne Punct i Elven mellem Røldals- og Suldalsvandet efter al Rimelighed dannes af de i Departementets Foredrag og Udskiftningsformand Nilsens Indberetning omhandlede naturlige Grændser, medens saadanne naturlige Grændser for Fællesskabet ikke kunde siges at eksistere i det af Commissionen indtil 24de forrige Maaned befarede Felt, hvor Sameiet nemlig støder umiddelbart mod andre Sameier, hvorfra det maatte udsondres.

Mandagen den 26de Juli paabegyndte Commissionen saaledes Befaringen af Stiftsgrændsen, og blev det af samme hidtil befarede nu til Protokollen beskrevet som følger:

Linien begynder som anført ved den nævnte Skiftebæk mellem Hegreland og Thornæs og gaar efter denne Bæk og i videre i vestlig Retning overensstemmende med en fra 23de til 26de August 1871 paa Gaarden Thornæs afholdt lovlig Udskiftingsforretning, under hvilken Forretning, hvoraf Udskrift under Befaringen leveredes Commissionen, Skiftemærker ere satte indtil et Punct i Slettedalen vestenfor Vireholmene i Slettedalselven, hvor ved hin Forretning blev anbragt et Skiftemærke bestaaende af tre smaa Stene, og hvor nu af Commissionen blev hugget et Skiftekors i Bjerget og anbragt en Stenvarde ved Siden af samme.

Fra dette Punct gaar Linien omtrent i Vest opefter et Skar til x i en stor Klippeblok paa Toppen af Skaret og strax søndenfor et lidet Kjøen, derfra i NV. til V. til x i et Bjerghjørne samt Varde op fra Tverdalskjøn, derfra omtrent i NNV. til x i et Bjerg samt Varde paa vestre Side af nogle smaa Kjøen, derfra NV. 1/2 V. til x i Bjerg samt Varde paa et høit Fjeld paa den vestlige Side af et Skar eller lidet Dalføre mellem nogle Kjøen derfra i N. til x i Bjerg samt Varde nordenfor og op fra et lidet Vand, hvori en Holme, derfra i N. til Ø til x i en noget høi Bjergkult samt Varde op fra inderste Vasdalsvandet.

Ved den nu beskrevne Opgang af Stiftsgrændsen vare af Opsiddere med Videre tilstede: Fra Hegreland: Eieren Østen Nilsen og Husmændene Knud Olsen Næs og Ole Ormsen Lien; fra Thornæs: Eieren Nils Mikkelsen; fra Lone: Eierne Ole Nilsen, Thormod Mikkelsen og Ole Tjerandsen samt fra Handeland i Saude Eieren Torger Christensen og Vilkaarsmand Nils Johannesen som Værge for den umyndige Opsidderske Guro Johannesdatter.

Fra sidstbeskrevne Punct ved inderste Vasdalsvandet gaar Linien i NO. til tvert over Vandet til x i Bjerg samt Varde paa den høieste runde Top af Fjeldet paa nordostre Side af Vandet, derfra i NO. til x i Bjerg samt Varde paa en høi Bjergtop, derfra NO 1/2 N. til d^{it} og d^{it} paa en d^{it} noget i sydvestlig Retning op fra Midten af en Dal og en Bæk mellem Kringekjøn og Svartevandet samt i Retning SV. til V. fra Landmaalervarden paa Røldalssaaten.

Ved denne Befaring vare tilstede de samme Opsiddere med Videre som ovenfor nævnte med Undtagelse af Ole Nilsen Lone.

Fra sidstbeskrevne Punct gaar Linien i ONO over bemeldte Dal samt Varde paa et noget lavt Fjeld østenfor og ikke langt fra Svartevandet, derfra ONO. 1/2 N. til d^{it} og d^{it} paa en Nut venstenfor!! Kringekjøn, derfra NO. til N. til d^{it} og d^{it} tæt ved et lidet Kjøn, der er beliggende ved Foden af det sydvestre Hjørne af Lemsnuten, derfra i NO til x i Bjerg samt Varde omtrent i nordøstre Hjørne af samme Nut, derfra i N. til x i et Bjerghjørne nede i et "Høs", derfra omtrent NV. efter en Bjergvæg i en Strækning antagelig et Par 100 Alen til den søndre Bugt af mellemste Sandvandet (det anførte Kors i Bjerghjørnet er anbragt i Vest fra Landmaalervarden paa Røldalssaaten), fra nævnte Bugt af mellemste Sandvandet følger Linien dette Vand indtil den østre Bugt af samme omtrent i Vandets øverste Ende.

Ved den sidstbeskrevne Befaring vare tilstede: Nils Johannesen Handeland, Torgils Paulsen Eke og Gunder Knudsen Ekevig.

Ved sidst beskrevne Bugt af Sandvandet blev hugget Kors i en brat mod Vest vendende Bjergvæg circa 20 Alen (ved lav Vandstand), i NO. fra Vandet og følger Linien fra dette Kors et høit selvgjerdende Bjerglag, der strækker sig i Hovedretning fra SV. mod NO., omtrent indtil Bjerglaget Hjørne mod NO., hvor der i et skraat mod Vest vendende Bjerg op fra overste Sandvandet blev hugget x (det selvgjerdende Bjerglag gjør omtrent i Midten en Bøining mere mod Øst). Fra sidstbeskrevne Kors gaar Linien i Nord lige i øverste Sandvandet og følger derefter dette Vand samt den i sammes øverste Ende faldende Elv indtil Vandet ved "Hallegrønne". Tilstede ved sidstbeskrevne Befaring vare: Torjels Eke, Gunder Ekevig og Nils Olsen Horre. Fra sidstnævnte Punct følger Linien Vandet ved "Hallegrønne" ligetil samme Endepunkt i en mod NV vendende Vig, hvor der paa nordre Side af Vigen omtrent 70 Alen fra dens inderste Bund blev hugget x i et afrundet Bjerg og opreist en Varde; fra dette Kors gaar Linien i Vest lidt Syd til x i Bjerg samt Varde i sydlig Retning fra nogle Kjøn, derfra V. lidt N. til d^{it} og d^{it} strax ønstenfor!! et lidet Vand, derfra i Vest lige i

dette Vand, derfra efter Vandet og en i sammes vestlige Ende udløbende Bæk samt det ovenfor denne Bæk liggende lille Kjøen, derfra i Vest omtrent 50 Alen fra Kjøen til x i en stor graa Sten, hvorpaa Varde, paa en Bjerghaug, derfra i V. til N. til midtre Dyrskarsvandet, derfra efter dette Vand og et ved smalt Eide fra samme adskilt Kjøen, der ligger i Vest fra Vandet, til x i Bjerg samt Varde omtrent 35 Alen fra Kjønnets vestre Side (Korset og Varden ligger i V. til N. 1/2 N. fra det næst foran beskrevne Kors); fra sidstnævnte Kors gaar Linien omtrent NNV. til x i en stor flad Sten paa en fritstaaende Bjergryg, der styrter brat af mod Nord.

Tilstede ved den sidstbeskrevne Befaring vare: Fra Seljestad Gjermund Ommundsen, Tormod Aslaksen, Thormod Thormodsen og Ole Larsen; fra Aartun: Daniel Torstensen og Østen Kristensen.

Fra sidstbeskrevne Kors gaar Linien i NV. til x i Bjerg samt Varde paa "Heieitelnuten" og derfra i VSV. til dⁱⁱ og dⁱⁱ paa et høit Fjeld, paa Kartet formentlig betegnet med Navnet Rullestadsaaten; men af Almuen kaldet Bordalsnuten og Saatefjeldet.

Tilstede ved denne Befaring vare: Thormod T. Seljestad, Guttorm Nilsen Skrome og Knud Johannesen Vintertun.

Hermed sluttet. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

1875 den 26de August var Commissionen samlet paa Landhandlerstedet Alundsøen i Fjælbergs Thinglag.

Hvorda bemærkes, at Commissionen siden sidste Sammentræden den 3^{die} Dennes fremdeles har været beskæftiget med Bestemmelsen af Stiftsgrænsen i Sameiet, hvormed den ogsaa blev færdig.

Følgende Skiftelinier bleve derefter nu til Protokollen beskrevne saaledes:

Fra det sidstbeskrevne Skiftemærke paa "Bordalsnuten" (Rullestadsaaten) gaar Linien i VSV. til x i Bjerg samt Varde et Stykke i SV. for "Saatevandet", derfra i V. til S. til x i Bjerg samt Varde paa "Trangeskarsnuten", derfra i SV. til V. til D^o og D^o paa "Helgedalsnuten", hvorved dog bemærkes, at Linien passerer "Trangeskar", saa at altsaa al Beitemark paa Liniens vestre Side falder til Bergens Stift.

Tilstede ved Befaringen af Linien fra "Rullestadsaaten" til "Helgedalsnuten" vare Ole Olsen, Lars Østensen og Askild Pedersen Rullestad samt Tørris Olsen Fjære.

Fra Skiftemærke paa "Helgedalsnuten" gaar Linien i Vest til x i Bjerg samt Varde, derfra i VNV. til x i Bjerg samt en paa en stor hvid Sten opført Varde paa "Vinjekvelsnuten" østenfor Vinjekvelven, derfra i VSV. til x i Bjerg samt Varde paa et fladt, mod Vest brat afstyrtende Fjeld i Dalen nedenfor "Vinjekvelsnuten", derfra følger Linien det samme selvgjerdende Fjeldlag, hvis Hovedretning gaar i SSV., indtil en "Nao" i Fjeldlaget strax ovenfor en liden Dam eller "Kjøn", i hvilken «Nau» blev hugget x; fra dette Kors gaar Linien tvert over Dalen i SSV. indtil den træffer den øverste fra Skautanuten nedgaaende bratte Bjergskraaning og følger derefter denne Skraaning til x i Bjerg samt Varde paa Toppen af "Skautanuten".

Tilstede ved Befaringen af Linien fra "Helgedalsnuten" til "Skautanuten" vare: Fra Gaard Øien: Torbjørn Tollefsen, og fra Gaard Aabø: Anders Andersen, Knud Jacobsen, Morten Torgersen samt Tjerran Nilsen.

Fra sidstbeskrevne Mærke paa "Skautanuten" gaar Linien i SV. til S. til x i Bjerg og Varde paa det høieste Punct af en graa "Fjeldhorg" søndenfor "Skautanuten", derfra samme Retning til den nordre Ende af et langt, smalt Vand under "Sauanuten", derefter følger Linien dette Vand til dets sydlige Ende under bemældte "Nut" og gaar endelig derfra ligetil Toppen af "Sauanuten", hvor blev hugget x i en mod VNV. vendende Bjergvæg og reist en Varde paa høieste Top af Nuten.

Tilstede ved Befaringen af Linien fra "Skautanuten" til "Sauanuten" vare: Fra Øien: Torbjørn Tollefsen; fra Brække: Halvor Gundersen, Ommund Larsen, Torjus Olsen og Johannes Halvorsen; fra Teig: Knud Nilsen, og paa Liniens sidste Del endvidere fra Espeland: Anders Nilsen samt fra Vinje: Torkel Sakariasen, Torkel Halvorsen, Johannes Osmundsen og Lars Larsen.

Ved videre Befaring af Stiftsgrændsen paa Strækningen fra "Sauanuten" til Storevandet i Nordstøldalen mødte: Helge Helgesen Høland, Torjus Torjusen Vattendalen som behørig befuldmægtiget af Eierne af Gaarden Vinje samt Lars Knudsen Riisvold, hvilken sidste foreviste en Udskiftningsforretning over Gaard Riisvold i Saude, afholdt fra 31te August til 2^{den} September 1841 og thinglæst 5te October samme Aar, ifølge hvilken denne Gaard blandt Andet er bleven udskiftet fra Gaard Vinje i Etne.

Fra Skiftemærke paa "Sauanuten" gaar Linien omtrent VSV. til "Noreskarnuten", hvor x blev hugget i et Bjerg og hvor derhos fandtes en stor Landmaalervarde, derfra omtrent samme Retning til x hugget i et noget høit Bjergparti nogle 100 Alen SO. til Ø. fra "Holsnanuten", hvor Varde blev opsat, og derfra videre til høieste Top af nordre "Skarvenuten". Derfra gaar Linien i Henhold til ovenomhandlede Udskiftningsforretning til x i Foden af nordre "Skarvenuten", derfra til x under "Flaabrækken" tæt ved Veien og endelig derfra til x i en Fjeldknat ved Storevandet paa nordre Side af Storevigen.

Ved Opgangen af Stiftsgrænsen paa Strækningen fra Storevandet til Bakkevandet vare tilstede: Fra Frette: Hans Taraldsen, Torkel Johannesen, Nils Rasmusen og Haagen Hansen; fra Haaheimsnæs: Torger Thorsen; fra Haaheim: Ole Gautesen, hvilke tvende sidste derhos angave, at de tillige mødte for Gaard Flaate; fra Sande: Ole Torkelsen; fra Ekrem: Tollef Sjursen og Omund Ommundsen; fra Ræme: John Jacobsen; fra Ramsvig: Halvor Olsen og Ole Hansen; fra Hovland: Johannes Johannesen, Tormod Knudsen og Haagen Johannesen, fra Mosbakke: Tormod Ovesen; fra Vegge: Lensmand Tengesdal, Gudmund Torgersen og Samuel Ovesen samt for Gunder Torgersen, Johannes Johnsen, og fra Gaard Saude: Daniel Gundersen.

Fra sidstbeskrevne Skiftemærke ved Storevandet gaar Linien tvertover dette Vand til et høit selvgjerdende Bjergbraat, som støder i Vandet lidt SV. fra Raudalsfosens Udløb i Storevandet, derfra efter dette Bjergbraat, der et et lidet Stykke op fra Vandet støder umiddelbart til Raudalselven, og hvorfra Grænsen dannes af denne Elv, der i øvre Ende af Raudalen gjør en betydelig Bøining mod Vest, danner en Fos og fortsætter videre til et trax!! ovenfor Fosen beliggende lidet Vand; derfra gaar Linien over Vandet i SV. til x hugget i en Bjergtop lidt op fra Vandets sydvestre Side, videre samme Retning til et andet tæt ved beliggende Vand, videre efter dette omtrent i samme Retning hentil Elvens Udløb i samme, derfra efter Elven til det noget større og tæt ovenfor beliggende Vand og videre af dette hentil et x, der blev hugget paa en Bjergskolt lidt Nord fra Elvens Udløb i Vandet og SV. til S. fra dens Udløb af Vandet, derfra efter Elven til et tæt ovenfor beliggende lidet Vand, derfra atter af Elven til et tæt ovenfor beliggende Vand, videre af Elven (dens nordvestre Løb) og et ovenfor beliggende langt og smalt Vand, "Kjæringevandet" kaldet; derfra gaar Linien efter dette Vand, der strækker sig SV. til S., indtil dets sydvestre Ende, derfra samme Retning efter Dalstrøget til x, der blev hugget i en stor Sten i Dalen paa dens nordvestre Side, videre omtrent samme Retning efter Dalstrøget til x hugget i en stor Sten og derfra nedover efter Bækken til et lidet Vand strax ovenfor "Bakkevandet", og videre efter dette lille Vand og Vasdraget til "Bakkevandet" saaledes, at i Tilfælde

af Gjærders Opførelse de selvgjerdende Bjerglag tæt ved Bækkens og Vandets sydøstre Side kan benyttes som Grændse.

Paa Befaringen af Linien fra Bakkevandet til Skaret under "Rødebjerg" vare tilstede:

Fra Grindem: Kristoffer Hansen, Lambrigt Kristensen, Sjur Olsen, Torbjørn Pedersen for Peder Pedersen, Aslak Tjerandsen, Ole Gundersen for Torbjørn Thorsen; for Etne Præstegaard: Gregger Nilsen og Johannes Halvorsen Tesdal; fra Svandal: Jacob Helgesen, Torkel Halvorsen og Halvor Torkelsen; fra nedre Kvam: Ole Olsen og Brynil Halvorsen; fra Djuvet: Johannes Thormodsen. De Mødende fra Gaard Kvam foreviste Udskiftingsforretning over Gaarden nedre Kvams Udmark, sluttet 23de September 1870, thinglæst 20de Februar 1871, ifølge hvilken Stiftsgrændsen er beskrevet paa Strækningen fra Midtnibben i Kvannenuten til dybeste Skaret under "Rødebjerg".

Fra ovenbeskrevne Vasdrags Udløb i Bakkevandet gaar Grændsen tvertover dette Vand omtrent SV. til Elvens Udløb af samme; derfra dannes Grændsen af denne Elv til et tæt ved beliggende lidet Vand kaldet Bakkevandskjønnet, videre af dette Kjøn og Vasdraget, der gaar omtrent mod Nord til et selvgjerdende Bjergbraat kaldet øverste "Kvannenutkanten", og videre efter denne Kant, hvori x blev hugget og Varde opsat Syd op fra østre Ende af "Avelsvandet", til et x i Bjerg, der i Henhold til ovenomhandlede Udskifning over Gaarden nedre Kvam, af de Mødende fra denne Gaard paavistes "i Midtnibben i Kvannenuten", derfra gaar Linien ifølge samme Forretning til x i en stor Sten paa Bjerg ved "Garlaget" (Retningen, tagen nu, SV. til V.), derfra i sydlig Retning til x i "Bjerg ved det vestenfor Svandalsvandet liggende Tjern", derfra til "x i Bjerg paa Bjørnedalskleiven" og endelig derfra i sydsydvestlig Retning til «x i fladt Bjerg i dybeste Skaret under Rødebjerg".

Paa Strækningen mellem sidste Skiftemærke under Rødeberget og lille Flaatevandet mødte: for Etne Præstegaard: Grigger Nilsen, Johannes Halvorsen Tesdal og Elling Johnsen Bjørndalen samt Sjur Alvaldsen Stødle og Ole Olsen Fitje, der angave at eie Beiter i Videdal. Videre mødte fra Gaard Roaldskvam i Vigedal: Torkel Bjørnsen og Torger Olsen. Mødende Grigger Nilsen foreviste Udskiftningsforretning af 16de Juli thinglæst 11te November 1861, hvorefter Etne Præstegaard er udskiftet fra Gaardene Aas, Iistad, Kvamme, Djuf og Hustvedt ved en Linie fra Støbækken ved Fagervandet til Bjørndalskleiven og videre.

Fra det beskrevne x i dybeste Skaret under Rødebjerg gaar Stiftsgrændsen til det x, der ifølge nysnævnte Forretning er hugget i høieste Bjergtop paa østre Side af Rauebjerg (Rødebjerg), derfra

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

i sydlig retning med Bøining i Vest efter en Fjelddryg til x hugget i høieste Top af "Hakasengnuten", derfra i sydsydvestlig Retning til x hugget i en stor Sten i "Storavaskar", derfra samme Retning til x i høieste østre Top af "Graanuten", derfra samme Retning til x hugget i en Bjergknat paa nordre Side af det dybeste Skar i "Graanuten", derfra samme Retning til x i en stor Sten ved Støbakken. Derfra gaar Linien omtrent V. til N. over Fagervandet til x, der blev hugget i den nordostre Side af den største af to store Stene lidt op fra Vandets Vestside, derfra omtrent samme Retning til x hugget i Bjerg paa "Høgnuten", derfra omtrent samme Retning til x hugget i en stor Sten paa nordre Side af Skiftesnæset ved søndre Bjørndalsvandet, derfra efter Vandet saaledes, at "Buhagenæset" hører til Bergens Stift, til x hugget i Bjerg lidt op fra Vandet oppe paa et mod syd vendende Bjerghjørne i "Tindefjerdings" (Retning V. til S.), derfra NV. til V. til x hugget i Bjerghaug NV. op fra "Tindafjordskjønnen", derfra omtrent NV. til x hugget i Bjerg VSV. og noget over 100 Alen fra "kvita Nibbo", derfra omtrent NV. til N. til x hugget i en stor, lavtliggende Sten lige ved Bredden af "lille Flaatevandet."

Tilstede ved Befaringen af Linien fra "lille Flaatevandet" til "Furuvandet" vare: Fra Øiestad: Hadle Sakariasen og Hadle Thorsen; fra Kaldem: Ommund Ommundsen og Osmund Godskalksen; fra Ryg: Elias Larsen og Jone Eriksen; fra Roaldskvam: Torkel Bjørnsen og Torger Olsen; fra Høiland: Knud Olsen.

Fra sidstbeskrevne Mærke ved "lille Flaatevandet" følger Linien dette Vand, Elven fra Storeflaatevandet samt videre dette sidste Vand til x hugget i en stor jordfast Sten ved en Bugt i Vandets vestre Side og omtrent ved Begyndelsen af en i Vandet udspringende Halvø; derfra gaar Linien i VNV. til x i Bjerg samt Varde paa "Grønnut" ovenover "Kvituren", derfra i Vest til D^o og D^o, derfra i V. til S. til D^o og D^o paa "Lysenuten", derfra i SV. 1/2 S. til D^o og D^o paa den sydvestre Kant af samme Nut op fra et Braat, der styrter ned mod Lysevandet, derfra omtrent V. til S. nedad Braatet og en nedenfor samme liggende Ur til x i en Klippeblok i Uren lige ved Vandet eller circa 6 a 8 Alen fra Bredden; derfra gaar Linien i VNV. over Lysevandet til sammes Udløb, hvor der blev hugget x i en stor flad Sten, der ligger midt i Elven til Furuvandet.

Ved Befaringen af Stiftsgrænsen fra Lysevandets Udløb indtil "Haugenuten" vare tilstede: fra Roaldskvam: Torkel Bjørnsen og Torger Olsen; fra Lilleland: Lars Torbjørnsen, Knud Knudsen og Halvor Olsen; fra Hunseide: Jens Pedersen; fra Gjerde: Ole Olsen, Lars Olsen, Osmund Olsen og Jens Torbjørnsen; fra Flaaten: Baar Larsen; fra Skjendsvold: Ingebrigt Nilsen og Sten Nilsen samt fra Haugen: Svennung Eriksen og Erik Eriksen. Fra Skiftemærket ved Lysevandets Udløb følger Linien

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

den fra dette Vand udfaldende Elv indtil "Kaldefos", hvor der blev hugget x i et ovenpaa fladt mod Elven brat afstyrtende Fjeld, hvorpaa tillige reistes en Varde, derfra følger Linien det øverste tildels selvgjerdende Bjerglag, hvis Hovedretning gaar i omtrent sydvestlig Retning indtil en skarp Bjergnov ved Bjerglagets Afslutning mod Syd paa nordre Side af nordre Græsdalen, i hvilken Nov blev hugget x; derfra gaar Linien i SV. til S. tvertover Græsdalen til x i en Bjergnibbe samt en opreist Varde paa Høiden mellem nordre og søndre Græsdalen, derfra i SV. tildels efter Bjerglaget til x i den nodligste!! af 3 store Stene i søndre Græsdalen, derfra gaar Linien i V. til x i Bjerg samt Varde paa indre "Haugenuten" og endelig derfra i V. til N. til x i Bjerg ved Siden af en ældre opført Varde paa Toppen af midtre "Haugenuten".

Tilstede ved Befaringen af Linien fra "Haugenuten" til "Svenslifjeldet" vare: fra Helgeland: Tørris Madsen og Godskalk Jørgensen; fra Nordhelgevold: Falletin Hansen; fra Midthelgevold: Tommas Sjursen; fra Berge: Hans Halvorsen; fra Frøland: Hans Hansen; fra Tronsvold: Tørris Osmundsen, Knud Knudsen, Levor Jørgensen og Knud Tjerransen; fra Gjerde: Ole Olsen; fra Skjendsvold: Ole Nilsen; fra Flaaten: Knud Johannesen; fra Sæbø: Lars Stensen ved Erik Haldorsen; fra Engelsgjerd: Ole Ingemundsen og Svend Ingemundsen; fra Osvaag: Erik Johnsen, Haldor Kristensen, Kristen Ingemundsen og Sjur Jacobsen; fra Meland: Hermand Reinertsen samt fra Egenæs: Od Odsen ved Sønnen Johannes Odsen.

Fra Skiftemærket paa "Haugenuten" gaar Linien i N. til Ø. til x i Bjerg paa nordostre Side af Elven fra "Furuvandet" paa "Staurskarkjeldene" (ved Korset blev derhos opført en Varde), derfra i omtrent NV. til N. efter det tildels selvgjerdende Bjerglag til x i Bjerg samt Varde i Bjerglagets nordvestre "Nau", derfra i NV. til D^o og D^o paa en lav Bjerghaug nordenfor "Aangelshaug", derfra i NV. til V. til D^o og D^o paa Svenslifjeldet.

Tilstede ved Befaringen af Linien fra "Svenslifjeldet" til "Pikhaug" vare: Fra Engelsgjerd: Ole og Sven Ingemundssønner; fra Osvaag: Erik Johnsen, Kristen Ingemundsen, Sjur Jacobsen og Sakarias Stensen; fra Røen: Ole Knudsen, Jens Andersen og Lars Reinertsen; fra Opheim: Osmund Jørgensen, fra Hustvedt: Johannes Olsen; fra Døreim: Torger Aslaksen og Lars Stensen samt fra Helgeland: Torris Madsen, Godskalk Jørgensen, Od Sjursen og Lars Johnsen.

Fra Skiftemærket paa "Svenslifjeldet" gaar Linien i V. til N. til x i en stor rund Sten og en derpaa opreist Varde paa indre Ende af "Bremsdalskanten", derfra i VSV. til x i Bjerg samt Varde, derfra i SV. til V. til D^o og D^o paa lille "Græsdalsnuten", derfra samme Retning til D^o og D^o paa en Bjergnakke

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

paa Rødsheien et lidet Stykke SV. fra "Kalvekjønnet" og endelig derfra omtrent samme Retning til D^o og D^o paa "Pikhaug".

Ved Befaringen af Linien fra "Pikhaug" til dens Endepunkt mellem Gaardene Haugland og Horre vare tilstede: Fra Helgeland: Torris Madsen; fra Helgevold: Lars Madsen; fra Tronsvold: Torris Osmundssen, Knud Knudsen; fra Midthelgevold: Peder Tommasen; fra Økland: Endre Endresen og Svend Thorsen; fra Haugeland: Halvor Jørgensen, Nils Ingebrigtsen, Sjur Johnsen og Ole Olsen; fra Stuma: Aadne Larsen; fra Horre: Jens Johnsen, Johannes Johnsen, Lars Johnsen og Jone Johnsen, samt fra Stople: Osmund Andersen, Endre Olsen og Jørgen Thorsen.

Fra Skiftemærke paa "Pikhaug" gaar Linien SV. til V. 1/2 V. til x i Bjerg samt Varde paa "Eivindsaas", derfra i SV lidt V. til x i en Bjerghaug samt Varde, derfra i S. til V. lidt V. til x i Bjerg samt Varde paa "Skreskolt", derfra omtrent S. til x i en Bjergsats paa søndre Kant af Skreskolt strax op fra en Ur, derfra i SV. til S. til x i Bjerg samt Varde paa vestre Side af en Haug kaldet "Vindfin", derfra i VSV. til x i en stor Sten eller Klippeblok kaldet "Graastenen", beliggende paa den saakaldte søre eller øvre Hei, derfra omtrent NNV. til x i Bjerg samt Varde paa "Svehaug", derfra i NV. 1/2 N. til x i en stor jordfast Sten samt Varde paa nedre "Torvhaugen", derfra i samme Retning til x i Bjerg samt Varde paa "Hvitebjerg", derfra omtrent NV. til x i en stor jordfast Sten i et Olderkrat omtrent 23 Alen fra Hjørnet af "Tresgaren" og endelig derfra i samme Retning lige i Bøggerder mellem Gaardene Haugland og Horre, hvor Stiftsgrænsen ender, i det den her støder til Fællesskabets Ydergrænde paa denne Kant.

Formanden bemærkede, at han paa Grund af uopsætlige Forretninger i sit Hjem maatte forlade Commissionen Tirsdagen den 10de Dennes og var fraværende indtil Onsdagen den 18de, samt at han derfor ikke har deltaget i Befaringen af Stiftsgrændselinien fra "Holsnanuten" til "Flaatevandet"; men at han er enig i den Skiftelinie, som af Commissionens øvrige Medlemmer er sat og nu til Protokollen beskrevet.

Det bemærkes, at overalt, hvor Varder ere reiste eller forefundne befinde disse sig ved Siden af Korserne, hvilke sidste derhos overalt, hvor dertil har været Anledning, ere dækkede med Sten.

Da Aarstiden nu er saalangt fremskreden, at der om yderligere Arbeider i Fjeldet vanskelig kan være Tale, besluttede Commissionen for iaar at indstille sin Virksomhed.

Hermed sluttet. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet ar erindre.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1876 den 14de Juli var Udskiftningscommissionen samlet paa Gaarden Opheim i Fjelbergs Thinglag. Hvordan fremlagdes tvende Stykker Indkaldelser datterede 5te Januar dette Aar og publicerede ved Læsning fra Etne Præstegjelds og Aalunds Sogns Kirkebakker. Indkaldelserne indtages saalydende #.

Formanden bemærkede, at han under 30te December forrige Aar tilstillede samtlige Lensmænd i de i Fællesskabet interesserede Præstegjelde Extraktudskrifter af Protokollen for saavidt angaar de i forrige Aar af Commissionen opgaaede Grændselinier, til Udlæggelse i Henhold til Udskiftningslovens § 21 fra 15de Januar til 15de Juli dette Aar. Disse Udskrifter ville senere, naar de fra vedkommende Lensmand indløbe, blive fremlagte, og er der i Anledning af samme til Commissionen til Dato alene indløbet følgende Klager, hvilke nu fremlagdes, nemlig: 1. Klage fra Opsidderne fra Gaarden Haugland i Aalund datteret 31te December forrige Aar, indlobet til Commissionen 4de Januar næstefter, 2. Klage fra Opsidderne paa Gaarden Økland i Aalund datteret 10de Januar dette Aar, indløbet 7de Marts næstefter, 3. Klage fra Opsidderne paa Gaard Helgevold i Sandeide datteret 14de Juni dette Aar, indløben 20de samme Maaned og 4. Klage fra Torris Madsen Helgeland i Sandeide, datteret 4de indløbet 5te Dennes. De fremlagde Klager indtages saalydende #.

I Anledning af disse Klager har Commissionen, der overensstemmende med de ovenfor fremlagte Indkaldelser traadte sammen den 30te forrige Maaned, forretaget fornyet Befaring af de i Klagerne omhandlede Aasteder, efterat saavel Klagerne som tilgrændsende Naboer have været tilkaldte og tilstede, og har Commissionen efter saadan fornyet Befaring og de derunde indhentede Oplysninger i Anledning af Klagerne fattet følgende Beslutninger:

1. Med Hensyn til fra Gaarden Haugland fremkomne Klage besluttedes, at ingen Forandring bliver at foretage med den under Befaringen ifjor satte Skiftelinie mellem Gaardene Horre og Haugland. Af interesserede Opsiddere vare tilstede under Befaringen af den i Klagen omhandlede Strækning: Fra Haugland: Nils Ingebrigtsen, Halvor Jørgensen og Sjur Johnsen og fra Horre: Jens Johnsen, Lars Jonesen og Johannes Johnsen.

2. I Anledning af den fra Gaard Økland fremkomne Klage besluttedes følgende Forandring i den i August Maaned forrige Aar mellem "Eivindsaas" og "Skreskolt" bestemte Linie: Fra det dengang bestemte Mærke paa "Eivindsaas" gaar Linien i SV. lidt V. til x i en stor flad Sten samt paa samme

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

opreist Varde paa "heimre Vehaug", derfra i SV. til S. til det ifjor satte Mærke paa Skreskolt. Det forhen bestemte Mærke mellem Eivindsaas og Skreskolt blev derhos udhugget og den opreiste Varde nedrevet. Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Fra Økland: Endre Endresen og Svend Thorsen, fra Frøland: Hans Hansen og fra Helgevold: Hans Hansen, Lars Madsen, Nils Hansen, Osmund Villumsen, Peder Tomassen og Knud Knudsen.

3. Hvad angaar den af Torris Madsen i hans oprindelige Klage af 4de Dennes omhandlede Linie mellem Gaard Helgeland i Sandeide og Gaardene Engelsgjerd, Osvaag m.fl. Grd. af Etne, og Gaardene Opheim, Rø og Hustveit af Aalund, og hvilken Linie strækker sig fra Bremsdalskanten til Eivindsaas, - besluttedes, at den ifjor satte Skiftelinie paa denne Strækning bliver uforandret. Tilstede ved Befaringen vare: Fra Helgeland: Torris Madsen, Od Sjursen og Godskalk Jørgensen; fra Opheim: Osmund Jørgensen; fra Hustveit: Johannes Olsen; fra Rø: Ole Knudsen og Jens Andersen, og fra Døreim: Ommund Ommundsen, Lars Stensen og Od Tørkelsen.

Med Hensyn derimod til den i Supplementet til Torris Madsens Klage paaklagede Linie, nemlig den ifjor satte Linie fra Svenslifjeldet til Skiftemærke paa Bremsdalskanten, besluttedes foretagen saadan Forandring, at Linien skal gaa fra det ifjor satte Mærke paa Svenslifjeldet i omtrent NV. til x med Varde paa Toppen af et Bjergbraat i Bremsdalslien, derfra SV. til det ifjor satte Skiftemærke paa Bremsdalskanten.

4. I Anledning endelig af den af Opsidderne paa Gaard Helgevold paaklagede Linie, vilken under Befaringen af Klagerne paapegedes at være Linien fra det ifjor satte Mærke, nemlig x i Bjerg samt Varde paa nordøstre Side af Elven fra Furu vandet og indtil Skiftemærket paa en Bjerghaug nordenfor Aangelshaug, - besluttedes, at der heller ikke med denne Linie foretages nogen Forandring, hvilken Beslutning fattedes efter Votering inden Commissionen og med en Pluralitet af tre mod to Stemmer, idet Formanden og Medlemmerne Lund og Sundnæs voterede for, at ingen Forandring foretages, medens Medlemmerne Nilsen og Sjo stemte for en Forandring saaledes, at Linien fra Mærket ved Furu vandet trækkes op under Braatet ved "Stauerskar" eller omtrent efter Foden af det saakaldte Kragefjeld. Tilstede ved Befaringen af Linien vare: Fra Egenæs: Johannes Odsen; fra Engelsgjerd: Svend Ingemundsen og Ole Ingemundsen; fra Osvaag: Erik Johnsen, Haldor Christensen, Christen Ingemundsen, Sjur Jacobsen og Sakarias Hansen, fra Skjendsvold: Ingebrigt Nilsen, fra Dynjebakken: Sjur Larsen; fra Flaaten: Baar Larsen og Knud Johannesen; fra Haugen: Svennung Eriksen, Erik Eriksen og Osmund Jafetsen; fra Gjerde: Jens Torbjørnsen, Lars Olsen og Ole

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Osmundsen; fra Gamlsæter: Tollef Tollefen; fra Helgeland: Torris Madsen, og fra Helgevold: Levor Jørgensen, Torris Osmundsen, Knud Knudsen, Nils Hansen, Peder Tomasen, Lars Madsen og Fallentin Hansen.

Formanden endvidere fremlagde en til Commissionen den 20de forrige Maaned indløben Skrivelse fra Lensmand Ubø i Vigedal, hvori denne henstiller, at Commissionen ogsaa vil tage under Behandling og udskifte en Fjeldstrækning, der er beliggende udenfor den Ydergrændse for Udskiftningsfeltet, som Commissionen har trukket igjennem Dalføret fra Sandeidet til Aalundsøen, nemlig paa vestre Side af dette Dalføre eller den igjennem samme anlagte Postvei. Skrivelsen indtages #. I Anledning af denne Skrivelse har Commissionen haft et Møde med Lensmand Ubø, hvori denne nærmere udviklede, hvad han i Skrivelsen har paapeget, og hvori man enedes om, at han til Commissionen indgaar med en udførligere og nøiagtigere begrundet Fremstilling af Forholdet med det anførte Fællesskab, og vil Commissionen, naar saadan Fremstilling er indløben, tage under Overveielse og fatte Beslutning om hvorvidt den tror at kunne indgaa paa Andragendet eller ikke.

Efterat Commissionen havde tilendebragt Paakjendelsen af de indløbne Klager, paabegyndte den Opgang og Bestemmelse af Præstegjeldsgrændsen fra Stiftsgrændsen mellem Etne Præstegjeld og Aalund Sogn af Fjelbergs Præstegjeld. Under Befaringen af denne Linien viste der sig imidlertid at herske Tvist mellem de Interesserede paa begge Sider af Linien, idet Lodeierne af Aalunds Sogn, og navnlig da Opsidderne paa Gaard Opheim, formene, at Gaardene Vee og Meland af Etne Præstegjeld ingen Ret eller Adgang skulle have til Fjeldet, medens paa den anden Side Eierne af de nævnte Gaarde i Etne paastode, at saadan Ret tilkommer dem. Paa Grund af denne Tvist har Commissionen forinden den omhandlede Præstegjeldsgrændse bestemmes, fundet det fornødent at erholde nærmere oplyst, hvorledes Forholdet i den omtvistede Anledning i Virkeligheden stiller sig, og den har i de sidste Dage hermed været bekjæftiget, idet den i Forening med flere Opsiddere fra begge Sider har befaret og taget i Øiesyn Aastederne, hvilke ere beliggende paa den østre Side af Postveien over "Fixe", og som ligeledes have været paaviste for forskjellige Vidner fra begge de tvistetnde Parters Side.

Idag fremmødte i Retten følgende Opsiddere: Fra Opheim Osmund Jørgensen og Ingebrigt Stensen, og fra Lien Even Olsen og Ole Jacobsen. Disse Opsiddere bemærkede, at de aldrig havde tenkt sig, at Gaardene Vee og Meland skulle have nogen Adgang eller Ret til den egentlige Fjeldstrækning ostenfor Postsveien, og de maatte derfor protestere mod, at der tilkommer disse Gaarde nogen saadan

Ret, saavel som altsaa ogsaa mod, at Commissionen ved Fastsættelsen af Præstegjeldsgrænsen mellem Etne og Aalund gaar ud fra, at der i sin Tid skal blive at tillægge de nævnte to Gaarde nogen Andel af bemældte Fjeldstrækning, under hvilken Forudsætning de (Opsidderne fra Opheim og Lien) nemlig formene, at Præstegjeldsgrænsen, for at skaffe Plads for Vee og Melland, vil blive utilbørligen forrykket til Skade for Aalund.

Af Opsidderne fra Etne vare tilstede: Fra Vee: Peder Bjørnsen, Peder Abrahamsen, Halsten Larsen og Nils Sørensen; fra Melland: Tollef Tørjusen, Hermand Reinersen, Ingebrigt Olsen, Søren Torbjørnsen, Tjerran Tjerransen, der mødte for Svigersønnen Johannes Abrahamsen som er syg, fra Egenæs: Johannes Odsen; fra Osvaag: Erik Johnsen, Haldor Christensen, Christen Ingemundsen, Sjur Jacobsen og fra Engelsgjerd: Ole Ingemundsen.

Opsidderne fra Vee og Melland protesterede mod hvad der ovenfor fra Gaardene Opheim og Liens Side er tilført Protokollen, og paastode, at de saavel fra gammel Tid af have havt Ret og Adgang til Fjeldstrækningen til Beitning m.v., som at de nu ville tillægges forholdsmæssig Andel i denne, saaledes altsaa, at der ved Bestemmelsen af Præstegjeldsgrænsen mellem Etne og Aalund gaaes ud fra at der i sin Tid bliver at tillægge ogsaa Gaardene Vee og Melland forholdsmæssig Andel af Fjeldstrækningen. De bemærkede, at de trøstede sig til med Vidner at bevise, at de opigjennem Tiden have benyttet Fjeldstrækningen til Beite med Videre, og fremstillede de idag som saadanne Vidner: Torger Tørrisen Utstuen, Fredrik Joachim Weltzin, Østen Jacobsen Melland, Gudmund Gudmundsen Melland og Anders Hansen Vee, hvilke de bade examinerede efter nærmere Anledning.

De fremmødte Opsidderne fra Gaardene Osvaag og Engelsgjerd erklærede paa Forehold af hvad der fra Gaardene Vee og Mellands Side ovenfor er anført, at heller ikke de kunde indrømme, at der tilkommer Vee og Melland nogen Ret som af disse Gaarde paastaet.

De mødende Vidner foreberedtes til Edsaflæggelse og foreholdtes den borgelige Straf for Mened, hvorefter fremstod som 1ste Vidne Torger Torrisen Utstuen, Husmand, 73 Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret med de tvistende Parter, der forklarede, at han for omtrent 50 Aar siden i 3 Aar tjente hos Capitain Weltzin, der den Gang brugte hele gaarden Melland som Embedsgaard. I den Tid, da Vidnet som anført var der, hente det hyppigt, at Kreature og Heste saavel som Smale fra Melland af sig selv baade strøg opover til "Opheimsmyrerne" og til Fjeldstrækningen ovenfor Kvæmen. Vidnet har saaledes selv hentet Kreature tilbage søndenfor "Keiserhodle" og Heste endog saa langt borte som fra Sandeidsstolene ved Olelien; Smalerne beitede ogsaa paa de saakaldet "Skukkane", og Vidnet fik

aldrig noget Indtryk af, at den saaledes øvede Beitning af forskjellig Slags i nogen Henseende fra Mellands Side skulde være noget uberettiget eller ulovligt Tiltag, og hørte heller aldrig Nogen udtale sig derhen. Oplæst vedtaget og beediget.

2^{det} Vidne Fredrik Joachim Weltzin, Inderst, 56 Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret med Parterne, forklarede, at han for omtrent 26 Aar siden kom til Melland, hvor han først i 6 Aar var Forpagter hos Capitain Weltzin og derefter i 14 a 15 Aar boede som Husmand. Vidnet kan med Hensyn til den Beitning af forskjellig Slags, som Gaarden Melland i denne Tid øvede i de omtvistede Strækninger forklare ganske de samme som forrige Vidne, og oplyser ligesom dette, at der heller ikke fik andet Indtryk end at Melland for sit Vedkommende ansaa strækningerne som Fælleskab, ligesom Vidnet heller ikke har hørt Tale om Grændselinier eller Skiftemærker dersteds, hvad Græsgangen angaar. Imidlertid oplyser Vidnet dog, at Opsidderne paa Opheim af og til beklagede sig over den af Melland øvede Beitning, og yttrede, at de ansaa Strækningerne for sin Eiendom og derfor ogsaa troede sig berettigede til at jage fremmede kreature med Videre bort derfra med Hund. Vidnet ved ogsaa, at saadan Jagen af og til gik for sig fra Opheimsmyrerne og tildels fra Kvæmen, men naar man i denne Anledning henvendte sig til Opsidderne paa Opheim, vilde disse ikke vedgaa at have jaget. Opl. vedt. og beediget.

3^{die} Vidne Østen Jacobsen Melland, 55 Aar gammel, Husmand under et Sagfører Finne med Flere i Stavanger tilhørende Brug i Melland, men forøvrigt Parterne uforbunden, udenfor saa vidt Vidnes Kone er Søster af Opsidderen Johannes Abrahamsen Melland, forklarede, at han er født paa Melland, og at han i al sin Tid har opholdt sig dersteds, hvor han i de sidste omtrent 30 Aar har boet som Husmand. Vidnet erklærer, at det for sit Vedkommende aldrig har vist Andet, end at de omtvistede Strækninger have været Fællesskab, hvad Græsgangen angaar, ligesom at Vidnet aldrig har kjendt til Skiftelinier dersteds forsaavidt. Hvad Beitning fra Mellands Side angaar, forklarede Vidnet sig som de to foregaaende Vidne og Vidnet tillægger, at det vistnok fra andre Kanter har hørt, at Gaarden Opheim skal have anseet sig forurettet ved denne Beitning og skal have brugt ved Hund at jage Kreature med Videre bort fra Opheimsmyrerne og Kvæmen; men at Vidnet om disse Ting selv ikke har nogen personlig Erfaring, da det aldrig har været udsat enten for Tiltale fra Opheims Side eller for Bortjagen af Kreature. Opl. vedt. og beediget.

4de Vidne Gudmund Gudmundsen Melland 56 Aar gammel, Husmand under samme Brug i Melland som foregaaende Vidne, men forøvrigt Parterne uforbunden, forklarer, at han er født paa Melland, at

han ifra 1834 til 1837 tjente hos Capitain Weltzin, og at han siden 1855 har boet som Husmand paa Gaarden. I Sagens Anledning forklarer Vidnet, at det for sit Vedkommende har havt den Opfatning, at selve den egentlige Fjeldstærkning i det omtvistede Strøg har været i fuldkomment Fællesskab, hvad Græsgangen angaar, hvorfor Melland ogsaa har benyttet samme til Beitning saaledes som af de foregaaende Vidner er omprovet; men hvad derimod Opheimsmyrerne angaar, har Vidnet forsaavidt en anden Opfatning at Eiendomsforholdet, idet Vidnet har anseet Andre end Opheim uberettigede i denne Strækning, naar man kommer noget Syd paa Myrerne; paa Forespørgsel erklæret Vidnet, at det støtter denne sin sidste Formening paa den Omstændighed, at disse Myrtrækninger ligge i Forbindelse og ganske nærvæd Opheim's Indmark og at Vidnet derfor har tænkt sig den sydlige Del af den som naturlig tilliggende Opheim; om nogen egentlig Grændse i saa Henseende kan Vidnet dog ikke afgive Forklaring, da det heller ikke paa denne Kant har hørt omtale nogen Grændselinie for Græsgangen, medens der vel findes en Skovskiftelinie, hvilken dog ligger nordenfor Myrerne. Sluttelig forklarede Vidnet sig med Hensyn til at Opheim har følt sig forurettet ved Beitningen og har jaget bort fra Strækningen, overensstemmende med 3^{die} Vidne. Opl. vedt. og beediget.

5te Vidne Anders Hansen Vee, 74 Aar gammel, Husmand under Bjørn Pedersen Vee, men forøvrigt Parterne udforbunden, forklarer, at han har været Husmand paa Vee i 43 Aar, og at man der paa Gaarden har anseet de omhandlede Strækninger, hvad Græsgangen angaar for Fællesskab, hvorfor ogsaa Gaarden Vee har beitet dersteds paa samme Maade som af de foregaaende Vidner med Hensyn til Melland er omprovet. Vidnet gjør sig for den sydlige Del af Opheimsmyrerne samme Undtagelse med Hensyn til Eiendomsforholdet som foregaaende Vidne. Vidnet oplyser fremdeles, at dets Husbonde Bjørn Vee i nogle Aar, hvor mange kan Vidnet ikke udsige, har havt en Sæter eller Støl ovenfor Kvæmen og paa østre Side af en fra Fjeldet nedrindende Bæk, hvilken Sæter har været benyttet hvert Aar siden den blev opført, og fra denne Sæter have ogsaa Kreaturene beitet saavel udover (paa "Skukkane") som indover i Fjeldet. Hvad angaar at Opheim skal have yttret Misnøie med at Beitning af fremmede Kreature er foregaaet i de omhandlede Strækninger og skal have jaget bort ifra disse, kan Vidnet forklare det samme som de to foregaaende Vidner; dog oplyser Vidnet, at det for formentlig 7 Aar siden hjemme fra sine Huse ved to Leiligheder hørte, at Kreature bleve ved Hund jagede nedover og nordover forbi det saakaldte "Varp", der ligger ved Postveien og et godt Stykke nordenfor Opheim's Skovgrændse; der var Kreature baade fra Melland og Vee, som ved disse Leiligheder bleve jagede; men Vidnet der hørte Børnestemmer og Hundeglam, veed ikke forøvrigt, af hvem Jagningen blev udført. Opl. vedt. og beediget.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

De tvistende Parter begjerede Forhandlingerne udsatte til i Morgen for at føre flere Vidner.

Et nyt Møde bliver i den Anledning at afholde hersteds imorgen Kl. 9 Formiddag.

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1876 den 15de Juli fortsattes paa Gaarden Opheim den igaar paabegyndte Vidneførsel i Anledning af den reiste Tvist mellem Opheim mellem flere Gaarde af Aalund samt Melland og Vee af Etne.

Af Opsiddere vare tilstede: Fra Melland Reinert Reinertsen paa Sønnen Hermand Reinertsens Vegne, og Tollef Torgersen samt Ingebrigt Olsen og Tjerran Tjerransen paa Svigersønnen Johannes Abrahamsens Vegne; fra Vee: Peder Bjørnsen; fra Egenæs: Johannes Odsen; fra Opheim: Osmund Jørgensen.

De mødende Vidner forberedtes til Edsaflæggelse og foreholdtes Lovens Straf for Mened, hvorefter fremstod som

6te Vidne Johannes Hansen Osvaag, Husmand, 73 Aar gammel, Parterne uforbunden, der forklarede, at han i Aaret 1835 kom til Melland, hvor han først tjente 1 Aar hos Capitain Weltzin og derefter boede som Forpagter i 2 Aar, samt at han siden 1845 har boet som Husmand paa Mellands Nabogaard Osvaag. I Sagens Anledning forklarede Vidnet, at det for sit Vedkommende aldrig har vidst eller hørt Andet, end at de omtvistede Strækninger have, hvad Græsgangen angaar, været betragtede som et Fællesskab. Vidnet veed derfor ogsaa, at saavel Creature og Heste som Smaler fra Melland i den Tid, Vidnet var der, bleve slupne op i Strækningerne og beitede der, og Vidnet kan specielt forklare, at det selv en Pintseften efter Capitain Weltzins Ordre førte Gaardens 3 Heste op forbi Bjørn Vee's Stølshuse og slap dem der. Forespurgt, hvorvidt Vidnet kjender til, om Gaarden Melland ogsaa i den senere Tid har benyttet sig paa anførte Maade af Strækningerne, siger Vidnet, at det herom vistnok ikke har nogen personlig Erfaring; men at det formoder at saa har været Tilfælde. Endelig tillægger Vidnet, at det i den senere Tid af andre Folk har hørt, at Opheim skal have udtalt sig derhen, at Strækningerne var denne Gaards Eiendom. Opl. vedt. og beediget.

7de Vidne Martha Olsdatter Egenæs, Husmandskone, 77 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at hun har boet paa Egenæs, der er Nabogaard til Melland, i 51 Aar, og at saavel Egenæs som Melland i al denne Tid har benyttet omtvistede Strækninger til Beitning saavel af Heste som af

Kreature og Smaler. Strækningerne have nemlig, hvad Græsgangen angaar, stedste!! været betragtede som et fuldkomment Fællesskab. Opl. vedt. og beediget.

8de Vidne Jone Christensen Melland, Husmand, 65 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han har boet som Husmand paa Melland i 37 Aar, samt at han ikke har vidst Andet end at Beitningen saavel i Kvamen som i Fjeldet ovenfor har været betragtet og benyttet som et Fællesskab. Vidnet har derfor ogsaa selv ladet sine Kræature og Smaler beite der og har flere Gange hentet sine Kræature hjem fra Strækningen omkring "Keiserhodle". Ligeledes veed Vidnet, at Opsidderne paa Melland have ladet sine Heste beite indover Fjeldet ligetil Olelien. Vad!! derimod Opheimsmyrerne angaar, da kan Vidnet ikke for sit Vedkommende forklare Noget om noget Fællesskab dersteds, da Vidnet nemlig ikke har seet Kræature m.v. fra Melland beite der, hvilke dog ikke udelukker, at saa kan have været Tilfælde. Opl. vedt. og beediget.

9de Vidne, Torkel Jacobsen Egenæs, Husmand, 50 Aar gammel, forklarer, at han er født paa Gaard yttre Vee, at han med Undtagelse af de sidste 12 Aar, da han har boet som Husmand paa Egenæs, har holdt til dels paa indre Vee og Melland, hvor han har tjent i henholdsvis 2 og 6 Aar, og dels paa yttre Vee, hvor han i nogle Aar eiede og brugte en Gaardpart, - samt at Vidnet aldrig har vidst Andet, end at de omtvistede Strækninger, hvad Græsgangen angaar, have været betragtede og benyttet som et fuldstændigt Fællesskab. Vidnet veed derfor ogsaa, at baade Vee og Melland have uhindret benyttet Strækningerne til Beite saavel for Kræature som for Heste og Smaler, og det baade for Opheimsmyreneres Vedkommende og hvad angaar Kvamen og Fjeldet ovenfor den. Vidnet har heller ikke nogensinde hørt Opsidderne paa Opheim besvære sig over saadan Beitning, men har vidstnok i de sidste Aar af andre Folk hørt, at Opheim skal ville have Strækningerne betragtede som deres Særeiendom. Opl. vedt. og beediget.

Paany fremstod det igaar afhørte 1ste Vidne, Torger Tørrisen Utstuen, der betydedes og veedtog, at han har at forklare sig i Henhold til før aflagt Ed og derefter provede, at han ogsaa for Gaarden Vee's Vedkommende kjender til, at denne Gaard har brugt og benyttet de omtvistede Strækninger ganske paa samme Maade, som igaar er forklaret om Melland, altsaa som et fuldkomment Fællesskab, hvad Græsgangen angaar.

10de Vidne, Lars Tørkelsen Vee, Husmand under Gaarden indre Vee, 73 Aar gammel, forklarer, at han har været Husmand paa Vee i 43 Aar og oplyser forøvrigt ganske det samme som 9de Vidne. Vidnet tillægger, at det har slaaet Græs paa Fjeldet omkring Keiserhodle og Strækningerne paa de

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Kanter, samt at Ret til saadan Slaat blev Vidnet utrykkelig tilsagt, da det bygslede Pladset, hvorpaa Vidnet dog ikke har skriftlig Fæsteseddel. Opl. vedt. og beediget.

11te Vidne Eli Nilsdatter Melland, 8de Vidnes Kone, 61 Aar gammel, forklarer, at hun er født paa Gaarden indre Vee, hvor hun opholdt sig til hun var 24 Aar gammel, da hun blev gift med 8de Vidne og flyttede til Melland. Vidnet oplyser med Hensyn til begge disse Gaardes Beitning i de omtvistede Strækninger ganske det samme som flere af de før afhørte Vidner. Medens Vidnet var hjemme paa Vee, hvor hendes Forældre havde en Plads, hentede hun mange Gange Forældrenes Kræature hjem baade fra Skukkane og fra Fjeldstrækningerne inden- og udenfor. Opl. vedt. og beediget.

12te Vidne, Torbjørn Larsen Melland, Husmand paa Melland, 40 Aar gammel, forklarer, at han er født paa Gaarden indre Vee, og at han i næsten al sin Tid har boet dels der og dels paa Gaarden Melland, hvor han i de sidste 6 Aar har haft en Husmandsplads. Vidnet oplyser betræffende de nævnte 2 Gaardes Benyttelse af de omtvistede Strækninger det samme som flere af de før afhørte Vidner og forklarer altsaa, at det aldrig har vidst Andet end at Strækningerne, hvad Græsgangen angaar have været betragtede som et Fællesskab, medens Vidnet vistnok i de senere Aar har hørt, at Gaard Opheim skal være af en anden Mening og anse den for sin Eiendom. Opl. vedt. og beediget.

13de Vidne, Ole Larsen Vee, Inderst og Ungkarl, 35 Aar gammel, forklarer, at han er født paa indre Vee, at han er en Broder af Halsten Larsen yttre Vee, og at han næsten i al sin Tid har opholdt sig paa Vee, hvor han blandt Andet for 12 a 15 Aar siden i et Par Aar tjente hos Peder Abrahamsen indre Vee. I denne sin Tjenestetid hente det flere Gange, at Vidnet saavel bragte Heste tilfjelds i den omhandlede Strækning som hentede saavel Heste som Smaler hjem fra Fjeldet der uden at Vidnet dengang hørte nogen Paatale fra nogen Kant i Anledning af saadan Beitning. I de senere Aar derimod har Vidnet hørt at Opheim skal ville have Strækningerne, eller navnlig Opheimsmyrerne betragtede som sin Eiendom, og at de med Hund have jaget fremmede Kræature bort fra disse (Myrerne). Opl. vedt. og beediget.

14de Vidne, Nils Tørrisen Opheim, Vilkaarsmand hos Osmund Opheim og Søkendebarn af Sten Ingebrigtsen Opheim, der er Fader til den anden Opsidder paa Opheim, 74 Aar gl., forklarer, at han har været Eier af Osmund Jørgensens Brug i Opheim i 30 a 40 Aar, og at han solgte Gaarden for omtrent 15 Aar siden. Vidnet veed, at der saavel i hans som i hans Forfædres Tid hærskede Tvist og Uenighed mellem Opheim og paa Gaarden Vee, fordi sidstnævnte Gaard Beitede paa Opheimsmyrerne, og at Opheims Opsiddere derfor ogsaa stadig jagede de fremmede Kræature bort

fra disse, idet man nemlig ansaa sig som eneeiendomsberettiget til Græsgangen saalangt som Skogvskiftet rakkede, hvilket Skovskifte nemlig er nordenfor Myrerne. Hvad den omtvistede egentlige Fjeldstrækning angaar, forklarer Vidnet, at det visstnok hente, at Heste og Gjeldkreature fra Vee af og til kunde findes der, men at man paa Opheim isaafald ansaa dette for uberettiget fra Vee's Side, idet man nemlig ogsaa betragtede Fjeldstrækningen der som tilhørende Opheim. Med Hensyn til Mellands Beitning erklærer Vidnet, at det ikke kjender til, at denne Gaard øvede nogen Beitning i de omtvistede Strækninger uden for saavidt som det kunde hende, at Smaler fra Melland streifede ned paa Opheimsmyrerne, hvorfra da ogsaa disse bleve jagede med Hund. Opl. vedt. og beediget.

15de Vidne, Sten Ingebrigtsen Opheim, Vilkaarsmand og Fader af Opsidderen Ingebrigtsen!! Stensen Opheim, 60 Aar gammel, forklarer, at han i omtrent 50 Aar har eiet et Brug i Opheim, og oplyser iøvrigt det samme som forrige Vidne, idet Vidnet bemærker, at Opheim stedste har anseet sig eiendomsberettiget til Marken saalangt som Skovskifte naaede.

Osmund Opheim bemærkede, at han ønskede, at føre flere Vidner, hvoraf nogle ere bosatte udenfor Præstegjeldet, og at han derfor maatte begjere en passende Udsættelse.

Det blev i denne Anledning af Commissionen besluttet, at den vil indfinde sig her paa Gaarden Mandagen den 28de August førtskommende Kl. 9. formiddag, hvorom de tilstedeværende meddeltes Underretning. Hermed sluttet. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at bemærke.

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. C. Lund. N. Sjo.

Aar 1876 den 12te August var Commissionen samlet paa Gaarden Sævereide i Skonevigs Thinglag.

Hvorda bemærkedes, at man siden Mødet paa Opheim den 15de forrige Maaned har været beskjæftiget med Befaring af Skonevigsfjeldet fra Birkenæs til Sævereide og Bestemmelse af Grændselinierne i dette Fjeld, først mellem Etne og Ølen samt Ølen og Skonevig og derefter mellem Skonevig og Etne, og ere følgende Skiftelinier opgaaede og bestemte saaledes:

A. Mellem Etne og Ølen:

Linien begynder i den mellem Gaardene Helleland i Etne og Tvedt i Ølen eksisterende anerkjendte Skiftelinie i Buhagen, hvor der blev hugget x i et skraat Slebjerg i den saakaldte "Nuteraas", derfra gaar Linien op efter Braatet i Retning omtrent Øst til x i Bjerg samt Varde paa den saakaldte "Kapuso" paa et Fjeld ved Navn "Hetla"; derfra gaar Linien i omtrent NO. til Ø. til x samt Varde paa

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

en Klippeblok i "Nutebakkene", derfra i omtrent samme Retning til x i et fladt og skraat Bjerg paa "Nutebakkene", derfra omtrent Ø. til N. til x i Bjerg samt Varde paa et Bjerg et Stykke nordenfor "Vasstølsvandet", derfra omtrent NO. til N. efter et for en Del selvgjerdende Bjerglag til x i Bjerg samt Varde noget Sydvest fra "Knappekjøn", hvor Linien mellem Etne og Ølen ender. Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare følgende Opsiddere: Fra Birkenæs: Nils Olsen, Job Johannesen, Sjur Johannesen og Ole Johannesen; fra Axdal: Erik Gabrielsen, Anfind Stensen og Jacob Torstensen; fra Helleland: Johannes Mikkelsen; fra Tvedt: Roal Hansen, Lars Taraldsen og Tarald Larsen, fra Nedrevig: Husmanden Anders Nilsen.

B. Mellem Ølen og Skonevig: Linien begynder ved Skiftemarket i Nærheden af Knappekjønnet, hvor Linien mellem Etne og Ølen ender, og gaar derfra i omtrent NV. efter et selvgjerdende Bjerglag til x i Bjerg samt Varde op fra Stølsdalen, derfra i omtrent VNV. til x i Bjerg samt Varde op fra "Tømmerskaar", derfra i omtrent V. til N. til D^o og D^o paa "Tømmerskaarsnibba"; derfra gaar Linien i omtrent VNV., indtil den naar en anerkjendt Skiftelinie mellem Nedrevig og Sandvig og det Punct i samme, hvor Grændsen findes mellem Hjemmehagen og Fjeldet, og hvor Linien ender.

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Fra Nedrevig: Anders Nilsen; fra Sandvig: Aadne Tørrisen, Lars Nilsen og Lars Larsen.

C. Mellem Etne og Skonevig:

Linien begynder ved Skiftemarket i Nærheden af Knappekjøn, hvor Linien mellem Etne og Ølen ender, og Linien mellem Ølen og Skonevig begynder, og gaar derfra i NO. til Ø. lidt Ø til x i Bjerg samt Varde paa Sauenuten paa vestre Side af "Axdalsskaret"; derfra gaar Linien i Øst til x i Bjerg samt Varde paa "Tjorn", derfra i samme Retning til D^o og D^o paa "Kudalsbjerget", derfra i SO. 1/2 Ø. til D^o og D^o paa et Fjeld op fra "Kudalsrinden", derfra SO. til Ø. til x i Bjerg paa en stor Klippeblok i Vest for Ebnevandene. I Tilfælde af Gjerdning bliver Linien fra den østlige Kant af "Axdalsskaret" og indtil det sidst beskrevne Mærke at lægge efter Bjerglagene og de af disse dannende bekvemmeste Gjerdelinier.

Fra det sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i SO. til Ø. 1/2 Ø. til x i Bjerg samt Varde paa en noget høi Bjergkult lidt Sydvest for Ebnevandene, i det ogsaa Linien paa denne Strækning i Tilfælde af Gjerdning skal følge Bjerglagene efter disses bekvemmeste Gjerdeforholde.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i samme Retning lige i den søndre eller sydvestre Bugt af "Krogevandet", derfra efter dette Vands søndre Bred og dennes forskjellige Krumninger til x samt Varde paa en stor lavtliggende Sten omtrent 10 Alen fra Vandet i den nordøstre Bugt af nævnte "Krogevand", og derfra i NO. til x i Bjerg samt Varde (opført paa en stor Sten) paa en Bjerghaug i Sydost for "Blomliskar".

Tilstede ved Befaringen af den nu beskrevne Linie vare: Fra Sandvig: Lars Larsen; fra Axdal: Erik Gabrielsen, Jacob Torstensen og Anfind Stensen; fra Rivaasen: Torbjørn Lambregtsen; fra Ebne: Nils Pedersen, Haldor Eriksen, Amund Tollefsen, Od Stensen, Iver Kristoffersen og Hans Larsen; fra Løvig: Osmund Gundersen, Sjur Gundersen og Sakarias Jørgensen; fra Brændeland: Ole Sjursen og Jens Johannesen; fra Øftebø!/: Ole Haldorsen.

Fra det sidstbeskrevne Mærke paa en Bjerghaug i SO. for Blomliskar gaar Linien i NNO. 1/2 Ø. til x hugget i en Bjergvæg paa Haafjeldet SSO. op fra "Blomlivandet", dog saaledes, at man i Tilfælde af Gjerdning er berettiget til at benytte de paa Strækningen beliggende selvgjerdende Bjerglag; fra Mærke paa Haafjeld gaar Linien i NO. 1/2 Ø. til x i Bjerg oppe paa en Bjergflade i Syd op fra Vaslierne og i SSO. fra Løvigsvandets sydøstre Ende, og hvilken Flade danner et Hjørne mod nævnte Vand.

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare:

Fra Øftebø!/: Ole Haldorsen; fra Fjøsne: Bjørn Olsen; fra Løvig: Sjur Gundersen og Sakarias Jørgensen.

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i Ø. 1/2 N. til x i Bjerg samt Varde paa "Ulveskarstimpen", derfra i Ø. til S. 1/2 S. til x i Bjerg samt Varde paa et Fjeld, der af Opsidderne fra Etne kaldtes "Helgelinuten", men af Opsidderne fra Skonevig "Tjeldehettene", derfra i ØSO. 1/2 S. til x i Bjerg samt Varde paa østre Side af Postveien, derfra i Ø. til S. 1/2 S. til x i Bjerg tæt ved en ældre Varde paa "Sauehaalevarden".

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Fra Fjøsne: Amund Halvorsen, Knud Svendsen, Bjørn Olsen, Rasmus Rasmusen og Lars Larsen; fra Fitje: Tjerran Tjerransen, Ole Olsen og Sven Eriksen; fra Silde: Tjerran Eriksen, John Eriksen og Gunder Johannesen; fra Kamba: Lars Kristiansen og Lars Kvalem; fra Hjelmervig: Kristoffer Pedersen og Tollak Larsen; fra Axland: Peder Nilsen; fra Taraldsøen: Peder Olsen; fra Malnæs: Rasmus Hansen og Halvor Olsen; fra Mortvedt: Lars Pedersen,

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tørris Thoresen og Jens Ingebrigtsen; fra Skage: Tørris Tørrisen og Ole Olsen; fra Teigendal: Lars Larsen; fra Læknæs: Lambrigt Larsen, Lars Aadnesen, Tollak Johnsen og Torger Knudsen; fra Tjelde: Jacob Jacobsen og Kristen Ingemundsen, den sidste for Enken Marit Larsdatter.

Fra Mærke paa "Sauehaalevarden" gaar Linien i Øst til Nord til x i Bjerg samt Varde paa en Bjerghaug nedenfor den saakaldte "høge Haugen", derfra i Øst 1/2 Nord til x i Bjerg samt Varde paa "Jamnarheien", dog saaledes, at Linien i Tilfælde af Gjerdning skal lægges efter Toppen af den grønne Haug paa vestre Side af "Skjeldalsskaret", saa at den nordre Lie faller til Skonevig. Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i Ø. til N. til x i Bjerg samt Varde paa Toppen af "Jamnarehaugen", derfra i Ø. 1/2 N. til D^o og D^o paa nordøstre Skrænt af "Hovlandsskuten" og saaledes, at Braatelaget danner Grændsen, derfra følger Linien samme Braatelag i omtrent Ø. til x i Bjerg samt Varde paa "Skutehatten".

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Fra Kamba: Lars Kristiansen; fra Stødle: Osmund Osmundsen, Sjur Rasmundsen, Sjur Alvaldsen, Ole Haaland, Hans Alvaldsen, Torkel Sjursen og Jone Sjursen; fra Millie: Peder Larsen; fra Valdre: Halvor Tollefsen; fra Aasheim: Rasmus Tørrisen, Ole Pedersen og Ole Olsen; fra Østreim: Lars Larsen, Johannes Halvorsen og Jone Sjursen; fra Va: Erik Eriksen; fra Grønstad: Tollef Tollefsen og Erik Johannesen samt fra Hovland: Tollev Ingebrigtsen og Knud Thorsen.

Fra Mærket paa "Skutehætten" gaar Linien i SO. til Ø. 1/2 Ø. til x i Bjerg samt Varde paa den høieste graa Nut mellem "Skute" og "Noreimskar", derfra omtrent Ø. til S. til x i Bjerg samt Varde, derfra i NO. tvertover "Noreimsskar" til D^o og D^o i et Bjerglag paa sydlige Kant af "Juraskars" haugen (Korset star i en Sats i en mod Nordvest vendende Bjergvæg), derfra efter Bjerglaget omtrent N. til Ø. til x i Bjergvæggen samt Varde omtrent 50 Skridt V. til N. fra "Juraskarskjæringen", derfra tvertover "Juraskar" og bort i Bjergbraattet paa den anden Side af Skaret, følger saa Braatelagets øverste Kant indtil en stor udoverhængende Bjergkult nedenfor Ørnebjerget og Smalestien, i hvilken Bjergkult blev hugget x.

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Fra Valdre: Halvor Tollefsen; fra Aasheim: Rasmus Tørrisen, Ole Pedersen og Ole Olsen; fra Skonevigs Præstegaard: Husmændene Askild Thorsen og Samson Olsen; fra yttre Næs: Lars Abrahamsen, Johannes Abrahamsen, Axel Rasmusen og Lars

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Larsen; fra Noreim: Gunder Olsen; fra Skjeldal: Helge Larsen og Mads Thorsen; fra Kaldestadbakken: Knud Henriksen; fra indre Næs: Ole Helgesen; fra Tjelflodt: Ole Larsen og Ole Olsen; fra Flesje: Sjur Johannesen; fra yttre Tungesvig: Kristoffer Johannesen, Ole Nilsen og Peder Thorsen.

Fra Mærket nedenfor Ørneberget gaar Linien i omtrent NNO. efter det øverste selvgjerdende Bjerglag til x i Bjerg samt Varde paa "Salsgrøvene" omtrent ved Bjerglagets nordøstre Ende og ikke langt i Sydvest fra et Kjøen, derfra i omtrent ONO. til x i Bjerg samt Varde paa en Bjergryg i nordlige Ende af Haafjeld.

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Halvor T. Valdre, Ole Olsen Tjelflodt og Gunder O. Noreim.

Fra sidstbeskrevne Mærke paa Haafjeld gaar Linien i omtrent SO. til Ø. circa 100 Alen til x i Bjerg samt Varde paa et lavt Bjerg i Retning V. til S. fra Landmaalervarden paa Haafjeld, derfra samme Retning til x i Bjerg samt Varde i en mod Syd vendende Bjergvæg, der ligger Sydsydost fra nævnte Landmaalervarde, derfra Ø. til S. til x i Bjerg samt Varde paa østre Kant af Haafjeld og i SO. 1/2 Ø. ned fra Landmaalervarden, derfra i Ø. tvertover Dalføret ved Kuskar til x i Bjerg samt Varde paa Heggelinuten, derfra i Ø. 1/2 S. til D^o og D^o paa D^o, derfra i Ø. til S. 1/2 S. til D^o og D^o paa sydøstlige Kant af D^o Nut, derfra i samme Retning til x i en mod Nord vendende Bjergvæg (paa Fladen ovenover Korset blev opreist en Varde), derfra i Ø. til S. til x i Hjørnet af en Bjergvæg ved søndre Ende af et Braatelag, kaldet øverste "Svartups", derfra omtrent NNO. til x i et lidet mod Nord vendende Bjerghjørne samt Varde ved den nordre ende af nederste "Svartups", derfra i ØNO. til x i Bjerg paa Stølshaugen eller Skiftesgarshaugen strax op fra Enden af et gammelt Gjerde, der erkjendtes som Skiftegerde mellem Valledalen i Skonevig og Haaland i Etne.

Tilstede ved Befaringen af den sidstbeskrevne Linie vare: Fra Noreim: Gunder Olsen; fra Neernæs: Sakarias Thorsen, Sakarias Gundersen, Ole Henriksen og Tjerran Knudsen; fra Hustuft: John Larsen; fra yttre Haaland: Hans Kristensen; fra indre Tungesvig: Askild Torgersen og Tollef Torgersen; fra Tvedt: Erik Olsen og Lars Mikkelsen; fra Valledalen; Ole Torjusen, Rasmus Nilsen, Lars Torgersen og Paul Torgersen.

Fra Mærket paa "Stølshaugen" følger Linien det nævnte ældre Skiftegerde opgikkes, beskrevet og opmærkedes saaledes: Linien gaar i forskjellige Bøininger efter selvgjerdende Bjerglag og Stykker af

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

opført Gjerder (Ilag) til x i en Bjergskolt ved Øikamyroenden eller "Aarheiene", derfra omtrent Ø. til S. til x i Bjergvæggen i nederste Kant af "Øikamyren", derfra omtrent SO. til Ø. i forskjellige Bøininger efter selvgjerdende Bjerglag og en Stump af Gjerde til x i Bjergvæggen ved "Aarheienden", derfra i NO. efter Gjerde og videre i forskjellige Bøininger efter selvgjerdende Bjerglag og Gjerdestumpen (Ilag) til x i en Bjergvæg paa vestre Side af "Hagaskor", derfra i NO. til N. efter et opførte Gjerde tvertover Hagaskar til en Haug kaldet «Vold», derfra efter denne Haugs østlige og nordlige Side, der danner Selvgjerde, til x i Bjergvæggenes nordøstre Ende, derfra i NO. efter et opført Gjerde indtil dettes Endepunkt ved Aasenden hvor blev hugget x i Bjergvæggen, derfra følger Linien det selvgjerdende Bjerglag i omtrent nordlig Retning til x i Bjerg paa Langhaugen, hvor et lavt Stengjerde begynder, derfra i forskjellige Bøininger dels efter Gjerdestumpen, dels efter selvgjerdende Bjerglag omtrent V. til N. til x i en Bjergnov paa Svenskeliaasendens østre Kant, derfra efter det selvgjerdende Bjerglags øvre Kant (dog ikke efter Braatelagene paa øverste Flade) til x i en liden lav Bjergvæg et Stykke i NNW. fra en skarp Bøining i Bjerglaget, derfra i NV. til x i Bjerg, derfra i omtrent NV. til V. til x i Bjerg omtrent i det vestre Hjørne af "Svenskeliaasen", derfra bøier Linien i omtrent NO. og følger først den øverste Kant af et selvgjerdende Bjerglag og derefter et opført Gjerde, hvilket Gjerde senere danner Linien ligetil Haugen ved "runde Myren", hvor der under en den 24de og 25de Juli 1835 af Sorensskriver og Medomsmand foretagen Befaring og afsagt Dom i en Aastedssag mellem Gaard Sjøhus paa den ene Side og Gaardene Haaland og Hustoft paa den anden - blev hugget et Skiftemærke, nemlig Kors. Fra dette Mærke følger derefter Linien den ved hin Sag og Dom opgaaede og bestemte samt opmærkede Grændselinie indtil Søen i Aakrefjorden udenfor Tørkhus. Det bemærkes, at Actudskrift af bemældte Sag under Commissionens Befaring havdes tilstede og blev tilbageleveret Hans Christensen Haaland.

Tilstede ved Befaringen af den nu beskrevne Linie vare: Fra yttre Haaland: Hans Kristensen; fra Indre Haaland: Rasmus Sjursen og Svend Aasmundsen; fra Valledalen: Ole Torjusen, Rasmus Nilsen, Lars Torgersen og Paul Torgersen.

Fra det ved den nævnte Forretning af 1835 satte Mærke ved Aakrefjorden følger Linien Søen indover indtil Udløbet af en Bæk tæt ved "Veaklakken", og gaar derefter opefter Bækken og Juvet i omtrent sydøstlig Retning indtil et Punct kaldet "Gaupestigen", hvor x blev hugget i et skarpt Hjørne af en brat Bjergvæg, der danner Enden af Juvet; derfra følger Linien det selvgjerdende øverste Bjerglag, der gaar omtrent i Øst indtil dets Ende, hvor blev hugget x i Bjergvæggen, derfra i Ø. til S. gennem Uren under "Aashilderhaugen" til x i Bjerg samt Varde paa en lav Bjergryg, derfra i Ø. 1/2 N. til D^o

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

og D^o paa en D^o, derfra i SO. 1/2 Ø. til x i Bjergvæg samt Varde paa "Fjeldstigbraatene", derfra i SO. til S. 1/2 S. til x i Bjerg samt Varde paa D^o, derfra i omtrent S. til en mod Nordost vendende bred Bjergvæg kaldet "Korsen", derfra gaar Linien i omtrent Ø. eller NO. indtil den naar et mellem Lovereide og Sævereide opført Skiftesgjerde, der derefter danner Linien videre nedover til Dalen mellem de nævnte Gaarde, hvor det vestlige Fællesskab ender.

Tilstede ved Befaringen af den sidstbeskrevne Linie vare: Fra Sævereide: Ole Hansen, Ole Larsen og Erik Eriksen. Fra Haaland: Rasmus Sjursen og Svend Osmundsen; fra Løvereide: Samuel Kristoffersen; fra Øvernæs: Rasmus Osmundsen, Knud Olsen og Halvor Amundsen.

Hermed sluttet. D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1876 den 28de August var Commissionen samlet paa Gaarden Opheim i Fjelbergs Thinglag, for at fortsætte med Vidneførselen i Anledning af den mellem Gaarden Opheim og Lien paa den ene Side og Gaardene Meland og Vee paa den anden Side hærskende Tvist. Hvordan af Opsiddere i Fællesskabet var fremmødt: Fra Opheim: Osmund Jørgensen og Ingebrigt Stensen; fra Meland: Reinert Reinertsen, Tollev Torgersen, Ingebrigt Olsen, Tjerran Tjerransen, Søren Torbjørnsen; fra Vee: Peder Abrahamsen, Peder Bjørnsen, Halsten Larsen, Nils Sørensen.

Efter Forberedelse til Edsaflæggelse fremstod som 16de Vidne Tørris Tørrisen Underhaugen, Gaardeier, 62 Aar gammel, Søkendebarn af 15de Vidne, og af Opsidderen Ingebrigt Olsen Melands Moder, forklarer, at han er født paa Gaarden Opheim, hvor han opholdt sig til han var 19 Aar gammel, og hvor hans Fader eiede et Brug. I den Tid, Vidnet var paa Opheim og jætede Forældrenes Kreaturer m.v., blev det ham stedse betydet, at de omtvistede Strækninger, nemlig saavel Opheimsmyrene som Fjeldet østenfor Postveien, navnlig "Skukkane" og "Brynene" vare Opheims særskilte Eiendom, hvorfor Vidnet ogsaa havde Paalæg om at jage bort fremmede Kreature osv. fra disse Strækninger, naar det hente, at saadanne indfandt sig der. Dette gjorde derfor ogsaa Vidnet; men Vidnet forklarer, at han ikke hyppig erfarede, at Kreaturer enten fra Meland eller Vee fandtes i Strækningerne, navnlig da ikke i Fjeldet, men hyppigere paa Opheimsmyerne, hvorfra de da stedse bleve jagede; dog veed Vidnet, at Gjæter i fra Vee undertiden fandtes ogsaa i det egentlige Fjeld; men paa Opheim ansaa man ogsaa dette for uberettiget. Hvorledes Forholdet i heromhandlede Henseende har været i de senere Aar, er Vidnet ubekjendt med; men Vidnet har hørt, at man paa Opheim har været skjodesløse eller mindre nøiagtig med at holde Strækningerne ryddige end i den Tid da Vidnes Forældre boede paa Gaarden. Opl., vedt. og beediget.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

17de Vidne Johannes Torbjørnsen Frakkegjærd, Husmand, 54 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han er født paa en Plads under Gaarden Opheim og at han holdt til der til han var 23 Aar gammel. Vidnet veed, at man paa Opheim betragtede de omtvistede Strækninger som denne gaards Særeindom og at man ansaa sig berettiget til at bortjage fremmede Creature m.v. derfra. Vidnet veed ogsaa, at navnlig Creature fra Meland af og til fandtes paa Opheimsmyrene langs Postveien, og at navnlig 15de Vidnes Fader Ingebrigt Nilsen, der eiede en Andel af Gaarden, talte om og paalagde, at man skulde jage bort saadanne Creature. Vidnes Fader, der brugte en Plads under Gaarden benyttede tillige nogle "Slaatter" langs Fjeldsiden østenfor Postveien og fra disse Slaatter jagede man da bort saavel fremmede Creature som Gaardens egne. Paa Anledning tillægger Vidnet, at det ikke egentlig erfarede, at andre Creature fra Vee end af og til Gjæter fandtes i Fjeldet østenfor Postveien, samt videre, at han ingen Kundskab har om, hvorledes Brugen i de senere Aar efter at Vidnet forlod Opheim har været i Strækningerne. Opl., vedt. og beediget.

18de Vidne Tørris Olsen Vaagen, Gaardeier, 54 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han har været Forpagter paa Meland i 5 Aar og at han reiste derfra for 14 Aar siden, samt at Vidnet i denne Tid stadig lod sine Heste, Kjør og Smaler beite i de omtvistede Strækninger uden at det i denne Anledning hørte nogen Paatale eller havde nogen Ulempe fra Opheims Side; dog veed Vidnet, at Opsidderne paa Opheim lod falde Ytringer om, at Meland ingen Ret havde der, men tillige at Vidnes Husbonde Capitain Dahl til saadanne Udtalelser bemærkede, at han fandt det underligt, om saa skulde være Tilfælde. Opl., vedt. og beediget.

Opsidderne paa Opheim bemærkede, at de ønske afhørt to Vidner til, nemlig Nils Torbjørnsen Røen og Rasmus Johannesen Heggebø, hvilke de paatog sig at skaffe tilstede til i Morgen, hvorfor de bede Vidneførselen fortsat da.

I denne Anledning blev det bestemt, at et nyt Møde afholdes hersteds imorgen Kl. 9 Formiddag, hvorom de Tilstedeværende underretedes. Hermed sluttet.

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1876 den 29de August fortsattes Vidneførselen i Anledning af Tvisten mellem Opheim og Meland samt Vee paa Gaarden Opheim.

Hvorda af Opsiddere i Fællesskabet vare tilstede: Osmund Jørgensen og Ingebrigt Stensen Opheim, Reinert Reinertsen Meland, Tollef Torgersen D^o, Halsten Larsen Vee, Peder Bjørnsen Vee, Nils Sørensen Vee, Even Olsen Lien.

Efter Forberedelse til Edsaflæggelse fremstod som

19de Vidne Nils Torbjørnsen Røen, Husmand, 17de Vidnes Broder, 62 Aar gammel, der forklarer, at han holdt til paa Opheim, hvor hans Forældre brugte en Plads, fra han var eet til han var noget over 10 Aar gammel; men at han var saa ung, og havde saa liden Befatning med Kreaturerne osv., at han liden eller ingen Oplysning kan give angaaende Forholdet med Hensyn til Beitning m.V. i de omtvistede Strækninger. Dog har Vidnet Erindring om, at det blev sagt, at Opheim skulde eie efter Skovskiftelinien. Angaaende hvorvidt Meland og Vee beitede i Strækningerne kan Vidnet heller ingen sikker Oplysning give; men han forklarer dog, at han i omtrent 4 Aar har tjent hos Bjørn Pedersen Vee til to forskjellige Tider, og hvilken Tjeneste han sidste Gang forlod i 25 Aarsalderen samt at han i denne sin Tjeneste ikke erfarede, at man der paa Gaarden benyttede Strækningerne til Beitning anderledes end at det af og til hente, at Vidnet hentede hjem Heste fra "Mjaaskarmyren", der ligger tæt ved Postveien og østenfor denne, men et Stykke søndenfor Skovskiftelinien. Derhos kunde det tildels ogsaa hende, at Kreaturerne under "Skjening" fandtes søndenfor denne Linie. Vidnet videre oplyser, at det i den Tid, han var paa Vee, aldrig hente, at han blev enten vist afsted med Kreaturer osv. til Fjeldstrækningerne østenfor Postveien eller sendt ud for at hente Kvæg og deslige hjem derifra samt at Vidnet heller ikke hørte Tale om, at Gaarden Vee skulde være berettiget der; nogen Sæter eller noget Stølshus havde Vee der ikke i den Tid Vidnet var paa Gaarden. Hvorledes Forholdet har været i den senere Tid, nemlig efter at Vidnet forlod disse Kanter, er Vidnet derimod ubekjendt med. Opl. vedt. og beediget.

20de Vidne Rasmus Johannesen Heggebø, Husmand, 70 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han er født paa Opheim, hvor hans Forældre brugte en Plads, og hvor Vidnet holdt til indtil han var omtrent 40 Aar gammel. Med Hensyn til Forholdet i de omtvistede Strækninger forklarer Vidnet, at det stedse hørte af Folk her paa Gaarden, at Opheim skulde eie Marken saalangt som Skovskiftelinien naaede ligesom ogsaa, at Fjeldet østenfor Postveien, navnlig "Keiserhodlet" og "Skukkane" skulde tilhøre Opheim; paa "Skukkane" slog Vidnes Fader Græset efter Tilladelse af sin Husbonde paa Opheim. Angaaende hvorvidt Meland og Vee øvede nogen Beitning i Strækningerne, forklarer Vidnet, at han i den, hvorom han kan give Oplysning ikke egentlig erfarede, at nogen saadan Beitning

fandt Sted anderledes, end at det kunde hende, at Kreaturene af og til trak forbi Skovgrænsen og sydover paa Myrerne ved Postveien; men at man i saa Fald jagede dem tilbage igjen. Nogen Støl havde Gaarden Vee ikke i Vidnes Tid paa Østsiden af Postveien; men Vidnet har hørt, at Bjørn Vee i senere Tid skal have ført op et Sæterhus i Fjeldet ovenfor Kvamen. Forøvrigt veed Vidnet Intet at oplyse om Forholdet i den senere Tid og efter at Vidnet forlod Opheim. Opl. vedt. og beediget.

Da Ingen ønskede flere Vidner afhørt, blev Vidneførselen sluttet og Tvisten optagen til Kjendelse.

Derefter blev afsagt saadan eenstemmig

Kjendelse:

Under Udskiftningen er der opstaaet en Tvist mellem et Par Gaarde af Aalunds Sogn, nemlig Opheim og Lien paa den ene Side og de tilgrænsende Gaarde Mæland og Vee af Etne Præstegjeld paa den ande Side angaaende Eiendomsforholdet med Hensyn til Fjeldet eller Strækningerne østenfor Postveien over Fixe mellem Etne og Ølen. Opsidderne paa de nævnte Gaarde i Ølen haver nemlig paastaaet, at der ikke tilkommer Gaardene Mæland og Vee nogen ret i den anførte Strækning, og derfor protesteret imod, at Commissionen ved Bestemmelsen af Præstegjeldsgrænsen mellem Ølen og Etne paa den heromhandlede Kant gaaer ud fra, at der i sin Tid bliver at tillægge disse 2 Gaarde nogen Andel af den anførte Strækning, hvilken de derimod ville have betragtet som en dem selv (specielt da Gaard Opheim) tilliggende Særeendom. Herimod have paa den anden Side Eierne af Mæland og Vee protesteret, idet de have paastaaet, at de saavel fra gammel Tid have havt Adgang til og Ret i Strækningen, som at de ogsaa nu ville tilkjendes forholdsmæssig Andel deri, eller med andre Ord, at Strækningen betragtes som Fællesskab. - Det bemærkes, at det alene er Beitningen eller Havnegangen i Strøget, hvorom der hersker Tvist, idet det nemlig er in confesso, at Skoven dersteds er udskiftet mellem de respective Gaarde. - I Anledning af det saaledes reiste Tvistsspørgsmaal har Commissionen foretaget fornøden Befaring af Aastedet, ligesom det ogsaa fra begge de tvistende Parters Side er ført Vidner angaaende Brugen og Forholdet idethele i Strækningen, og efter de saaledes tilveiebragte Oplysninger kan Retten ikke komme til andet Resultat, end at ogsaa de her omhandlede Strækninger maae betragtes som et Fællesskab, forsaavidt Havnegangen eller Beitningen angaaer, og at altsaa ogsaa Gaardene Mæland og Vee maae blive at tillægge Andel i samme. Samtlige de af de nysnævnte Gaarde fremstillede Vidner, 14 Stykker, og hvilke opigjennem Tiden dels have levet, dels endnu holde til paa disse Gaarde i Egenskab af Husmænd, Tjenere eller Forpagtere, - have nemlig med Bestemthed prøvet, at Mæland og Vee stadig har benyttet Strækningen som Beite for

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Kreaturer, Heste og Smaler, samt at de - Vidnerne - stedse have havt den Opfatning, at Strækningen har været et fuldkomment Fællesskab for Havnegangens Vedkommende, af nogle af disse samme Vidner er det vistnok ogsaa forklaret, at de undertiden fra Opheims Side hørte Besværinger i Anledning af denne Beitning og Udtalelser, tydende paa, at Opheim ansaa sig eneberettiget i Strækningen, fra hvilken de derfor ogsaa af og til jagede eller forsøgte at jage fremmede Kreaturer o.s.v. bort, - men der foreligger Intetsomhelst, der godtgjør, at dette har været Andet end en ensidig, af de Andre ikke respecteret Opfatning og et uberettiget Tiltag fra Opheims Side. Det er derhos oplyst, at en af Opsidderne paa Vee for endel Aar siden lod opføre et Stølshus paa Fjeldet ovenfor Kvammen og lige i Grændsen for den omtvistede Strækning, og at Kreaturer m.v. fra denne Støl uhindret beitede i Strækningen ligesom ogsaa, at en Husmand paa Vee 10de V. har slaet Græs paa et Sted indenfor Strækningen kaldet "Keiserhodlet", samt at Ret til saadan Slaat, er Husmanden udtrykkelig tilsagt, da han fæstede sin Plads. Upaatalte Dispositioner af saadan Art synes utvivlsomt med Styrke at tyde paa at Strækningen af alle Vedkommende har været betragtet og brugt som et Fællesskab.

Mod det saaledes anførte formenes ikke at kunne komme i Betragtning, hvad der fra den anden Side er bevist eller søgt bevist til Støtte for den derfra fremkomne Paastand. Thi vistnok have de af Opheim fremstillede Vidner udtalt sig derhen, at de ikke have vidst eller hørt Andet end, at den omtvistede Strækning skulde være Opheims Særeindom, og at de - Vidnerne - derfor ogsaa have af Opsidderne paa denne Gaard været paalagte at jage, ligesom de ogsaa have jaget fremmede Kreaturer m.v. bort derfra; - men for det Første have Vidnerne alene sin Kundskab angaaende Eiendomsforholdet fra Opheims egne Eiere, og dernæst refererer deres Erfaring sig stedse til en tildels meget langt tilbageliggende Tid, nemlig i Regelen til Tidsrum for 30 a 40 Aar siden, medens de ingen Oplysning have kunnet give angaaende Forholdet i senere Tid. Ogsaa en af de fra dette Hold førte Vidner, nemlig 20de Vidne, har forklaret sig om Høeslaat i Strækningen, idet dette Vidne har provet, at dets Fader, der boede som Husmand paa Opheim, med sin Husbondes Tilladelse slog Græsset paa "Skukkane", men da Mæland og Vee ikke bestride Opheims Medeindomsret, men alene paastaae, at ogsaa de ere berettigede i Strækningen, beviser denne Omstændighed formentlig Intet til Skade for hine Gaarde. Tvertimod synes der i hvad der af 20 Vidne om Høeslaatten er forklaret, Forbindelse med 10 Vidnes ovenanførte Prov om lignende Slaat, øvet af Gaarden Vee, - at legge et yderligere Bevis for, at Strækningen ogsaa isaahenseende har været undergiven en fuldkommen fælles Benyttelse.

Efter hvad ovenfor er anført, finder altsaa Retten at maatte give Opsidderne paa Gaardene Mæland og Vee Medhold i den af dem nedlagte Paastand. -

Thi kjendes for Ret:

Den omhandlede Strækning østenfor Postveien over Fixe bliver at betragte som Fællesskab, saaledes altsaa, at ogsaa Gaardene Mæland og Vee under Udskiftningen blive at tillægge Andel i samme.

D. Dietrichson. O. Nilsen. N. Sundnæs. N. Sjo. C. Lund.

Aar 1876 den 2^{den} September var Commissionen samlet paa Landhandlerstedet Aalundsøen.

Hvorda: Følgende siden Mødet paa Sævereide den 12 f.M. opgaaede og bestemte Skiftelinier nu bleve tilførte Protocollen saaledes:

A. Mellem Skonevig og Etne:

Fra det sidstbeskrevne Punct, hvor Linien naar Skiftegjerdet mellem Sævereide og Løvereide, følger Linien dette Gjerde tvert over Dalen indtil det støder imod et Braatelag kaldet "Kleiveupsene" paa østre Side af Dalen; derfra følger Linien dette Braatelag i omtrent NO. til x hugget i en mod ONO. vendende Bjergvæg omtrent ved Braatelagets Ende, derfra gaar Linien i SO. til Ø. til x i en Bjergvæg, derfra efter det selvgjærdende Bjerglag omtrent Ø. til N. til x i den øverste Kant af Bjergvæggen ved Bjerglagets Ende, derfra i Ø. 1/2 N. til x hugget i "Durmaalsstenen", derfra i NO. til x paa Toppen af en stor Sten et Stykke udenfor "Kagehaugdalen", derfra i NO. til Ø. til x i en Sten paa "Kagehaugen", derfra i N. 1/2 Ø. til x i Sten samt Varde paa "Saatebraathaugen", derfra i NO. til Ø. til x i en stor Sten paa en Haug nedfor "Rauneklev", derfra i Ø. til x i en d^{it} paa Toppen af D^{it} Klev.

Tilstede ved Befaringen af den nu beskrevne Linie vare følgende Opsiddere: Fra Sævereide: Ole Eriksen, Erik Eriksen, Ole Larsen, Ole Hansen og Johannes Pedersen; fra Tjelmeland: Vier Eriksen og Nils Knudsen; fra Ljusnæs: Torbjørn Abrahamsen og Abraham Abrahamsen; fra Lunde: Knud Tjerransen; fra Bjerck: Tørris Eriksen; fra Tveten: Vier Eriksen og Ole Eriksen; fra Skjold: Ommund Halvorsen; fra Halleland: Thor Godskalksen; fra Rafdal: Askild Askildsen og videre fra Sævereide: Ole Olsen.

Fra sidstbeskrevne Mærke paa Toppen af Rauneklev gaar Linien i Ø. til x i et lavt Bjerg samt Varde paa en mod V. vendende Bakkeskraaning og paa søndre Side af en gammel Driftevei, derfra i NO. til

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

N. til x i Bjerg samt Varde paa "Blomkjønshaug", derfra i NO. lidt Ø. gennem Ureskar og videre langs Uren i Dalføret til x i Bjerg samt Varde paa "Smørgrøveklampene", derfra i N. til V. til D^{it} samt D^{it} paa en Bjerghøide et Stykke ned og Syd fra Toppen af "Skrekolsnut", derfra i N. 1/2 Ø. til x i Bjerg samt Varde paa østre Skraaning af samme Nut, derfra i Nord til D^{it} og D^{it} paa D^{it}, derfra i NO. tvertover Skredalen til x i Bjerg samt Varde paa en Bjerghaug op fra "Skredalskjøn".

Tilstede ved Befaringen af den nu beskrevne Linie vare: Fra Tjelmeland: Vier Eriksen, Mads Eriksen og Nils Knudsen; fra Sævereide: Ole Hansen, Johannes Pedersen, Ole Olsen, Ole Eriksen og Ole Larsen; fra Ljusnæs: Torbjørn Abrahamsen, Abraham Abrahamsen og Abraham Torbjørnsen; fra Lunde: Knud Tjerrandsen; fra Bjerk: Tørris Eriksen; fra Tveten: Vier Eriksen og Ole Eriksen, fra Skjold: Ommund Halvorsen; fra Halleland: Thor Godskalksen; fra Løvereide: Samuel Kristoffersen, og fra Rafdal: Askild Askildsen den ældre, D^{it} D^{it} den yngre samt Tollef Askildsen.

Fra sidst beskrevne Mærke op fra Skredalskjøn gaar Linien i NO. til Ø. lidt Ø. til x i Bjerg samt Varde paa en Haug VSV. op fra "Krogevandet", derfra i Ø. til D^{it} og D^{it} paa en D^{it} i SO. op fra samme Vand og tæt ved dette, derfra i OSO. til x i Bjerg samt Varde paa "Gjeileskarsnuten", derfra i ONO. til x i Bjerg samt Varde paa søndre "Øiskarsnut", derfra i Ø. til x paa en stor firkantet Sten i nederste Kant af en Ur paa "Stølshaugene", derfra omtrent samme Retning til x i en stor rundagtig Sten omtrent 20 Alen fra en Ur SV. ned fra nordre Ende af Skaarefjeld, derfra efter Uren i omtrent i ONO. til x i en lav Bjergnakke samt en tæt ved samme opreist Varde paa Skaarefjeld, derfra i Ø. til S. til x i Bjerg samt Varde paa D^{it} Fjeld.

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Fra Rafdal: Tollef Askildsen, Askild Askildsen den yngre, Haldor Haldorsen og Lars Olsen; fra Skjold: Ommund Halvorsen; fra Halleland: Thor Godskalksen og fra Øien: Torbjørn Tollefsen.

Fra sidstbeskrevne Mærke paa Skaarefjeld gaar Linien i Ø. 1/2 N. til x i en stor Sten strax nedenfor en Rægstevei langs Reinsnutens sydlige Side, derfra i ONO. til x i Bjerg samt Varde paa en lav Bjerghaug nedenfor Rægsterveien, derfra i Ø. til N. til x i det sydvestre Hjørne af en stor rødagtig Bjergnakke paa sydvestre Side af "Smørfatnuten", derfra følger Linien et tildels selvgjerdende Bjerglag i omtrent ØNO. til x samt Varde i en stor ovenpaa flad Sten i den sydøstre Skrent af Smørfatnuten og noget ned fra Toppen af denne, derfra gaar Linien i NO. til Ø. over Dalføret mellem "Smørfatnuten" og "Hesteskaarsnuten" til x i en sort og brat mod Vest vendende Bjergvæg i sidstnævnte Nut.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tilstede ved Bafaringen af denne Linie vare: Fra Øien: Torbjørn Tollevsen; fra Rafdal: Askild Askildsen, Tollef Askildsen, Haldor Haldorsen og Lars Olsen; fra Teigland: Johannes Olsen og fra Hetleflaadt: Leilendingen Tollef Askildsen.

Ved videre Befaring af Linien fra sidstbeskrevne Punct og indtil dens Endepunct i Stiftsgrændsen op fra "Vinjekvelven" viste der sig at være Tvist og Uenighed mellem de Interesserede paa begge Sidre af Linien, nemlig Opsidderen paa Gaard Øien af Etne og Opsidderne paa Gaardene Teigland, Hetleflaadt, Markus, Miljeteig, Skaalnæs og Visekjær i Skonevig, idet disse Gaardes Opsiddere gjensidigen bestrede hverandres Eiendoms- og Brugsret paa forskjellige Strækninger af Linien uden at Commissionen efter de alene af de tvistende Parter selv nedlagte Paastande, der ikke støtte sig til tilstrækkelige Oplysninger eller Bevisligheder, dristede sig til nu at træffe nogen Bestemmelse angaaende Linien, hvorimod Spørgsmaalets Afgjørelse blev udsat for at Vidneførsel og andre Bevisligheder fra begge Sider i midlertid kan blive iværksat og tilveiebragte.

Angaaende et Stykke af Linien, nemlig den Del af samme, der berøres af Gaarden Markus i Skonevig paa den ene Side og bemældte Gaard Øien af Etne paa den anden enedes dog de tilstedeværende Opsiddere, nemlig Torbjørn Tollevsen Øien samt Ole Eliassen, Johannes Kristoffersen og Enken Marta Sakariasdatter Markus, hvilke tillige fremlagde for Commissionen skriftlig Fuldmagt fra den 4de Opsidder fra Markus, Lars Østensen, hvilken Fuldmagt her indtages saalydende #, - om at indgaa et Forlig, overensstemmende ved hvilket en Skiftelinie paa den heromhandlede Strækning nu blev opgaaen, beskrevet og opmærket saaledes:

Linien begynder paa "Tvekjønnehaugen", hvor blev hugget x i Bjerg og opreist en Varde, gaar derfra i NO. til Ø. 1/2 Ø. til x i Bjerg samt Varde paa en Bjerghaug op fra "Tvekjønnene" og i Syd ned fra "Kleivenuten", derfra i Ø. lidt N. til x i en stor Sten samt en i Nærheden reist Varde paa en Afsats af "Kleivenuten", derfra i Ø. til x i en stor Sten samt Varde paa en Bjerghammer NV. op fra "Saltekjøn" derfra i SO. til x i en stor Sten ved den nordlige Bred af "Saltekjøn", derfra følger Linien dette Kjøn indtil sammes nordostlige Bugt eller Ende og videre derfra i NO. omtrent 70 Skridt til x i Bjerg samt Varde paa Eidet mellem Saltekjøn og et nordenfor samme liggende mindre Kjøn, derfra følger Linien dette sidste Kjøn indtil dets østlige Ende, hvor x blev hugget og Varde reist paa et fladt Bjerg; derfra gaar Linien i omtrent Ø. til N. til x i Bjerg samt Varde paa en Haug op fra "Sandvandsbakkene", hvor den mellem Markus og Øien vedtagne Linie ender.

Fra Vinjekvelven begav Commissionen sig til Gaarden Opheim for overensstemmende med tidligere Berømmelse at fortsætte Vidneførslen i Anledning af det reiste Tvistspørgsmaal mellem Gaardene Opheim og Lien paa den ene og Gaardene Meland og Vee paa den anden Side. Efterat dette Spørgsmaal derefter ved Kjendelse af 29de forrige Maaned var afgjort paabegyndte Commissionen Opgang og Bestemmelse af Præstegjeldsgrænsen mellem Ølen og Etne fra Stiftsgrænsen og indtil Drægernæs, og er følgende Linie opgaaet og bestemt saaledes:

Linien tager sin Begyndelse i Stiftsgrænsen mellem Pikhaug og "Bremsdalskanten", nemlig i 3^{die} Skiftemærke regnet fra Pikhaug (denne ikke iberegnet), gaar derfra i NV. til N. 1/2 N. til x i Bjerg samt Varde paa søndre Græsdalsnuten, derfra omtrent NV. til N. til x i en Bjergnov samt Varde nordenfor Græsdalen, derfra N. 1/2 Ø. til x samt Varde paa en stor flad Sten i en Ur i Græsdalen, derfra omtrent N. til Ø. efter Dalføret til x i en stor flad Sten i Uren ved Græsdalsbækken, der rinder ned ved "Kvamen", derfra følger Linien denne Bæk nedover til x i Bjerg i Lien ovenfor Kvamen, derfra videre efter Bækken indtil Fladten nede ved Kvamen, hvor der tæt ved Bækken og paa søndre Side af samme blev nedsat en Mærkesten med to Vidnestene, derfra i N. til V. til en stor flad Sten i "Troldeskaret", hvori fandtes et gammelt Kors, der nu fornyedes, derfra i VNV. over Postveien til en stor Sten omtrent 10 Skridt vestenfor Veien, hvor ligeledes fandtes et ældre Kors, som fornyedes, og ved Siden af hvilket reistes en Varde.

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Fra Opheim: Osmund Jørgensen og Ingebrigt Stensen; fra Lien: Even Olsen; fra Vee: Peder Bjørnsen, Peder Abrahamsen, Halsten Larsen og Nils Sørensen; fra Meland: Hermand Reinertsen, Tollef Torgersen og Søren Torbjørnsen; fra Egenæs: Johannes Odsen; fra Osvaag: Erik Johnsen og Sjur Jacobsen.

Fra sidstbeskrevne Mærke vestenfor Postveien gaar Linien overensstemmende med en under 18de September 1869 mellem Opheim og Vee afholdt mindelig Udskiftningsforretning vedkommende Skoven, saaledes altsaa, at den da vedtagne Linie for Skoven nu ogsaa skal danne Skiftelinien for Marken mellem de nævnte Gaarde saaledes: Fra Stenen ved Postveien gaar Linien i VNV. lidt N. til en stor jordfast Sten Syd ned fra "Silkebærshovde", hvor en befunden ældre Kors blev fornyet, derfra sammne Retning til et før hugget x i søndre Kant af "Silkebærhovde", hvilket fornyedes, derfra omtrent samme Retning til et før hugget Kors i "Blokebærsskaarene", hvilket fornyedes, og hvor den ved hin Forretning fastsatte og beskrevne Linie ender. Fra dette Mærke gaar Linien omtrent NV. til x hugget i et hvidt Bjerg paa vestre Side af "Mjaaskar" eller "Kaaladalen", derfra omtrent samme

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Retning til x hugget i en brat Bjergvæg paa "Raadalsbjerg" paa østre Side af "Raadalen", derfra NV. til V. til x samt Varde paa en stor jordfast Sten i Dalen mellem "Kjødnaareaasen" og "Tyvehaugen", derfra samme Retning til x i Bjerg samt Varde paa "Kjødnaareaasen".

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Fra Opheim: Osmund Jørgensen; fra Lien: Even Olsen og Ole Jacobsen; fra Hixdal: Hans Hansen og Ole Hansen; fra Vee: Peder Bjørnsen, Halsten Larsen og Nils Sørensen; fra Utstuen: Nils Tjerransen og Asbjørn Torbjørnsen, og fra Vetestø: Johannes Olsen.

Fra Mærket paa "Kjødnaareaasen" gaar Linien i VNV. til x i Bjerg samt Varde paa nedre Ende af "Hatlabroren", derfra NV. til V. til x i en lav Bjergnakke samt Varde OSO. ned fra "Krosfjeld" (ogsaa kaldet Slettefjeld og Langeskaar), derfra NV. til N. til x samt Varde paa en liden Bjerghaug NO. ned fra nysnævnte Fjeld, derfra NNV. til D^{it} og D^{it} paa østre Kant af "Huen", derfra i N. til V. til D^{it} og D^{it} paa "Tindarehaugen", derfra omtrent N. til x i en Bjergvæg ved "Nonshaug", hvor Fællesskabet ender, og en mellem Gaardene Bjørgen i Etne og Stangeland i Ølen anerkjendt Skiftelinie, der gaar lige i Søen tager sin Begyndelse.

Commissionens Medlem Nilsen voterede for, at Skiftelinien mellem Aalunds Sogn og Etne paa Strækningen fra Stiftsgrænsen til lidt forbi Postveien skulde sættes saaledes, at Gaardene Meland og Vee bleve tillagte Andel af de saakaldte "Skukkane" og Marken nedenfor disse og søndenfor det nu satte Skifte, hvilke Strækninger, der af disse Gaarde ere beviste og af Commissionen kjendt at være Fællesskab, - ere af forholdsvis betydelig Udstrækning, og af langt større Værdi end den øvrige mellem Opheim og Meland med fl. Gaarde omtvistede Mark, og da disse Strækninger nu ere udelukkende tillagte Opheim og muligens Lien, saa vil efter hans Formening Gaardene Meland og Vee herved lide Indskrækning i sin tidligere Brug, idet den disse Gaarde tildelte Part af det høiere liggende Fjeld ikke giver dem fuldt Æquivalent for de nysnævnte, nedenfor liggende og ulige bedre Strækninger. Den unegtelig heldige Omstændighed, at Skiftet, som det nu er sat, falder sammen med Skovgrænsen paa Strækningen mod Kvamen, kunde for hans Vedkommende ikke opveie de ovennævnte Hensyn til Markforholdene.

I Anledning af det saaledes fremkomne dissenterede Votum troede Commissionens øvrige 4 Medlemmer at burde bemærke, at man ved Fastsættelsen af Præstegjeldsgrænsen paa det heromhandlede Punct er overensstemmende med den faldende Kjendelse gaende ud fra, at der i sin Tid vil blive at tillægge Gaardene Meland og Vee Andel i Fjeldet østenfor Postveien, og at man efter

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

de foreliggende Oplysninger ikke andtager, at Etne Præstegjeld ved den fastsatte Skiftelinie er forurettet. For Commissionens nævnte 4 Medlemmer har det desuden fremstillet sig som et særdeles vigtig Momenet, at Linien for Beitningen eller Havnegangen falder sammen med de anerkjendte Skovskiftelinier, idet det forekommer dem saavel i og for sig overordentlig uhensigtsmessigt som ganske vist stridende ialfald mod Aanden og Prinsippet i den nyere Skovlovgivning at Gaardene Opheim i Aalund skulde eie Skov inden en anden Gaards og endog inden et andet Præstegjelds Grændser.

Det bemærkes med Hensyn til den Vei, der fra Postveien fører igjennem "Trolldskar" og østefter til Kvamen, at Commissionen forbeholder sig, forsaavidt det maatte befindes, at denne Vei er nødvendig for Andre end Gaard Opheims Opsiddere, at træffe Bestemmelse om, at Veien fremdeles for disse Andre skal være dem uforment, hvortil Commissionen vil faa Anledning, naar den i sin Tid kommer til at indfinde sig paa det heromhandlede Sted under Udskiftning Matrikelnummerne imellem.

Videre bemærkes, at det under Befaringen af Linien fra Postveien og vestefter befandtes at være in confessa mellem Opsidderne paa Gaarden Hixdal i Ølen paa den ene Side og Eierne af Gaardene Utstuen og Vettstø i Etne paa den anden, at førstnævnte Gaard (Hixdal) eier nogle mindre Skov- eller Ved-Teiger nordenfor den satte Linie, - og blev det nu med Hensyn hertil bestemt, at disse Skov- eller Ved-Teiger af Hixdal skulle være udhuggede og Veden bortført inden 5 - fem - Aar efter Udskiftningens Ikrafttræden. Imodsat Fald tilfalder det Tilbagestaaende den Gaard der eier Marken.

Endelig bestemtes, at Gaarden Bjørgen i Etne fremdeles beholder sin gamle Ret til at opstømme og benytte Vandet i Krogevandet og Langevandet saavelsom til at tage Materialier til Stæmmes Opførelse og Vedligeholdelse paa hensigtsmæssigste Steder i Nærheden.

Hermed indstilles Commissionens Virksomhed for i Aar.

Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

Tilstedeværende af Befaringen af Linien fra Kjødnareaasen til Endepunctet vare: Fra Stangeland: Haldor Torbjørnsen, Gunder Eriksen, Torger Sjursen og Nils Larsen; fra Ro: Ommund Thorsen, Haldor Thorsen og Torbjørn Gundmundsen; fra Kaatebø: Helje Sjursen; fra Hamre: Haldor Olsen, Tollef Tollefsen, Job Alfsen og Godskalk Alfsen; fra Dægernæs: Ommund Halvorsen; fra Bjørgen: Godskalk Gabrielsen; fra Vettstø: Ole Pedersen og fra Utstuen: Nils Tjerransen.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Hermed sluttet.

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1877 den 16de August var Commissionen samlet paa Fjeldet mellem Skonevig og Etne i Nærheden af Smørfatnuten, for at foretage Befaring samt Afhørelse af Vidner m.V. i Anledning af en under Udskiftningen opstaaet Tvist angaaende Eiendoms- og Brugsret i Fjeldet mellem Gaard Øien af Etne paa den ene Side samt Gaardene Rafdal og Teigland med flere Gaarde af Skonevig paa den anden Side.

Hvor da: Fremlagdes: 1 og 2 tvende efter Parternes Begjer udfærdigede Vidnestevninger, den ene forkyndt for Vidner i Etne og den anden for Vidner i Skonevig. Videre fremlagdes følgende til Commissionen indløbne nærværende Tvistspørgsmaale vedrørende Skrivelser og Dokumenter, nemlig 3) Skrivelse fra Opsiddere paa Rafdal og Teigland af 29de November forrige Aar, 4) Skrivelse fra Johannes Olsen Teigland af 16de April dette Aar, 5) en Vidneseddel dateret Lisbon den 11te Marts dette Aar og angivelig underskreven af Torger Olsen Teigland samt 7 andre Personer, 6) Skrivelse fra Torbjørn Øien dateret 21de Mai dette Aar, 7) dito fra dito til Sorenskriveren i Søndhordland af 7de samme Maaned med Paategning, 8) Extractudskrift af Søndhordlands Sorenskriveries Skjødeprotokol forsaavidt angaar en Voldgiftkjendelse mellem Teigland og nedre Rafdal, afgiven 27de September 1852, 9) Udskrift af Etnes Forligelsesprotokol, forsaavidt angaar et under 7de November 1831 afsluttet Forlig mellem Lars Olsen Millieteigen og Tollef Torbjørnsen Øien angaaende Fjeldbeitet "Vinjekvelven" samt 10) en Vidneseddel datteret igaar og angivelig underskreven af Torger Olsen Østebø. Det Fremlagde indtoges saalydende #

Af Lodeiere vare tilstede: Torbjørn Tollefsen Øien, Ole Larsen Rafdal, Haldor Haldorsen Rafdal, Tollef Askildsen Rafdal, Askild Askildsen Rafdal den ældre, Askild Askildsen Rafdal den yngre, Johannes Olsen Teigland samt Leilændingen Tollef Askildsen Hetleflaat, der fremlagde Fuldmagt fra Stamhusbesidder Rosenkrone af 27de forrige Maaned. #

De fremlagte Dokumenter oplæstes for de Tilstedeværende, og bemærkede Torbjørn Øien, at det vistnok saaledes som det af hans Skrivelse til Commissionen fremgaar, ikke oprindelig var hans Hensigt at paaklage nogen anden Del af den ifjor satte Linie end Stykket ved Reinsnut og Smørfatnut samt Ureheien, men at det da han nu erfarer, at der fra Modparternes Side, og navnlig fra Gaarden Rafdal, er reist Klage paa Linien helt fra Øiskar og indover, - nu ogsaa er hans Ønske og Begjer, at

ogsaa denne Del af Linien gjøres til Gjenstand for ny Befaring, under hvilken da ogsaa han agter at føre Vidner. Forøvrigt bemærkede han, at han fremdeles fastholder sin i Skrivelse fremsatte Paastand om, at Høidedragene og Vandskillet sættes som Grændselinie, og forbeholdt han sig under Befaringen nærmere at paavise Linien overensstemmende med denne Paastand.

Opsidderne fra Rafdal, Teigland og Hetleflaat bade som Supplement til deres indgivne Klage tilført, at det er deres Ønske, at hele den af Commissionen ifjor opgaade Linie forsaavidt den vedrører deres Eiendom gjøres til Gjenstand for ny Undersøgelse, med Hensyn hvortil de oplyste, at det er Linien fra Øiskar og indtil Fagerskar, hvori de nævnte 3 Gaarde anse sig interesserede.

Af de indstævnte Vidner mødte samtlige med Undtagelse af Ole Olsen Sjørhus, Ingeborg Olsdatter Øvrenæs, Sjur Olsen Lunde og Erik Sjursen Lunde. End videre fremmødte følgende godvillig mødende Vidner: Kristi Thorsdatter Halleland, Johannes Johannesen Hovland, Torger Hansen Tjelmeland, Kari Viersdatter Sævereide, Britta Sjursdatter Storhaug, Dordi Bjørnesdatter yttre Næs, Peder Sjursen Hetleflaat, Iver Iversen Hammersland, Torris Aadsen Øien. Samtlige Vidner forberedtes til Edsaflæggelse og foreholdtes den borgerlige Straf for Mened. Retten tilligemed Parter og Vidner foretog derefter Befaring af de omtvistede Strækninger, og paaviste under denne Befaring Torbjørn Øien som den af ham pretenderede Grændselinie en Linie fra Øiskar efter Høiderne og Vandskillet over Reinsnut samt høieste Punct af Ureheien og fremdeles efter Toppen af Hesteskaarsnuten og Hesteskarsnuten indtil Fagerskar, hvor den mellem ham og Gaardene Rafdal, Teigland og Hetleflaat omtvistede Strækning ender. Paa samme Strækning paaviste under Befaringen end videre de nysnævnte Gaardes Eiere en Linie fra Øiskar efter en gammel Vei til et Punct paa Skaarefjeld, derfra søndenfor Reinsnut indtil et sort Myrstykke nede i den søndre Skraaning af Reinsnut, derfra ligeledes til den søndre Skraaning af Smørfadnuten og efter Foden eller de nederste "Upser" (de saakaldte Øsmandsbakker) i denne Nut, videre fra Østmandsbotten efter Østmandsvandet indtil en Vig paa dettes østlige Side, fremdeles fra denne Vig i omtrent østlig Retning opefter et Dalføre, videre omtrent i samme Retning til en graa Bjerghaug paa sydvestre Skraaning af Hesteskarsnuten, fremdeles derfra indtil et selvgjerdende sort Bjerglag nedenunder sidstnævnte Nut og endelig derfra indtil "Johanneshaug" ved "Fagerskar". Den saaledes paaviste Linie paastode Opsidderne fra Rafdal, Teigland og Hetleflaat at være den rette Skiftelinie og den Grændselinie, efter hvilken de have beitet i og brugt Strækningerne, i det de derhos oplyste, at efter Kan og gammelt Brug har Gaarden øvre Rafdal anseet sig berettiget i Strækningen fra Øiskar og indtil den beskrevne Myr paa søndre Side af Reinsnut, Gaard nedre Rafdal fra dette Punct indtil Østmandsvandet, Gaard

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Teigland derfra til den beskrevne Bjerghaug ved Hesteskarsnuten og endelig Gaard Hetleflaat fra dette Punct indtil Fagerskar, hvor Gaarden Markhus i Aakrefjorden støder til.

De tvistende Parter opfordredes derefter til at oplyse, hvorvidt der fra nogen af Siderne eksisterer Dokumenter eller skriftlig Hjemmel, der kunde tjene til Oplysning med Hensyn til Afgjørelse af den verserende Tvist; men erklærede de samtlige, at der ingen saadanne Dokumenter dem bekjendt findes, idet dog Torbjørn Øien henviste til de ovenfor fremlagte Udskrifter af Sorenskriveriets Skødeprotokol og Etne Præstegjelds Forligelseskommissionsprotokol, hvilken sidste Udskrift dog ikke vedrører Strækningerne fra Øiskar til Fagerskar, men alene Beitet Vinjekvelven.

Retten i Anledning af den stedfunde Befaring bemærkede, at medens den af Torbjørn Øien paaviste Linie, som anført, gaar efter Høiderne og Vandskillet mellem Etne og Skonevigs Præstegjelde, ligger den af Modparterne prætenderede Grændselinie et Stykke nede i Heldet eller Skraaningen af Fjeldsiden mod Etne.

Med den saaledes foretagne Befaring med Videre forløb Dagen den 16de August og fortsattes derefter Forhandlingerne og paabegyndtes Vidneførselen den følgende Dag den 17de August

Som 1ste Vidne fremstod derpaa Johannes Sjursen Kvandal, Gaardeier, 74 Aar gammel, Parterne ubeslægtet og ubesvogret, forklarer at han som Gut har tjent baade paa øvre og nedre Rafdal og paa Teigland, nemlig 2 Aar paa hvert af disse Steder, og at han i disse 6 Aar som Gjetergut ofte var oppe i de heromhandlede Strækninger. Angaaende den Brug, som Rafdal og Teigland øvede i disse Strækninger forklarer Vidnet, at de beitede saavel med Kreaturer som Faar og Gjeter paa Skaarefjeld og søndenfor Smørfatnuten, nemlig i Østmandsbakkerne og indtil Østmandsvandet. Vidnet veed imidlertid ogsaa, at der paa samme Tid laa Folk, der havde leiet Beite af Gaard Øien saavel paa Gloppestølen som paa Blomstølen, hvilke Støler ligge noget nedenfor den af Rafdal og Teigland paaviste Linie, samt at Kreaturer og Faar fra disse Støler ogsaa af og til, omendskjønt ikke hyppig, beitede i de samme Strækninger. Nogen Paatale eller Tiltale fra nogen Side hørte Vidnet aldrig. Paa Forespørgsel erklærer Vidnet, at det ikke kan sige, med hvor mange Kreaturer og Faar Rafdal og Teigland beitede, men det var hovedsagelig kun Gaardenes egne Besætninger, som de havde her, medens dog øvre Rafdal ogsaa af og til havde fremmede Kreaturer mod Betaling i Beitet. Fremdeles tillægger Vidnet paa Anledning, at saa vel Rafdal som Teigland have Støler og Stølsbeiter, der ere beliggende i Dalførerne paa den anden Side af Høidedraget, og fra hvilke Kreaturerne med Videre trak sig over og beitede i de her omtvistede Strøg. Endelig tillægger Vidnet, at man ikke i de Aar,

Vidnet, som anført, tjente paa Rafdal og Teigland, i Regelen netop gjetede Kreaturer og Faar i de omtvistede Strækninger og paa denne Maade netop førte dem til disse, skjønt dette ogsaa af og til, medens Vidnet var paa Teigland, hændte, men at det fordetmeste gik til paa den Maade, at dyrene af sig selv trak sig bortover og bleve hentede tilbage til Stølerne om Aftenerne. Oplæst, vedtaget og beediget.

2^{det} Vidne Sjur Eriksen Berge, Husmand, 47 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han for omtrent 27 Aar siden tjente først paa øvre Rafdal og derefter paa nedre Rafdal, 2 Aar paa hvert Sted, og at han i denne Tid dels som Gjetergut og dels som den, der om Aftenerne hentede Kreaturer og Smaler hjem af Stølerne, der er beliggende paa den anden Side af Høidedraget, erfarede, at Dyrene holdt sig i Strækningen fra Øiskar til Skaarefjeld og søndenfor Reinsnut samt Smørfatnuten, uden at Vidnet med Hensyn hertil hørte nogen Paatale fra nogen Kant. Samtidig laa der ogsaa paa Gloppestølen Folk, der havde leiet Beite af Gaard Øien, efter hvad Folkene selv fortalte, og ogsaa disse beitede i Strækningen. For øvre Rafdals Vedkommende var det, saavidt Vidnet erindrer, alene Gaardens egen Besætning, som beitede, men nedre Rafdal havde nok ogsaa af og til fremmede Kreaturer og Faar i Beitet; Vidnet kan imidlertid ikke opgive, hvor mange saadanne Dyr, der beitede, og tillægger, at nedre Rafdals Storfæ ikke ofte trak sig over Høidedraget og ned i de omtvistede Strækninger, men at dette derimod jævnlig skeede med Smalerne. Oplæst vedtaget og beediget. 3^{die} Vidne, Kari Viersdatter Sævereide, Strandsidderenke, 56 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at hun som 16, 17 og 18 Aars gammel Pige i 3 Aar tjente paa øvre Rafdal, og at hun i den Tid erfarede, at denne Gaard beitede i den igaar paaviste Strækning fra Øiskar, paa Skaarefjeld og søndenfor Reinsnut saa vel med Gaardens egen Besætning af Kreaturer og Faar som ogsaa med fremmede saadanne, for hvilke Vidnets Husbond havde Betaling. Vidnet hørte aldrig fra nogen Kant nogen Indsigelse i Anledning af denne Beitning, der gik for sig paa den Maade, at Dyrene, som ikke bleve gjetede, af sig selv fra Stølen paa den anden Side af Høidedraget trak sig over i den omhandlede Strækning, hvorfra de da, som almindelig er, om Aftenerne bleve hentede tilbage til Stølen. Paa Gloppestølen laa samtidig Folk, der havde leiet Beite, formentlig af Øien, og ogsaa deres Keaturer og Smaler beitede i samme Strøg. 4de Vidne, Torger Hansen Tjelmeland, Husmand, 48 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han for omtrent 30 Aar siden tjente paa øvre Rafdal i 2 Aar og oplyser forøvrigt ganske det samme som forrige Vidne. Edfst. 5te Vidne Rasmus Larsen Tungesvig eller Løflaat, 41 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han i 1850 i et Aar tjente paa øvre Rafdal og at han i denne Tid ikke hyppig, men af og til var i Fjeldet, for om Aftenerne at hente

Husbondens Kreaturer og Smaler hjem til Stølen, samt at der ved saadanne Leiligheder ogsaa undertiden hændte, at Dyrene fandtes i Strækningen fra Øiskar, paa Skaarefjeld og søndenfor Reinsnut og navnlig gjaldt da dette Gjederne. Nogen Indsigelse i Anledning af denne Beitning hørte Vidnet ikke. Edfst. 6de Vidne, Nils Johannesen Vike, Gaardeier, 41 Aar gammel, Broder af Ole Larsen nedre Rafdals Kone, forklarer, at han i 10 Aar har tjent paa nedre Rafdal og derefter i 7 Aar eiet et Brug i denne Gaard, hvilken han forlod for omtrent 7 Aar siden, samt at man i denne Tid beitede saa vel med Gaardens egen Besætning som med fremmede Dyr i Strækningen søndenfor Reinsnut og omkring Smørfatnuten, navnlig da med Smaler. Samtidig laa der ogsaa i Blomstølsbeite Folk fra Øien, der ogsaa beitede i samme Strækning, men nogen Indsigelse eller Paatale hørte Vidnet aldrig. Edfst. 7de Vidne, Ingeman Eriksen Sævereide, Inderst, 26 Aar gammel, forklarer, at han for omtrent 16 Aar siden en Sommer tjente paa nedre Rafdal, men at han ikke kan erindre, at Kreaturer og Smaler fra Gaarden i denne Tid beitede enten søndenfor Reinsnut eller Smørfatnuten, medens det dog hændte, at de trak sig lidt nedover Bakkerne eller Skraaningen. Edfst. 8de Vidne John Viersen Sævereide, Husmand, 53 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han i 14 og 15 Aars Alderen tjente hos en Husmand paa Teigland, og at han i denne Tid om Somrene gjetede denne Gaards Smaler og Storfæ, samt at denne Gjeting for Smalernes Vedkommende gik for sig paa den Maade, at Vidnet førte dem dels gjennem Hesteskar (Skaret mellem Hesteskaars- og Hesteskarsnuten) og dels vestom førstnævnte Nut nedover Skraaningen til Østmandsbakkerne og henimod Østmandsvandet; Vidnet bemærker dog, at det aldrig for sit Vedkommende med Dyrene kom saa langt ned, saavidt det kan erindre, som til den af Teiglands Opsiddere igaar paaviste Grændselinie, og oplyser videre, at Gaardens Storfæ i Almindelighed ikke kom længere ned end et Stykke nedover Skraaningen paa Ureheien. Samtidig laa der ogsaa Folk Blomstølsbeitet hvilket Beite, efter hvad Vidnet har hørt, skal tilhøre Øien, og disse Folk havde ogsaa sin Beitning i den af Vidnet omforklarede Strækning; men Vidnet hørte aldrig nogen Indsigelse eller Paaklage i Anledning af Teiglands Beitning sammesteds. Edfst. 9de Vidne, Torris Sjursen Haaland, Husmand, 36 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han i omtrent 12 Aar har tjent paa Teigland, at han i denne Tid om Sommerne gjetede Gaardens Besætning i Fjeldet, og at Smalene da i Almindelighed trak gjennem Hesteskar og ned paa den søndre Side af Hesteskaarsnuten samt rundt denne og op igjen paa den vestre Kant af samme eller omvendt, men at det ikke, saavidt Vidnet kan erindre, indtraf, at de beitede saalangt nede i Skraaningen som til den af Johannes Teigland igaar paaviste Linie; dog kunde det maaske af og til hændte, at Vidnet saae Gjeter tilhørende Teigland paa Ureheien. I Blomstølsbeitet laa samtidig Folk fra Øien, der ogsaa beitede i de af Vidnet omforklarede Strøg, men Vidnet erfarede ikke, at der med

Hensyn til Beitningen fandt nogen Uenighed Sted enten fra den ene eller den anden Side. Oplæst og vedtaget med den Forandring, at det kun var i 4 Aar af sin Tjenestetid, at Vidnet gjetede i Fjeldet. Edfst. 10de Vidne Nils Viersen Teigland, Husmand under Johannes Olsen Teigland, 54 Aar gammel, forøvrigt Parterne uforbunden, forklarede med Hensyn til Gaarden Hetleflaats Brug i den omtvistede Strækning, at han har tjent paa Hetleflaat i 1 Aar for omtrent 40 Aar siden, og at han om Sommeren dette Aar gjetede i Fjeldet paa den Maade, at han drev Kreaturer og Smaler op igjennem Fagerskar indtil Johannes Haug, hvor Storfæet som oftest standsede, medens Vidnet med Smalerne forsatte!! Beitningen rundt Hesteskarsnuten, nemlig paa søndre Side af denne, undertiden saalangt ned som til den af Tollef Hetleflaat igaar paaviste Linie og undertiden noget høiere. I Blomstølsbeitet laa samtidig Folk, der ogsaa beitede i samme Strækning, men nogen Indsigelse eller Paaklage fra nogen Side erfarede Vidnet ikke. Edfst. 11te Vidne Iver Iversen Hammersland, Løskar, 31 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han for omtrent 10 Aar siden i 4 Aar tjente hos Tollef Hetleflaat, og at han i denne Tid erfarede, at man fra Hetleflaat upaatalt beitede saaledes som af forrige Vidne er forklaret. Det indtraf end ogsaa, at Vidnet undertiden fandt Smaler igjen længere nede end den af Tollef Hetleflaat igaar paaviste Linie. I Blomstølen laa samtidig Folk fra Øien, der ogsaa beitede i samme Strøg. Vidnet tillægger, at han for sit Vedkommende med Storfæet ikke beitede saalangt som af forrige Vidne forklaret, men kun op til Fagerskar. Edfst.

12te Vidne, Tollef Sjursen Ekreim, Gaardeier, 34 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han i 4 Aar har tjent paa Gaarden Teigland, som han forlod for omtrent 19 Aar siden, samt at han i denne Tid af og til om Sommerne gjetede eller paa anden Maade passede Besætningen paa Teigland; han erfarede imidlertid aldrig, at Storfæet kom paa den anden Side af Høidedraget, men Smalerne derimod trak sig af og til over og tildels ned i Skraaningerne paa Sydsiden, men dog aldrig saa langt ned som til den af Johannes Teigland igaar paaviste Linie; specielt forklaret Vidnet, at han aldrig erfarede, at enten Storfæ eller Smaler beitede paa den søndre Side af Ryggen paa Ureheien. I den Tid Vidnet saaledes havde Befatning med Beitet her opholdt der sig i Blomstølsbeite en Mand ved Navn Ole Sjøhus, som var leiet af Øien, og naar Vidnets Smaler kom noget ned i Bakkerne eller Skraaningene hændte det, at denne Ole forbød Beitning eller paalagde Vedkommende at jage tilbage, og saadant Paalæg blev da undertiden efterkommet; undertiden ikke; nævnte Ole erklærede nemlig, at Beitet tilhørte Øien. Edfst. 13de Vidne, Torris Thoresen Mortvedt, Gaardeier, 34 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han for omtrent 19 Aar siden 1 Sommer var leiet af Tollef Øien, der er den nuværende Opsidders Fader, tilsammen med den ovennævnte Ole Sjøhus at ligge i

Blomstølsbeite for at passe Øiens Kreaturer med Videre. Under dette sit Ophold her fik Vidnet af Ole Sjøhus, der var en gammel Mand, som tidligere havde lagt i Beitet Ordre til først at jage Dyrene tilbage, naar Vidnet kom saa høit at han naaede mod Aakrefjorden og kunde se nedover did; men om dette var fordi Grændseskjellet mellem Øien og Aakrefjorden gik efter Høiderne, eller fordi Dyrene ellers vilde komme for langt bort fra Stølen, tør Vidnet ikke sige. Videre forklarer Vidnet, at man fra Blomstølsbeitet ogsaa beitede rundt Smørfatnuten og fremdeles oplyser han, at han vel ikke erfarede, at der i den her omhandlede Strækning fandtes Storfæ fra Aakrefjordsiden uden forsaavidt angaar en Hest, tilhørende Tollef Hetleflaat, som i nogle Dage gik her, men at han (Vidnet) af og til saae Smaler og Gjeter som Vidnet antog hørte hjemme paa Aakrefjordsiden, græsse paa den søndre Side af Høidedragene, noget, hvorover imidlertid Ole Sjøhus knurrede, saa at Vidnet opfattede ham saaledes, at Beite paa denne Side skulde tilhøre Øien. Vidnet tillægger, at det ogsaa hændte, at Dyr og navnlig da, saavidt Vidnet erindrer, Heste, som han og Ole Sjøhus havde under Opsigt, streifede over paa den anden Side af Høidedraget og ned i Beiterne mod Aakrefjorden. Angaaende Beitning forøvrigt fra Aakrefjordens Side forklarer Vidnet sig overensstemmende med forrige Vidne. Edfst. 14de Vidne, Halvor Godskalksen Halleland eller Kalvig, Gaardeier, 36 Aar, Parterne uforbunden, forklarer, at han til forskjellige Tider dels paa egen Haand har leiet af Gaard Øien saa vel Gloppestols- som Blomstølsbeite og dels har havt Befatning med disse Beiter paa Andres Vegne, der har leiet dem af Øien; første Gang, Vidnet paa denne Maade var her, er nu omtrent 24 Aar siden som Gjetergut og sidst, han var her, er nu omtrent 5 Aar siden. Vidnets Ordre eller Anvisning var at beite efter Høidedragene og Vandskillet lige fra Øiskar til Fagerskar, og V. gjorde ogsaa stedse dette fuldkommen upaataalt fra Aakrefjordens Side. Specielt forklarer Vidnet, at han lod beite rundt Smørfatnuten saa vel som paa selve denne Nut. I den Tid, hvorm Vidnet saaledes kan forklare sig, indtraf det imidlertid ogsaa, at Gaarden øvre Rafdals Storfæ og Hester af og til fandtes i Strækningerne og end hyppigere var Smaler og Gjeter fra de her omhandlede Gaarde i Aakrefjorden at see der, men efter den Opfatning, Vidnet havde af Eiendomsforholdet, misligte Vidnet stedse dette, og jagede ogsaa bestandig disse efter hans Mening fremmede og uvedkommende Dyr væk. Nogen Indsigelse eller Paatale i denne Anledning fra Dyrenes Eiere hørte Vidnet aldrig. Vidnet tillægger, at det ikke sjelden hente, at han tog sine Kreaturer og andre Dyr igjen nede i Beiterne paa Matrefjordsiden, hvor hen de nemlig havde trukket sig over Høidedragene. Naar Vidnet ovenfor har forklaret at have seet Storfæ og Heste fra øvre Rafdal i Strækningen, da gjælder dette alene den yderste eller vestligste Del af samme, nemlig fra Øiskar og til Skaarefjeldsenden eller Hellenuten.

Edfst. 15de Vidne, Torris Odsen Øien, Løskar, 30 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

i de sidste 4 Aar hvert Aar har leiet Beite af Torbjørn Øien, nemlig saavel Gloppestøls- og Blomstøls-Beite som Beitet i Vinjekvelven, og oplyser Vidnet med Hensyn til den Anvisning, som han har faaet, og den Benyttelse, som han har gjort, af disse Beiter, ganske det Samme som forrige Vidne, med hvem Vidnet ogsaa samstemmer, hvad angaar Beitning og Bortjagning fra Strækningerne af andre eller fremmede Dyr. Vidnets Opfatning har derfor ogsaa stedse været, at det skulde være Øiens Eiendom, hvad der heldede nedover eller sydover. Edfst.

16de Vidne, Johannes Halvorsen Tesdal, Inderst, 78 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han en Sommer for 21 Aar siden af Tollef Øien leiede Gloppestølsbeitet, og at han efter den ham givne Anvisning beitede der indtil Høiderne, nemlig fra Øiskar og indtil inderste Kant af Reinsnuten, overensstemmende med den af Torbjørn Øien igaar paaviste Linie. I den Tid, Vidnet saaledes var der, hændte det kun ganske undtagelsesvis, at der fandtes fremmede Kreaturer eller Faar i Strækningen, og dette var da kun enkelte Storfæ fra øvre Rafdal, som trak sig lidt over paa denne Kant af Høidedraget, men dog aldrig, efter hvad Vidnet erfarede, paa lang Vei saa langt ned som til den af Rafdal igaar paaviste Linie, ja ikke engang saa langt som til den af Udskiftningskommissionen ifjor satte foreløbige Linie. Edfst.

17de Vidne, Thor Johnsen Skjold, Husmand, 34 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han for 4 Aar siden een Sommer laa i Gloppe- og Blomstøls-Beitet for at passe Kreaturerne for en Mand fra Sandeide, som havde leiet disse Beiter af Torbjørn Øien, og kan Vidnet forøvrigt oplyse ganske det samme som 14de og 15de Vidne. Edfst.

18de Vidne, Ole Olsen Gjerde, Gaardeier, 55 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han og en Broder af ham for 15 Aar siden leiede Blomstølsbeitet af Torbjørn Øien, og at de efter Anvisning beitede dette, nemlig fra Smørfatnuten til Fagerskar efter Høiderne. Af fremmede Kreaturer eller Smaler saae Vidnet i denne Tid ialfald ikke andet end af og til Smaler og Gjeter, som formodentlig hørte hjemme paa Aakrefjordsiden, og som Vidnet jagede væk, naar det saae dem og havde Tid dertil. Vidnet tillægger, at det i tidligere Tider flere Gange har reist med Fædrift gennem den her omhandlede Strækning, og at det har været Vidnets Opfatning, at Strækningen tilhørte Øien, hvorfor Vidnet ogsaa har anseet det rigtigst at anholde om denne Gaards Tilladelse til Beitning for Driften, uagtet Vidnet just ikke vil sige, at saadan Anmodning stedse har været fremsat. Edfst.

19de Vidne, Ole Torrisen Haaland, Inderst, 67 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han for 30 a 40 Aar siden i et Par Sommere leiede Blomstølsbeitet af Tollef Øien og oplyser med Hensyn til

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Beitningen dersteds det samme som flere af de før afhørte Vidner og specielt 14de og 15de Vidne. Af fremmede Fæ saa Vidnet i denne Tid ikke andet end af og til Heste og Faar fra Aakrefjordsiden. Edfst.

20de Vidne, Ingeborg Sjursdatter Frette, Husmandsenke, 45 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at hun i 4 Aar, det sidste Aar for 20 Aar siden, om Sommerne har lagt paa Gloppe- og Blomstøl for Torbjørn Øien, og at der i disse Aar af hans Kreaturer med V. blev beitet efter Høiderne fra Øiskar til Fagerskar. Af andre Kreaturer eller Dyr saae Vidnet i Strækningen af og til Heste og Faar samt Gjeter, hørende hjemme paa Aakrefjordsiden, ligesom det vel ogsaa kunde hænde, at Kjør fra samme Kant undertiden indfandt sig der, men dette dog ikke indenfor Reinsnut. Vidnet tillægger, at Torbjørn Øiens Gjetergutter jagede væk fremmede Dyr, naar disse fandtes i Strækningerne. Edfst.

21de Vidne, Marta Thorsdatter Skjold, Inderst, Pige, 51 Aar gammel, forklarer, at hun i 4 Aar, sidste Aar for 17 Aar siden, om Sommerne har lagt i Gloppebeitet for en Mand ved Navn Torris Tjelde, der havde leiet dette Beite af Øien, og oplyser hun med Hensyn til Beitningen dersteds saa vel som hvad angaar fremmede Dyr Ferden i Strækningen det samme som forrige Vidne, med hvem Vidnet ogsaa tillægger, at man jagede bort saadant fremmed Fæ. Edfst.

22de Vidne, Johannes Johannesen Hovland, Husmand, 45 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han en Sommer for 24 Aar siden leiede Blomstølsbeitet af Tollef Øien og oplyser forøvrigt med Hensyn til Beitningen osv. det Samme som flere af de før i saa Henseende afhørte Vidner. Af fremmed Fæ fandtes kun nogle Hester formentlig hjemmehørende i Rafdal, hvilke man i Begyndelsen forsøgte at jage bort, men senere opgav. Edfst.

Flere Vidner fremstilledes ikke til Afhør, og blev videre Vidneførsel i Anledning af Tvisten med Hensyn til Beitet i Vinjekvelven udsat indtil fornøden Befaring dersteds kan finde Sted.

Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1877 den 21de og 22de August var Commissionen samlet i Vinjekvelven, for at foretage Befaring med Videre i Anledning af den dersteds verserende Tvist. Af interesserede Lodeiere vare tilstede: Torbjørn Tollefsen Øien, Ole Ørjansen og Johannes Iversen Millieteig, Aslak Ørjansen Skaalnæs samt Ole Sjursen og Nils Viersen Visekjær.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Af stævnte og ustævnte Vidner mødte: Thor Godskalksen Halleland, John Olsen Gjerde, Ole Torrissen Haaland, Halver Godskalksen Halleland, Torris Odsen Øien, Ole Nilsen Skjold, Torris Olsen Fjære, Endre Olsen Fjære, Iver Sjursen Hammersland, Johannes Christoffersen Markhus, Ole Eliassen Markhus, Godskalk Hansen Markhus og Vier Nilsen Teigland.

Retten tilligemed Parterne og Vidnerne begav sig derefter førstnævnte Dag, den 21de, ud paa Befaring af Aastederne, og paaviste under denne

1 Torbjørn Øien en Linie fra det Punct, hvor den i forrige Aar mellem ham og Markhus omforenede Linie ender, nemlig ved x i Bjerg samt Varde paa en Haug op fra Sandvandsbakkene; fra dette Punct paavistes Linien omtrent Nord til Indredalsnuten, derfra til Blaanut, derfra til et Fjeld, der af Torbjørn Øien kaldtes «Hvitefjeldet», men af Lodeierne fra Skonevig «Vierdalshorgen», indtil det høieste Punct af dette Fjeld, derfra bøier Linien over «Østmandsdalen» til Fjeldet paa den anden Side af denne, følger saa Ryggen af dette Fjeld indtil «Vinjekvælvreset», derfra til Toppen af «Torvenuten», derfra efter de til dels selvgjerdende Bjerglag af denne Nut og fremdeles efter Bjerglagene indtil den af Commissionen i 1875 satte Varde paa Toppen af «Vinjekvelvsnuten» i Stiftsgrænsen. Om den saaledes paaviste Linie paastod Torbjørn Øien, saa vel at den er den rette Præstegjeldsgrændse paa denne Kant mellem Etne og Skonevig, og saaledes ogsaa rette Skiftelinie mellem hans Gaard paa den ene Side samt Gaardene Millieteig, Skaalnæs og Visekjær paa den anden, - som tillige at den danner Begrænsningen for Beitet «Vinjekvælven», til hvilket Beite han paastaar at være eneeiendomsberettiget uden anden Indskrænkning end den Gaarden Millieteigen ved Forliget af 7de november 1831, hvoraf Udskrift er fremlagt den 16de Dennes, indrømmede Ret. Med Hensyn til dette Beite bemærkede han forøvrigt, at det bestaar af to forskjellige Dele eller Hvælv, nemlig den ytre eller nedre Vinjekvælv og den indre eller øvre ligesom ogsaa at der i Beitet findes Strøg med særskilte Benævnelser, saaledes «Langevandsbakkene», der er beliggende paa Skraaningen af "Indredalsnuten", "Langehaugdalen", der strækker sig i nordlig Retning op omtrentlig fra det Punct, hvor den ytre og indre Vinjekvelv støder sammen, og "Jordene", der igjen ere beliggende imellem "Langehaugdalen" og "Langevandet"; men alle disse særskilt benævnte Strøg ere kun Dele af det hele Beite "Vinjekvelven".

2 Opsidderne paa Millieteig, Skaalnæs og Visekjær paaviste derefter en Linie med Udgangspunct i Stiftsgrænsen, nemlig i lige Retning op fra "Torvenutfossene", efter Elven, der rinder ned i den indre "Vinjekvælv", videre efter "Vinjekvælvkjønnet", derfra til en stor rund Sten paa "Vetlefjeldet"

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

(Lillefjeldet), derfra i omtrent NNV. til et graat Bjerg og derfra med en Bøining til det førnævnte Endepunct i Linien mellem Markhus og Øien. Denne saaledes paaviste Linie paastode disse Opsiddere at være rette Præstegjeldsgrændse og Skiftelinie mellem Etne og Skonevig. Med Hensyn til Torbjørn Øiens Paastand om, at det hører til Beitet "Vinjekvælven" Alt, hvad der ligger indenfor den af ham paaviste Linie, da protesterede de herimod, og specielt bemærkede de, at de aldrig have hørt og heller ikke kunne indrømme, at "Langevandsbakkene", "Langehaugdalen" og "Jordene" erer Dele af Beitet "Vinjekvælven"; thi dette Beite bestaar alene af de egentlige yttre og indre "Vinjekvælv", der ere Hvæle eller Fordybninger, naturligen adskilte fra de øvrige paaviste Strækninger. Med Hensyn til Forliget af 1831 bemærkede Opsidderne fra Millieteig, at de aldrig have forstaaet dette anderledes, end som alene gjældende den "nedre" eller "yttre Venjekvælv"; Gaarden Millieteigen prætenderer nemlig ingen Ret længere inde i Strækningen end omtrent til det under Befaringen paaviste Punct ved den store runde Sten paa Fjeldet op fra "Vinjekvælvkjønnet", og de kunne derfor ikke tænke sig, at forliget skulde ville afgjøre Noget, der ikke synes at kunne vedkomme Millieteig, idet nemlig den "øvre" eller "indre Vinjekvælv" ligger længere inde eller oppe, end det nævnte Punct. Fremdeles bemærkede Milleteigens Opsiddere, at Forliget formentlig ikke tilsteder Gaarden Øien at beite med sin egen Besætning i Vinjekvælven, foruden med de bestemte 50 Stykker Storfæ og 200 Faar, men at det derimod er tilladt for Millieteigen, foruden de fastsatte 6 Storfæ og 40 Faar, ogsaa at beite Gaardens egen Besætning, hvilken de angave at udgjøre 9 a 10 Storfæ og 50 a 60 Faar. Paa denne Maade have de ogsaa Aar om andet benytte Beitet i den "yttre Vinjekvælv", om hvilken de oplyste, at den ligger i Strøg eller Strækning med "Langevandsbakkene" og "Jordene", hvilke de paastaa at være Beitestrækninger tilhørende Millieteig; disse Strækninger grændse nemlig igjen til Gaardens egentlige Stølsbeite paa den anden Side af Høidedraget, hvor Gaarden har sin Støl ikke langt ned fra "Indredalsnuten". I den "indre Vinjekvælv", eller i de Strækninger, som ligger indenfor en Linie fra det nysnævnte Punct i den store Sten paa fjeldet op fra "Vinjekvælvkjønnet" og nordover indtil omtrent den søndre Fod af "Blaanut", har Millieteig ikke havt nogen Beitning; men det er Gaard Skaalnæs og Gaard Visekjær, som har beitet indenfor og i Resten af den her omtvistede Strækning, Noget, som Opsidderne paa de to sidsnævnte Gaarde ogsaa bekræftede.

Torbjørn Øien protesterede mod, hvad der af hans Modparter saaledes er paavist og anført; specielt kunde han ikke erkjende Rigtigheden af, hvad Millieteigs Opsiddere have opgivet m.H.t. Størrelsen af Gaardens Besætning; derimod indrømmer han, at det heller ikke har været hans Opfatning af Forliget, at Gaard Øien, foruden med det i Forliget bestemte Antal Kræaturer og Faar, ogsaa skulde kunne

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

beite med sin egen Besætning i "Vinjekvælven". Forøvrigt vedbleve Parterne hver sine Paastande, og noget Forlig var ikke at opnaa. Efterat Dagen, den 21de, saaledes var forløben, fortsattes den 22de med Forhandlingerne idet Vidneførselen paabegyndtes.

Vidnerne forberedtes til Edsaflæggelse, ligesom de før afhørte Vidner betydtes, at de nu have at forklare sig i Henhold til deres forhen aflagte Ed. Derefter fremstod før afhørte 14de Vidne Halvor Godskalksen Halleland, der i Henhold til før aflagt Ed forklarer, at han i 3 Aar til forskjellige Tider har lagt her i «Vinjekvælven» med Storfæ til Beitning, idet han dels for egen Regning har leiet Beite af Gaard Øien og dels har lagt her for andre Folk, som have leiet det. Den første Gang, Vidnet laa her, er omtrent 15 Aar siden, og den sidste omtrent 5 Aar siden. I den Tid, Vidnet paa denne Maade laa her, beitede han i hele den omtvistede Strækning, og navnlig ogsaa i "Langevandsbakkerne", "Langehaugdalen" eller, som V. kaldte den, "Slettedalen", og "Jordene", eller overhovedet overensstemmende med den af Torbjørn Øien igaar paaviste Linie. Vidnet forklarer videre, at han har den Opfatning, at hele den omtvistede Strækning regnedes til Beitet Vinjekvælven og tillægger fremdeles, at ogsaa Gaardene Millieteig, Skaalnæs og Visekjær beitede her saa vel med Storfæ som Faar, og at Vidnet troede, at dette skeede efter Forliget af 1831, om hvilket Vidnet nemlig havde hørt Tale og som det troede angik samtlige de 3 nævnte Gaarde. Paa Anledning bemærker Vidnet dog, at det væsentlig var Smaafæ fra de nævnte Gaarde og kun undtagelsesvis Storfæ, som Vidnet saae her. Oplæst og vedtaget.

Før afhørte 15de Vidne Torris Odsen Øien forklarer i Henhold til før aflagt Ed, at han i de 3 sidste Aar, nemlig 1875, 1876 og 1877, har leiet Beitet "Vinjekvælven" af Torbjørn Øien, og oplyser han forøvrigt, hvad angaar dette Beites Begrænsning, Brug og Betegnelse ganske det Samme som forrige Vidne. Vidnet tillægger, at det ikke egentlig har seet Storfæ tilhørende de 3 af forrige Vidne nævnte Gaarde i Aakrefjorden nede i selve de egentlige Hvævla, men vel ellers i Strækningen eller navnlig da i "Langevandsbakkerne" og "Langehaugdalen" eller "Slettedalen", men ikke paa "Jordene". Om Forliget af 1831 har Vidnet hørt og havt samme Opfatning som forrige Vidne. Opl. og vedt.

Før afhørte 19de Vidne Ole Torrisen Haaland forklarer i Henhold til før aflagt Ed, at han for 30 a 40 Aar siden i 3 Aar havde leiet Beitet "Vinjekvælven" af Torbjørn Øiens Fader, og at Vidnet saaledes laa her med Storfæ og Smaler. Beitningen foregik inden samme Grændser som af de 2 foregaaende Vidner forklaret, hvilket ogsaa var overensstemmende med den Anvisning, Vidnet fik, da han leiede.

Vidnet kan ikke erindre at han saae fremmed Storfæ i Strækningen uden forsaavidt det af og til kunde hænde, at Kræaturer, formentlig hørende hjemme i Aakrefjorden, kom ned i den "indre Vinjekvælv", saa vel som ogsaa at Kræaturer, tilhørende Millieteigen beitede i "Langevandsbakkerne" og i den øvre ende af "Langehaugsdalen"; men derimod indtraf det oftere, at Faar, formentlig fra Skaalnæs og Visekjær viste sig paa forskjellige Steder i Strækningen. Hvad angaar Millieteigens Beitning, da havde Vidnet faaet Besked om dennes Berettigelse, men de øvrige Gaardes Benyttelse ansaa Vidnet for uretmæssig, hvorfor man ogsaa, naar man blev den var og havde Tid dertil, jagede Dyrene bort, udenat man af Gjeterguttene, der fulgte dem, i saahenseende hørte nogen Indsigelse. Opl. og vedt.

Som 23de Vidne fremstod derpaa Thor Godskalksen Halleland, Gaardeier 41 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han for omtrent 20 Aar siden laa her i Beitet en Sommer med en Smaledrift, tilhørende Torbjørn Øien, og at Vidnet for det Meste holdt sig med denne i den egentlige nedre Vinjekvælven; Vidnet havde imidlertid ogsaa med sig 6 Kjør og 3 Heste, og disse Dyr holdt mere til i den nordlige Del af Strækningen, dog ikke saa langt Nord som til "Langevasbakkerne", formentlig fordi der nærmere var tilstrækkelig Næring for saa faa Dyr; forøvrigt havde Vidnet ikke faaet nogen egentlig Instrux m.H.t., inden hvilken Udstrækning der skulde beites. Af fremmede Kræaturer m.v. saae Vidnet hist og her i Strækningen saavel Storfæ som Smaler, formentlig hørende hjemme i Aakrefjorden; men Vidnet kan ikke erindre, om det gjorde sig nogen Tanke om, hvorvidt dette skeede med Rette eller Urette. Opl., vedt. og beediget.

24de Vidne, John Olsen Gjerde, Inderst, 57 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han laa her for 5 Aar siden sammen med 14de Vidne med Storfæ til Beitning og oplyser forøvrigt i alt Væsentligt det Samme som nævnte Vidne. Vidnet saa af og til fremmede Faar hist og her i Strækningen, men saavidt erindres, kun een Gang noget Storfæ i "Langevandsbakkerne", men Vidnet viste ikke hvem der eiede enten hine eller disse. Det var for en Mand ved Navn Johannes Nordhelgevold, der havde leiet Beitet af Øien, at Vidnet og 14de Vidne laa her. Opl., vedt. og beediget.

Ole Nilsen Skjolds Afhørelse frafaldtes.

25de Vidne Torris Olsen Fjære, Gaardeier, 55 Aar gammel, gift med en Søster af Ørjan Skaalnæs's Kone, men forøvrigt Parterne uforbunden Ørjan Skaalnæs er forøvrigt ikke selv Eier af Skaalnæs, men alene Fader til Eieren, af hvem han nyder Vilkaar. Vidnet forklarer, at han fra sit 12te til sit 18de Aar eller i 6 Aar tjente paa Gaarden Skaalnæs og i disse Aar hver Sommer gjetede Gaardens Besætning af Smaler ligesom ogsaa en Del Havnesmaler, det vil sige Faar, der vare indtagne til

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Beitning mod Betaling, tilsammen et Antal af omkring eet Hundrede Stykker Faar. Denne Gjetning gik for sig paa den Maade, at Vidnet om Morgenens drev Faarene fra Skaalnæs's Støl, der ligger omtrent 1/2 Fjerdings Vei paa den anden Side af "Blaanut", opefter og forbi "Blaanut", enten paa den yttre eller paa den indre Side af denne, og derfra videre sydefter ned i den "indre Vinjekvælv" samt fremdeles henimod og indtil "Lillefjeld", derfra op igjennem "Langehaugsdalen" og tilbage igjen forbi "Blaanut", saaledes at Vidnet om Aftenerne, efter at have ladet Faarene om Dagen beite i de nu anførte Strøg, naaede tilbage til Stølen med dem. Ogsaa Storfæet fra Stølen trak sig om Dagen, naar det var godt Veit, forbi "Blaanut" og sydefter, saa at ogsaa det under saadanne Omstændigheder græssede i samme Strøg, og Vidnet hørte aldrig i Anledning af den saaledes øvede Beitning nogen Indsigelse fra de Folk, som samtidig kunne ligge med Faar og Smaler fra Øien i "Vinjekvælven". Det indtraf nemlig jevnlig, at der dersteds laa saadanne Folk med Drifter af Faar og Kræaturer; men, hvad Faarene angik, holdt disse Folk sig med dem i Regelen nedenfor Elven, medens Storfæet, der for det meste bestod af Gjelkræaturer, som ikke vare under Opsigt, ogsaa streifede omkring i Strøgene ovenfor Elven. Vidnet erfarede ogsaa, at saavel Storfæ som Smaler fra Millieteig jævnlig dreves og beitede i "Langevandsbakkerne" og paa "Jorderne" samt videre sydefter; men, om de kom saalangt som ned i den "yttre Vinjekvælven", kan Vidnet ikke sige. Ligesaa veed Vidnet, at Gaarden Visekjær ialfald med sine Smaler (om Storfæet kan Vidnet ikke med Bestemthed udtale sig) kom op paa indre eller østre Side af "Blaanut" og derefter beitede med dem i den indre del af den heromhandlede Strækning og navnlig da paa "Østmandspallerne", der er beliggende under eller ved Foden af det saakaldte "Hvitefjeld" eller "Vierdalshorgen", samt videre fra dette Sted og sydefter indtil og med "indre Vinjekvælv". Visekjær har ogsaa Støl noget østenfor Skaalnæsstølen og omtrent i samme Høide paa den anden Side af Fjeldet. Vidnet tillægger, at han for sit Vedkommende aldrig enten har hørt eller havt den Opfatning, at "Langevandsbakkerne", "Jorderne", "Langehaugdalen" og "Østmandspallerne" samt de mellem disse Beitestrækninger liggende Strøg skulde høre til de saakaldte "Vinjekvælv", ved hvilke sidste Vidnet alene har forstaaet de i det heromtvisede Terræn sydligst og lavest liggende Fordybninger eller Hvælv, der benævnes "indre" og "yttre eller "øvre" og "nedre Vinjekvælv". Vidnet tillægger sluttelig, at dets Husbonde, gamle Ole Skaalnæs, der var Bedstefader til den nuværende Opsidder, hyppig spurgte Vidnet, om det blev mange fremmede Kræaturer m.V. ... i det Strøg, som Vidnet paa omforklaret Maade beitede i, samt at Ole blev misfornøiet, naar Vidnet hertil oplyste, hvad han i saa Henseende erfarede om Beitning fra Øiens Side, idet han (Ole) erklærede, at Saadant var et uberettiget Tiltag af Øien, der ikke fra gammel Tid havde havt nogen Ret i Strøget. Vidnet endelig oplyser, at Gaarden Skaalnæs tilligemed en paa

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Gaarden værende Husmand i den Tid, hvorom Vidnet har forklaret sig, havde 10 a 12 Stykker Storfæ, der blev beitet paa anførte Maade. Opl., vedt. og beediget.

26de Vidne, Endre Olsen Fjære, Løskarl, 53 Aar gammel, forrige Vidnes Broder, forklarer, at han fulgte efter sin Broder som Tjener hos Ole Skaalnæs og var der i 2 Aar, samt at han i denne Tid om Sommerne gjetede i Fjeldet paa samme Maade som 25de Vidne. Angaende Beitningen saa vel for Skaalnæs's som for Millieteigs og Visekjærs Vedkommende oplyser Vidnet det Samme som 23de Vidne, overensstemmende med hvilket Vidnet ogsaa forklarer sig med Hensyn til Forskjellen paa de egentlige "Vinjekvælv" og de af 25de Vidne opregnede andre Strækninger i det omtvistede Strøg. Betræffende Gaard Øiens Beitning forklarer Vidnet, at han saa Smaler i "nedre Vinjekvælven" og maaske af og til ogsaa Storfæ i den "øvre"; men paa dette Sidste er Vidnet dog ikke sikker i sin Erindring. Opl., vedt. og beediget.

27de Vidne, Iver Sjursen Hammersland, Husmand, 69 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han er født paa Skaalnæs, er Søstersøn af den af de 2 foregaaende Vidner nævnte Ole Skaalnæs, samt at han opholdt sig paa Skaalnæs til han var 18 Aar gammel. Vidnet oplyser, at han gjetede paa Skaalnæs fra sit 13de til sit 17de Aar og forklarer sig forøvrigt overensstemmende med 25de og 26de Vidner. Vidnet tillægger, at en Husmand paa Skaalnæs, Vidnets Stedfader, i flere Aar slog Græsset paa "Jorderne", hvad Vidnet ogsaa har hørt skal have været Tilfælde med en Pige paa Millieteig ved Navn Marta, der eiede et Stykke af Gaarden. Opl., vedt. og beediget.

28de Vidne Johannes Kristoffersen Markhus, Gaardeier, 40 Aar gammel, Søskendebarn af Opsidderen paa Skaalnæs, men forøvrigt Parterne uforbunden, forklarer, at han i Aarene 1851, 1852, 1853 og 1854 tjente paa Gaard Skaalnæs og om Sommerne gjetede i Fjeldet, samt oplyser med Hensyn til Gaard Millieteigs Beitning, at han erfarede, at baade Storfæ og Smaler dagligdags, naar Veiret tillod det, beitede, for Storfæets Vedkommende i "Langevandsbakkerne indtil "runde Haugen" og paa "Jorderne", og hvad Smalerne angaar, ogsaa længere sydover indtil "nederste Vinjekvælven". Ligesaa veed Vidnet, at Marta Millieteig i flere Aar slog Græsset paa "Jorderne". I de anførte Aar laa ingen Folk fra Øien i "Vinjekvælven". Vidnet forklarer sig overensstemmende med 25de Vidne m.H.t., hvad der kaldes og efter Vidnets Opfatning er "Vinjekvælven", og hvad ikke. Betræffende Gaard Visekjærs Beitning forklarer Vidnet ogsaa det Samme som 25de Vidne. Formanden ansaa det rigtigst, at Vidnet paa Grund af sit Stægskabsforhold til Opsidderen paa Skaalnæs ikke afgiver noget Prov angaaende

denne Gaards Brug i Fjeldet. Forklaringen blev for Vidnet oplæst og af ham vedtaget samt med Ed bekræftet.

29de Vidne, Ole Eliassen Markhus, Gaardeier 34 Aar gammel, Søskendebarn af Opsidderen paa Skaalnæs og Broder af Johannes Iversen Millieteigs Kone forklarer angaaende Gaarden Visekjærs Beitning det Samme som 25de med flere Vidner. Vidnet har for omtrent 20 Aar siden tjent paa Skaalnæs, og det er paa denne Maade, at han er kjendt med Forholdene. 23de Vidne, Thor Halleland, laa i "Vinjekvælven" eet Aar i den Tid, hvorom Vidnet kan forklare sig, men Vidnet erfarede ikke nogen Indsigelse eller Uenighed m.H.t. Beitningen. Opl. vedt. og beediget.

30te Vidne, Godskalk Hansen Markhus, Husmand, 48 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han har seet, at Johannes Millieteigen for, saavidt erindres, 4 a 5 Aar siden slog Græsset paa "Jorderne". Videre oplyser Vidnet, at han har samme Opfatning som 25de m.fl. Vidner m.H.t., hvad der retlig kan kaldes "Vinjekvælven". Vidnet er nemlig godt kjendt her i Strækningerne, hvor han ofte færdes for at søge efter Smaler osv; Gaarden Markhus er derhos Nabo til Millieteig. Vidnet tillægger, at det af en gammel Kone paa Markhus ved Navn Gro Olsdatter, der er en Datter af den oven omprovede Ole Skaalnæs, har hørt fortelle, at Aarsagen til, at Forliget af 1831 kom istand var den, at Kræaturerne fra Aakrefjordsiden toge sig til at beite i "nederste Vinjekvælen", og at Gaard Øien da, men ogsaa først da, blev urolig og misfornøiet; nævnte Gro Olsdatter gjetede nemlig i sin Barndom paa Skaalnæs. Opl. vedt., og beediget.

31te Vidne Vier Nilsen Teigland, Inderst, 33 Aar gammel, Parterne uforbunden forklarer, at han i 3 Aar fra Begyndelsen af sit 12te indtil han havde fyldt sit 14de Aar tejne paa Visekjær, og at hans Husbønder vistnok erklærede, at de pleiede at beite i den af flere andre Vidner omfoklarede Strækning; men at de i de nævnte Aar ikke gjorde dette med Faarene, fordi de vare ængstelige for, at disse skulde blive skabsmittede af de Faaredrifter, som samtidig laa her fra Øien i Etne, hvor nemlig Skabsyge den Gang grasserede. Visekjærs Gjeder beitede dog der, men derimod ikke, efter hvad Vidnet erfarede, Storfæet. Opl., vedt. og beediget.

Flere Vidner fremstilledes ikke til Afhør. Torbjørn Øien bad m.H.t., hvad der er oplyst om Marta Millieteigs Slaat i "Jorderne", tilført at han engang, efter at Marta var bleven gift, antraf hendes Mand staaende sammesteds, og at Comparenten i den Anledning tiltalte ham, men at Manden, der hedder Nils, undskyldte sig med, at han ikke havde havt det fulde Antal Kræaturer i Beitet. Comparenten slog sig hermed tilro og bemærker, at han har tænkt sig, at ogsaa den af Marta øvede Slaat har fundet

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriffforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Sted blot som Vederlag for, at hun ikke har havt fuldt Belæg af Kræaturer eller Faar i Beitet. Havde Comparenten nemlig ikke havt denne Opfatning, vilde han have forbudt al Slaat; den af en Husmand paa Skaalnæs foretagne Slaat ligger langt før Comparentens Tid.

Millieteigs Opsiddere protesterede mod denne Torbjørn Øiens Opfatning og bemærkede, at de anse sig berettigede til saa vel Slaat som anden Brug ogsaa paa "Jorderne", der nemlig ikke efter deres Mening vedrøres af Forliget af 1831.

Da Ingen havde Videre at bemærke, blev Tvistighederne optagne til Paakjendelse.

Hermed sluttet. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre

O. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1877 den 3^{die} September var Commissionen samlet paa Gaard Fjære i Skonevigs Præstegjeld, hvor da Formanden bemærkede, at Commissionen iaar traadte sammen den 16de Juli og, foruden med hvad der er passeret angaaende Tvistspørgsmaalene i Anledning af Beiterne ved Smørfatnuten og i Vinjekvælven, har været beskjæfteiget med Bestemmelse af Præstegjeldsgrændserne mellem Vigedal og Sand, Sand og Suldal samt Skonevig og Ulensvang, og blev nu de saaledes opgaaede Grændselinier tilførte Protokollen som følger:

1. Præstegjeldsgrændsen Vigedal - Sand.

Linien begynder i Stiftsgrændsen ved Fagervandet, hvor x blev hugget i et fladt mod Vandet heldende Bjerg ved en liden Vig i Vandets sydvestre Kant, gaar derfra i omtrent VSV. til x i Bjerg paa nordre Side af en Bæk, der løber ud i "Fagervandskjønnen" og tæt ved Bækkens Udløb i Kjønnen, derfra følger Linien opefter Bækken til "Endegarskjønnen", derfra efter denne Kjøen til x i Bjerg samt Varde paa "Endegarsenden" og paa nordvestre Kant af Kjønnen, derfra gaar Linien i omtrent SSV. efter det selvgjerdende Bjerglag "Endegaren" til et under Udskiftningsforretning af 5te September 1870, thinglæst 20de Februar 1871, mellem Tøsseland og Robeid paa den ene samt søndre Bjørndalen paa den anden Side, og af hvilken Forretning Udskrift under Befaringen havdes tilstede, - sat x i en Bjergnakke NV. fra "Endegarsnuten", derfra fremdeles overensstemmende med hin Forretning til x i Bjerg nordenfor eller ovenfor "Velo", derfra omtrent i SO. efter det selvgjerdende Fjeldbraat til x oppe i Braatet tæt ved og søndenfor en liden Bæk, derfra i samme Retning til x noget længere nede i Braatet, derfra i SV. til x i en meget stor Sten i Vandkanten paa østre Side af "Riisvandet", derfra i

skraa Retning over Vandet til x i Bjerg paa Vandets vestre Side, derfra i sydvestlig Retning efter Bjergbraatet til x i en Bjergnakke i "vestre Næset", derfra omtrent i Vest til x i Bjerg i nordøstre Kant af "Gjerdefjeldet", hvor den ved nævnte Udskiftning opgaaede og bestemte Linie ender.

Tilstede ved Befaringen af Linien fra dens Begyndelse og indtil dette Endepunct vare følgende Lodeiere: Sjur Alvaldsen Stødle som Medeier i søndre Bjørndalen, Ole Olsen og Ommund Tormodsen Tøsseland samt Ingemund Larsen og Gunder Larsen Aas.

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i omtrent VNV. efter et selvgjerdende Bjerglag til x i en Bjergvæg i "Gjerdefjeldet", derfra fremdeles efter Bjerglaget i omtrentlig Hovedretning SV. til dito i dito, derfra videre efter Bjerglaget i omtrent V. til S. til dito i dito paa østre Side af "Gjerdefjeldsdalen", derfra i omtrent VSV. til x i Bjergvæggen, derfra omtrent samme Retning til x i en stor Sten eller Klippeblok omtrent midt i vestre "Ureskar" (i Tilfælde af Gjerdning kan de bekvemmeligste selvgjerdende Bjerglag følges uden Hensyn til Linien); fra sidstnævnte Mærke gaar Linien opefter Uren i Retning omtrent S. til V. indtil et omtrent paa Toppen af Uren i en Sten befunden ældre Skiftekors, derfra omtrent S. til V. til nordre Ende af en paa Toppen af "Ureskar" liggende Kjøen, nordligste "Stutekjøn", videre efter denne Kjøen til x i Bjerg samt Varde ved Kjønnens sydøstre Kant, derfra omtrent S. til O. til x i et lavt fladt Bjerg paa Eidet mellem "Stutekjønnene", derfra efter midtre "Stutekjøn" i omtrent SSV. til x i søndre Kant af en stor Sten ved Kjønnens sydvestlige Ende, derfra efter Vasdraget til den sydligste "Stutekjøn", videre efter denne Kjøen til x i et selvgjerdende Bjerg omtrent 100 Alen op fra Kjønnens søndre ende, derfra omtrent i S. efter det selvgjerdende Bjerglag, saalænge dette varer, og videre i samme Retning til x i en stor trekantet Sten omtrent midt i et Dalføre noget over 100 Alen nordvest fra en liden Kjøen, derfra i S. lige ned i Kjønne, derfra efter Kjønne til sammes søndre Ende, hvor x blev hugget og Varde reist paa en stor flad Sten, derfra i OSO. til x i Bjerg ved vestre Ende af Iiskjøen og ved Bækkens Udløb af denne.

Tilstede ved Befaringen af den nu beskrevne Linie vare: Sjur Alvaldsen Stødle, Søren Sjuren Stølen, der tillige mødte for Haldor Torbjørnsen Stangeland ifølge behørig skriftlig Fuldmagt, Johannes Svendsen og Johannes Larsen Øvreland samt Tarald Mikkelsen og Mikkel Mikkelsen Øftebø.

Fra sidstbeskrevne Mærke ved "Iiskjøen" følger Linien denne Kjøen indtil den søndre Bugt af samme, gaar derfra i S. opefter Fjeldet omtrent 100 Alen til x i Bjerg samt Varde paa et fladt Bjerg, derfra i omtrent S. efter Bjerglaget til x i et skarpt Bjerghjørne, der vender mod SV., derfra i SSV. til x i den nordnordøstre Kant at en stor, flad Klippeblok i "Troldebottenskaarene", derfra i V. til S. til et under

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

en ældre Forretning mellem Selland og dens Nabogaard afholdt 2^{den} Juli 1860, og af hvilken Forretning Udskrift under Befaringen havdes tilstede, - sat Skifte Kors i Bjerg paa østre Side af "Damskar", og ved hvilket Kors nu tillige blev reist en Varde, derfra i SV. til V. til x og Varde paa den søndre Ende af en liden Bjerghaug midt i "Damskar", derfra omtrent SSV. til et ligeledes ved hin Forretning hugget x i en stor Sten i Bakken op fra lille "Kaldevand", derfra i S. til et ligeledes ældre Kors i Bjerg paa "Skinstølen", derfra i sydlig Retning til et nu hugget Kors i Bjerg paa den vestlige Axel af "Sellandsnuten", derfra i omtrent SSO. til et ogsaa nu hugget x i Bjerg ovenom "Slettebakkene", derfra i samme Retning til et ældre Skifte Kors i en rund Sten paa "Brændefjeldet", derfra i SSO. til x i Bjerg paa «Padlafjeldet», hvor opgaves forhen, nemlig ved Forretningen af 1860, at have været hugget x, og hvor ogsaa vistes Spor af et formentlig tidligere saadant. Det nu anbragte Kors huggedes efter Overenskomst mellem Johannes Steffensen Hustoft og Tormod Albrigtsen Selland. Fra sidstbeskrevne Kors gaar Linien i samme Retning indtil den naar Skiftegrædten mellem Sellands og Hustofts Udmarker, hvor denne Præstegjældsgrændse ender, idet Resten af samme indtil Robeide gaar igjennem vedkommende Gaardes Særeiendomme af Hjemmeudmark.

Tilstede ved Befaringen af den nu beskrevne Del af Linien vare: Rasmus Kolbeinsen Selland, Tormod Albrigtsen Selland paa Faderens Albrigt Danielsens Vegne, Nils Eriksen Langeland, Johannes Steffensen Hustoft, Ole Larsen Skibevaag, Jacob Jacobsen Rønnevig, Tormod Torjusen Vaage og Tormod Bjørnsen Nybro.

2. Præstegjældsgrændse Sand - Suldal.

Opsidderne Helmert Larsen Hylen fra Sand og Lars Larsen Vaage fra Suldal vare tilstede og paavise en i Aaret 1873 mellem deres Gaarde Hylen i Sand og Vaage i Suldal opgaaen og vedtagen Skiftelinie, hvilken nu i Overensstemmelse hermed blev for Fjeldbeitets Vedkommende beskrevet og opmærket saaledes:

Linien begynder paa en Bjergkult ret op fra "Taghaugtaano", hvor blev hugget x i Bjerg, gaar derfra omtrent i NV. til x i en rund Bjerghaug imellem "Mullehaalene", derfra i omternt NNV. efter et Bjerglag til x i en mod Sydvest vendende brat Bjergvæg, derfra i omtrent V. til dito i en dito, der vender mod V. (Korset er anbragt i Hjørnet af Bjergvæggen), derfra omtrent NNV. efter Bjerglaget til x i et Bjerghjørne ved Bjerglagets Ende, derfra bøier Linien i NV. over en Bæk til x i Bjerg paa en med Birke bevoxet Haug, gaar derfra i NV. til nedsat Skiftesten med Vidner, derfra i NV. 1/2 N. til x i Bjerg ved Siden af en rund Sten, derfra omtrent samme Retning til x i Bjerg op fra en liden Kjøen,

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

derfra i NV. til N. til x i Bjerg samt Varde paa vestre Kant af "Vaagshesten", derfra i samme Retning efter et Bjerglag til dito og dito ved Bjerglagets nordvestre Ende, derfra i NNV. til dito og dito, derfra omtrent samme Retning til dito og dito paa en Bjerghaug i S. op fra "Kvandalen", hvor hin mellem Hylen og Vaage forhen vedtagne Linie ender.

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i NO. til N. til x i Bjerg samt Varde paa den anden Side af "Kvandalen".

Tilstede ved Befaringen af dette Stykke vare: Erik Larsen og Tjerrand Aagesen Lillehammer, Nils Knudsen Lindvangen, Reinert Ingemundsen og Johannes Ingemundsen Tjelmeland samt Østen Andersen Klungtvedt.

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i NNV. til x i Bjerg samt Varde paa Fladen nedenfor og vestenfor "Snøvasnuten", derfra i N. til x i Bjerg samt Varde op fra "Kvanvandet", derfra i N. 1/2 V. til x i en Sten paa "Mullenæset" i "Kvanvandet".

Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Erik Larsen Lillehammer, Nils Knudsen Lindvangen, Reinert Ingemundsen og Johannes Ingemundsen Tjelmeland samt Vraal Olsen Klungtvedt.

Fra Mærket paa "Mullenæset" gaar Linien i V. til N. tvert over "Kvanvandet" til "Storevigen" og Bækkens Udløb i samme, hvor der et Par Skridt søndenfor Bækken blev hugget x i en jordfast Sten; derfra følger Linien opefter Bækken indtil en stor Klippeblok ved Sammenløbet af denne og en anden Bæk, og i hvilken Klippebloks søndre Væg blev hugget x (Retningen fra forrige x er omtrent NNV.); derfra gaar Linien i Nord opefter Braatet til x i Bjerg samt Varde oppaa Fjeldet, derfra i N. 1/2 V. til dito og dito endnu høiere oppe, derfra i NNV. til dito og dito paa "Skaudel" (Skavlen), derfra i N. til dito og dito paa dito, derfra samme Retning til dito og dito paa dito, derfra NO. til Ø. 1/2 Ø. til Landmaalervarden paa Toppen af "Skaudel". Det bemærkes, at Linien til og med 3^{die} Mærke er opgaaen og beskrevet i Overensstemmelse med en mellem Vedkommende i 1876 vedtagen Grændselinie.

Tilstede ved Befaringen af den nu beskrevne Del af Linien vare: Baar Nils Østraat, Nils Olsen Selland og Askild Askildsen Vetterhus paa Knud Tormodsen Ørlands Vegne.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Fra Landmaalervarden paa "Skaudel" gaar Linien i omtrent NO. til Ø. 1/2 Ø. til x i Bjerg samt Varde paa en "Nut" omtrent NNV. op fra Midten af "Øivandet", derfra i Ø. til N. 1/2 N. til dito og dito paa "Skrullenuten", derfra i ØNØ. til dito og dito paa "Dyreskarshøien", derfra i NO. til N. til dito og dito paa dito, derfra i NO. til dito og dito paa dito, derfra i NO. til N. til dito og dito paa dito.

Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Østen Aadsen Østraat, Erik Knudsen Birkenæs, Vraal Olsen Klungtvedt, Thore Olsen Tvedtene samt Lars Johannesen Handeland eller Lillebø.

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar linien i NO. til Ø. til x i Bjerg samt Varde paa "Sauenuten", derfra i N. til Ø. til dito og dito i Stiftsgrændsen, nemlig til det Mærke, der under Befaring af Stiftsgrændsen den 26de Juli 1875 blev anbragt som 5te Mærke med x i Bjerg samt Varde paa et høit Fjeld paa den vestlige Side af et Skar eller lidet Dalføre mellem nogle Kjøn, og fra hvilket Mærke Stiftsgrændsen bøier mod Nord. Ved dette Mærke ender altsaa Præstegjeldsgrændsen mellem Sand og Suldal.

Tilstede ved den heromhandlede Befaring vare: Nils Mikkelsen Thornæs og Vraal Olsen Klungtvedt som Eier af Beitet "Staaedalen".

3. Præstegjeldsgrændsen Ulensvang - Skonevig.

Linien begynder i Stiftsgrændsen mellem "Rullestadsaaten" og "Heieitelenuten"??, og blev der hugget x i Bjerg samt reist en Varde ved et Punct i Retning Væst til S. fra sidstnævnte Nut og i en Afstand af formentlig omtrent 50 Alen i Nord til Øst fra Stiftsgrændsen. Udgangspunctet i Stiftsgrændsen findes altsaa ved fra det nu beskrevne Mærke at gaae i lige Linie og i Retning S. til V. paa Stiftsgrændsen. Fra bemældte Mærke gaar Linien fremdeles i N. til Ø. til x i Bjerg samt Varde, derfra i N. til dito og dito paa "Storelægden", derfra i samme Retning til dito og dito paa "Kvangrønuten", derfra i N. til Ø. til dito og dito paa "Skromenuten", derfra i N. til V. til dito og dito paa "Rundenuten", derfra i N. til Ø. 1/2 Ø. til dito og dito paa "Heiekultene", derfra i N. til Ø. til dito og dito paa "Bergstølien", derfra i NO. til N. til et ældre Skiftekor paa "Vetterhusdalsnibbo".

Tilstede ved Befaringen af den nu beskrevne Linie vare: Tormod Tormodsen, Tormod Aslaksen, Gjermund Osmundsen og Ole Larsen Seljestad, Gunder Gundersen, Ole Tomasen og Samson Vikingsen Vintertun, Lars Østensen og Askild Pedersen Rullestad samt Guttorm Nilsen Skrome.

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linie i N. til x i Bjerg paa den anden Side af Elven i "Søredalen"; Korset er anbragt tæt ved Veien og paa nordre Side af denne, og gaar Linien derfra i omtrent samme

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Retning til x i en stor Sten paa "Haakonnutsrustene", derfra i NNV. til x i Bjerg samt Varde paa "Haakonnuten", derfra i N. 1/2 Ø. til et ældre Skifte Kors paa dito Nut, ved hvilket Kors derhos nu blev reist en Varde, derfra i NNO. til x i Bjerg samt Varde paa "Furutinheien", derfra i NO. til Ø. til dito og dito paa "Eggebaren", derfra i NO. til N. til dito og dito paa et Næs i "Krogskarskjønningen" henimod søndre Bugt af Kjønningen, derfra i N. 1/2 V. efter Kjønningen til x i en stor Sten ved sammes nordre Ende, derfra i N. 1/2 V. til x i Bjerg samt Varde paa "Krogskarsnuten". Med Hensyn til en i denne Strækning liggende "Rægstervei" paa Skonevigssiden af Linien samt langsmed "Krogskarskjønningen" og "Krogskarsvandet", om hvilken Vei Gaard Vasvigs Opsiddere opgave, at den er deres "Rægstervei" fra Stølen til Beitet ved "Krogskarsvandet", - blev det derhos bestemt, at denne Vei saaledes som hidtil skal være Vasvig uformet; skulde Gjærde blive opført efter Linien, har dog Vasvig selv at bekoste og vedligeholde det eller de fornødne Led.

Tilstede ved Befaringen af den heromhandlede Linie vare: Ole Olsen Bergstø, Gunder Gundersen Vintertun, Tormod Osmundsen og Arne Olsen Vasvig.

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i N. 1/2 V. til x i Bjerg samt Varde paa "Krogskarsfjeldet", derfra i N. til V. til dito og dito paa "Skjæggedalsenden", derfra i samme Retning til dito og dito paa indre "Skjæggedalsnuten", derfra NV. 1/2 N. til x i Bjerg samt Varde i Retning SSV. fra "Sauenutens søndre Ende, derfra i NNV. til dito og dito paa en Bjergnibbe oppaa "Reset" og omgiven af en stor Snefond, derfra samme Retning til dito og dito i et fladt Bjerg nede paa "Horgen" og i Retning Sydvest fra Varden paa "Sauenuten" og endelig derfra i samme Retning indtil Linien naar Folgefonden, der paa denne Kant danner Fællesskabets Ydergrændse, og hvor altsaa Præstegjældsgrændsen mellem Ulensvang og Skonevig ender.

Tilstede ved Befaringen af denne sidste Del af Linien vare: Ole Olsen Bergstø, Tormod Osmundsen og Arne Olsen Vasvig, Haldor Haldorsen Espeland, Jørgen Asbjørnsen Vetterhus, Ingebrigt Aslaksen Grønsdal samt Johannes Magnesen og Kristen Østensen Sandven.

Under Henvisning til hvad der i Mødet den 3^{die} August 1875 med Hensyn den da indstillede Befaring og Bestemmelse af Sameiets videre Ydergrændser er tilført Protokollen, bemærkede commissionen nu, at den i indeværende Sommer i denne Anledning har indhentet yderligere Oplysninger og overensstemmende med disse besluttet, at Ydergrændsen paa heromhandlede Kanter skal dannes af de i de af Departementets Foredrag og Udskiftningsformand Nilsens Indberetning antydede naturlige Grændseliner. I Henhold hertil blev saaledes nu Ydergrændsen bestemt og beskrevet saaledes: Fra

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Skiftebækken mellem Hegerland og Thornæs, nemlig fra denne Bæks Udløb i Bratlandselven, dannes Linien af nysnævnte Elv indtil Suldalsvandet, derfra af dette Vand indtil Hyleneidet, derfra af Hyleneidet indtil Hylsfjorden, derfra af Hylsfjorden og Saundefjorden indtil Robeide, derfra af Robeidet indtil Vindefjorden, derfra af Vindefjord og Sandeidfjord indtil Sandeide, derfra af Eidet eller Dalføret mellem Sandeide og Aalund indtil Aalundsøen, derfra af Aalundspolden, Etnepolden, Skonevigfjorden og Aakrefjorden indtil dennes Bund ved Fjærebakken og endelig derfra af Fjordens nordre Side indtil det i Commissionens Møde den 17de Juli 1875 først beskrevne Mærke i Ydergrænsen, nemlig Kors i Bjerg samt Varde paa nederste Kant af "Thorskarstinden" paa Endefjeld ved Aakrefjorden.

Ved den saaledes fastsatte Ydergrændse vil Commissionen dog ikke have sig afskaaret Adgang til, naar den i Mødet den 4de Juli 1876 omhandlede nærmere Forestilling fra Lensmand Ubø angaaende Medtagelse under Udskiftningen af et i Skrivelse til Commissionen af 19de Juni nævnte Aar omhandlet Fællesskab paa vestre Side af Dalføret mellem Sandeide og Aalund maatte indløbe, - da i fornøden Udstrækning at udvide Ydergrænsen paa heromhandlede Kant.

Formanden fremlagde nu de i Commissionens Møde den 14de Juli forrige Aar omhandlede Extractudskrifter for saavidt angaar de i 1875 opgaede og bestemte Grændselinier. Disse Udskrifter, 8 i Tallet, have overensstemmende med Udskiftningslovens § 21 været udlagte til Eftersyn henholdsvis hos Lensmændene i Etne, Skonevig, Fjelberg, Ulensvang, Røldal, Saude, Vigedal og Suldal. Udskrifterne følge in originali.

Formanden bemærkede, at commissionen efterat 25de Vidne Torris Olsen Fjære var bleven afhørt under 22de forrige Maaned, er kommen til Kundskab om, at dette Vidne er Eier af Ødegaarden Glomje Matr. N° 64, af gammel Skatteskyld 3 Mrk Smør og beliggende i mellem de i Vinjekvælven interesserede Gaarde Visekjær og Skaalnæs.

Der er saaledes Sandsynlighed for, at Tørris Fjære ogsaa er interesseret i Afgjørelsen af Tvistspørgsmaalet, i hvilket Fald han selvfølgelig tillige er indhabil som Vidne. I denne Anledning har Commissionen tilkaldt Tørris Fjære, der var tilstede og oplyste, at det forholder sig som ovenfor anført og bemærkede, at det ogsaa er hans Agt at gjøre sin Ret som eier af Glomje gjældende i Beitestrækningen, om han forøvrigt maatte have nogen saadan Ret, hvad han forøvrigt forklarer, at hans Naboer skulle ville formene ham, da han ikke paa flere Aar har benyttet Beitet. Dette hans mulige Interesseforhold stod imidlertid ikke klart for ham som nogen Hindring for at afgive

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Vidneforklaring. Paa Grund af hvad der saaledes er anført og oplyst forbeholdt Commissionen sig ved Domsafsigelsen at afgjøre, hvorvidt der til 25de Vidne Tørris Fjæres Prov skal tages noget Hensyn.

Forøvrigt besluttedes, at commissionen til Afgjørelse af de verserende Tvistspørgsmaal vil efter Formandens nærmere Berømmelse sammentræde engang i indeværende Aars Høst.

Hermed indstilles Commissionens Arbeide forøvrigt for i Aar.

Ved forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1877 den 20 Decbr. var Kommissionen samlet i Formandens Bolig paa Lervik.

Hvorda! Formanden bemærkede at man den 18de og 19de Ds. har været beskjæftiget med at drøfte og gennemgaa, hvad der foreligger m.H.t. de verserende Tvistspørgsmaale mellem Øien af Etne og en Del Gaarde af Skaanevig, og blev nu i Anledning af disse Spørgsmaale afsagt saadan enstemmig

Kjendelse:

Under Udskiftningen er Tvist opstaaet angaaende Eiendoms- og Brugsret i Fjeldet mellem Gaarden Øien af Etne paa den ene Side og Gaardene Rafdal, Teigland, Hetleflaat, Miljeteig, Skaalnæs, samt Visekjær af Skaanevik paa den anden Side. -

Tvisten angaar 2de forskjellige Beitestrækninger, nemlig en Strækning fra Øiskar indtil Fagerskar og en anden Strækning fra et Punkt op fra Sandvandsbakkerne indtil Stiftsgrænsen. - I den første Strækning støde Gaardene Rafdal, Teigland og Hetleflaat mod Øien og i den anden Gaardene Miljeteig, Skaalnæs og Visekjær. - Opsidderne paa Gaard Øien, hvilken Gaard kun udgjør eet Brug, paastaar, at Prestegjeldsgrænsen mellem Etne og Skaanevik paa heromhandlede Kant og altsaa tillige i Grændseskillet mellem hans Gaard og de ovennævnte 6 Gaarde i Skaanevig gaar efter Høidedraget og Vandskillet mellem Aakrefjorden paa den ene og Etnedalen paa den anden Side, og har han i denne Anledning, under de af Kommissionen foretagne Befaringer, for den førstnævnte Beitestræknings Vedkommende paavist en Linie fra Øiskar over Toppen af Reinsnut og høieste Punkt af Urehejen, samt fremdeles efter Toppen af Hesteskaarsnuten og Hesteskaarsnuten indtil Fagerskar, - samt for saavidt angaar den anden Strækning, en Linie fra det ovennævnte Punkt op fra

Sandvandsbakkerne omtrent i Nord til Indredalsnuten, derfra til Blaanut, derfra til Hvitfjeldet eller Vierdalshorgen indtil det høieste Punkt af dette Fjeld, derfra i en Bøining over Østmandsdalen til Fjeldet paa den anden Side af denne Dal, derfra efter Ryggen af fjeldet indtil Vinjekvælvsvræset, derfra til Toppen af Torvenuten og endelig derfra efter Bjerglagene i Torvnuten indtil en af Kommissionen, i 1875 reist Skiftevarde paa Toppen af Vinjekvælvsnuten i Stiftsgrænden. - Mod de saaledes af Øien paastaaede Linier have Opsidderne paa Skaanevigsiden protesteret, og have de paa sin Side paavist for den første Beitestræknings Vedkommende, en Linie fra Øien efter en gammel Kreaturvei til et Punkt paa Skaarefjeld, derfra søndenfor Reinsnut indtil et sort Myrstykke nede i den søndre Skraaning af denne Nut, derfra ligeledes til den søndre Skraaning af Smørfatnuten, efter Foden af Nuten eller de saakaldte Østmandsbakken indtil Østmandsbaatten, derfra efter Østmandsvandet indtil en Vik paa Vandets østlige Side, fremdeles fra denne Vik i østlig Retning op efter et Dalføre, videre omtrent i samme Retning til en graa Bjerghaug paa sydvestre Skraaning af Hesteskarsnuten, fremdeles derfra indtil et sort, selvgjærdende Bjerglag nedenunder sidstnævnte Nut og endelig derfra til Johanneshaug i Fagerskar. M.H.t. den anden Beitestrækning have de derhos paavist en Linie fra det førnævnte Punkt ved Sandvandsbakkerne indtil et graat Bjerg, derfra i omtrent SSO. til en stor, rund Sten paa Vetlefjeldet, derfra til Vinjekvælvskjøn, derfra efter denne Kjøn og Elven indtil Torvenutfossene og endelig derfra i lige Retning til Linien naar Stiftsgrændsen. Efter de saaledes beskrevne Linier have Parterne hver for sig paastaaet Særeieendomsret i Fjeldet med gjensidig Udelukkelse af hinanden, hvorved dog bemærkes, at Opsidderen paa Øien har indrømmet at der efter et Forlig i 1831, hvorom mere nedenfor, tilkommer Gaard Miljeteigen en Beiteret i den saakaldte Vinjekvælv, der ligger indenfor den af Øien pretenderede Linie. Begge Parter have ført flere Vidner, for at støtte deres Paastande, og idet Retten nu gaar over til nærmere af drøfte de saaledes tilveiebragte Oplysninger, skal den behandle hver af de nævnte Beitestrækninger enkeltvis og for sig. -

Hvad angaar Strækningen fra Øiskar til Fagerskar, er det af 1ste til 12te Vidne provet, at Vidnerne, der dels i ældre og dels i senere Tid enten have tjent paa Gaardene Rafdal, Teigland og Hekleflaat!! eller paa anden Maade paa disse Gaardes Vegne haft Befatning med Beitestrækning om Sommerne, - stedste og upaataalt benyttede den, ikke efter den af Øien paaviste Linie, men forbi denne og ned i Strækningen paa Etnesiden. Om hvor langt ned, have Vidnerne forklaret sig forskjelligt, idet nogle have udsagt, at de beitede ligetil den af Opsidderne fra Skaanevig paaviste Linie, medens Andre have erklæret, at Beitningen for deres Vedkommende ikke strakte sig saa langt. - Paa den anden Side have

de samme Vidner ogsaa oplyst, at der samtidig med den i Strækningen ogsaa øvede Beitning af Gaard Øien, der nemlig eier 2 Stølsbeiter noget nedenfor den af Skaanevigsopsidderne paaviste Linie, Gloppestøl og Blomstøl kaldet, hvilke Beiter Øien dels selv har benyttet, dels bortleiet til Fremmede, og fra hvilke der har været beitet ligetil Høidedraget. Vidnerne, eller ialfald de allerfleste af dem, have derhos tillagt, at de aldrig erfarede at der i Anledning af den saaledes fra begge Sider øvede Beitning fremkom nogen Paatale eller Indsigelse fra nogen Kant idet begge Parter upaatalte af hinanden i Fællesskab benyttede Strækningen. - Mod disse vægtige Oplysninger, der bestemt pege hen paa, at hverken Gaard Øien eller de 3 nævnte Gaarde i Skaanevig er eneberettiget i Strækningen, - kan efter Rettens Mening ikke komme i Betragtning, hvad der er oplyst af de af Opsidderne paa Øien i heromhandlede Anledning førte Vidner, nemlig 13^{die} til 22de Vidne. - Disse Prov gaa nemlig i det væsentlige ud paa, at Vidnerne enten for Gaard Øiens Regning eller paa egne Vegne, idet de have leiet af Øien, til forskjellige Tider baade for længere siden og i senere Aar have lagt med Kreature og andet Fæ i Gloppe- og Blomstølsbeiterne, og at de derfra have beitet i de omtvistede Strøg indtil Høidedraget og den af Øien paaviste Linie. Heller ikke disse Vidner have imidlertid kunnet forklare at det har været udelukkende deres Kreature m.V., der have benyttet Strækningen, men have tvertimod medgivet, at ogsaa Dyr fra Skaanevigsgaardene have beitet der, vistnok have nogle Vidner i denne Forbindelse erklæret, at de ansaa saadan Beitning for et uberettiget Tiltag af Skaanevigsmændene og derfor ogsaa af og til bortjagede disse Dyr, men heri ligger selvfølgelig intet Bevis for, at Skaanevigsmændene ingen Ret havde. -

Ingen af Parterne har kunnet tilveiebringe noget skriftligt Dokument eller nogen anden Hjemmel til Støtte for sine Paastande, men Opsidderen paa Øien har i en Skrivelse til Commissionen (dat. 21 Mai d.A.) hovedsagelig paaberaabt sig for det første "Kannet" (det vil sige en fra gammel Tid af eksisterende og stiltiende Udstagen eller paastaaet Skiftelinie) for det andet Naturgrændser og for det tredie, hvad han kalder den moralske Berettigelse, i hvilken sidste Forbindelse han bemærker, at det maa ansees som en Tilfældighed, at Gaard Øien ikke fra gammel Tid af gjennom Udstykning er gjort til flere Brug, i hvilket Fald han nemlig mener, at den ogsaa nu vilde havt en større Skyld. Han anfører derhos under denne Post ogsa, at hans Gaard, som er en Fjeldliggende Gaard, ingen andre Herligheder har end Beite, men at hans Modparter eie Gaarde der ere beliggende ved Søen og have Skove, hvorfor de i flere Henseender ere bedre situerede end Øien. - Han har derhos ogsaa paaberaabt sig en Voldgiftskjendelse, som under 27 Septbr. 1852 er afsagt mellem Gaardene Teigland og nedre Rafdal betræffende Kreaturbeitningen i Fjeldet, og i hvilken Kjendelse, hvoraf han har fremlagt

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Udskrift, det tilslut, og efterat en Skiftelinie mellem de nævnte 2 Gaarde er bestemt og beskrevet nedenfra og opover, - heder: "siden følger Linien Bækken opefter og sydefter til højeste Fjeldet". - Disse Slutningsord vil Opsidderen paa Øien, nemlig fortolke derhen, at Slutningspunktet paa højeste Fjeldet netop skjærer hans Linie efter Høidedragene, og at det saaledes ved Kjendelse er bragt in confesso, at Teigland og Rafdal ingen Ret have længere ind paa Fjeldet. M.H.t. hvad Opsidderen paa Gaard Øien saaledes paa forskjellig Maade har anført til Støtte for sin Paastand, skal Retten bemærke, hvad for det første Kanned angaar, at det af Vidneforklaringerne formentlig nok som fremgaar, at der paa heromhandlede Kant netop ikke har existeret eller har været respekteret noget saadant Kan. -

M.H.t. Naturgrændserne skal det vistnok indrømmes, at den af Øien pretenderede Linie eier en Slags naturlig Begrundelse derved, at den ialfald for en stor Del følger Høidedrag og Vandskil, men paa den anden Side maa ogsaa paapeges, at Fjeldskraaningene paa Skaanevigssiden fra Høidedraget og ned til Hjemmarkene næsten overalt er af ringere Værdi end paa Etnesiden, saavel som at Gaard Øien, hvis Skatteskyld udgjør 1 Bpd 18 Mrk Smør, vilde erholde en ganske uforholdsmæssig stor Andel af Strækningen, om Øiens Paastand skulde tages tilfølgende, idet alene Gaardene Teigland og Rafdal have en Skyld af 3 Løb 2 Bpd 18 Mrk (for Hetleflaats Vedkommende har Kommissionen ingen Opgave over Skylden forhaanden) Hvad angaar den tredie af Opsidderen paa Gaarden Øien paaberaabte Begrundelse, skal Kommissionen bemærke, for det første, at det ingenlunde er givet, at Gaardens Skyld ved Udstykning vilde være bleven forhøiet, men at saadant tvertimod ganske vist ikke vilde være blevet Tilfældet med den Skyld, som man her maa have for Øie, nemlig den gamle Smørskyld, - og dernæst, at der ogsaa paa andre Kanter tilligger Gaard Øien store og værdifulde Beitestrækninger. Betræffende endelig den paaberaabte Voldgiftskjendelse, tror Retten det tilstrækkeligt at paapege, at Skiftelinien som ved Kjendelsen er bestemt, ikke ender ved noget fast beskrevet Punkt i Fjeldet, og at det derfor heller ikke er konstateret, hvorlangt sydefter den strækker sig, - samt endvidere at Forretningen, til hvilken ingen anden kan sees at være varslet eller tilstede end blot Eierne af Teigland og Eierne af nedre Rafdal, vistnok kun kan betragtes som en privat Opgjørelse mellem disse to og ikke som nogen bindende Afgjørelse for de flere Andre, nemlig da Eierne af øvre Rafdal og Hetleflaat, som ere interesserede i Strækningen. -

Efter alt hvad saaledes er anført, finder Retten det utvivlsomt, at ingen af de pretenderede Linier eller fremkomne Paastande om Særeieendomsret kan blive at tage tilfølgende, men at Strækningerne maa betragtes som et fuldkomment Sameie og blive at fordele, overensstemmende med de Regler, som Kommissionen i Almindelighed følger under Udskiftningen.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Forinden Retten gaar over til at drøfte de Oplysninger, der fra begge Sider foreligge med Hensyn til den anden Beitestrækning, nemlig Strækningen fra Sandvandsbakkerne indtil Stiftsgrænsen, skal den bemærke at der i denne Strækning er beliggende, blandt flere andre særskilt benævnte Strøg, ogsaa et kaldet Vinjekvælven (indre eller øvre og yttre eller nedre Vinjekvælven) men at der mellem Parterne ogsaa hærsker Tvist eller Meningsforskjel, angaaende, hvad der rettelig hører til eller kaldes Vinjekvælven, idet Opsidderen paa Øien, under denne Betegnelse vil have indbefattet ogsaa nogle Strøg med andre særskilte Navne, nemlig "Langvandsbakkerne" "Langehaugdalen" eller "Slettedalen" og "Jordene" eller overhovedet hele Strøget lige til den af ham pretenderede Linie, medens Opsidderen fra Skaanevik paastaa, at Vinjekvælverne kun ere 2de særskilte Fordybninger eller Forsænkninger i Strækningen, og at "Langevandsbakkerne, Langhaugdalen" og "Jordene" ikke tilligge Vinjekvælverne. Distinctionen har forsaavidt Interesse som det ved det ovenberørte Forlig, der er oprettet 7. Novbr. 1831 mellem Eierne af Øien og Miljeteigen, er bestemt, at sidstnævnte Gaard i Beitet Vinjekvælven skal have en ganske indskrænket Brugsret, medens det af Forliget forøvrigt synes at fremgaa, at dette Beite egentlig tilhører Gaard Øien med Eiendomsret, og i denne Omstændighed finder det ogsaa sin Forklaring, at Gaard Øien vil have begrebet Vinjekvælverne saa udstrakt, som muligt. Meningsforskjellen har været Gjenstand for Vidneførsel, men der er ved denne saavidt Retten kan skjønne, intet absolut afgjort til Fordel enten for den ene eller den anden Paastand; thi medens Øiens Vidner have erklæret, at de altid har troet at til Beitet Vinjekvælven henhører Alt, hvad Opsidderen paa Øien paastaar, - forklarer Modparternes Vidner ligesaa bestemt, at ved Vinjekvælven, alene forstaaes 2de Fordybninger i Terænet, hvilke paa en Maade naturligen ere adskilte fra Omgivelserne ved Høidedrag og deslige. - Naar det saaledes ikke er lykkedes Opsidderen paa Øien at godtgjøre Rigtigheden af sin Paastand om Vinjekvælvens udstrakte Begrændsning, kan han, som det vil skjønnes, hellerikke i Forliget søge nogen Støtte for sin pretenderede Særeidomsret efter den af ham paaviste Linie, selv om Forliget maa fortolkes, som ovenfor antydet, noget, som vel hellerikke er en saa ganske given Sag. - M.H.t. dette Forlig skal Kommissionen overhovedet bemærke at den finder ikke at burde tillægge samme nogen Indflydelse ved Afgjørelsen af nærværende Tvistspørgsmaal. Forliget kan nemlig for det Første ikke sees at være thinglæst og dernæst angaar det jo, efter de foreliggende Oplysninger Interesser hos Andre, end de Lodeiere, mellem hvem Forliget er oprettet; thi det er uomtvisteligt at ogsaa Gaardene Skaalnæs og Visekjær have beitet og øvet anden Brug i Strækningen, hvad enten nu Vinjekvælven har en større eller engere Begrændsning. - En anden Sag er det, at det af Forliget kan fremgaa, at Øien har haft en overveiende

Brug i Vinjekvælven, og Kommissionen vil ogsaa derfor have sig forbeholdt hertil at tage fornødent Hensyn under Udskiftningen. -

Hvad fremdeles angaar de Oplysninger, som fra begge Sider ere tilveiebragte for Rigtigheden af de paaviste Linier og fremkomne Paastande om Særeieendomsret efter disse Linier, da bestaa disse Oplysninger ogsaa for den heromhandlede Strækning kun i Vidneprov, og disse Prover ere i det hovedsagelige ganske af samme Beskaffenhed som de ovenfor paapegede. Medens nemlig Øiens Vidner, der bestaa af Folk, som dels have leiet Vinjekvælvsbeite af Øien, dels have ligget der med Kreature tilhørende denne Gaard, have forklaret, at de ansaa den hele Strækning ligetil den af Øien paaviste Linie, som Øiens Eiendom og at de derfor ogsaa beitede saavel i nedre og øvre Vinjekvælv, som i de øvrige særskilt benævnte Strøg, - have de samme Vidner dog ogsaa medgivet, at Kreature m.V. fra Aakrefjordsiden hyppigt fandtes beitende i de samme Strækninger, med Hensyn til hvilken Beitning nogle af Vidnerne imidlertid have udtalt at de ansaa den for uberettigede Tiltag af samtlige de andre Gaarde med Undtagelse maaske af Miljeteigen, hvis Ret ifølge Forliget, nemlig har været et Par af Vidnerne bekjendt. - Som det vil sees, fremgaar det allerede af disse Vidneprov, at Gaard Øiens Brug og Benyttelse af heromhandlede Strækninger i ethvert Fald ikke har været ene og udelukkende. Men end mere indlysende bliver dette, naar man tager Vidneprovene fra den modsatte Side for sig. Selv om man nemlig sætter 25de Vidnes Forklaring ud af Betragtning, hvad Retten ogsaa tror at burde gjøre paa Grund af hvad der er oplyst om dette Vidnes Interesse i Spørgsmaalets Afgjørelse, bliver endnu tilbage 6 fuldkommen habile Vidner, der med større eller mindre Udførlighed have forklaret, at Opsidderne paa samtlige de 3 heromhandlede Gaarde (Miljeteig, Skaalnæs og Visekjær) have fra gammel Tid af benytte Strækningerne upaatalte og i god Tro, som Beite for deres Kreature m.V. - Et Par af Vidnerne have derhos ogsaa forklaret, at Folk fra de nævnte Gaarde forskjellige Gange have slaet Hø paa Jordene. - Slutlig kan bemærkes, at det i heromhandlede Strækning, i end højere Grad gjælder, hvad ovenfor er oplyst om Værdien af Fjeldstrækningen paa begge Sider; det af Opsidderen paa Gaard Øien paapegede Høidedrag gaar nemlig her paa et Stykke i mere nordlig Retning hvorved Afstanden mellem Høidedraget og Hjemmarkerne paa Skaanevigssiden end yderligere indsnevres. - Endelig hidsættes at Gaardene Miljeteig, Skaalnæs og Visekjær, have en Skatteskyld af tilsammen 1 Løb, 1 Bpd 9 Mrk Smør. -

Efter alt hvad saaledes er anført kan Retten derfor heller ikke m.H.t. nærværende Beitestrækning komme til andet Resultat, end at ogsaa den maa blive at betragte som et fuldkomment Sameie.

Thi kjendes for Ret:

De omhandlede Beitestrækninger i Fjeldet fra Øiskar indtil Fagerskar og fra Sandvandsbakkerne indtil Stiftsgrænsen blive under Udskiftningen at betragte som Sameie og at fordele, overensstemmende med Kommissionens Regler for Sameiets Opløsning. -

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1878 den 2^{den} Septbr. var Commissionen samlet paa Handelsstedet Sævereide i Skonevig. Hvorda: Formanden bemærkede, at Com. i Tiden fra 19 Juli til 6 August har været beskjæftiget med Befaring og Bestemmelse af Sognegrænsen inden Sands og Vigedals Præstegjælde, - og bleve nu følgende saaledes bestemte Linier tilførte Protocollen som følger:

Sognegrændse mellem Sand og Søvde.

(paa østre Side af Søvdefjorden)

Linien begynder i en Bjerghaug op fra søndre Ende af "Sernutdalen" der, hvor Gaard Lølands (Sand Sogn) og Moldetvedts (Søvde Sogn) Hjemmemarker støder til den egentlige Hei eller Fjeldet, - og hvor blev hugget x i Bjerg og opreist en Stenvarde; derfra gaaer Linien efter en ældre anerkjendt Skiftelinie over "Lølandsheien" mellem Løland, Fotland og Vanvig paa den ene Side og Moldetvedt paa den anden Side i Retning S.O. til Ø. til nordvestre Ende af "Løvaasen", hvor x blev hugget i Bjerg og Varde reist ved Begyndelsen af et ældre Gjærde, derfra i S.O. dels efter opførte Gjærdestumper, dels efter selvgjærdende Bjerglag til Sydøstre Ende af en liden Kjøen (Tjern), derfra omtrent Ø. efter opført Gjærde og videre i S.O. til S. efter D^o og Stumper af Selvgjærde indtil et Punct, hvor et af Moldetvedt opført Stengjærde begynder, derfra først i Ø. til N. efter dette Gjærde, og siden i østlig Retning efter D^o og Stumper af Selvgjærde til østre Ende af "Løvaasen", derfra over "Løvaasdalen" fremdeles følgende Gjærdet mod Øst indtil en mod Vest vendende Bjergvæg mellem "Løvaasdalen" og et lidet trangt Dalføre ved Foden af "Gjærdefjeldet"; derfra følger Linien denne Bjergvæg, der gaaer først mod Syd og siden mod Øst, indtil en Gjærdestump, der er opført tværs over nævnte lille Dalføre, derfra efter denne Gjærdestump indtil et tildels selvgjærdende lavt Bjerglag, der gaaer først et kort Stykke mod syd og siden mod Øst til en liden Stenur og et "Ilag" (Gjærde) ved "Gjærdefjeldet", hvor den vedtagne Linie ender, og hvor x nu blev hugget i en meget stor flad Sten ved Fjeldets Fod. - Fra dette x gaaer Linien ifølge Commissionens nu tagne Bestemmelse i omtrent

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

østlig Retning opefter Braatet til x hugget i Bjerg og opreist Varde paa "Gjærdefjeld", derfra i Ø. 1/2 S. til D^o og D^o paa D^o, derfra i Ø. til D^o og D^o paa "runde Nuten".

Tilstede ved Befaring af denne Del af Linien vare følgende Lodeiere: Johannes Kristensen og Jacob Endresen Moldetvedt, Lars Knudsen, Lars Torgersen og Ingemund Aagesen Molde, Lars Larsen, Claus Clausen og Johannes Olsen Løland, Johannes Larsen Fotland, Lars Eriksen, Orm Olsen, Anders Olsen, Helje Olsen, Tormod Olsen, Rasmus Tormodsen og Tormod Tormodsen Vanvig. -

Fra Mærket paa "Rundenut" gaaer Linien i Ø. til N. til x hugget i Bjerg samt Varde opreist paa en stor Sten paa "Thorbjørnshei", derfra i Ø. 1/2 S. til høieste Top af "lille Sauenut", hvor fandtes 3 under en i 1863 angaaende Beitet "Slettedalen" afholdt Udskiftningsforretning opsatte Mærkestene, og hvor derhos nu blev hugget x i Bjerg og reist en Varde. Fra dette Punct og indtil "Rensvandet" dannes Sognegrænsen derefter af en ved hin Forretning sat Linie, hvilken overensstemmende med Forretningen, hvoraf Udskrift havdes tilstede, nu ordlydende blev beskrevet saaledes: "derfra fra Sten til Sten efter nordre Braater af "store Sauenut" og efter samme Skrændter af "Skorvenuten" til dens nordre Ende, hvor 3 Stene bleve nedlagte, derfra i N.O. til en Fjeldknappe paa vestre Side af "Norskar", hvor 3 Stene bleve nedlagte, derfra til de nordre Braater og "Norskar" - - - - - " derfra over "Norskar" til "Svartevasnuten", derfra efter bemeldte Nutes nordre Side (til dens østre Ende), derfra i østlig Retning til 3 Stene paa vestre Ende af et Upsedrag, derfra i N.O. til 3 paa en Sten nedlagte Stene Vest fra "Moldeholmen" tæt ved Vandet ("Rensvand") paa en liden Landtunge"

Commissionen befarede derpaa Linien og huggede x i Bjerg samt opreiste Stenvarder ved de forefundne Mærker. - Tilstede under Befaringen vare af Lodeiere paa Stykket fra "Rundenut" til "lille Sauenut": Johannes Larsen Fotland, Anders Olsen og Lars Eriksen Vanvig, Johannes Olsen, Claus Clausen og Lars Larsen Løland, Jacob Endresen og Johannes Kristensen Moldetvedt, Lars Knudsen, Lars Torgersen og Ingemund Aagesen Molde; paa Stykket fra "Sauenut" til "Norskar": de anførte Opsiddere fra Løland og Molde, samt paa Stykket fra "Norskar" til "Rensvand" Opsidderne fra Løland og Reinert Askildsen Vintertun.

Fra det sidstbeskrevne Mærke Vest fra "Moldeholmen" i "Rensvand" følger Sognegrænsen derefter dette Vand indtil sammes nordøstre Ende, hvor den atter falder sammen med en forhen bestemt Skiftelinie der er fastsat mellem Gaard Tengesdal i Sand og Gaard Søndena i Saude under en paa førstnævnte Gaard afholdt Udskiftningsforretning, (Under- og Overudskiftning) fra 3 Octbr. 1864 til 15 September 1868, thinglæst 1 Marts 1869, og hvoraf Udskrift havdes tilstede, og

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

overensstemmende hvormed Linien fra "Rensvandets" nordøstre Ende til "Ovhaagsnuten" nu ordlydende beskrives som følger: Linien tager sin Begyndelse i østre Bugt af "Rensvandet" paa søndre Side af Indfaldsosen til en liden Bæk hvor 3 Stene nedsattes, herfra gaaer Linien i lige Retning over 2 Mellempunkter mod O. t. N. til 3 nedsatte Stene midt imellem 2 store Stene kaldet "Qværnene", herfra O. t. N. 1/2 N. over 2de Mellempunkter til 3 opreiste Stene paa søndre Kant af høieste "Bjørnestinuten" og endelig herfra mod O. t. N. til sydvestre Kant af "Ovhaagenuten".

Da Commissionen med Befaringen var naaet til sidstnævnte Punct, blev det for den af tilkaldte og mødende Lodeiere oplyst, at der under en i 1874 paa Gaarden Birkeland i Søvde afholdt lovlig Udskiftingsforretning var opgaaen og bestemt en Grændselinie mellem denne Gaard og dens Nabogaard Selland i Sand fra det sidstbeskrevne Mærke i "Ovhaagenuten" og indtil Sognegrændsens Endepunct paa denne Kant i Skavlen (Skaudel). Paa Grund heraf fandt Commissionen sig foranlediget til ikke at opgaa denne Del af Linien; men har hos vedkommende Udskiftningsformand erhvervet bekræftet Uddrag af Udskiftningsprotokollen for saavidt. Dette Uddrag fremlagdes nu og indtages her med Bemærkning, at Linien er beskrevet fra Skavlen (Skaudel) og sydvestover saaledes:

"Fra Skaulefonden, hvor Sellands Fjeldbeite støder til gaaer Linien med Hoveddrektion!! SV. til V. langs Fjeldryggens forskjellige Krumninger og efter Vandskillet til vestre "Dyskarnuten», videre: SV. paa søndre Side af Skarsnuten i Retning af Svartenuten til Naboskiftet Søndena.

Med Hensyn til den saaledes beskrevne Del af Linien maatte Commissionen imidlertid forbeholde sig, naar den i anden Anledning senere indfinder sig paa omhandlede Sted, at foretage Befaring og nærmere Opmærkning af Linien.

I Skavlen ("Skaudel") ender Sognegrændsen mellem Sand og Søvde paa heromhandlede Kant, i det den her støder til Præstegjældsgrændsen mellem Suldal og Sand.

(Paa vestre Side af Søvdefjorden).

Linien gaaer ud fra Stiftsgrændsen i "Fagervand" og fra det Punct i denne, der ligger nærmest Vandets nordostre Bugt og dannes af Vandet hen til denne Bugt, hvori udløber en liden Bæk, forlader derpaa Vandet og fortsætte SO. til x hugget i Bjerg paa en Haug Øst fra "Fagervand", derfra SO. til S. til x hugget i Bjerg paa "Hustvedtsaaten" ved den nordre Kant af en dersteds opreist ældre Varde, derfra omtrent SO. til Ø. til x hugget i den sydvestre Side af en meget stor firkantet Sten paa

"Hausane" søndenfor "Fagerdal" og videre SO. til x hugget i en Bjergskolt Nord op fra "Gjerdefjeldet".

Tilstede under Fastsættelsen af denne Del af Linien vare: Fra Hustvedt: Ole Olsen og Paul Olsen for Myndlingen Torger Johnsen; fra Ildstad: Hans Torgersen og Hans Tormodsens.

Fra sidstbeskrevne Mærke fortsætter Linien i samme Retning (SO.) til x hugget i Bjerg oppe paa øverste Kant af "Gjerdefjeldet", videre samme Retning til x hugget nede i Bjergvæggen i "Skabet", derfra SO. til Ø. til x hugget paa et Bjerg kaldet "Skiftesvarden", derfra OSO. til x hugget oppe paa en Bjergsats ovenfor "Snebækken" paa den søndre Ende af "Kvangrekleven" nedenfor "Kreaturveien", derfra samme Retning til x hugget i lavt Bjerg paa "Vasslaatta" antagelig vel 100 Alen NV. fra "Støls vandet" eller "Vaarstøls vandet", videre samme Retning omtrent 50 Alen til et Furutræ, derfra SO. til S. over Vandet og hen til Skiftesten med Vidner paa paa "Stemsflaata", derfra SO. 1/2 S. til dito med dito, derfra SO. til x hugget i Bjerg oppe paa et lavt Braat kaldet "Skiftes nibba", derfra SSO. til x hugget paa en stor Sten paa "Stien", derfra samme Retning til x hugget i en stor Stens nedre eller østre Side i "Stien", derfra SO. til S. nedefter til "Skiftesjuvet", videre efter dette og fremdeles til x hugget i stor Sten i "Træbakkane", derfra til det Punct, hvor Skiftet mellem Hustvedts Indmark og Ildstads Hjemmehage begynder, dannes Linien videre af dette Skifte og Grændsen mellem disse Gaardes Indmarker til x hugget i en mod Nordvest vendende Bjergvæg ved Enden af Gjerdet paa "Øikahaugen", derfra S. til V. til x hugget oppe paa en liden Bjergvæg i søndre Ende af "Øikahaugen", derfra omtrent Ø. til S. til x hugget i en mod Fjorden vendende Bjergvæg i samme Haug, derfra ostnordostlig efter selvgjerdende Bjergvægge og "Ilag" til x hugget i en Bjergvæg ved øvre Ende af et Gjerde i "Øikahaugen", derfra nedover efter Gjerdets Bøininger til x hugget i et Bjergnæs ved Gjerdets nedre Ende, derfra omtrent Ø. til x hugget i Bjergvæggen nedenfor "Skiftesfuru", derfra omtrent Ø. 1/2 S. til x hugget i stor Sten i Urene under Øikahaugen, derfra samme Retning til x hugget i en mod Sydvest svagt hældende Bjergvæg paa nordostre Side af en Ur i "Traagdalen", videre omtrent samme Retning til x hugget i en Afsats i Bjergvæggen i "Hustvedtsbraata", derfra omtrent sydostlig efter selvgjerdende Bjerglag til x hugget i et Hjørne paa den ("Hustvedtsbraata"), derfra SO. til S. til x hugget paa en skarp Bjergryg paa "Rinden", derfra omtrent SO. til x hugget i Bjerg paa "Klakken", derfra S. til Ø. til x hugget i Bjerg ogsaa paa "Kakken"!! og endelig tvært ned og ad korteste Distance i Fjorden, hvor Linien ender.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tilstede under Fastsættelsen af denne Del af Grændsen vare: Ole Olsen Hustvedt og Hans Torgersen Ildstad.

Sognegrændsen mellem Vigedal og Imsland.

Linien begynder øverst oppe i det saakaldte "Ringeskar" i en stor Sten, hvor en under Forretning afholdt 6te Juli 1655 opgaaen og beskreven Linie fra Søen til Fjeldet mellem Gaardene Haagenvig og Gammelrød ender, og paa Toppen af hvilken Sten blev hugget x og opreist Varde, gaar derfra i NO. 1/2 Ø. til x i en jordfast Sten samt Varde ved Siden af samme paa Fjeldet "Tjort", derfra i samme Retning til dito og dito paa samme Fjeld, derfra i NO. til N. til x hugget i Bjerg samt Varde paa dito, derfra i samme Retning til et under en paa Gaarden Næs i Vigedals Sogn fra 21de Juli 1873 til 7de Juni 1876 afholdt offentlig Udskiftningsforretning sat Skiftemærke nordvestenfor "Stemmekjøn", hvilket Mærke bestaar af nedsat Skiftesten med Vidner og ved hvilket Mærke derhos nu af de mødende Lodeiere blev hugget x i Bjerg og opreist en Varde. Fra dette Mærke falder Linien sammen med en under den nævnte Forretning bestemt Grændselinie mellem bemeldte Gaard Næs og dens tilstødende Nabogaarde i Imsland saaledes:

Fra Mærket nordvestenfor "Stemmekjønnen" gaar Linien omtrent i NO. til Sten med Vidner anbragt i sydostre Hældning af Høiden paa "Hest", derfra omtrent i NNO. til 3 i fortiden nedsatte Mærkestene paa "Orrehaug", derfra fremdeles i NNO. til en stor Sten ved Navn "Stighilder", paa hvis Høide i sin Tid 3 mindre Stene ere anbragte, derfra i NO. til 3 Mærkestene paa søndre Side af "Hafurdshaugen" og derfra i Øst til 3 Mærkestene paa østre Side af "Svenenæsveien".

Det bemærkes, at Commissionen har havt tilstede Udskrift af den anførte Udskiftningsforretning paa Næs, hvilken er thinglæst den 19de Februar 1877, og at Linien fra "Stemmekjøn" til "Svenenæsveien" er beskreven overensstemmende med Forretningen.

Tilstede ved Fastsættelsen af den nu beskrevne Del af Linien vare: Torjus Torjusen Imsland (ogsaa Eier af et Brug i Rørtvedt), Anbjørn Osmundsen, Leiv Sørensen og Anders Andersen Birkeland, Ole Knudsen og Peder Pedersen Gamlerød, Sjur Knudsen og Peder Hansen Berge, Frederik Magnus og Søren Baade Haagenvig, Jens Knudsen og Jone Nilsen Hallingstad øvre, Ole Olsen Bale, Johannes Eliassen og Lars Danielsen Søreim samt Holger Holgersen og Anders Johnsen Kaldem.

Fra Mærket ved "Svenenæsveien" gaar Linien i Ø. 1/2 N. til en ældre Skiftesten med Vidner omtrent 30 Alen op fra "Ulevoldsvandet", derfra samme Retning lige i Vandet og derfra i SO. til Ø. tvert over Vandet indtil Gaard Ulevolds Bøggjerde støder i Vandet.

Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Torbjørn Johannesen Ilstvedt og Ole Sigvesen Ulevold.

Fra sidstbeskrevne Mærke følger Linien Ulevolds Bøggjerde indtil Fjeldet, gaar derfra i omtrent Ø. opefter Braatet til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Ulevoldsnuten", derfra i NO. til Ø. 1/2 Ø. til dito og dito paa en stor Sten paa "Tofjeldet", derfra i NO. lidt Ø. til dito og dito i en firkantet Sten paa samme Fjeld, beliggende Sydost op fra østre Ende af den nordligste Kjøn paa "Tofjeldet", derfra i NO. 1/2 Ø. til x hugget i en stor Sten paa "runde Haugen" ovenfor "Skogarinden", derfra i Ø. lidt N. til x hugget i en Sten i "Skogarindskaret", derfra i Sydost til x hugget i en brat mod NV. vendende Bjergside lidt nedenfor "Dyraafosen", derfra i Ø. lidt N. til x hugget i en stor Sten paa Fjeldet nordenfor "Bjørnsuren", derfra omtrent Sydost til et ældre Skiftemærke, der er sat under en den 26de Juni 1873 afholdt mindelig Udskiftningsforretning mellem Gaardene øvre Haugland og Øvreland, og af hvilken Forretning Commissionen under Befaringen havde Udskrift tilstede. Mærket bestaar i x i Bjerg i "Middagsskar" og ved samme blev af Commissionen opreist Varde. Fra dette Mærke gaar Linien overensstemmende med hin Forretning i omtrent sydostlig Retning til Hauglands "Hellehaug", hvor under Forretningen x er hugget i Bjerg paa Toppen af Haugen, derfra gaar Linien i omtrent samme Retning til Toppen af "Horgenuten", hvor fandtes et ligeledes ved Forretningen i 1873 hugget x i en stor Sten, og ved Siden af hvilken af Commissionen blev reist en Varde.

Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Torbjørn Johannesen Ilstvedt, Hans Markussen øvre Haugland, Ole Sigvesen Ulevold samt Johannes Larsen og Johannes Svendsen Øverland.

Fra Mærket paa "Horgenuten" gaar Linien i Ø. lidt N. til x hugget i Bjerg samt Varde paa vestre Kant af Øverlands "Hellehaug", derfra i NO. til dito og dito paa Toppen af samme Nut, derfra i NO. lidt Ø. til dito og dito paa "Svartenuten", (Korset og Varden ere anbragte paa en stor Sten), derfra i Sydost til x i Bjerg samt Varde paa samme Nut, derfra i Ø. lidt S. til dito og dito paa en af søndre "Gulvandsnutterne", derfra i Sydost lidt Ø. til x samt Varde paa en stor Sten paa Toppen af "Trollabasnuten", og endelig derfra i Ø. til det under Befaringen af Præstegjeldsgrændsen mellem Sand og Vigedal i "Udfaldsosen" ved Iskjøn satte Skiftemærke, bestaaende af x i Bjerg eller en meget stor Klippeblok, hvor altsaa denne Sognegrændse ender.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Torjus Torjusen Imsland, Ole Andersen Rørtvedt, Tjerran Osmundsen Hustvedt, Jens Jensen og Jacob Jacobsen Aasbø, Elef Jacobsen og Hans Jacobsen Bratteland, Johannes Larsen og Johannes Svendsen Øverland, Bjørne Svendsen Kvaløen, Svend Bjørnsen Slettestøl, Johannes Andersen Vaagen, Jens Halvorsen og Johannes Johannesen Kvaløen, Nils Eriksen Langeland, Sjur Larsen lille Axland samt Søren Sjursen Stølen.

Sognegrænsen mellem Vigedal og Sandeide.

Linien begynder i Stiftsgrænsen ved det af Commissionen i 1875 satte Mærke paa midtre "Haugenuten", nemlig x i Bjerg ved Siden af den ældre Varde paa denne Nut, gaar derfra i SV. lidt V. til x hugget i en stor Sten paa "Brittahaugen" (paa Stenen blev derhos opreist en Varde), derfra i SV. lidt S. til dito med dito paa en stor Sten op fra sydøstre Ende af "Mørkevand" (søndenfor Vandet), derfra i SV. til dito med dito paa sydøstre Kant af "Langevandsheien" (Korset og Varden ere anbragte paa en nogenlunde stor og flad Sten), derfra i SV. lidt S. til x i Bjerg samt Varde paa søndre Kant af lille "Børefjeld", derfra i SV. 1/2 V. (et Kort Stykke) til x i Bjerg samt Varde paa dito, derfra nedefter Braatet i Retning SV. lidt S. til x hugget i en stor jordfast Sten ved "Tjelmebækken"; derfra følger Linien overensstemmende ved Vedtagelse mellem de tilstedeværende Lodeiere fra Haaland i Sandeide og Egeland i Vigedal denne Bæk, indtil den falder i "Kapelven" (Hovedretning S. 1/2 V.), hvor x blev hugget i Bjerg ved Elven og omtrent 15 Alen i Syd fra Sammenløbet. Derfra gaar Linien i S. 1/2 V. til x hugget i en mod NNV. vendende Bjergvæg paa den sydlige Side af Dalføret mellem "Trodalshaugen" og "Smørdokbjergene"; derfra gaar Linien efter et selvgjerdende Bjerglag i vestlig Retning til x hugget i Bjerg i Hjørnet paa Bjergvæggen paa "Birkeskar" ved nordre Kant af "Smørdok", derfra i V. til S. til høieste Punct eller Spids paa "Ulvenaasnibba", derfra i V. til S. 1/2 S. til x hugget i den sydvestre Ende af en stor jordfast Sten, derfra omtrent i samme Retning til x hugget oppe paa en Bjergryg Øst op fra en liden Myr, derfra i SV. til V. 1/2 V. til x hugget paa fladt Bjerg ved "Bjergakjønnet" nordøstre Ende, derfra i VSV. over "Bergakjønnet" til x hugget i den mod "Kjønnet" vendende Side af en stor opretstaaende Sten nogle Alen op fra "Kjønnet", derfra i SV. til V. lidt V. til x hugget i lavt Skraabjerg paa en liden Haug, derfra samme Retning antagelig omtrent 150 Alen til x hugget i Bjerg oppe paa Kanten af Braatet omtrent Nord op fra "Durmaalsvandets" nordre Bugt og saaledes at Sandeides Kreaturer skulle have uhindret Adgang til dette Vand, hvis nordvestre Side i Tilfælde skal danne Gjerde paa denne Strækning. Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Erik Sjursen Haaland, Osmund Andersen, Erik Eriksen, Rasmus Nilsen og

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Osmund Bjørnsen Østbø, Ole Nilsen og Kristoffer Kristoffersen Vigedal øvre, Paul Torkildsen, Halvor Halvorsen og Johannes Halvorsen Espevold.

Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien SV. lidt S. til x hugget i Bjerg paa "Lysenutens" nordre Skraaning, derfra i SSV. til x hugget i Bjerg noget længere oppe paa dito Skraaning, derfra samme Retning til x hugget i Bjerg paa det høieste Punct i "Lysenuten", derfra i VSV. antagelig vel 100 Alen til x hugget i Bjerg paa "Skurvenuten" derfra i SV. til x hugget i Bjerg paa samme Nut, derfra i samme Retning til x hugget i Bjerg lidt ovenfor Braatet "Blyantskaara" kaldet og Syd fra "Graaurnibbo" eller "Strandstaano", derfra S. til V. til x hugget oppe paa Braatet i "Graaurfjeldet", derfra SV. til V. efter Braatet paa de Steder, hvor Bjergvæggen er steilest og høiest hen til x hugget oppe paa øverste Kant af Braatet "Lammemyrsnibben" strax Syd fra "Tagskaarskaret", derfra omtr. i sydlig Retning til x hugget oppe paa en fremstikkende Bjergsats omtrent midt oppe i Braatelaget, derfra SV. til V. lidt V. til x hugget i en liden mod Fjorden vendende Bjergside i søndre Kant af "Lundelibakken" og 12 a 13 Alen Nord fra en i Bakkehældet liggende stor Sten, derfra VNV. til x hugget i Bjergvæg ovenfor "Lundeliuren" eller "Storakinduren", derfra omtrent samme Retning til x hugget i den østre Side af en stor firkantet Sten ved Bækkens Sydside, derfra NV. til V. til x hugget i Bjerg oppe paa Braatet ovenfor "Bjønnahollet" ved søndre Side af "Stavakindsbækken" 6 a 8 Alen ovenfor dens Styrtten nedad Braatet. Ved dette Punct ender Grændselinien i Fjeldet mellem Vigedals og Sandeids Sogne.

Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Fra Strandnæs: Ole Samsonsen; fra Strand: Godskalk Larsen, Nils Olsen, Tørkel Larsen og Faltin Torbjørnsen; Paa Sorenkrivergaarden Opsals Vegne Ingvald Danielsen Opsal med skriftlig Fuldmagt; fra Vigedal: Osmund Holgersen, Holger Christoffersen, Od Iversen og Lambrigt Olsen.

Fra Sandeide begav Commissionen sig til Grændsen mellem Røldal og Ullensvang, for at bestemme Linien mellem disse Præstegjælde.

Præstegjældsgrændsen: Røldal – Ullensvang

begynder i Stiftsgrændsen ved Vandet i "Hadlegrønne", hvor der blev hugget x i Bjerg samt reist Varde tæt ved Udfaldsosen og omtrent 30 Alen op fra Vandet; derfra gaar Linien i NO. til Ø. til x paa en lav Bjergsats samt Varde antagelig omtrent 100 Alen VNV. fra en meget stor Sten, derfra i NO. til N. til x i Bjerg samt Varde paa "Sørmannaheien", derfra i NO. til x i Bjerg samt Varde paa Toppen af

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

en Bjerghaug, derfra i Ø. lidt N. til x i Bjerg samt Varde paa Nuten opover "Eskefjot", derfra i Ø. til Syd over Dalføret og den igjennem dette førende Postvei til Røldal indtil den nederste Fos i en nedover "Dyreskarene" faldende Bæk, hvor x blev hugget i Bjergvæggen paa søndre Side af Fossen, derfra følger Linien opefter Bækken indtil øverste Fos, hvor x blev hugget og Varde reist paa Fladen ovenfor og omtrent 50 Alen op fra Faldet paa søndre Side af Bækken, derfra i NO. lidt Ø. til x i Bjerg samt Varde paa en Bjergryg op fra "Smaabotnene" ovenfor "Dyrskar", derfra i samme Retning til x i Bjerg samt Varde paa en Bjergryg (Varden bestaaer af en opreist 3 1/2 Alen høi smal Sten); derfra endelig gaaer Linien i samme Retning indtil den støder i Sameiets Ydergrændse paa "Horreheien", hvilken Ydergrændse nærværende Linie træffer mellem det i SSO. fra Mærket ved "Grøndalshøse" af Commissionen i 1875 huggede x i en stor rund Sten samt Varde i en Fjeldtop paa "Horreheien", - og det i SO. 1/2 S derfra huggede x i en Bjergskolt samt Varde paa D°. Ved dette Punct i Ydergrændsen ender altsaa Præstegjældsgrænsen mellem Røldal og Ullensvang.

Tilstede ved Befaringen af den første Del af Linien indtil Postveien vare: Nils Olsen Horre, Gjermund Osmundsen, Tormod Tormodsen, Tormod Askilden og Ole Larsen Seljestad, - og ved den sidste Del Tormod Tormodsen Seljestad og Peder Sjursen Rogde paa Gjermund O. Seljestads Vegne; derimod mødte Ingen fra Røldal, uagtet Nils Olsen Horre, hvilken Gaard her støder mod Ullensvang, personlig af Formanden Dagen forud var tilsagt at møde.

Fra Røldal - Ullensvang begav Commissionen sig til "Vinjekvelven" paa Grændsen mellem Etne og Skonevig, for overensstemmende med den under 20 December f.A. faldne Kjendelse nu at fastsætte de resterende Dele af

Præstegjældsgrænsen: Etne - Skonevig,

nemlig Stykket fra Stiftsgrændsen til "Sandvandsbakkene" og fra "Fagerskar" til "Hesteskaarnuten". - Det førstnævnte Stykke begynder ved Mærket i "Vinjekvelvnuten" i Stiftsgrændsen og gaar derfra omtrent i NO. efter de øverste mest selvgjærdende Bjerglag til x hugget i Bjerg samt Varde, derfra fremdeles efter samme Bjerglag i NO. 1/2 N. til x i Bjerg samt Varde paa "Torvenutens" sydlige Afsats, derfra N.V. 1/2 N. til D° og D° paa en lavere Afsats af samme Nut, derfra N. V. til V. til D° og D° oppa paa en Bjergsats op fra en Ur, derfra i N.V. 1/2 V. til D° og D° paa en Sten i indre Vinjekvælv, derfra i samme Retning til x i Bjerg samt Varde paa "Langehaugen", derfra omtrent N.V. til N. til D° og D° paa samme Haug, derfra i N.V. til V. 1/2 V. til D° og D° paa D°, derfra i V. til S. til x i en stor Sten samt Varde paa "Jordene", derfra i samme Retning til x i en stor rund Sten paa D°,

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

derfra i V. til S. til x i Bjerg samt Varde paa en Bjergflade østenfor "runde Haugen", og endelig derfra i S.V. til V. til det i 1876 under Forlig mellem Øien og Markhus satte sidste Mærke paa "Sandvandsbakkene". Fra dette Punct indtil "Fagerskar" er Linien forhen beskrevet overensstemmende med hint Forlig (see pag. 37-38), - og fra "Fagerskar" udover blev Linien nu af Commissionen fastsat som følger:

Linien begynder ved det under Forliget mellem Øien og Markhus først satte Mærke paa "Tvekjønnehaugen", og gaaer derfra i N.V. 1/2 V. til x i Bjerg samt Varde paa "Johanneshaug", derfra i V.S.V. til x i en Bjergnibbe i "Langegrø", derfra i omtrent V. til S. til x i en Bjergvæg i D^o, derfra i samme Retning til x i en Bjergnibbe samt Varde, derfra i V. til x i Bjerg samt Varde paa en Bjerghaug omtrent 90 Alen vestenfor en liden Kjøen, kaldet "Stutekjøn", derfra i V.S.V. til x i Bjerg samt Varde tæt ved et Fjeld kaldet "Prækestolen", derfra i N.V. 1/2 N. omtrent 30 Alen til Kanten af Braatelaget, derfra i samme Retning efter det selvgjærdende Braatelag til x i et mod V. vendende Bjerghjørne paa sydøstre Side af "Hesteskar", derfra i V. til x i Bjerg samt Varde paa "Blomstølsbakkene", derfra i V. til N. til x i en stor jordfast Sten samt Varde paa D^o, derfra i V.N.V. omtrent 120 a 130 Alen til x i Bjerg samt Varde paa D^o; derfra bøier Linien i omtrent V.S.V. og gaaer over "Ureheien" eller Skraaningen nedenfor denne indtil det i 1876 af Commissionen satte Mærke paa sydøstre Kant af "Smørfatnuten". - Det i nævnte Aar anbragte x i en sort mod V. vendende Bjergvæg i "Hesteskaarsnuten" blev derfor nu sløifet og udhugget. -

Tilstede ved Befaringen af Linien fra Stiftsgrændsen til "Sandvandsbakkene" vare: Thorbjørn Tollefsen Øien, Ole Sjursen og Nils Viersen Visekjær, Aslak Ørjansen Skaalnæs og Ole Ørjansen Miljeteig, - og ved Resten af Linien: Thorbjørn T. Øien, Tollef Askildsen Hetleflaat og Johannes Olsen Teigland.

Formanden bemærkede, at der i Anledning af den i Sommeren 1876 forøvrigt satte Præstegjældsgrændse mellem Skonevig og Etne, hvoraf Udkast paa vanlig Maade har været udlagt til Eftersyn, - er indløbet i betimelig Tid følgende Klager: 1. fra Eierne af Rafdal og Teigland, dat. 29 November 1876, 2. fra Eierne af Lunde og Birk, dat. 25 Juli 1877, 3. fra Eierne af Ljusnæs og Løvereide, dat 6 Jan. 1877, 4. fra Eieren af Noreim, dat. 25 Juni 1877, 5. fra Eierne af Kambo, dat. 4 Marts 1877, 6. fra Eierne af Fjøsne, dat. 25 Novbr. 1876. Disse Klager fremlagdes og indtages #. I Anledning af dem har Com. i indeværende Sommer foretaget fornyet Befaring og Undersøgelse af de paaklagede Strækninger med følgende Udfald:

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

1. Med Hensyn til Klagen fra Rafdal og Teigland er, som ovenfor anført, foretaget den Forandring, at Mærket i Bjergvæggen i Enden af "Hesteskaarsnuten" er sløifet og udhugget, og at Linien nu gaaer fra det sidstanbragte x i Bjerg samt Varde paa "Blomstølsbakkene" paa "Hesteskaarsnutens" søndre Skraaning og til det i 1876 af Commissionen satte Mærke paa sydøstre Kant af "Smørfatnuten". - Forøvrigt besluttedes ingen Forandring at foretage med den forhen bestemte Linie, der altsaa bliver staaende for Strækningen fra det nævnte Mærke paa "Smørfatnuten" indtil "Øiskar". Da imidlertid Opsidderne paa Øvre Rafdal ved den satte Linie hindres i Brugen af en gammel Kreaturvei til Fjeldet, blev det i Forbindelse med denne Beslutning derhos ogsaa bestemt, at Opsidderen paa Gaard Øien skal anlægge en ordentlig brugbar Drivevei for Rafdals Kreaturer op igjennem en Ur i "Øiskar" og paa Skonevigssiden af Linien, saaledes at Kreaturerne med samme Bekvemhed som før kunne komme op i Rafdals Beitestrækning i Fjeldet. Beslutningen blev fattet med 3 Stemmer (Dietrichson, Lund og Sundnæs) mod 2 (Nilsen og Sjo).

Kreaturveien skal Øien gjøre istand, saasnt Udskiftningen er sluttet og de nye Linier traadte i Kraft, og Rafdal skal i Forsømmelighedstilfælde være berettiget til at anlægge Veien paa Øiens Bekostning og til under Executions Tvang at inddrive Omkostningsbeløbet, hvis Størrelse i Mangel af mindelig Overenskomst bestemmes ved Skjøn paa Øiens Bekostning.

Nilsen og Sjo, der fandt, at Aakrefjordsiden ved den satte Linie ikke var fyldestgjort for hvad den efter Vidneforklaringen, Kjendelsen og Brugen samt Skyldforholdet tilkommer, voterede for, at Skiftet paa Strækningen mellem Øiskar og det sydligste Punct paa "Skaarefjeld" skulde sættes længere nede paa Etnesiden, nemlig i en ret Linie fra den nedre side af den skarpeste Krumning paa den fra Rafdal førende Burægtervei gjennem Øiskar, saaledes at denne Gaard fik Adgang til Fjeldet ad den gamle Vei paa denne Kant. Den Mark, som er tillagt Skonevig paa omhandlede Strækning og paa søndre Side af Fjeldryggen, og som sandsynligvis vil tilfalde Gaard øvre Rafdal, er efter deres Mening ogsaa uhensigtsmæssig til Beitning, idet Kreaturerne, formedels Strækningens ringe Omfang og Terrænforholdene, som oftest vil komme at overskride Grændsen.

Tilstede ved Befaringen af Linien fra Hesteskaarsnut til Smørfatnut vare: Torbjørn T. Øien og Johannes Olsen Teigland og fra Smørfatnut til Øiskar: Torbjørn Øien og Tollef Askildsen øvre Rafdal.

2. Da de to Klager fra Lunde og Birk samt Ljusnæs og Løvereide angaa Strækninger, der ligge i umiddelbar Forbindelse med hinanden, bleve disse Klager behandlede og de angjældende

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Strækninger befarede under Et. Under Befaringen oplyste Knud Tjerransen Lunde og Torris Eriksen Birk, der have underskrevet Klagen fra Lunde og Birk, at det er en Misforstaaelse fra Klagens Concipist, naar det i Klagen heddes, at den hele Strækning fra Øiskar til Løvereide bedes taget under fornyet Behandling, det har nemlig ikke været Meningen at anke over nogen anden Del af Linien end det Stykke, der ligger imellem Mærket paa "Rauneklev" og Mærket ned fra Toppen af "Skrekold".

Efter fornyet Befaring blev det med Hensyn til disse 2 Klager eenstemmig besluttet at foretage den Forandring i den af Commissionen i 1876 satte Linie, at Linien skal gaa fra det forhen satte Mærke paa "Blomkjønhaug" i NO. 1/2 N. til x hugget i en stor Sten samt Varde paa Bjerget op fra "Urskar" og derfra i NO. til N. til Mærket (det i 1876 satte) paa en Bjerghøide et Stykke ned og Syd fra Toppen af "Skrekoldsnut". Det af Commissionen i 1876 anbragte Mærke paa "Smørklampegrøvene", nemlig x i Bjerg samt Varde, blev saaledes nu sløifet, Korset uthugget og Varden nedrevet.

Tilstede ved Befaringen vare: Ole Hansen, Johannes Pedersen, Gunnar Olsen, Erik Olsen, Ole Eriksen, Erik Eriksen og Ole Larsen Sævereide, Vier Eriksen og Nils Knudsen Tjelmeland, Samuel Kristoffersen og Kristoffer Samuelsen Løvereide, Abraham Torbjørnsen og Abraham Abrahamsen Ljusnæs, Knud Tjerransen Lunde og Torris Eriksen Birk.

3. Med Hensyn til Klagen fra Noreim blev efter fornyet Befaring eenstemmig besluttet, at der ingen Forandring bliver at foretage med den forhen af Commissionen satte Linie.

Tilstede vare: Gunder Olsen Noreim, Halvor Tollefsen Valdre, Kirkesanger Alsager for Sognepræsten i Skonevig, Rasmus Torrisen Aasheim, Axel Rasmusen yttre Næs, Ole Olsen Tjeldflaadt, Askild Torgersen, Tollef Torgersen og Hans Olsen indre Tungesvig samt Kristoffer Johannesen indre Tungesvig.

4. Angaaende Klagen fra Kambo blev ligeledes efter fornyet Befaring eenstemmig besluttet ingen Forandring at foretage med den af Commissionen i 1876 satte Linie. Men det blev derhos bestemt, at Kambo skal have uhindret Adgang til i fornøden Udstrækning at opstemme "Kamsvandet" til hvilket som helst Brug, - saavel som Ret til at udspade en Torvmyr, der ligger i Linien paa østre Side af Postveien uanseet at en Del af Myren efter den optrukne Linie falder til Skonevig. Udspadningen skal for denne Dels Vedkommende være inden 25 - fem og tyve - Aar fra Udskiftningens Ikrafttræden, efter hvilken Tid den optrukne Linie gjælder for Alt.

Tilstede vare: Klagerne fra Kambo samt Lars Pedersen Millie og en af Proprietær Sunds Husmænd fra Millie nemlig Lars Palden.

5. Betræffende Klagen fra Fjøsne blev ligeledes efter fornyet Befaring eenstemmig besluttet ingen Forandring at foretage med den i 1876 satte Linie.

Tilstede vare: Klagerne fra Fjøsne samt Opsidderne fra Gaardene Axland, Gjelmervig, Mortvedt og Taraldsøen paa Skonevigssiden.

Endelig har Commissionen i indeværende Session opgaaet og bestemt

Sognegrænsen mellem Skonevig og Aakre Sogne saaledes:

Linien begynder i Præstegjældsgrænsen mellem Skonevig og Etne, nemlig ved et Punct i denne ved Kanten av et Braatelag omtrent i V.S.V. ned fra det af Commissionen i 1876 anbragte Mærke, nemlig "Kors i Bjerg samt Varde paa en Bjergryg paa nordlige Ende af Haafjeld", gaar derfra efter det samme øverste og selvgjærdende Bjergbraat, hvis Hovedretning er omtrent NNO., til x i Bjergvæggen omtrent ved Bjergbraatets Ende, derfra i NV. til N. til x i Bjerg paa en isoleret staaende Bjergnakke, derfra i N.V. til x i en «Bjergnibbe» og endelig derfra i N. til V. indtil Linien træffer en ældre Skovskiftelinie mellem Gaardene ytre og indre Tungesvig. Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Askild Torgersen, Tollef Torgersen og Hans Olsen indre Tungesvig samt Kristoffer Johannesen ytre Tungesvig.

Hermed indstilledes Commissionens Virksomhed for indeværende Aar.

D. Dietrichson. O. Nilsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1879 den 25de Marts vare undertegnede Medlemmer af Commissionen samlede paa Landhandlerstedet Aalundsøen i Fjælberg for at indhente nærmere Oplysninger i Anledning af et indkommet Andragende fra en Del Gaardeiere af Sandeid, Vigedal, Aalund og Vas. Hvor da fremlagdes:

1. Det omhandlede Andragende i 2 Exemplarer; 2. Den i Andragendet nævnte Fortegnelse; 3 og 4 tvende Stykker Indkaldelser, hvilke Dokumenter indtages saalydende #. I henhold til den udfærdigede Indkaldelse vare samtlige de i Fortegnelsen opførte Eiere fremmødte med Undtagelse af: Tarald Sjursen Søndena, Torris Tollefsen Helland, Endre Endresen Andekjøn, Halvor Johannesen Skeie,

Ole Gundersen Skeie, Torbjørn Torbjørnsen dito, Bjørn Jørgensen dito, Ommund Nilsen Ile, Johannes Ile, samtlige Opsiddere fra Vas, Rasmus Olsen Nereim, Sten Steffensen dito, Haldor Johannesen dito, Enken Guri Tørrisdatter dito, Johannes Thorsen dito, Torris Olsen Vaagen, Jacob Jacobsen dito. Af de Mødende udtaltes som et almindeligt Ønske, at Commissionen for saavidt tager under Behandling den i Andragendet omhandlede Beitestrækning som at denne udskiftes Sognene imellem og Grændselinier optrækkes mellem disse. Derimod fandt flere af de Mødende, navnlig fra Vigedal og Aalunds Sogne, at en ængere Udskiftning, Matrikelnummerne imellem, var uforholdsmæssig og uhensigtsmæssig væsentlig paa Grund af den ringe Udstrækning og Værdi, som hvert enkelt Sogns Beitestrækning antages at ville faa. Herimod bemærkede forskjellige af Opsidderne fra Sandeide, at de for deres Vedkommende formentlig ogsaa vilde have Interesse af, at en videregaaende Udskiftning af Commissionen iværksættes og maatte disse Opsiddere paa Grund heraf, saafremt det indkomne Andragende bliver indvilget, have sig forbehold til Tid og Sted i saa Henseende at fremkomme med fornødne Paastande m.v.

Det oplystes, at ogsaa Gaarden Gjerde i Vas Sogn Matrikelnummer 135, Løbe N° 297 til 300 incl. og af Skyld 6 Daler og 20 Skilling er, foruden de i Fortegnelsen opførte Gaarde, interesseret i Strækningen, ligesom ogsaa at den i Fortegnelsen opførte Gaard Stuma søndre af Aalund Sogn for saavidt er interesseret i Beitestrækningen paa begge Sider af den hidtil optrukne Ydergrændse som Gaarden ifølge et Forlig har en Brugsret i den Gaarden nordre Stuma tillæggendes Beitemark. Derimod forment de Mødende, uden dog herom at være absolut forvissede, at der i den i Andragendet omhandlede Strækning ikke findes andre eller flere indtressere!! Gaarde end de i Fortegnelsen opførte samt Gaard Gjerde. Fra Gaard Urdal i Vas var nu fremmødt Opsidderen Anders Stensen, der oplyste, at denne Gaard bestaar af 4 Brug med Skyld tilsammen 13 Daler 2 Ort 6 Skilling, at Gaard Svantesvold er delt i 2 Brug af Skyld tilsammen 7 Daler, hvilket ogsaa er Tilfældet med Gaardene Blikre og Bakkevold.

I Henhold til det saaledes Anførte og Oplyste bade de Mødende Commissionen om at iagttage det Fornødne til Andragendets Fremme, og da Ingen havde videre idag at anføre blev Mødet sluttet.

D. Dietrichson. O. Nilsen.

Aar 1879 den 23de Juli var Commissionen samlet paa Gaarden Vintertun i Odde Sogn for at foretage Vidneførsel i Anledning af en fra Opsidderne paa Gaard Vasvik til Commissionen indløben Klage

angaaende den i 1877 satte Linie mellem Ullensvang og Skonevig eller den Del af denne Linie, der deler mellem Gaard Bergstø i Skonevig og Gaard Vasvig i Odde.

Hvor da Formanden fremlagde: 1. Den omhandlede Klage, der er dateret 25de Juni forrige Aar, 2 Skrivelse fra Sagfører Schanche til Formanden af 15de August næstefter, 3 og 4 tvende Stykker Vidneindkaldelser dateret 26de forrige Maaned og forkyndte for Vidner af Ullensvang og Skonevig. 5 Extractudskrift af Commissionens Protokol forsaavidt angaar den paaklagede Linie # Formanden bemærkede derhos, at Commissionen igaar i Overvær af Opsidderne paa Vasvik og en for dem mødende Sagfører Hr. M. Skagen samt Opsidderne paa Bergstø og flere saavel stævnte som godvillig mødende Vidner har foretaget Befaring af Fjeldet i det paaklagede Strøg, under hvilken fornøden Paavisning m.v. foretoges, og med hvilken Gaardsdagen forløb. I Dag var af Vidner fremmødt samtlige de i Indkaldelserne opførte med Undtagelse af Jacob Glonsen??. hvis Afhør Klagerne have frafaldt, samt end videre følgende godvillig mødende Vidner, nemlig af Klagerne indkaldte: 1 Britta Nielsdatter Bratteteig, 2 Niels Olsen Grønsdal, 3 Anna Vagleiksdatter Vasvik, 4 Ommund Johnsen Tællehagen, 5 Ommund Jermundsen Seljestad, - samt af Opsidderen paa Bergstø indkaldte: 6 Salomon Ellingsen Strand, 7 Viking Ellingsen Vintertun, 8 Jacob Ellingsen Vintertun, 9 Knud Johannesen Vintertun, 10 Samson Vikingsen Vintertun, 11 Gunder Gundersen Vintertun, 12 Ole Gundersen Fjære, 13 Hans Gundersen Jøsendal, 14 Gunder Gundersen Jøsendal.

Vidnerne bleve formanede til Sandheds Udsigelse, foreholdte den borgerlige Straf for Mened og forelæste Lovbogens Forklaring angaaende Vidneed.

For Klagerne, der selv vare tilstede, mødte Overretssagfører Schanche ved Sagfør!! Skagen, der bemærkede, at Klagerne paastaa Særeie i den her omtvistede Beitestrækning paa Krogskarfjeldet, nemlig den Strækning, der paa den ene Side begrænses af den af Udskiftningscommissionen i 1877 opstukne Linie og paa den anden, nemlig den vestre Side, af en igaar paavist Linie, der i sin Helhed følger Vandskillet mellem den omtvistede Strækning og Fjeldskraaningen ned mod Bergstø, og som har sit Udgangspunct fra den igaar paaviste Varde paa Furutindheien til den vestre Ende af Svartevandet eller øvre Krogskarsvandet, derfra op til Lægdenuten og videre langs Vandskillet hen til Skjæggedalshøset paa vestre Side af den saakaldte Skæggedalsenden og videre indtil Linien naar den af Commissionen afsatte næste Varde.

Opsidderen paa Gaard Bergstø Ole Olsen der var tilstede i Retten bemærkede, at han er Leilænding under Stamhuset Rosendal og protesterede mod, hvad der fra Gaard Vasviks Side er anført om at

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

denne Gaard skulde have Særeiendomsret i det her omhandlede Fjeldbeite efter den igaar opgaade Linie fra Mærket paa Furutindheien til Skjæggedalshøset. Han formener nemlig, at kunne godtgjøre, at Gaard Bergstø stedse og upaataalt har brugt Beitet paa Krogskarfjeld ligetil den af Commissionen i 1877 satte Linie, der er beskrevet i den idag fremlagte Extractudskrift, og han maatte saaledes paastaa, at denne Linie bliver staaende. Under Befaringen igaar paaviste han Kreatrurveie rundt Svartevandet, og han paastaar, at disse Veie ere Veie efter Bergstøs Kreaturer og Faar, dannede, naar dyrene fra Bergstøstølen, der ligger nede i et Dalføre strax vestenfor den af Vasvik i gaar paaviste Linie, have beitet i Strækningen. Forøvrigt forbeholdt Ole Bergstø det fornødne. Skagen benegtede for Klagerne, at der ikke findes nogen saadanne Veie ved Svatevandet som paastaet af Ole Bergstø; de paastaa videre, at der ved østre Side af nedre Krogskarsvandet eller det saakaldte Stølstuftvand viser sig Tomt efter en ældgammel Støl, som Vasdvik tidligere benyttede. End videre bemærkes, at naar Vasvik i de tre sidste Aar ikke har stølet med sine Kreaturer i den omtvistede Strækning, da har dette sin Grund i, at Gaardens Stølhuse ved den Tids Begyndelse blev ødelagt af Skred, uden at Opsidderne have faaet opført nyt Hus før ivaar. Comparenten fremlagde derpaa Vidnespørgsmaal af idag # Derefter fremstod som 1ste Vidne Elling Ellingsen Vintertun eller Seljestad, Løskarl, 65 Aar gammel, ubeslægtet og uforbunden med Parterne, og svarede til Spørgsmaalene: ad 1: Vidnet har aldrig opholdt sig paa Vasvik eller Bergstø, men boet dels paa Vintertun og i de sidste 6 Aar paa Seljestad. ad 2 Vidnet forklarer, at det fra Barnsben, medens det boede paa Vintertun, har med Hensyn til Beitningen paa Krogskarsfjeld den Erfaring, at Vasvik beitede saalangt op og Vest som til Svartevandet, men ikke vestenfor dette; her beitede nemlig Bergstø. At Vasviks Beiteret skulde strække sig saalangt som til den af Vasvik igaar paaviste Linie, har Vidnet aldrig erfaret. Paa Anledning tillægger Vidnet, at han oftere har leiet Beite i den omtvistede Strækning, dels af Vasvik og dels af Bergstø, og at han i førtsnævnte Tilfælde har beitet indtil Høidedraget eller Vandskillet paa Fjeldet mellem Krogskarsdalføret og Bergstødalen, men ikke vestenom Svartevandet; med Vandskillet eller Høidedraget mener Vidnet den af Vasvik igaar paaviste Linie fra Furutindheien til Svartevandet; men naar Vasvik fra dette sidste Punct paastaar en Linie over Lægdenuten og efter Høidedraget fra denne til Skjæggedalshøset, da er denne Linie efter Vidnes Erfaring uden Berettigelse, da Linien efter Vidnes Mening fra Svartevandet skulde gaa efter en Bæk til Skjæggedalshøset. Naar Vidnet har leiet Beite af Bergstø, har det beitet østefter til Svartevandet og til det anførte Høidedrag mellem Bergstødalen og Krogskarsdalføret; men Vidnet havde just ikke nogen udtrykkelig Indstrux enten fra den ene eller anden Side, angaaende hvor langt han kunde beite.

Oplæst, vedtaget og beediget.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriffforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Skagen derpaa fremlagde nærmere specificerede Vidnespørgsmaal, som han bad forelagte de deri nævnte Vidner istedetfor de tidligere forelagte Spørgsmaal, idet han frafaldt Vidnerne Knud Vintertun og Kone, Kari. Det Fremlagde indtages #

Derefter fremstod som 2^{det} Vidne Nils Olsen Grønsdal, Vilkaarmand, Broder af Klageren Odne Vasvig, 71 Aar gammel, og svarede til det i Spørgsdokumentet fremsatte Spørgsmaal 1 ja. Edfæstet.

3^{die} Vidne Torsten Helgesen Skaret, Gaardeier, 64 Aar gammel, Parterne uforbunden, svarede til Spørgsmaal 2 ja. Edfæstet.

4de Vidne Orm Olsen Grønsdal, Inderst, 71 Aar gammel, Parterne uforbunden og svarede til Spørgsmaal 3 ja.

5te Vidne Ole Ommundsen Steneberg, Gaardeier, 59 Aar gammel, og svarede til Spørgsmaal 4 1ste og 2^{det} Punctum ja, 3^{die} Punctum (Litr. b) nei, dog saae Vidnet een Gang nogle Kreaturer tilhørende Bergstø der; Kreaturerne tilhørte dog saavidt Vidnet veed, ikke Gaard Bergstø selv; men vare Kreaturer tilhørende Fremmede, som havde leiet Beite paa Bergstø Paa Anledning tillægger Vidnet, at det derimod saae Smaler, formentlig tilhørende Bergstø eller fra Bergstø, paa Fjeldet. Edfæstet.

6te Vidne Jacob Gjermundsen Vasvik, Strandsidder, 56 Aar gammel, Farbroder til Tormod Ommundsen Vasvik, og svarede til Spørgsmaal 5 1ste Punctum ja, ad 2^{det} Punctum ja. Edfæstet.

7de Vidne Anna Vagleiksdatter Vasvik, Vilkaarspige i Vasvik, 74 Aar gammel, Moster af Tormod Vasviks Kone, og svarede til Spørgsmaal 6 1ste Punctum: Ja; dog har Vidnet ikke hørt Navnet Svartevandet; men øverste Krogskarsvandet; til 2^{det} Punctum: Ja. Edfæstet.

8de Vidne Ommund Johnsen Fællehaug, Vilkaarsmand, Svoger af Ole Bergstø, 65 Aar gammel, og svarede til Spørgsmaal 7: Ja. Edfæstet.

9de Vidne Jyri Olsdatter Reinsnaas, Inderst, 67 Aar gammel, Parterne uforbunden, og svarede til Spørgsmaal 8 1ste Punctum: Ja, til 2^{det} Punctum 1ste Afdeling: Ja, sidste Afdeling: Dette er Vidnet ubekjendt. Edfæstet.

10de Vidne Britta Nielsdatter Bratteteig, Tjenestepige, 41 Aar gammel, Parterne uforbunden, svarede til Spørgsmaal 9 i sin Helhed: Ja. Edfæstet.

11te Vidne Johannes Olsen Vintertun, Vilkaarmand, 75 Aar gammel, Arne Vestviks Broder, svarede til Spørgsmaal 10: Ja.

12te Vidne Ommund Jermundsen Seljestad, Vilkaarmand, 67 Aar gammel, Tormod Vasviks Fader, og svarede til Spørgsmaal 11: Ja; samtidig havde Vidnet ogsaa leiet Beite for Smaler af Bergstø og Smalerne streifede om overalt. Edfæstet.

13de Vidne Marta Ommundsdatter Aga, Husmandskone, 62 Aar gammel, Parterne uforbunden, og svarede til Spørgsmaal 12 1ste Punctum: Ja; Ole Steneberg er 5te Vidne; 2^{det} Punctum: Ja, Vidnet erindrer ikke rettere. Edfæstet.

14de Vidne Salomon Ellingsen Strand, Husmand, 52 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at Opsidderne paa Gaarden Strand i over 40 Aar har leiet og fremdeles leier Beite af Bergstø samt at de i de første 20 Aar ogsaa havde Storfæ i Beitet, men senere kun Smaler. Beitningen har stedse været øvet saaledes, at baade Storfæ og Smaler have holdt til paa Krogskarsfjeld og langt østenfor den af Vasvik igaar paaviste Linie. Dyrene beitede saaledes ogsaa blandt Andet rundt Svartevandet, og de Fæveie, som ere synbare rundt dette, ere Veie efter Fæ fra Bergstøbeitet. Vidnet videre oplyser, at det vistnok ikke selv i de omhandlede Aar stadigen laa i Beitet med Kreaturerne og Smalerne, idet man havde Budeier og Gjeterer liggende der, men at Vidnet var med at bringe Dyrene til Beitet og hentede dem hjem igjen; det er saaledes dels paa denne Maade og dels samt væsentligt gjennem Beretninger fra Budeierne og Gjeterne, at Vidnet har sin Erfaring. Til denne Erfaring hører ogsaa, at man aldrig fandt Storfæ fra Vasvik i den omhandlede Strækning, men vel af og til Smaler samt at ingensinde hørte nogen Indsigelse eller Indvending fra Vasviks Side. Oplæst, vedtaget og beediget.

15de Vidne Viking Ellingsen Vintertun, Husmand, 77 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han vistnok paa Grund Alderdom og Sygdom ikke var med under Befaringen igaar, men at han der er født og i al sin Tid har boet her paa Vintertun, som ligger mellem Bergstø og Vasvik, er godt kjendt paa Fjeldet, men at han aldrig har erfaret, at Storfæ fra Vasvik ere komne sa langt Vest som til Furutindheien eller vestom Svartevandet; med Smalen kan det derimod have været anderledes, da denne som Vidnet siger, gaar "mangleis", medens derimod Storfæ fra Bergstøbeitet ere komne saa langt Øst som til Svartevandet; om de ogsaa have beitet rundt Svartevandet veed Vidnet ikke at forklare. Vidnet overhovedet tilføier, at det finder den Linie, som i 1877 blev sat paa heromhandlede Kant, og hvilken Vidnet saavel før efter Beskrivelse kjender som nu efter den fremlagte

Extraudskriften blev gjort bekjendt med, rimelig. Denne sin Opfatning støtter Vidnet hovedsagelig

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriffforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

dertil, at han veed, at Smaler fra Bergstøbeitet har streifet saalangt Øst som til Skjæggedalsenden. Vidnets Edfæstelse frafaldtes.

16de Vidne Jacob Ellingsen Vintertun, Vilkaarsmand, 68 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han er født og stedse har opholdt sig paa Vintertun, og at han veed, at Smaler fra Bergstø have beitet saa langt som til den i 1877 satte Linie og endog østenfor denne; men at han tillige veed, at det af og til har hendt, at ogsaa Smaler fra Vasvik have været at finde i den omtvistede Strækning. Om Storfæs Beitning i Strækningen kan Vidnet Intet forklarer. Oplæst, vedtaget og beediget.

17de Vidne Knud Johannesen Vintertun, Gaardeier, 47 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han er født paa Vintertun og stedse har opholdt sig her med Undtagelse af et Tidsrum af 8 a 10 Aar for omtrent 10 Aar siden. Vidnet har imidlertid ingen anden personlig Erfaring om Beiteforholdene i den omtvistede Strækning end at han veed, at Smaler fra Bergstø ere komne saa langt Øst som til Krogskar. Vidnet tilføier derhos, at efter dets Opfatning forekommer det det, at den af Vasvik paastaaede Linie er trukken forlangt Vest, hvilken Opfatning væsentligst støtter dertil dertil, at Linien ligger altfor nær Bergstø Sæter. Vidnet videre oplyser, at det blandt Andet engang sammen med Knud Ellingsen Vintertun var oppe i Fjeldet for at eftersøge nogle Heste, der gik i Bergstøbeitet, og at disse fandtes mellem øvre og nedre Krogskarsvandene; Hestene vare leiede i Beite hos Ole Bergstø. Oplæst, vedtaget og beediget.

18de Vidne Samson Vikingsen Vintertun, Gaardeier, 40 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han, der er født og i al sin Tid har opholdt sig paa Vintertun, i 2 Aar for 27 Aar siden gjetede Smaler for Ole Bergstø og at Smalerne i denne Tid beitede saaledes, at de trak sig over Furutindheien til Krogskarskjøn, derfra opefter forbi Krogskarsvand og paa øste Side af Svartevand samt tilbage nordenom dette under Lægdenuten tilbage til Stølen. For omtrent 10 Aar siden leiede Vidnet i 1 Aar Smalebeite af Ole Bergstø, og han beitede da ikke alene paa samme Maade, men endog til og forbi Skjæggedalsenden. Vidnet videre oplyser, at det under denne sin Befatning med Beitestrækningen kun een Gang og medens han var Gjetergut blev var Smaler fra Vasvik kommende op paa nordøstre Side af nederste Krogskarsvand, men at Vidnet mødte imod og jagede dem tilbage, for at de ikke skulde komme sammen med hans egne. Vidnet fremdeles tilføier, at det oftere har seet baade Storfæ og Heste tilhørende Bergstø paa nordre Side af Svartevandet og i Strøget mellem dette og Skjæggedalen. Oplæst, vedtaget og beediget.

19de Vidne Godskalk Torsen Matre, Løskarl, 38 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarede, at han i Aarene 1874, 1875, 1876 og 1877 leiede Smalebeite af Ole Bergstø og at han i disse Aar med Smalerne beitede saalangt Øst som til den af Commissionen i 1877 optrukne Linie, ja endog saa længere østefter; han havde nemlig med Hensyn til Bergstøs Eiendomsret i Fjeldet den Besked, at Bergstø eiede fra Krogskar og i Retning mod vestre Kant af Sauenuten. Vidnet havde, medens det laa i Beitet, ogsaa Gjeldkræaturer og Heste med sig og med disse beitede han ogsaa saa langt Øst som forklaret. Vidnet saa ikke mere end een Gang Storfæ fra Vasvig i Strækningen, nemlig ved Krogskar, men af og til kunde der være Smaler derfra at finde i Beitet, væsentlig dog Havnesmaler (fremmed Smaler, for hvem der var leiet Beite paa Vasvik), og navnlig kan Vidnet erindre en Del saadanne fra Gaard Bergstø, hvilke imidlertid før vare kjendte i Bergstøbeite. Vidnet erklærer paa Foranledning af Arne Vasvik angaaende, hvorvidt det engang under et sammentræf med denne i hans Slotte eller ved hans Sæter blev af Arne betydet, at han ikke maatte beite saa langt Øst som han (Vidnet) gjorde, - at Vidnet herom Intet erindrer, og overhovedet tillæggr Vidnet, at det ingensinde af Vasvikmændne har hørt et ondt Ord angaaende Beitningen. Oplæst, vedtaget og beediget.

20de Vidne Ole Gundersen Fjære, Gaardeier, 36 Aar gammel, Ole Bergstøs Søstersøn, forklarer, at han for omtrent 26 Aar siden i eet Aar var Gjetergut hos Ole Bergstø, idet det var hans Arbeide om Sommeren medens man laa tilsæters, at samle Kreaturerne sammen om Aften, naar de ikke af sig selv kom hjem til Sæteren; under dette Arbeide hente det da hyppigt, at Vidnet fandt Kræaturerne paa Krogskarsfjeld og saa langt Øst som til Svartevandet, og hvad Gjærldkræaturerne angik, fandtes disse endog saa østenom Svartevandet, ligesaa Heste. For circa 10 Aar siden havde Vidnet een Sommer leiet Smalebeite af Ole Bergstø, og uagtet V. ikke selv stadig laa i Fjeldet om Sommeren, idet det var hans 2 Brødre Gunder og Hans, der gjetede, var V. dog ogsaa selv hyppig oppe og saae til, og han veed, at der beitedes med Smalerne endog saa østenfor den i 1877 afsatte Linie. Foruden de saaledes omforklarede Gange har V. ogsaa ellers ofte været oppe i den omhandlede Fjeldstrækning, men han forklarer, at han aldrig, saavidt han kan mindes, har seet enten Storfæ eller Smaler fra Vasvik der. Oplæst, vedtaget og beediget.

21de Vidne Gunder Gundersen Jøsendal, Løskarl, 28 Aar gammel, forrige Vidnes Broder, forklarer, at han flere Sommere har været i Tjeneste hos Ole Bergstø som "Sommerkarl" samt at han ogsaa som af forrige Vidne forklaret en Sommer gjetede for denne i Bergstøbeitet, og V. forklarer sig m.H.t. den Maade, hvorpaa Beitningen i den heromhandlede Strækning foregik overensstemmende med 20de Vidne. V. tillægger, at han bragte i Erfaring, at Kræaturer fra Vasvik beitede saalangt som til nederste

Krogskarsvand, men aldrig saalangt som til Furutindheien eller vestom Svartevandet. Smaler fra Vasvik saa V. aldrig der. Oplæst, vedtaget og beediget.

22de Vidne Hans Gundersen Jøsendal, Gaardeier 33 Aar gammel, 20de og 21de Vidnes Broder, forklarede, at han saavel som Sommerkarl hos Ole Bergstø som i Egenskab af Gjeter og endelig som den, der ogsaa selv har leiet Beite af Ole Bergstø, er vel kjendt i den heromhandlede Beitestrækning, og kan V. med H.t. den Maade, hvorpaa Strækningen har været benyttet af Bergstø forklare det samme som de 2 foregaaende Vidner. Til Storfæ eller Smaler fra Vasvik saae V. aldrig noget. Oplæst, vedtaget og beediget.

23de Vidne Knud Ellingsen Vintertun, Husmand, 64 Aar gammel, Ole Bergstø's Svoger, forklarer, at han for omtrent 20 Aar siden leiede Beite saavel for Storfæ som Smaler af Ole Bergstø, og at hans Smaler og Gjeldkræaturer beitede ligesaalangt og længer østefter end til den i 1877 optrukne Linie. Malkekjørene derimod kom ikke fuldt saa langt, men beitede dog paa Furutindheien, Eggebaren og indtil vestre Side af Svartevandet. Det var i 3 Aar V. leiede Beitet, og han forklarer, at han vistnok saa Storfæ fra Vasvik ved Krogskarskjøn og Dalen op derfra, men aldrig Smaler fra Vasvik. Oplæst, vedtaget og beediget.

Begge Parter forbeholdt sig enhver Indsigelse med Hensyn til de afhørte Vidners Habilitet. Skagen bad Tvistens videre Behandling udsat paa ubestemt Tid til Forfattelse af Indlæg og til den Ende Udskrift af det Passerede i Tvisten tilstillet Sagfører Schanche.

Derefter blev eragtet: Den begjerte Udsættelse bevilges. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1879 den 7de August var Commissionen samlet paa Gaarden Halleland i Etne.

Hvor da bemærkedes, at man under Arbeidet med Fastsættelsen af Sognegrænsen mellem Grindems og Stødles Sogne paa Strøget mellem Stordalen og Lilledalen er kommen til Kundskab om, at der angaaende Linien her hersker forskjellige Tvistigheder. Commissionen har i Anledning af disse i Forbindelse med vedkommende interesserede Lodeiere samt en Del tilkaldte Vidner igaar og idag foretaget Befaring af Strækningen, og er nærværende Møde nu tilberammet for at foretage Vidneførsel i Anledning af Tvistighederne. Af Lodeierne m.v. vare tilstede: Fra Tesdal af Stødle

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Sogn: Martin Osmundsen, Johannes Odsen, Thor Thorsen, Godskalk Kristoffersen, Hadle Nielsen, Martin Gundersen; fra Halleland af Grindem Sogn: John Osmundsen; fra Berge af dito: Kristen Thorsen paa Moderens Vegne, Lars Pedersen og Halvor Thorsen; fra Økland af dito: John Abrahamsen; fra Gundegjerde: Ole Larsen; fra Onnesten af dito: Villum Thorsen; fra Rame af dito: John Jacobsen, Erik Tollefsen paa Moderens Vegne, Erik Eriksen, Helge Larsen og Jone Eriksen Ryg som Værge for Tollef Lambrigtsen; fra Ramsvik af dito: Ole Hansen og Halvor Olsen. Af Vidner vare tilstede: Ole Olsen Høiland, Ole Larsen Gundegjerde, Kristoffer Haldorsen Tesdal og Halvor Johannesen Halleland, hvilke 4 have været tilstede under Befaringen i Fjeldet, samt end videre Kristen Kristensen Lilledalen, Halvor Alvaldsen Tesdal, Anna Johannesdatter Tesdal, Taarend Halvorsdatter Berge, Isak Roaldsen Kaldem, Kristi Johannesdatter Onnesten, Torbjørn Thorsen Grindem, Tjeran Aslaksen Rame, Niels Sjursen Rame.

De anførte Tvistigheder ere følgende:

1. Gaarden Berge (øvre og nedre) paastaar at være eiendoms- og brugsberettiget i Beite "Solheim". Herimod protestere Opsidderne fra Tesdal, Halleland, og Økland, der formene, at Berge ingen Ret har i det egentlige Fjeld og navnlig ikke i "Solheimsbeitet". Under Befaringen i Anledning af denne Tvistighed paavistes: a) det nævnte Beite, der, efter hvad der mellem Parterne er in confesso, omfatter en Strækning i Fjeldet fra "Gjetrækkenuten" i Øst til Hallestadnuten i Vest og forøvrigt bestaar af Strøg med forskjellige Benævnelser, saaledes "Grønnut", "Smørnut", "Saudalen", "Hagaskar"; b) en gammel Vei (Fævei) fra Gaard Berge til Toppen af "Hallestadnuten" og i denne Vei paa et Sted kaldet "Nutekleiven" et oparbejdet Stykke, hvor Fremkomsten nemlig for Oparbejdelsen angaves at have været umulig for Storfæ; c) et Sted i Beitet, hvor Spor vises efter Husmure eller Husgrunde, nemlig i det egentlige "Solheim", og d) et Sted ved Foden af "Gjebækkenuten" og mellem denne og "Gjebækkekjøn", og hvor der under en "Hilder" viste sig Spor af at have været foretaget Muring med v. som til et Stølshus eller "Læger".

2. Opsidderen paa Gaard Onnesten paastaar, at der tilligger hans Gaard som Eneeendom eller Særeiendom en Strækning i Fjeldet med Begrænsning fra et Sted kaldet "Korsen" ved "Fjeldgaren" opefter langs en Bæk fra "Sandskar" indtil Høiden af dette, derfra til Toppen af "Gjebækkenut" og endelig derfra tildels efter Selvgjerde til Onnestens Fjeldgar. Onnestens Opsidder bemærker derhos, at saafremt hans her anførte Paastand tages til Følge, gjør han ingen Præstension om at erholde sig tillagt nogen Andel forøvrigt af "Solheimsbeitet", men at han, om Paastanden ikke befølges, i enhver

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Henseende forbeholder sig at erholde sin Gaard tillagt forholdsmæssig Andel i Sameiet. Mod nærværende Onnestens Paastand protesteredes fra Flere af de øvrige Mødende, navnlig fra Tesdal, Halleland og Økland, der nemlig erklærede, at Onnesten ingensomhelst Ret har i "Solheimsbeitet", i det Gaarden efter Naturforholdene har rigelig Beite østenfor sig, ligesom den ogsaa ved et gammelt Fjeldgjerde, hvori hverken er eller har været Leed, er afskaaret fra at komme op i "Solheimsbeitet".

3. Opsidderne paa Gaardene Rame og Ramsvik paastaar, at der tillægges disse Gaarde forholdsvis Andel i Fjeldet mellem Stordalen og Lilledalen efter en Linie, der følger Høidedraget fra "Grønnut" til "Smørnut" og videre til Hagaskar, og saaledes, at et Dalføre, kaldet "Øikedalen", bliver liggende paa Stordalssiden af Linien. De paastaa nemlig, at de have brugt Fjeldstrækningen som Beite for Heste og Smaler. Under Befaringen paavistes i heromhandlede Strøg en Stump Gjerde, der fandtes opført i et Skar og formentlig paa det eneste Sted, hvor Adgang til Fjeldet paa heromhandlede Strøg findes fra Stordalssiden, og oplyste de Mødende fra Tesdal med Hensyn til dette Gjerde, at det har eksisteret fra gammel Tid og er opført for at frede om "Solheimsbeitet"; det har vistnok i længere Tid været i Forfald; men Halle Nielsen Tesdal har i Sommer repareret det. Mod Paastanden fra Rame og Ramsvik protesterede Opsidderne fra Tesdal, Halleland og Økland, der bemærkede, at de ikke kunne indrømme, at Rame og Ramsvik have nogen Ret i Fjeldet paa heromhandlede Strækning; disse Gaarde have nemlig deres Fjeldbeite længere mod Øst og grændsende lige til Stiftsgrændsen, og de ere desuden ved Naturforholde ganske afsperrede fra det heromhandlede Fjeld, hvortil de ikke kunne komme uden gennem det omhandlede Skar, hvilket Eierne af "Solheimsbeitet" som anført fra gammel Tid af have lukket ved et Gjærde.

Opsidderen paa Onnesten bad med Hensyn til at der ikke er Leed i det Fjeldgjerde, der omhandles i Tvistigheden under Post 2, tilført, at dette har sin Grund deri, at Gjerdet aldrig har været anderledes holdt, end at man uden Vanskelighed har kunnet komme over det, - og hvad angaaer de paaviste Mure eller Spor af Mure under en "Hilder" ved Foden af "Gjebækkenuten", at han aldrig kan tro, at dersted har været noget Strølshus, men at han snarere antager, at man kan have muret under "Hilderen" for at skaffe sig Opbevaringsrum til Hø.

Der havdes tilstede i Retten en fra Gaarden Økland udlaant Domsact i en Aastedssag, paadømt i 1834 mellem Gaardene Onnesten og Økland, og den mødende Opsidder fra Onnesten paapegede, at det af denne Act fremgaar, at et Vidne, nemlig 3^{die} Hovedvidne, har forklaret sig om, at en Mand fra Tesdal "fik Tilladelse" af Økland til at bygge en Stølsbod paa Fjeldet i heromhandlede Strækning, - samt at

et andet Vidne, nemlig 6te Hovedvidne, har prøvet: "At Onnestens Kræaturer kom op Solheim i Fjeldmarken". Disse Vidneprov synes ham nemlig at tyde paa, saavel at Gaard Tesdal ingen Ret har havt i Fjeldet paa heromhandlede Kant, som at Gaard Onnesten har beitet i "Solheim".

Da Dagen med det Passerede var forløben blev hermed sluttet og videre Forhandlinger udsat til imorgen Kl. 8 hersteds, hvorom saa vel Parter som Vidner gaves Betydning.

Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1879 den 8de August fortsattes Forhandlingerne i Anledning af Tvistighederne angaaende "Solheimsbeitet" paa Gaard Halleland.

Hvor da af Lodeiere endvidere nu fremmødte: Ommund Eriksen Aasbø, Tollef Sjursen og Ommund Osmundsen Eikrem, Tørkel Olsen og Torbjørn Torbjørsen!! Sande. Disse Lodeiere gjordes bekendte med, hvad der igaar er tilført angaaende Gaardene Rame og Ramsviks Paastand om Ret i Fjeldet, og erklærede de, at ogsaa de eller deres Gaarde have beitet i Fjeldet upaataalt med Heste og Smaler, og at de derfor ogsaa nu paastaa sig tillagte Andel i Beite efter en Linie, trukken fra Høiden af "Sandskar" og udover efter Vandskillet til "Hagaskar".

Mod denne Paastand protesteredes af Tesdals og Hallelands Opsiddere (Opsidderen fra Økland var endnu ikke fremmødt), idet disse erklærede, at de ikke kunde indrømme, at de nævnte 3 Gaarde have nogen Ret i det heromhandlede Fjeld. John Økland var nu fremmødt og henholdt sig ligeledes hertil. Ommund Eriksen Aasbø bemærkede, at der hjemme hos ham skal findes en gammel Contract angaaende Beitningen i "Solheim", og lovede han at tilstille Commissionen denne.

Af de igaar anførte Vidner vare samtlige fremmødte med Undtagelse af Ole Gundegjerde og Kristi Onnesten. Desuden fremstilledes nu følgende Vidner: Niels Halvorsen Tesdal, Kristi Sjursdatter Grindem, Alis Gunderdatter Auestad, Lars Halvorsen Økland, Guro Olsdatter Tesdal, Tørkel Olsen Sande, Hadle Olsen Ramsvik, Aslak Tjerandsen Grindem, Od Svensen Aasbø eller Rame.

Fra Opsidderne paa Tesdal fremlagdes en Skrivelse eller et Indlæg indeholdende nogle Uddrag af en Del Vidneprov afgivne under den igaar omhandlede Aastedssag mellem Økland og Onnesten samt en Del dertil støtede Bemærkninger. Denne Skrivelse indtages saalydende #

Villum Onnesten i Anledning af hvad der i dette Dokument anføres om, at han i Sommer skal have bedet Tesdal om Beite for en Hest i "Solheim", bemærker, at dette forholder sig saa; men at det skede, fordi han vilde beite Hesten udenfor, det er vestenfor Bækken fra Sandskar. Tesdalsmændene benægtede dette.

Vidnerne bleve forberedte til Edsaflæggelse, idet Lovbogens Forklaring angaaende Vidners Ed forelæstes dem, ligesom de ogsaa foreholdtes den borgelige Straf for Mened, hvorefter fremstod som 1ste Vidne Ole Olsen Høiland, Husmand, 53 Aar gammel, de tvistende Parter uforbunden, der forklarer, at han for 26 a 27 Aar siden i 3 Aar tjente paa Onnesten hos en nu afdød Broder, og at han i denne Tid ikke erfarede, at Onnesten tilegnede sig nogen Ret i "Solheimsbeitet"; vistnok hente det at Smaler og Gjeder streifede omkring i hele Fjeldstrækningen, men naar Storfæ fra Onnesten kom op i Beite blev det enten jaget derfra af Tesdals- og Øklands-Mændene eller hentet derfra af Onnesten selv. Der blev holdt "Fjeldgar" af Tesdal, Økland, Halleland og Onnesten i Forening, og denne blev oftere istandsat. Vidnet videre forklarer, at han for 16 a 17 Aar siden i 10 Aar styrede et Brug i Tesdal for en Stedsøn af sig, og at han i denne Tid erfarede, at Tesdal, Halleland og Økland brugte "Solheimsbeite" til Beite saavel for Storfæ som Smaafæ, saa ofte som de havde Brug for det, samt at disse Gaarde ansaa sig som Eneberettigede i Beitet. Der kunde vistnok ogsaa findes fremmede Smaler der, udenat Vidnet kan forklare, hvem der eiede dem; men Heste og Storfæ andetsteds fra saae Vidnet ikke i det egentlige Fjeldbeite, og navnlig siger Vidnet, at det aldrig saae Heste eller Storfæ fra Stordalssiden i "Solheimsbeite". Fra Berge kom derimod hyppig saadant Fæ op i Lierne tilhørende Tesdal og Halleland, og det kunde vel kanske ogsaa hende, at Storfæ og Heste fra denne Gaard en og anden Gang trak sig op i selve Fjeldbeitet; men i saa Fald ytrede Misnøie hermed fra Tesdal og de øvrige Gaardes Side. Med Hensyn til den igaar paaviste Vei fra Berge op til "Hollestadnuten" forklarer V., at han vistnok har gaaet den før, men at han ikke kjender til, at den har været benyttet som nogen Fævei; hellerikke er V. før igaar bleven opmærksom paa det Stykke oparbejdet Vei som paavistes i "Nutekleiven". Betræffende den paaviste Gjerdestump i Skaret mod Stordalssiden forklarer V. , at der i hans Tid ikke fandtes noget egentlig Gjerde der, men vel en "Garmo" eller Spor af et Gjerde; hvad angaar Hensigten med Gjerdet, hørte V. paa Tesdal, at det var opsat for at hindre Kræaturer fra Stordalssiden i at komme op saavelsom for at hindre Kræaturerne i "Solheimsbeitet" i at streife ned paa Stordalssiden; V. tillægger, at det paa Tesdal ogsaa hørte, at Gjerdet skulde være som et Skiftegjerde mod Stordalen; men han hørte ikke, hvorledes et saadant Skifte var kommet i Stand, og medens V. var paa Tesdal, var Gjerdet ikke af saadan Beskaffenhed, at det paa

nogensomhelst Maade fredede. Betræffende den paaviste "Hilder" med Mure ved "Gjetrækkenuten" kan V. ikke forklare andet, end at han har seet den før, og at han hørte Folk paa Tesdal sige, at Tesdal i gamle Dage brugte den til Stølsbod. Angaaende Onnestens Paastand (Post 2) erklærer V., at han aldrig har hørt omtale, at Onnesten skulde have Eneeiendom i det omhandlede Strøg. Oplæst, vedtaget og beediget.

2^{det} Vidne Kristoffer Halvorsen Tesdal, Husmand, 55 Aar gammel, Fader af Opsidderen Godskalk Kristoffersen Tesdal, forklarer, at han er født og al sin Tid har opholdt sig paa Tesdal, hvor baade hans Fader og Farfader eiede Gaardsbrug, samt at V. aldrig har hørt eller vist andet, end at "Solheimsbeitet" eiedes af Tesdal, Halleland og Økland i Forening. Fremmed Smale, der ikke gjetedes, fandtes visnok Aar om andet i Beitet, og det kunde vel ogsaa hende, at Storfæ og Heste andetsteds fra, og navnlig fra Stordalssiden, kom op i Beitet, ligesom ogsaa, at de der græssende Kræaturer fra Tesdal, Halleland og Økland streifede ned paa Stordalssiden; men i saadanne Tilfælde hentede man gjensidigen tilbage; dette er dog Noget, hvorom V. ingen personlig Erfaring har, men kun har hørt af Andre. Med Hensyn til Gaard Berges Paastand forklarer V., at han veed, at Smaler derfra har været i "Solheimsbeitet", og at han har hørt, at ogsaa Heste fra Berge af og til kom op der; men paa Tesdal og de øvrige Gaarde ytrede stedse Misnøie med saadan Beitning. Før et Skiftegjerde i Nedremarken blev opsat mellem Berge og de øvrige Gaarde, kom Dyrene op i Beite igjennem Lierne paa Sydsiden af Fjeldet; men efter at Gjerdet blev opført, benyttedes formentlig den igaar paaviste Vei, der i den Anledning blev repareret i "Nutekleiven", saa at ogsaa Storfæ kunde komme op, hvad før nemlig ikke var Tilfældet. Angaaende den paaviste Gjerdestump forklarer V., at han saalænge han kan mindes, har seet Spor af Gjerde der paa Stedet; men at dette heller ikke før nu, saavidt skjønnes, har været af saadan Beskaffenhed, at det fredede; dog har V. herom ingen bestemt Erfaring, da det, saavidt erindres, kun har været om Vinteren og i Sne, at V. har passeret Stedet. Om Hensigten med Gjerdet kan V. ikke oplyse andet, end at han har gjort sig den Tanke, at det skulde være som et Skiftegjerde mod Storedalen, efterdi nemlig Tesdal og de øvrige Gaarde have "kannet" sig eiendom saa langt. Betræffende Hilderen ved "Gjebækkenuten" forklarer V., at han har hørt sin Fader fortælle, at han (Faderen) ofte havde spist "Dravle" og deslige Stølsprodukter der, hvilket efter Vidnets Mening er eensbetydende med, at der har været Støl der; V. tror dog ikke at Faderen havde saadan der, men mener, at Farfaderen benyttede "Hilderen" som Stølshus. Paa Spørgsmaal om, hvorvidt han veed, om Andre end Tesdal, Halleland og Økland have slaet Græs i "Solheimsbeitet"

siger V., at han ikke veed af saadant; men derimod har V. hørt, at Andre, navnlig Berge og Onnesten, have skaaret Lyng der. Oplæst, vedtaget og beediget.

3^{die} Vidne Halvor Johannesen Halleland, Husmand her paa Gaarden, omtrent 50 Aar gammel, forøvrigt Parterne uforbunden, forklarer, at han har opholdt sig her paa Gaarden i omtrent 24 Aar, og deraf i de sidste 20 Aar som Bruger af en Plads, samt at han stedse har hørt, at Tesdal, Halleland og Økland selv have anseet sig som Eneeiere af "Solheimsbeitet", udenat V. dog har hørt saadant erkjendt eller bekræftet af Andre. V. veed derhos, at der hyppig i Beitet har været Heste og Smaler fra Berge saavel som flere Gaarde paa Stordalssiden at finde, udenat V. har hørt eller veed, om saadan Beitning af Andres Dyr er bleven paataalt. Veien fra Berge til "Hollestadnuten" har V. seet; men han veed ikke, naar Ubedringen i "Nutekleien" er foretagen; ialfald er den gjort, før han kom her til Gaarden. I Skaret mod Stordalen har V., saalænge han kan erindre, seet en "Garmo" eller nogle oplagte Stene, men aldrig noget ordentligt Gjerde; af hvem eller hvorfor disse Stene ere lagte der, veed han ikke, og hellerikke har V. nogen Kundskab om "Hilderen" under "Gjebækkenuten", hvilken han ikke tilforn har seet eller hørt omtale. Paa Forespørgsel tillægger V., at han veed, at Tesdal, Halleland og Økland har slaaet Græs og skaaret Lyng i "Solheimsbeitet"; men at han ikke kjender til, at nogen Anden har gjort det. Videre tillægger V., at han ofte har seet Kræaturer fra Onnesten i Beitet; men at han da ogsaa har hørt Misnøie herover fra Tesdal, Halleland og Økland. I Forbindelse med sin Forklaring om, at Storfæ fra Stordalssiden har været at finde i Beitet, oplyser V., at dette ikke har været i den senere Tid, men han kan paa Spørgsmaal ikke forklare, hvorlænge det er siden. At Kræaturer fra Onnesten have "stølet" paa "Solheim" eller været malkede der, har V. ikke erfaret. Oplæst, vedtaget og beediget.

4de Vidne Kristen Kristenesn Lilledalen, Gaardeier, 50 Aar gammel, Morbroder af Lars Berge og Farbroder af Kristen Berge, forklarer, at han vistnok som eier af Gaard Lilledalen, der ligger i Grindem Sogn, er interessert i Sognelinien mellem Grindem og Stødle; men at Lilledalens Beite er beliggende i Fjeldet paa Sydsiden af Dalen, hvor Sognelinien allerede af Commissionen er fastsat. V. videre forklarer, at hans Fader eiede et Brug i nedre Berge, og at V. indtil for 16 Aar siden opholdt sig der, samt at han veed, at Berge, saalænge V. kan erindre, beitede i "Solheimsbeitet" med Heste og Smaler, udenat V. erfarede, at der egentlig var nogen Tvist desangaaende, medens han dog af og til hørte, at der ytrede Misnøie med Beitningen af Tesdal, Halleland og Økland. Forinden der, for antagelig omtrent 30 Aar siden, opførtes det af et andet Vidne omprovede Gjerde mellem Berge og Nabogaardene, kom Dyrene op i Beitet dels, og for Hestenes vedkommende, igjennem Lierne paa

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Sydsiden, dels, og hvad Smalerne angaar, ogsaa op Veien fra Berge til "Hollestadnuten"; men efterat det omtalte Gjerde var opført, foretog Berge Udbedringen i "Nutekleiven", for at ogsaa Andet end Smaler kunde komme op ad denne Vei. Det var væsentligst Gaardens egen Besætning af Smaler, der paa denne Maade beitedes; men det hente ogsaa, at Faar, tilhørende Løskarle, der boede paa Berge, og som af disse vare indkjøbte om Vaaren, for igjen at sælges om Høsten, bleve slupne op i Beitet, og V. tillægger, at det ikke erfarede andet end, at Berge ansaa sig Berettiget til at øve saadan Beitning. Angaaende Gjerdestumpen mod Stordalen veed V., at der har lagt nogle Stene der fra gammel Tid; men af hvem eller hvorfor de ere lagte der, veed V. ikke. Om "Hilderen" ved "Gjebækkenuten" har V. ingen Kundskab, da V., der forøvrigt ikke var med under Aastedsbefaringen, aldrig enten har seet den eller hørt den omtale. V. tillægger, at han, medens han var paa Berge, ofte reiste med Heste op og ned "Nutekleiven", efterat Veien der var repareret, ligesom Hestene ogsaa af sig selv trak op der, samt videre, at han ikke kan sige at han nogensinde har seet Kræaturer fra Onnesten "støle" eller blive malkede paa "Solheim". Fremdeles oplyser V., at det veed, at Smaler fra forskjellige Kanter, navnlig ogsaa fra Stordalssiden, har beitet i "Solheimsbeitet", og at han tror, at dette ogsaa har hendt med Storfæ, og navnlig da Heste fra samme Kant. Oplæst, vedtaget og beediget.

5te Vidne Halvor Alvaldsen Tesdal, Husmand paa Tesdal, 79 Aar gammel, forøvrigt Parterne uforbunden, - forklarer, at han paa Grund af Alderdom og Svagelighed vistnok ikke har været med under Aastedsbefaringen, men at han, der i 55 Aar har brugt en Plads paa Tesdal, og i denne Tid af og til, skjøndt ikke ofte, havt Befatning med den heromhandlede Beitestrækning, ikke destomindre er en Del kjendt med Forholdene der. V. oplyser, at han af Tesdal, Halleland og Økland stedse har hørt, at disse Gaarde anse sig som eneberettigede i "Solheimsbeitet"; men Vidnet veed dog af egen Erfaring, at Smaler og Gjeter fra Berge ogsaa har beitet der, samt har af Andre hørt, at tillige Heste sammesteds fra af og til skulde have været at finde der; men V. tillægger, at han ogsaa har hørt Misnøie over saadan Beitning ytre fra Tesdals, Hallelands og Øklands Side. Veien fra Berge til "Hollestadnuten" har V. passeret før Udbedringen i "Nutekleiven" fandt Sted, men om denne Udbedring har V. ingen Kundskab; heller ikke har V. seet eller kjender noget til Gjerdet i "Skaret" mod Stordalen, og om "Hilderen" under "Gjebækkenuten" veed V. ikke andet at forklare, end at han har hørt paa Tesdal sige, at Tesdal i gamle Dage skal have havt en Støl der. Om Beitning i "Solheim" fra Stordalssiden eller Onnesten kan Vidnet Intet oplyse. Oplæst, vedtaget og beediget.

6te Vidne Anna Johannesdatter Tesdal, Husmandskone paa Tesdal, 43 Aar gammel, men forøvrigt Parterne uforbunden, - forklarer, at hun i 3 Aars Alderen kom til Tesdal, og at hun senere stadig har

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

opholdt sig der, i de sidste 18 Aar som Husmandskone, med Undtagelse af 2 Aar for omtrent 20 Aar siden, da hun tjente paa Berge. I disse 2 Aar hente det ofte, at Vidnet blev sendt afsted, for at hente hjem Smaler og Gjerder, og hun fandt da ofte Dyrene i «Solheimsbeitet». Adgangen til Fjeldet var Veien fra Berge til «Hallestadnuten», hvilken Vei den Gang var udbedret i «Nutekleiven». Smaler fra forskjellige andre Kanter, vare ogsaa hyppig at finde i Beitet, og det hente ogsaa, at V. der saae Heste fra Berge og Rame. Om Gjerdet i Skaret mod Stordalen veed V. ikke andet end at hun har seet nogle Stene oplagte der, og «Hilderen» under «Gjebækkenuten» har V. aldrig seet, men vel om samme paa Tesdal hørt, at Tesdal dersteds i gamle Dage skal have havt Støl. Kræaturer fra Onneste har V. vistnok seet i Beitet; men hun har aldrig erfaret, at de have «stølet» eller ere blevene maklede der. Forøvrigt oplyser V., at hun stedse af Tesdal, Halleland og Økland har hørt, at disse Gaarde selv have anseet sig som eneberettigede i «Solheimsbeitet», hvorfor de ogsaa have ytret Misnøie med al fremmed Brug der. Videre tillægger V., at hun veed, at Tesdal, Halleland og Økland have slaaet Græs og skaaret Lyng i «Solheim»; men at hun ikke veed eller har hørt, at saadant er Tilfældet med nogen Anden. Oplæst, vedtaget og beediget.

7de Vidne Taarend Halvorsdatter Berge, Inderstpige, 70 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at hun er født og stedse har opholdt sig paa Berge, hvor hendes Fader eiede et Brug, samt at Vidnet i den Tid, da hun havde Befatning med Gaardens Besætning, nemlig for indtil omtrent 20 Aar siden, erfarede, at Gaarden Berge beitede med Smaler, Gjeder og Heste i «Solheimsbeitet», hvortil man kom op hovedsagelig ad Veien til Nuten; Vidnet siger nemlig, at det ikke kan erindre, at denne Vei har været syndelig besværligere end den nu er, i hvilken Forbindelse V. dog tillægger, at hun er saa gammel, at hendes Hukommelse er svækket. V. videre forklarer, at hun i Anledning af den saaledes fra Berge øvede Beitning ikke enten personlig erfarede eller paa anden Maade hørte nogen Indsigelse fra nogen Kant, samt videre, at der i Beitet ogsaa fandtes forskjellige andre Smaler og Heste, udenat hun imidlertid kan forklare, hvor disse Dyr hørte hjemme og navnlig ikke, om de vare fra Stordalsgaardene eller fra Onneste. I Skaret mod Stordalen har V. seet en gammel «Garmo» eller Stumper af et Gjerde; men naar, af hvem eller i hvad Hensigt dette Gjerde har været opført, er V. ubekjendt. Hellerikke kjender V. noget til «Hilderen» under «Gjebækkenuten», den hun ingensinde har seet og hellerikke hørt omtale før i dag. Oplæst, vedtaget og beediget.

8de Vidne Tjerand Aslaksen Rame, Husmand paa Rame, 77 Aar gammel, forøvrigt Parterne uforbunden, - forklarer, at han i 1819 kom til Gaarden Rame og var der til 1821 som Gjetergut, at han derefter i 4 Aar tjente paa Økland og at han i de sidste 53 Aar har boet som Husmand paa Rame.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Angaaende sine Erfaringer med Hensyn til Forholdene i «Solheimsbeitet» forklarer V., at han veed, at baade Rame og Ramsvik beitede med Heste, Smaler og Gjeder i det omhandlede Beite, hvortil man kom op igjennem «Hagaskar», hvor nemlig V. aldrig har seet noget egentlig Gjerde, men vel en «Garmo» eller Rester af et Gjerde. V. erfarede aldrig nogen Tvist eller Indsigelse fra nogen Kant i Anledning af denne Beitning, og V. tillægger, at det ogsaa veed, at Gaarden Berge paa samme Maade beitede i Strækningen. Om Veien fra Berge til Nuten har V. ingen Kundskab; derimod har V. seet «Hilderen» under «Gjebrækkenuten» og om samme hørt fortælle, at Tesdal i gamle Dage skal have havt Støl der. I de Aar, V. tjente paa Økland, erfarede han, at Kræaturer fra Onnesten kom op i «Solheimsbeite», men hørte tillige (V. har nemlig herom selv ingen personlig Erfaring), at de bleve bortjagede derfra af Tesdal, Halleland og Økland. V. tillægger, at Beitningen af Rames Smaler i de Aar, da V. var Gjetergut der, kun foregik i et Par Uger om Sommeren, idet Smalerne nogen Tid efter St. Hans blev drevet ind i Rames øvrige Beite længere Øst. Fremdeles tillægger V., at han for længere Tid siden har hørt fortælle, udenat han nærmere kan sige, naar eller af hvem, at en Husmand paa Grønstad skal af en Mand paa Rame (begge nu afdøde) have leiet Beite for Vædere i «Solheim». End videre forklarer V., at Samuel og Tollef Rame, der begge nu ere døde, for antagelig 17 a 18 Aar siden havde en Del «Handelssmale», det vil sige Faar, der vare indkjøbte om Vaaren, for igjen at sælges om Høsten, gaaende i «Solheimsbeite»; men at V. ikke veed, om de gik der hele Sommeren. Samuel og Tollef vare Ungkarle, der holdt til hjemme hos Faderen som Tjenere. Oplæst, vedtaget og beediget.

9de Vidne Isak Roaldsen Kaldem, Inderst, 66 Aar gammel, Parterne uforbunden, - vidste ikke Andet at forklare, end at han, der i 2 Aar for omtrent 43 Aar siden tjente paa Onnesten, da erfarede, at denne Gaard efter al Sandsynlighed ingen Ret havde i «Solheimsbeitet»; nogen Beitning af Onnesten foregik nemlig ikke der, og naar det enkelte Gange kunde hende, at Hesten om Nætterne stjal sig op om Fjeldgaren, blev den strax jaget tilbage igjen af Tesdal, Halleland eller Økland. Var Fjeldgjerdet i Ustand, kom der derhos fra disse Gaarde Ordre til Onnesten om at reparere det. Oplæst, vedtaget og beediget.

10de Vidne Torbjørn Thorsen Grindem, Gaardmand, 46 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han i Alderen fra omkring 13 til omkring 16 Aar var Gjetergut paa Ramsvik, og at han i disse Aar om Sommeren gjetede Smalerne, nemlig saa vel Gaardens egne som en Del «Havnesmale», i «Solheimsbeitet» en 2 a 3 Uger hver Sommer, nemlig indtil de nogen Tid efter St. Hans bleve drevet ind i det længere Øst liggende Beite. Vidnet hørte aldrig nogen Indsigelse fra nogen Kant i den Anledning og tillægger, at der ogsaa i Beitet fandtes Smaler fra Rame, saavel som ogsaa Heste fra

Ramsvik og Rame. Disse kom op i Beitet gjennom «Hagaskar», hvor V. vel saae en gammel «Garmo», men aldrig noget Gjerde, der kunde hindre Opkomsten; Smalerne derimod kom op baade der og andetsteds. V. tror ogsaa, at baade Berge og Onnesten havde Smaler i Beitet; men noget Sikkert herom kan Vidnet ikke udsige. Om Veien fra Berge til «Hallestadnuten» eller om «Hilderen» under «Gjebækkenuten» kan V. Intet oplyse. Oplæst, vedtaget og beediget.

11te Vidne Niels Sjursen Rame, Vilkaarsmand, 73 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han er født og i al sin Tid har boet paa Rame, hvor han indtil for vel 20 Aar siden eiede et Brug, af hvilket han nu nyder Vilkaar. Med Hensyn til Forholdene i «Solheimsbeitet» oplyser V., at baade Rame og Ramsvik stadig og upaatalt benyttede Beitet for Heste og Smaler; Adkomsten var hovedsagelig gennem «Hagaskar», hvor der vistnok fra gammel Tid af har exiteret nogle Rester af et gammelt Gjerde; men hvor V. aldrig har seet noget egentlig Gjerde, der kunne hindre Fremkomsten; det var ikke hele Sommeren, at Smalerne beitede i «Solheimsbeitet», idet de forøvrigt førtes ind i Rames egentlige Stølsbeite længere Øst. Om nogen anden Gaards Beitning i «Solheim» kan V. Intet oplyse, og V. tillægger, at han Intet kjender til Veien fra Berge til «Hollestadnuten»; men at han har seet «Hilderen» under «Gjebækkenuten» og hørt, at der i gammel Tid skal have været en Støl, men ikke, hvem der har havt Stølen. Oplæst, vedtaget og beediget.

12te Vidne Niels Halvorsen Tesdal, Husmand paa Tesdal, 44 Aar gammel, forøvrigt Parterne uforbunden, - forklarer, at han for 12 Aar siden fik en Plads paa Tesdal; men at han tidligere som Barn og ung Gut har tjent paa Berge, nemlig først een Gang i omtrent 6 Aar og siden i omtrent 4 Aar. V. veed, at Berge i denne Tid beitede i «Solheimsbeitet» saa vel med Heste som Smaler, udenat V. i saa Henseende hørte anden Indsigelse end, at Tesdal, Halleland og Økland ytrede Misnøie med Beitningen. Dyrene kom op til Beitet saavel paa Syd- og Nordsiden af «Hollestadnuten» som ad Veien fra Berge, hvilken, saalangt V. kan erindre tilbage, stedse har været i sin nuværende Forfatning. V. saae ogsaa i Beitet Smaler fra Stordalssiden og Kræaturer fra Onnesten, og tillægger, at han ogsaa har seet «Garmoen» i «Hagaskar», men intet ordentligt Gjerde; derimod kjender han ikke noget til «Hilderen» under «Gjebækkenuten». Efterat Vidnet kom til Tesdal, har han hørt, at Tesdal, Halleland og Økland have paastaet at være eneberettigede til beitet. Oplæst, vedtaget og beediget.

13de Vidne Kristi Sjursdatter Grindem, Gaardsmandskone, 42 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at hun i 3 Aar har tjent paa Onnesten, hvilken Tjeneste hun forlod for 20 Aar siden, og at

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

hun veed, at Kræaturerne fra Onnesten nogle Uger om Sommeren, nemlig indtil de bleve førte ind i Gaardens egentlige Stølsbeite længere Øst, beitede i «Solheimsbeitet», udenat V. i saa Henseende hørte nogen Paatale. Kræaturerne gik vistnok ikke stadig i disse Uger der i Beitet, men vankede op og ned mellem dette og Onnestens Hjemmehavnegang nedenfor, idet nemlig Fjeldgjerdet var i Ustand. Det hente, at Kræaturerne «stølede» (det vil sige slog sig til Ro for Natten) og af V. bleve malkede i Fjeldet, navnlig da i Strøget mellem Bækken fra Sandskar og indtil «Gjebækkenuten». Paa Anledning tillægges V. at hendes Husbonde paa Onnesten var Forpagter paa Gaarden og gift med en Søster af en Opsidder paa Tesdal; men at hun ikke hørte eller veed, om han havde bedet om Tilladelse til, at lade Kræaturerne beite som anført; den nævnte Opsidder paa Tesdal var død, da V. var paa Onnesten. V. tillægges, at hun, maaske flere Gange hentede Onnestens Hest hjem fra «Solheimsbeitet», og at Hesten da gik i «Heller», samt fremdeles, at man een af de Sommere, V. tjente paa Onnesten, havde 3 Kalver paa Gaarden, og at disse hele Sommeren gik i «Solheimsbeitet». Oplæst, vedtaget og beediget.

14de Vidne Alis Gundersdatter Auestad, Vilkaarskone, 70 Aar gammel, Parterne uforbunden, - vidste ikke Andet at forklare, end at hun, fra hun var 14 til hun var 19 Aar gammel, tjente paa Rame, og at hun i disse Aar gjetede Gaardens Smaler, men ikke erfarede, at disse beitede i «Solheimsbeitet». Oplæst, vedtaget og beediget.

15de Vidne Lars Halvorsen Økland, Husmand paa Økland, omtrent 63 Aar gammel, forøvrigt Parterne uforbunden, - forklarer, at han har tjent paa Tesdal i 8 Aar og forlod denne Tjeneste for omtrent 30 Aar siden, da han kom som Husmand til Økland. I den Tid, V. var paa Tesdal, traf det sig ofte, at V. i Fjeldet i «Solheimsbeitet» saae Heste og Smaler tilhørende Gaard Berge; ligeledes saa han undertiden Kræaturer fra Onnesten der, men Tesdal ytrede stedse Misnøie over dette Forhold, og V. havde Ordre til at bortjage Onnestens Kræaturer, men derimod ingen udtrykkelig saadan med Hensyn til Hestene og Smalerne fra Berge. Efterat V. kom til Økland har han ogsaa gjort samme Erfaring m.H.t. Onnestens Kræaturer; men derimod kan han fra denne Tid Intet sikkert forklare om Beitning af Heste og Smaler fra Berge. V. tillægges paa Anledning, at det veed, at Tesdal, Halleland og Økland har slaaet Græs i «Solheimsbeite», men at det ikke kjender til, at nogen Anden har gjort det. Oplæst, vedtaget og beediget.

Da Dagen med det Passerede var forløben, blev videre Forhandlinger udsat til i morgen Formiddag Kl. 8 hersteds, hvilket betydedes de tilstedeværende Parter og Vidner.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1879 den 9de August fortsattes paa Halleland Vidneførselen i Anledning af Tvistighederne angaaende «Solheimsbeitet».

Hvor da: Med Hensyn til en Del af de igaar førte Vidner oplystes, at 10de Vidne Torbjørn Thorsen Grindem er gift med en Søster af Opsidderen Martin Gundersen Tesdal, og at Vidnets Kone derhos er Søskendebarn af Opsidderne Martin Osmundsen Tesdal, John Osmundsen Halleland og Ole Hansen Ramsvik; videre at 12te Vidne Niels Harvorsen!! Tesdal er Søskendebarn til Halvor Berge og hans Kone desuden Søster af Villum Onnestens Kone samt at 13de Vidne Kristi Sjørsdatter Grindem er Søster af Tollef Eikrem.

Derefter fremstod som 16de Vidne Kristi Johannesdatter Onnesten, Husmandskone paa Onnesten, 67 Aar gammel, Parterne forøvrigt uforbunden. Vidnet forberedtes til Edsaflæggelse, og forklarede, at hun i hele sit Liv med Undtagelse af 6 a 7 Aar, da hun var ude og tjente har boet paa Onnesten, i de sidste omrent 30 Aar som Husmandskone. Angaaende Onnestens Beitning i «Solheimsbeitet» oplyser V. at det jævnlig hente, at Kræaturerne i Begyndelsen af Sommeren, nemlig medens de, før de førtes ind i Gaardens egentlige Stølsbeite, gik i Onnestens Hjemmehavnegang, - trak sig op i det omhandlede Beite over Fjeldgjerdet, der nemlig ofte var i Ustand. Kræaturerne bleve dog aldrig drevne op i Beitet, men trak sig som anført derop af sig selv, og de bleve stedse hjemhentede om Aftenerne, saa at de aldrig saavidt V. erfarede, «stølede» i Beitet; hellerikke bleve de der nogensinde malkede undtagen naar det enkelte Gange kunde træffe, at de om Morgenene vare trukne saa tidlig op i Fjeldet, at man maatte gaa efter dem der for at faa dem malkede. V. forklarer videre, at efter hendes Opfatning og Erfaring var denne Onnestens Beitning uberettiget, idet hun nemlig mener, at Onnesten ingen Ret har i det omhandlede Beite; Kræaturerne bleve derfor ogsaa tit og ofte jagede væk fra Beitet af Tesdal, Halleland eller Økland, hvilke Gaarde paastaa sig eneberettigede der. Om hvorvidt andre Gaarde ere berettigede i Beitet kan Vidnet Intet oplyse, og m.H.t. «Hildereren» under «Gjebækkenuten» forklarer V., at hun har seet den og Murene ved den, og at hun har hørt, at den skal være benyttet af en Husmand paa Økland til at gjemme Hø under; men at hun ikke har hørt, at der skal have været nogen Stølsbod der. Paa Anledning af Villum Onnesten tillægger V., at hun har hørt nu afdøde Ole Larsen Onnesten, der eiede Gaarden, sige, at han eiede østenfor Bækken (nemlig Bækken fra Sandskar). Paa Forehold af hvad 13de Vidne har forklaret om, at hun i de 3 Aar, hun var

paa Onnesten jævnlig saa Kæaturerne «støle» paa Solheim og mælkede dem der forklarer V., at hun (Vidnet) i disse Aar ikke havde nogen Mælkeko i Fjeldet. Oplæst, vedtaget og beediget.

17de Vidne Hadle Olsen Ramsvik, Husmand paa Ramsvik, 64 Aar gammel, Farbroder af Opsidderen Ole Hansen og Broder af Opsidderen Haldor Olsen Ramsvik. Disse Opsiddere frafaldt Vidne-Afhør.

18de Vidne Aslak Tjerandsen Grindem, Gaardeier, 42 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han er født paa Rame, hvor han opholdt sig indtil han var 30 Aar gammel, samt at han i denne Tid erfarede, at Smaler fra Rame og Ramsvik hver Sommer beitede i «Solheimsbeitet», udenat V. i Anledning af denne Beitning hørte nogen Indsigelse eller Paatale fra nogen Kant. Beitningen øvedes dels kun nogle Uger om Sommeren, nemlig indtil Faarene førstes ind i det egentlige Stølsbeite, men dels ogsaa hele Sommeren. V. leiede selv i 2 Sommere Smalebeite i «Solheim» af Rame. Om Beitning med Heste fra Rame og Ramsviks Side kan V. Intet oplyse; men derimod saa V. af og til Heste fra Berge i Beitet; om Berge ogsaa havde Smaler der veed V. ikke; men der var flere Flokker af Faar, udenat V. har Rede paa, hvor de hørte hjemme. V. har seet de oplagte Stene i Hagaskar, men veed ikke, af hvem eller i hvilken Hensigt de ere lagte der; nogle ordentlig Gjerde har V. aldrig seet der. V. har passeret Veien fra Berge til «Hollestadnuten», men har aldrig seet denne Vei i anden Forfatning, end den nu er. Om Beitning af Onnesten eller andre Gaarde end de omfoklarede, kan V. Intet oplyse, og om «Hilderer» under «Gjebrækkenut» har V. først hørt Tale igaar. V. tillægger, at det paa Rame hørte Tale om, at de der benyttede Solheim ogsaa til Beite for Heste, og oplyser sluttelig, at hans Fader bruge en Plads paa Rame. Oplæst, vedtaget og beediget.

Vidnerne Guro Olsdatter Tesdal og Od Svendsen Aasbø eller Rame havde forladt Retsstedet og Torkel Olsen Sande, der selv er Lodeier og interesseret i Beitet, kunde selvfølgelig ikke føres som Vidne.

Ommund Osmundsen Eikrem fremstillede som Vidne Torsten Odsen Aasbø, hvem han bad afhørt efter nærmere Anledning. Efter Forberedelse til Edsaflæggelse fremstod derefter som

19de Vidne Torsten Odsen Aasbø, Husmand paa Aasbø, 59 Aar gammel, Svigerfader af Opsidderen Tørkel Sande og Farbroder til Opsidderen Ommund Aasbø's Kone, - forklarer, at han som Gut, nemlig fra han var omtrent 9 til han var omtrent 12 Aar gammel, gjetede Smaler for Aasbø, hvor Vidnets Fader eiede et Brug, og at denne Gjetning foregik et Par Uger om Sommeren, nemlig før man førte Faarene ind til Stølsbeitet, - paa den Maade, at man drev Faarene op østenom «Grønnut», og

derefter beitede dem udefter «Solheimsbeitet» og drev dem ned igjen paa Vestsiden af Nuten. V. erfarede i de anførte Aar, at ogsaa Aasbø's Nabogaard Eikrem beitede ganske paa samme Maade, og V. hørte ingen anden Indvending fra nogen Kant i denne Anledning, end at een Gang en Mand fra Tesdal, som han traf i Fjeldet, lod til at være misfornøiet med Beitningen. V. tillægger paa Anledning, at han ikke var udtrykkelig anmodet om at lade Faarene beite paa anførte Maade, men at han hellerikke havde faaet noget Forbud herimod hjemmefra. Fremdeles oplyser V., at han ogsaa saae Smaler fra Rame i Beitet. Oplæst, vedtaget og beediget.

Ole Larsen Gundegjerde var nu fremmødt. Han forberedtes til Edsaflæg og fremstod derefter som 20de Vidne og forklarer, at han er Gaardeier paa Gundegjerde; men at denne Gaard ikke gjør Paastand paa nogen Ret i «Solheimsbeitet», og at han derfor er uden Interesse i nærværende Tvists Udfald. Han oplyser, at han er 75 Aar gammel, og Farbroder til Jacob Jacobsen, der eier et Brug i Tesdal. V. forklarer, at han er født paa Tesdal, hvor hans Fader eiede et Brug, og hvor V. boede indtil han var 32 Aar gammel. Efter den Erfaring, V. paa denne Maaade har angaaende Forholdene i «Solheimsbeitet», oplyser V. at han aldrig har vist Andet end, at dette Beite alene tilhører Tesdal, Halleland og Økland i Forening. Dog veed Vidnet, at ogsaa andre Gaarde, navnlig Berge og Rame har beitet der, i det V. specielt forklarer, at en Mand paa Berge ved Navn Peder Larsen som Løskar havde «Handelssmaler» i Beite, og at Heste fra Rame af og til kom op der; men saadan Beitning ansaaes da af Tesdal og de andre Gaarde uberettiget. Paa Forespørgsel om, hvorvidt V. i den Tid, han færdedes i Beitet, saae fremmede Smaler eller Heste i Beitet, siger V., at han herom ikke kan forklare Andet, end at der var mange Faar i Beitet; men at han ikke tør sige, enten de vare fremmede eller ikke, samt at han af Heste aldrig saae andre fremmede, end som anført af og til nogle fra Rame. V. videre forklarer, at han, medens han var hjemme paa Tesdal, tit og ofte saa Gjerdet i Hagaskar, der holdtes af Tesdal, for at frede om Beitet. Gjerdet var sædvanligvis i saadan Stand, at det fredede for almindeligt Storfæ, men af og til var det ogsaa i Ustand og blev da repareret; naar V. imidlertid i de senere Aar har været i Beitet, har han erfaret, at Gjerdet stadig har været i høi Grad i Ustand. Angaaende Veien fra Berge til «Hollestadnuten» forklarer V., at han kjender denne, og at den oprindelig var ufremkommelig for Storfæ; men at der for en Del Aar siden, nemlig efter at Skiftegjerdet mellem Berge og Nabogaardene var opført i Nedremarken, blev foretaget den paaviste Udbedring i «Nutekleiven». Hvor mange Aar dette er siden, kan V. ikke sige, men han maa antage, at Udbedringen er foretaget, for at Storfæ fra Berge kan komme op i Fjeldet. Med Hensyn til «Hilderen» under «Gjebækkenut» oplyser Vidnet, at han veed, at en nu afdød Opsidder paa Tesdal, ved Navn Sjur Sakariasen, for over 60 Aar siden

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

brugte denne til Stølshus. Betræffende Onnestens Brug i Beitet forklarer V., at han, efterat han for noget over 40 Aar siden kom til Gundegjerde, der er Onnestens Nabogaard, af og til har seet Onnestens Kræaturer i Beite, men at han ogsaa veed, at dette var mod Tesdals og de andre Gaardes Villie. V. tillægger paa Anledning, at han, naar han, som anført, traf Heste fra Rame i Beitet, var med at jage disse ned forbi Gjerdet i «Hagaskar». Paa Anledning af Villum Onnesten forklarer V., at der nede i Onnestens Havnegang, nemlig nedenfor Fjeldgjerdet, viser sig en tydelig «Rægstervei»; men at denne ovenfor Fjeldgjerdet er mindre tydelig, da den her spreder sig. Vidnet forklarer nærmere, at, naar han ovenfor har sagt, at Gjerdet i «Hagaskar» sædvanligvis var istand, da gjælder dette kun den Tid, da V. som Gut gjetede i Beitet, hvormed V. formentlig ophørte omtr. i 15 Aars Alderen. Oplæst, vedtaget og beediget.

Paa Forespørgsel af Commissionen om, hvorvidt der eksisterer noget skriftligt Dokument vedrørende det omtvistede Beite, erklærede de tilstedeværende Parter, at de ikke kjende noget saadant, og bemærkede Ommund Aasbø i Anledning af, hvad han igaar anførte om en Contract, at han ikke har kunnet finde denne hjemme; men derimod har han fundet et gammelt Dokument, dateret 2^{den} Februar 1798, indeholdende en Vidneforklaring angaaende «Skifter og Beite» mellem Aasbø og Eikrem, og hvori blant Andet af et Vidne forklares, at det «hente vel», at Aasbø havde et Ungbest (Hest) paa Solheim. Han foreviste dette Dokument for Commissionen, og befandtes det ved Gjennemlæsning, at en Mand ved Navn John Sjursen Rame har vidnet som anført. Dokumentet tilbageleveredes Ommund Aasbø.

Parterne fra begge Side fordredes til at erklære, hvorvidt de have yderligere Oplysninger at tilveiebringe eller videre at anbringe, og bemærke de hertil alene, at de henholdt sig til sit før Anbragte og forbeholdt enhver Indsigelse m.H.t. Vidnernes Habilitet.

Tvistighederne bleve derefter optaget til Paakjendelse. Hermed sluttet.

Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1879 den 13 August var Commissionen samlet paa Gaard Halleland i Etne.

Hvorda: I Anledning af Tvistighederne angaaende «Solheimsbeitet» afsagdes saadan

Kjendelse:

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Under Udskiftningen, og idet Commissionen skulde fortsætte Sognelinien mellem Støle Sogn og Grindem Sogn i Etne Thinglag, har der vist sig at herske Tvist m.H.t. Eiendoms- og Brugsforholdene i det saakaldte «Solheimsbeite», der er beliggende mellem Lilledalen og Stordalen og strækker sig fra «Gjebækkenut» i Ø. til «Hollestadnut» i V., og forøvrigt begrænses: paa den sydlige Side dels af opførte Fjeldgjærder dels af Naturgjærder mellem Fjeldet og Gaardene Tesdals, Hallelands, Øklands og Onnestens Nedremarker og paa den nordlige Side af Fjeldskraaningerne mod Stordalen. Beitet omfatter Strøg med forskjellige Benævnelser, som «Grønnut», «Smørnut», «Saudalen», «Øikedalen», «Hagaskar», og de Gaarde, mellem hvilke Tvistighederne versere, ere: Af Støle Sogn: Gaard Tesdal, af Skyld 9 Løb Smør, og af Grindem Sogn: Gaardene Halleland, Skyld 2 Løb Smør, Økland, Skyld 2 Bpd Smør, Onnesten, Skyld 1 Løb 12 Mrk Smør, hvilke 4 Gaarde ligge i Lilledalen, - Berge øvre, Skyld 1 Løb Smør, Berge nedre, Skyld 1 L. 2 Bpd. 18 Mrk., begge beliggende paa den vestlige Fjeldskraaning mellem Lilledalen og Stordalen, - Ramsvig, Skyld 1 L. 2 Bpd. 12 Mrk, Rame, Skyld 5 Løb, Aasbø, Skyld 1 Løb, Eikrem, Skyld 2 Løb 1 Bpd. og Sande, Skyld 1 Løb 2 Bpd., hvilke sidstanførte Gaarde ligge i Stordalen. Tvistighederne dele sig i 4 forskjellige Poster, idet:

- 1) Gaardene Tesdal, Halleland og Økland i Forening paastaae, at «Solheimsbeitet» er deres ene og udelukkende Eiendom.
- 2) Gaard Onnesten paastaaer Særeiendomsret i den inderste eller østligste Del af Beitet efter en Linie fra et Punct, kaldet «Korsen» i eller tæt ved Fjeldgjærdet efter Bækken fra «Sandskar», derfra efter Høiden af «Sandskar» til Toppen af «Gjebækkenut» og endelig derfra efter Naturgrændser til Onnestens Fjeldgjærde i Øst. Opsidderen paa Onnesten, hvilken Gaard kun bestaar af 1 Brug, bemærker derhos, at han, om denne hans Paastand tages til Følge, ikke pretenderer nogen Ret forøvrigt i Sameiet, men at han i modsat Fald in subsidium paastaar forholdsmæssig Andel i dette.
- 3) Gaardene Berge øvre og nedre, paastaae sig, grundet paa, at de angivelig i al Tid og upaatalt have brugt «Solheimsbeitet» til Græsning for deres Heste, Faar og Gjeder, - tillagte forholdsmæssig Andel deri, og
- 4) Gaardene Ramsvig, Rame, Aasbø, Eitreim og Sande paastaae sig af samme Grund som Berge tillagte en bestemt Andel af Beitet, nemlig det mod Stordalssiden liggende Strøg og til en Linie fra Høiden af «Sandskar» i Ø. og vestover efter Høidedraget eller Vandskillet over «Grønnut» og «Smørnut» til «Hagaskar» og saaledes, at «Øikedalen» kommer paa Nordsiden af Linien.

Mod de forskjellige saaledes nedlagte Paastande ere gjensidige Indsigelser fremkomne, idet samtlige de øvrige Gaarde have protesteret imod Tesdal, Hallelands og Øklands Paastand (N° 1), og disse Gaarde paa sin Side imod Paastandene fra Onnesten, Berge og Ramsvig m. fl. Gaarde (N° 2, 3 og 4). Derimod have disse sidste ikke gjensidigen fremsat Indsigelser mod hverandre. – I Anledning af Tvistighederne har Com. sammen med de interesserede Lodeiere og en del Vidner foretaget fornødne Befaringer af Aastedet, hvorunder de forskjellige ovennævnte Strøg i Beitet ere paaviste. Desuden er paavist: af Tesdal, Halleland og Økland: 1) et Gjærde i «Hagaskar», opført af disse Gaarde paa det formentlig eneste Sted, hvor Adgang til Fjeldet findes for Storfæ fra Stordalssiden, og om hvilket det erkjendes, at det i lang Tid har været i Ustand, og oplystes, at en af Opsidderne paa Tesdal i indeværende Sommer har repareret det, saaat det nu opfylder den angivelige Hensigt med samme, nemlig at hindre Storfæ fra Stordalen at komme op i Beitet, - 2) et Sted i det egentlige «Solheim», hvor Spor vistes efter Stølsmure, og 3) et andet Sted inderst i Beitet ved Foden af «Gjebækkenuten», hvor der under en «Hilder» fandtes Spor efter Muring m.v. som til et Stølshus eller «Læger». Angaaende disse Spor m.v. forklaredes det, at Tesdal der paa Stederne i gamle Dage have havt Stølsboder. - Af Gaarden Berge blev derhos under Befaringen paavist: 4) en gammel Fævei fra Gaarden til Toppen af «Hollestadnuten» og i denne Vei et oparbejdet Stykke paa et Sted, kaldet «Nutekleiven». Om Veien angives det, at den er en gammel Fævei for Gaarden, og at Ubedringen i «Nutekleiven» er foretagen for længere Tid siden, for at ogsaa Hestene skulle kunne kom op i Fjeldet ad denne vei, hvad før Ubedringen var ugjærligt for andre Dyr end Faar og Gjeder, idet Hestene tidligere trak op gennem Lierne paa Sydsiden, tilhørende Tesdal og Halleland, hvilket imidlertid for en del Aar siden maatte ophøre, da dersteds blev i Henhold til en afholdt Udskiftning af Udmarken opført Gjærder. I denne Forbindelse skal Retten oplyse, at den har liggende foran sig den omhandlede Udskiftning, der er afholdt i August Maaned 1824, og hvori det er bestemt, at Gjærderne skulle være færdige senest Høsten 1828; efter dette kan det altsaa antages, at Ubedringen af Veien i «Nutekleiven» er foretagen for ca. 50 Aar siden. – Fremdeles skal Com. bemærke, at det er in confesso, saavel at baade Onnesten og Gaardene paa Stordalssiden have deres egentlige Stølsbeiter indenfor eller østenfor «Solheimsbeitet», - som at Berge, Tesdal, Halleland og Økland ikke have andre Fjeldbeiter.

Ingen af Parterne har kunnet legitimere sine Paastande ved Documenter eller skriftlig Hjemmel af nogen Art; men der er til Støtte for de forskjellige Paastande ført flere Vidner (20 Stykker), af hvilke dog kun 4, nemlig 1, 2, 3 og 20, have deltageret i Befaringerne, medens de øvrige ere Personer, der

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

ellers have Kjendskab til Forholdene i Beitet. – Forinden Retten nu gaar over til at drøfte de foreliggende Vidneforklaringer, skal den derhos oplyse, at flere af Vidnerne maae ansees inhabile, dels paa Grund af Slægtskabsforholde til Parterne, dels paa Grund af egen Interesse som værende Husmænd under vedkommende tvistende Gaarde. Dog vil man her have bemærket, at man ikke vil forkaste Prov af saadanne Vidner, naar disse, omendskjønt i Slægtskabs- eller Husmandsforhold til nogen Interesseret, dog enten ikke have forklaret sig ang. en saadan i Forhold til Beitet, eller endog have prøvet imod hans Interesse, i hvilket Fald Provet jo nemlig endogsaa synes at burde tillægges særegen Troværdighed. –

Retten gaar derefter over til i Henhold til det Anførte at drøfte Vidneprovene og de iøvrigt tilveiebragte Oplysninger. –

Betræffende for det Første den af Tesdal, Halleland og Økland fremsatte Paastand er det af flere af de fra denne Side førte Vidner forklaret, at de aldrig have vidst eller hørt Andet, end at «Solheimsbeitet» skal tilhøre de anførte 3 Gaarde alene og i Forening; men paa Spørgsmaal om, hvorfra de have denne sin Viden, eller af hvem de have hørte Saadant, - have de erklæret, at de kun have sin Erfaring fra vedkommende Opsidderes egne Udtalelser, og at de aldrig have hørt Andre erkjende eller bekræfte, hvad disse saaledes have paastaaet, og det maa derfor medgives, at Vidneprovenes Vægt under saadanne Omstændigheder i høi Grad reduceres, dette saameget mere, som mange af de samme Vidner tillige have oplyst, at de ogsaa have bragt i Erfaring, at ogsaa andre Gaarde, navnlig Berge og Stordalsgaardene, og af disse sidste da fornemmelig Ramsvig og Rame, have brugt «Solheimsbeitet» for Heste, Faar og Gjeder. I Forbindelse hermed have vel flere af Vidnerne tillagt, at Tesdal og de andre Gaarde knurrede over denne Beitning, men ligesom paa den anden Side ogsaa nogle af Vidnerne have udsagt, at de ikke erfaret nogen Indsigelse eller Protest i Anledning af Beitningen, saaledes er det under enhver Omstændighed ikke oplyst, at Tesdal og de 2 andre Gaarde have fundet sig beføiede til enten at bortjage de efter deres Opfatning uvedkommende Dyr fra Berge og Stordalssiden af Beitet, eller overhovedet at gjøre noget Skridt til at stoppe Beitningen. Vistnok maa det, efter hvad der foreligger, antages, at Gjærdet i «Hagaskar» har været opført af Tesdal og de 2 andre Gaarde i Hensigt, at hindre Storfæ fra Stordalssiden i at komme op i Beitet (til hvad der af 1 og 2 Vidne er forklaret om, at Gjærdet skulde være som et Skiftesgjærde, kan formentlig intet Hensyn tages), - men for det Første kan det ei sees, med hvad Ret Gjærdet er opført, og dernæst er det vitterligt, at det i over 50 Aar ikke har været vedligeholdt eller i saadan Stand, at det paa nogensomhelst Maade har fredet. At det i indeværende Sommer, og altsaa længe efter at den nu

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

paagaaende Udskiftning af Fjeldbeiterne heromkring var paabegyndt, er repareret av en af de interesserede Opsiddere, taler snarere imod end for disse. – Betræffende de paaviste Tomter og Mure efter Stølshuse er det, specielt hvad «Hilderen» under «Gjebækkenuten» angaar, - efter hvad et Par Vidner have oplyst, ikke usandsynligt, at Gaard Tesdal for mange Aar siden har havt Støl der, men hertil kan bemærkes for det Første, at Ingen bestrider, at Tesdal, Halleland og Økland har Ret i Beitet, og dernæst, at den Omstændighed, at en eller flere af disse Gaarde kan have «stølet» i Beitet, jo ingenlunde udelukker, at ogsaa Andre kunne have Ret der. –

Det vil allerede af, hvad ovenfor er anført, sees, at endogsaa de af Gaard Berges Modparter førte Vidner have forklaret, at denne Gaard har brugt «Solheimsbeitet» for Heste, Faar og Gjeder; at saa har været og fremdeles er tilfælde, er derhos end yderligere bestyrket ved flere upartiske Vidner, som Berge har fremstillet, og som have forklaret, at denne Gaard i lange Tider have upaatalt og i god Tro beitet i «Solheim» med Heste, Faar og Gjeder, hvilke sidste kom op i Fjeldet ad «Hollestadnuten», medens Hestene først efter Udbedringen af Veien i «Nutekleiven» kom op den Vei, idet de før og indtil Gjerderne i Nedremarken opførtes, trak op igjennem Lierne paa Sydsiden. – Efter som Naturforholdene er der desuden al Rimelighed for, at Berge har brugt det heromhandlede Beite; thi for det Første har Gaarden, som før anført, intet Fjeldbeite andetsteds, dernæst er den som den i dette Strøg nærmest under Fjeldet liggende Gaard (dens udskiftede Udmark strækker sig lige til Foden af Nuten), naturligen henvist til Fjeldbeitet ovenfor sig, og endelig tyder den paaviste og særdeles synbare Fævei fra Gaarden til Fjeldet saavelsom den ved samme foretagne Udbedring paa en flittig Færdsel af Dyr fra Gaarden til Fjeldet. Desuden maa bemærkes, at der Intet er oplyst om, at Berges Modparter have jaget eller forsøgt at jage Gaardens Heste, Faar eller Gjeder bort eller paa anden Maade søgt at hindre deres Beitning.

Hvad ovenfor er anført m.H.t. de faldne Vidneforklaringer betræffende Gaard Berges Beitning, kan ogsaa for en stor Del tages til Indtægt for Stordalsgaardene, og navnlig da Ramsvigs og Rames Vedkommende; thi ogsaa fra denne Kant er det ført flere habile Vidner om, at Gaardene upaatalt have beitet i «Solheimsbeitet», hovedsageligt med Faar, til dels ogsaa med Heste. Faarene ere komne op i Beitet ad forskjellige Veie, Hestene gjennem «Hagaskar», hvor nemlig efter Vidnernes Udsagn intet Gjærde, der kunde frede, har existeret, men vel nogle oplagte Stene eller Rester af Gjærde, der ikke har været respecteret. Eet Vidne, 18 Vidne, har endog forklaret, at han har leiet Beite i «Soleim» af Rame. Det maa imidlertid paapeges, at disse Gaarde ikke som Regel have benyttet Beitet i nogen synderlig stor Udstrækning, men i Almindelighed kun et Par Uger hver Sommer, idet de nogen Tid

efter St. Hanstid have ført Faarene ind i Gaardenes egentlige Stølsbeiter længere Øst, og denne Omstændighed bør selvfølgelig have sin Inflydelse ved Bestemmelsen af, hvor stor Part af Beitet der, i Tilfælde, bliver at tillægge disse Gaarde. – Til at tage den af dem paastaaede Linie til Følge, er ingen Grund, da de ikke engang have forsøgt at tilveiebringe Bevis for nogen saadan Linies Berettigelse.

Hvad endelig Gaard Onnestens Paastand betræffer, da stiller Forholdet sig efter Rettens Opfatning annerledes. – Denne Gaard har, som anført, principaliter paastaaet Særeieendomsret til et bestemt Felt af «Solheimsbeitet» og in subsidium forholdsvis Andel i dette. Men hvad den første Paastand angaar, da er der for samme ikke tilveiebragt nogetsomhelst Bevis, og m.H.t. den anden, da have vel forskjellige Vidner forklaret at Kreaturer fra Onnesten af og til kom op i Beitet, men da i Regelen tillige oplyst, at de enten bleve jagede derfra eller hjemhentede. Bemærkningsværdig er især 16 Vidne, der er født paa Gaarden og i en lang Aarrække (30 Aar) har boet der som Husmandskone, og som forklarer, at hun efter sin Opfatning og Erfaring ansaa Beitning som anført af Onnesten for uberettiget. Vistnok har et andet Vidne, 13 Vidne, provet, at hun, der i 3 Aar for 20 Aar siden tjente paa Onnesten, da erfarede, at Kreaturerne derfra tidt og ofte fandtes i Beitet, hvor hen de kom over den før omtalte Fjeldgar, der nemlig var i Ustand, og at de endog «stølede» (d.v.s. tilbragte Nætterne) i Beitet og bleve malkede der, - fremdeles, at der een Sommer gik 3 Gaarden tilhørende Kalve i Beitet, og at Vidnet een, maaske flere Gange hentede Gaardens Hest hjem derfra, samt at denne da gik «i Heller» (d.v.s. med Benene sammenbundne, for at den ikke skulde streife for vidt om); men for det Første er dette Vidnes Prov ensligt og uden Støtte i de forøvrigt foreliggende Oplysninger, med hvilket det endog, som ovenantydte, staar i Strid, - og dernæst omfatter Vidnets Erfaring kun et Tidsrum af 3 Aar. – Der er desuden ogsaa andre Omstændigheder, der temmelig bestemt tale imod Onnestens Paastande; det er nemlig in confesso, saavel at Onnesten har sit egentlige Stølsbeite længere i Øst, som at der fra gammel Tid eksisterer et Fjeldgjærde paa heromhandlede Kant mellem det egentlige Fjeld og Onnestens Hjemmemark, samt at der i dette Gjærde hverken er eller nogensinde har været Led, hvad nemlig aabenbart synes at tyde paa, at Onnesten Intet har med Fjeldet paa denne Kant af skaffe. Det er ogsaa oplyst, at Onnesten har at vedligeholde dette Gjærde; men at dette undlades, og at Kreaturerne derved gives Anledning til at komme op i Fjeldet, - kan selvfølgelig ikke begrunde nogen Ret. –

Efter Alt, hvad saaledes er anført, kommer Retten til det Resultat, at hverken Tesdals, Hallelands og Øklands Paastand om, at være eneberettiget i «Solheimsbeitet», eller nogen af Onnestens Paastande,

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

ligesaa lidt som Stordalsgaardens Paastand om at tilkjendes Andel efter den af dem paastaaede Linie, - kan blive at tage til Følge; - men at «Solheimsbeitet» forøvrigt maa blive at betragte som et Sameie, og at udskifte overensstemmende med Commissionens almindelige Regler for dettes Opløsning. – Dog vil man have bemærket, at det ansees som en Selvfølge, at Gaardene Tesdal, Halleland og Økland, der have brugt Beitet i størst Udstrækning og ikke have Fjeldbeite andetsteds, og som desuden have en betydelig samlet Skyld (11 Løb 2 Bpd Smør), - ogsaa maa blive at tillægge en forholdsvis betydelig Andel af Sameiet. –

Thin kjendes for Ret:

Den af Tesdal, Halleland og Økland nedlagte Paastand om at være eneberettigede i «Solheimsbeitet» bliver ikke at tage til Følge, heller ikke Onnestens Paastand om, enten at tillægges et paapeget bestemt Felt af dette Beite, som Særeierdom, eller at tildeles forholdsmæssig Andel i dette, ligesaa lidt som Ramsvigs m.fl. Gaardes Paastand om at tilkjendes Anpart i Beitet efter en bestemt Linie; men Beitet bliver forøvrigt at betragte som et Sameie, og at udskiftes overensstemmende med Commissionens almindelige Regler for et saadants Opløsning.

D. Dietrichson. O. Nielsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1879 den 29de August var Commissionen samlet paa Gaarden Frette i Etne Thinglag for at foretage Vidneførsel m.v. i Anledning af en under Udskiftningen opstaaet Tvist mellem nævnte Gaard Frette og dens Nabogaard Vinje angaaende Rettigheder i Fjeldbeiterne ved eller i Nærheden af Stølen «Hellaug» (Heggeløv).

Hvor da: Af Opsiddere fra de nævnte Gaarde vare tilstede: Fra Frette: Hans Taraldsen, Tørkel Johannesen, Haagen Hansen, Niels Rasmusen, Thor Aslaksen, John Larsen; fra Vinje: Lars Larsen, Johannes Osmunden, Tørkel Sakariasen. Commissionen bemærkede, at den igaar i Forening med Opsidderne paa de tvistende Gaarde samt en Del Vidner har foretaget Befaring i den omtvistede Strækning. Under denne Befaring paaviste Opsidderne fra Frette et Strøg fra «Bjørnebjerg» i Nordvest til «Skruburene» i Sydost og forøvrigt begrændset paa den nedre eller sydvestre Side af «Buveiene» (forskjellige Fæveie) og paa den øvre eller nordøstre Side af Fjeldhøiderne og det indenfor disse liggende Plateau indtil Fjeldets Afstyrtning mod Frettedalen. I Strøget paavistes derhos følgende specielle Steder og Puncter, nemlig foruden «Bjørnebjerget», «Skruburene» og «Buveiene» end videre: «Under Skuggen», «Løining», «Juvradalen», «Gunnarshilderen», «hovedløse Hønen» og

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

«Rapen». Om Strøget paastaar Opsidderne fra Frette, at denne Gaard stedse i samme har øvet Beitning, væsentlig med Smaler og prætere de derfor, at Strækningen under Udskiftningen betragtes som et Sameie og at der tillægges Gaarden forholdsmaessig Andel i dette; de medgive nemlig, at ogsaa Gaard Vinje har beitet i Strækningen, ligesom det er in confesso, at for saavidt der findes Slaatter i Strøget, har Vinje brugt disse, ligesom ogsaa at den derværende Skov ialfald ikke har været brugt af Frette.

Mod den saaledes fra Frettes Side nedlagt Paastand protestere Opsidderne fra Vinje, der prætere, at Gaard Vinje er eneberettiget i Strøget, og paastaa, at naar Frette dersteds har beitet, er dette skeet uden Berettigelse, og at Vinje derfor ogsaa stedse har bortjaget eller søgt at borgjage Frette fra Beitet. Under Befaraingen paaviste Vinje derhos 1 Linie fra et fremspringende Klippeestykke kaldet «Hunstryne» (beliggende lidt nordligere eller nordvestligere end «Bjørnebjerg»), nedeft et «Juv», om hvilken Linie Vinje paastaar, at den skal være Grændselinie paa heromhandlede Kant for Frettes Beite saaledes, at dette ikke strækker sig indenfor eller søndenfor Linien. Videre paaviste Vinje Stølspladsene «Hellaug» (Heggeløv) og «Feto», af hvilke den første ligger ved søndre eller sydostre Ende af «Hellaugsvandet» og nedenfor det omtvistede Strøg, og den anden paa en Afsats længere oppe og inde i Fjeldet samt noget vestenfor «Skruburene»; om disse Støler er det in confesso, at de tilhøre Vinje.

Det er endvidere oplyst, at saavel Gaard Frette har Beitestrækninger udenfor det her omtvistede Strøg, nemlig paa vestre Side af «Hellaugdalen» og grændsende mod Gaard Flaate, - som at ogsaa Gaard Vinje har betydelige Beiter andetsteds, nemlig sydover og indover Sørfjeldet ligesom muligens ogsaa paa Fjeldet nordenfor Stordalen.

Paa Forespørgsel til Parterne om, hvorvidt der eksisterer Dokumenter eller deslige, der kunde tjene til Oplysning m.H.t. den verserende Tvist erklærede de, at de ialfald for Tiden ikke kjendte til noget Saadant; men at de forbeholdt sig, om Noget af den Art senere maatte kunne opdrives, forbeholdt sig da at fremlægge det. Deres gjensidige Paastande støtte de derimod til gammelt Brug, og trøstede de sig til fra begge Sider ved Vidner at kunne bevise saadan Brug.

Af Vidner vare fremmødte: som tilkaldte af Gaard Frette: 1 Torbjørn Halvorsen Haaeimsnæs, 2 Niels Sjursen Qvammen, 3 Gunder Olsen Frette, 4 Thor Johnsen Skjold, hvilke samtlige vare med under Aastedsbefaringen igaar; endvidere 5 Britta Knudsdatter Frette. Af Vinje fremstilledes følgende Vidner: 6 Od Torrisen Øien, 7 Tørjus Torjusen Vattendalen, 8 Erik Sjursen Frette, hvilke 3 ligeledes

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

var med under Befaringen igaar, samt 9 Lars Olsen Bjerk, 10 Erik Baarsen Tvedten, 11 Ingeri Tjerandsdatter Vinje. Vidnerne forelæstes Lovbogens Forklaring angaaende Vidners Ed og foreholdtes den borgerlige Straf for Mened, hvorefter fremstod som

1ste Vidne Torbjørn Halvorsen Haaimsnæs, Husmand, 55 Aar gammel, de tvistende Parter uforbunden, der forklarede, at han for omtrent 36 Aar siden i 2 Aar opholdt sig her paa Frette i Tjeneste hos en nu afdød Opsidder ved Navn Niels Rasmussen, der eiede Halvdelen af Matrikelnummeret Frette; det første Aar var Vidnet der som Gjetergut og det andet Aar som Dreng, og Vidnet oplyser, efter den Erfaring han saaledes vandt, at Gaardens Smaler den Sommer, Vidnet gjetede, beitedes i hele det af Frette igaar paaviste Strøg fra «Bjornebjerget» til «Skruburene» i Tidsrummet fra nogle Uger før St. Hanstid til nogle Uger efter, idet man da (nemlig nogle Uger efter St. Hanstid) tog Smalerne med sig til Gaardens Fjeldbeite vestenfor «Hellaugsdalen», naar man reiste did med Stølskreaturerne. Vidnet tillægger, at ogsaa de to andre daværende Opsiddere paa Frette paa samme Maade beitede i det omtvistede Strøg med Gaardens Smaler, og at det i det Hele kunde være mellem 100 a 150 Stykker Faar, der saaledes beitedes, og V. oplyser videre, at han aldrig hverken personlig erfarede eller paa anden Maade erholdt Kundskab om, at Vinje gjorde nogen Indsigelse mod denne Beitning. Vinje laa samtidig tilstøls paa «Hellaug». Oplæst, vedtaget og beediget.

2^{det} Vidne Britta Knudsdatter Frette forklarer, at hun er 81 Aar gammel og at hun i al sin Tid har boet her paa Frette (med Undtagelse af 1 Aar), i en Række af Aar som Husmandskone og i den senere Tid som Inderstkone; hun er Parterne uforbunden. I Tvistens Anledning oplyser hun, at hun fra omkring 12 Aars Alderen i, saavidt erindres, 3 Aar gjetede Smaler hemmehørende her paa Gaarden, og at denne Gjetning foregik i det omtvistede Strøg nogen Tid før St. Hanstid og omtrent 4 Uger efter, idet man da reiste med Smalerne til Gaardens egentlige Stølsbeite vestenfor Hellaugdalen. V. erklærer, at hun aldrig hverken da eller siden har hørt nogen Indsigelse fra Vinjes Side i Anledning af Beitningen, samt tillægger, at ogsaa de andre Opsiddere paa Frette paa samme Maade beitede med sine Smaler i Strøget, og at hun antager, at man havde omkring 150 Stykker Faar der. Vinje stølede samtidig baade paa «Hellaug» og «Fete». V. tilføier nu, at det dog i de senere Aar har hørt, at der har været Uenighed mellem Vinje og Frette paa Grund af Beitningen, idet hun nemlig saavel har hørt Vinje ytre Misnøie med denne som Frette beklage sig over, at Vinje vilde udelukke dem fra Beitet, men V. kan om disse Ting intet Bestemtere oplyse. V. bemærker paa Anledning, at det nu er tilhuse hos en Søn af sig, der er Husmand paa Frette. Oplæst, vedtaget og beediget.

3de Vidne Niels Sjursen Qvammen, Gaardeier, 43 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han for omtrent 27 Aar siden 1 Sommer var leiet af Opsidderne her paa Frette til at gjete Gaardens Smaler, og at V. da beitede med disse i det omtvistede Strøg. Sammen med V. var en anden Gjetergut fra Gaarden, og V. antager, at man havde omtrent 200 Stykker Faar i Beitet. V. tillægger, at det hente, at en Del af Faarene endog streifede længere ind end til «Skruburene» og bleve tilbagehentedede ligefra øvre «Feto»; ligesaa hente det, at de trak sig nedover Lierne i Hellaug og nedenfor «Bueveiene», men heri søgte man stedse at hindre dem, da man var bange for at miste dem der baade paa Grund af Terrænets ulændte Beskaffenhed og paa Grund af den tætte Skovvegetation; dels frygtede man vel ogsaa for, at Dyrene kunde komme lige ned paa Slaatterne eller Bøen paa Hellaug. V. gjetede kun fra St. Hans Tid og til en fjorten Dage a 3 Uger efter, da Smalerne førtes til Frettes Stølsbeite og V. tillægger, at det ikke erfarede nogen Indsigelse fra Vinjes Side angaaende Beitningen. Oplæst, vedtaget og beediget.

4de Vidne Gunder Olsen Frette, 77 Aar gammel, Husmand paa Frette, forklarer, at han er født paa Vinje, hvor hans Fader var Husmand og at holdt til der indtil sit omtrent 22de Aar samt at han i de sidste circa 40 Aar har boet her paa Gaarden som Husmand, idet dog i den sene Tid en Søn af ham er den, der egentlig driver Pladsen. I Tvistens Anledning forklarer V. at han i den Tid, han holdt til hos Faderen hyppig var paa «Hellaugstølen» og «Feto», naar man stølede der og at V. da havde den Ordre hjemmefra, at Frettes Smaler skulde jages bort, naar de kom ned i «Lien» ved «Hellaug» eller naar de kom ind til «Feto»; men at V. derimod ikke hørte, at Smalerne ikke skulde have Lov at beite længere oppe, navnlig under «Skuggen», paa «Løining», «Gunnershildren» og «Rapen». Efterat V. var kommet hertil Gaarden, har han imidlertid erfaret, at der har været Krangel mellem Vinje og Frette i Anledning af Beitningen i det omtvistede Strøg, idet Vinje har klaget over Frettes Beitning der og Frette paa den anden Side over, at Vinje har villet hindre saadan Beitning; men V. veed ikke, hvem af Parterne der har havt Ret. Oplæst, vedtaget og beediget.

5te Vidne Thor Jonsen Skjold, Husmand, 36 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han som 12 a 13 Aars gammel Gut 1 Aar tjente som Gjeter her paa Gaarden, nemlig hos Rasmus Rasmusen Frette, der nu er Vilkaarsmand, samt at man i den Sommer, da V. var her, beitede Gaardens Smaler i et Antal af formentlig henimod 200 Stykker i den omtvistede Strækning udenat V. erfarede nogen Indsigelse eller Misnøie i saa Henseende fra Vinjes Side; Beitningen foregik fra om Vaaren saasart Beitet kunde benyttes og indtil 4 Uger efter St. Hans Tid, da Smalerne førtes til Frettes Stølsbeite, og Vinje laa samtidig tilstøls paa «Hellaug». Paa Anledning af Vinje tillægger V., at man dels drev

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriffforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Smalerne ind i Beitet over «Bjørnebjørget» og dels op længere ude og derfra indover forbi «Skuggen». Oplæst, vedtaget og beediget.

6te Vidne Torjus Torjusen Vattendalen, Løskarl, 39 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han som Gut og for over 20 Aar siden udenat han nærmere kan erindre Tiden, 1 Sommer gjetede Smaler for Gaard Frette, og at man da med disse beitede i den omtvistede Strækning indtil omtrent 4 Uger efter St. Hans Tid, udenat V. den gang hørte nogen Indsigelse angaaende Beitningen fra Vinjes Side. I de sidste 9 eller 10 Aar har V. aarlig leiet Driftebeite af Vinje i det denne Gaard tilhørende Fjeld, og i denne Leie har tillige været indbefattet Dele af det her omtvistede Strøg, for saavidt nemlig som V. ogsaa har brugt «Dalefjeldet», der efter Vidnets Forklaring er beliggende mellem «Rapen» og Fjeldkammen mod «Frettesdalen», ligesom V. ogsaa enkelte Aar har efter Overenskomst brugt selve «Rapen» som Vaarbeite, og naar han leiede dette Beite, skeede dette paa den Betingelse eller med den Ordre fra Vinje, at han skulde holde Beitet frit for Frettes Smaler og altsaa bortjage disse, naar de, hvad undertiden hente, fandtes der. Frettes Smaler bleve imidlertid i disse Aar ikke gjetede, men gik «selvstyrte», og V. jagede dem da ogsaa af og til væk, navnlig da fra «Lien» op ifra Hellaug og fra «Feto» og undertiden, men sjeldnere, ogsaa fra «Rapen». Med hvilken Ret Vinje paa denne Maade bortleiede de omhandlede Strøg og paalagde V. at holde dem rydige for Frettes Smaler, veed V. ikke; men har hørt baade af Frette og af Andre, at Frette skal have ytret Misfornøielse med Bortjagningen og at der i Anledning af Beitningen i omhandlede Strøg har været Uenighed mellem Vinje og Frette. V. tillægger, at naar Vinje, naar V. leiede Beite af dem, erklærede, at de eiede Beitestrækningerne der. Oplæst, vedtaget og beediget.

7de Vidne Od Tørrisen Øien, Husmand, 77 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han fra han var 15 til han var 20 Aar gammel tjente som Gjetergut paa Vinje, og at han ogsaa senere, nemlig indtil at han i 35 Aars Alderen blev Husmand paa Øien, ofte var der paa Gaarden, dels som Arbeidskarl om Somrene og dels nemlig i 2 Aar i fast Tjeneste som Dræng. Med Hensyn til de Erfaringer V. saaledes gjorde betræffende Beitningen i de her omhandlede Strøg oplyser V. at Vinje havde sine Stølskræaturer i «Hellaugbeite» om Sommeren indtil 3 a 4 Uger efter St. Hans Tid, da de saavelsom Gaardens Smaler bleve bragte til Beitet i «Feto»; men at Vinje ikke om Vaaren eller Sommeren beitede sine Smaler i disse Beiter, idet de havde Smalerne paa Nordfjeldet indtil de som anført bleve bragte til Beitet i «Feto». V. var den, der gjetede Smalerne og han kom saaledes i de 5 Aar, han var Gjetergut, ikke selv op i «Hellaug» eller «Feto» paa saadan Tid af Aaret, at han personlig kan forklare Noget, om hvorledes Forholdet var med Frettes Smalebeitning i det omtvistede

Strøg, idet Frettes Smaler i ethvert Fald, naar V. som anført efter St. Hans Tid kom til Beitet i «Feto», vare førte til Frettes Stølebeite vestenfor. V. hørte imidlertid ofte paa Vinje, at man der beklagede sig over, at Frettes Smaler generede Stølskræaturernes Beitning i flere af de igaar paaviste Strækninger, navnlig i «Juvradalen», ovenom «Buveiene» og paa «Gunnarshildren». Efterat V. var ophørt som Gjetergut var han ogsaa af og til baade i «Hellaug» og paa «Feta» om Somrene, og da erfarede han ogsaa personlig, at Smaler fra Frette fandtes i Strøget; de bleve imidlertid bortjagede, naar de kom nedover Lierne og til selve «Hellaug» saavelsom, naar de trak ind over «Feto»; men V. erfarede ikke, at saadan Bortjaging fandt Sted, naar Smalerne fandtes paa «Rapen», men vel fra «Juvradalen» og «Gunnarshildren», idet Vinje nemlig ytrede Misnøie med Beitningen paa disse sidste Steder. Om hvorledes Forholdet i de senere Aar har været kan V. ikke oplyse Andet, end at han har hørte Vinje beklage sig over, at Frettes Smaler har generet dem i «Hellaug». V. tillægger, at han 1 Gang, medens han var paa Vinje, var med at rive Næver i Skoven i det omtvistede Strøg. Fremdeles oplyser V., at han veed, at der for mange Aar siden var reist en Klage eller maaske Proces mellem Frette og Vinje i Anledning af, at et Faar fra Frette var dødt eller mishandlet paa Grund af Hundjaging fra en Søn af en af Opsidderne paa Vinje, hvilket skal være foregaaet ved eller udenfor «Gunnarshildren». Oplæst, vedtaget og beediget.

8de Vidne Erik Sjursen Frette, Inderst, 36 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han for et Snes Aar siden 1 Vaar var leiet af en Opsidder paa Vinje saavel til at gjete hans Søns Smaler idet omtvistede Strøg som til at holde dette frit for Frettes Smaler. V. holdt paa hermed saavidt erindres i 6 Uger og opholdt sig i denne Tid næsten stadig i Beitet, idet han for det meste tilbragte Nætterne paa «Hellaug», og V. forklarer, at det flere Gange hente, at Frettes Smaler kom ind i Strøget, men at V. ogsaa da stedse dels med dels uden Hund jagede dem væk og forbi den igaar af Vinje paaviste Linie fra «Hunstryne» nedover. V. kan specielt erindre 1 Gang, da hele eller formentlig den hele Smaleflok fra Frette var kommen ind forbi «Bjørnebjergtet», og da V. ved Hjælp af Hund jagede Flokken tilbage, ved hvilken Leilighed han tillige talte med den Gut, der gjetede Flokken, nemlig Knud Godskalksen Halleland. Nogen anden personlig Erfaring om Forholdet i Beitet har V. ikke, men han har hørt baade Vinje ytre Misnøie med Frettes Beitning der og Frettes Husmand beklage sig over at have forliden Frihed i Beitet. V. tillægger paa Anledning, at det ikke var Gaardens Smaler han det omhandlede Aar gjetede, men en Del smaler, der tilhørte Opsidderen Osmund Vinjes Søn Tørkel; Osmund selv var imidlertid den, der bad Vidnet holde Beitet frit for Frettes Smaler. Oplæst, vedtaget og beediget.

9de Vidne Erik Baarsen Tvedten, Husmand, 38 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han for en Del Aar siden først tjente 1 Aar paa Vinje, derefter 1 Aar paa Frette og endelig atter 1 Aar paa Vinje samt at det nu er omtrent 17 Aar siden han forlod den sidste Tjeneste. Angaaende Beitningen i den omtvistede Strækning kan Vidnet ikke forklare Andet, end at han, medens han var paa Vinje, af og til var paa Hellaug, at han da undertiden saae Smaler fra Frette i Lierne ned og ligened til Indgjerdet, og at han ved saadan Leilighed jagede Smalerne væk; derimod kan V. ikke erindre, at han nogensinde jagede Frettes Smaler væk fra de Strækninger, hvorover her tvistes, medens han dog hørte, at Andre paa Vinje skal have gjort dette. V. hørte ogsaa, at Opsidderne paa Vinje ytrede Misnøie med Frettes Beitning i Strøget. Det Aar, Vidnet var paa Frette, havde han ingen Befatning med det heromhandlede Beite, uden for saavidt V. 1 Dag var med at gjete Gaardens Smaler, og da gjetede man indover forbi «Hunstryne» og til «Rapen». Oplæst, vedtaget og beediget.

10de Vidne Ingeri Tjerandsdatter Vinje, Inderstpige, 81 Aar gammel, - forklarer, at hun har opholdt sig paa Vinje i de sidste 52 Aar, fordetmeste i Egenskab af Tjenestepige, og at hun som saadan stadig var baade paa "Hellaug" og "Feta"; naar Kræaturerne vare tilstøls paa disse Steder. V. veed ogsaa, at man stadig der i Beiterne generedes af Frettes Smaler, der kom ned igjennem Lierne og ligetil Indgjerdet ved Stølerne samt at man ogsaa stadig jagede dem væk, ialfald saalangt, at man blev kvit dem i de nærmeste Omgivelser; til at jage dem længere væk havde man derimod ikke Tid. Opsidderne paa Vinje ytrede stadig Misnøie med denne Frettes Beitning, og gave V. og de Andre, som gik tilstøls Ordre til at jage væk, men V. tør Intet udsige om, hvem der har Ret i den omtvistede Beitestrækning. Oplæst, vedtaget og beediget.

Vidnet Lars O. Bjerk havde forladt Reststedet. Opsidderne saavel paa Vinje som paa Frette forbeholdt sig at tilveiebringe yderligere Oplysninger og bade til den ende Tvisten udsat paa ubestemt Tid.

Derefter blev eragtet: Den begjerte Udsættelse bevilges. - Hermed sluttet.

Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. C. Lund. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1879 den 3^{die} September var Commissionen samlet paa Thingstedet Skonevigsøen i Skonevig. Hvorda: Formanden bemærkede, at man i Sommer traadte sammen den 14 Juli og har været beskjæftiget, foruden med Vidneførsel o.s.v. i Anledning af endel verserende Tvistigheder, - med

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Fastsættelse af de resterende Sognelinier inden Sameiet og derefter med Bestemmelse af andre Skiftelinier. De saaledes fastsatte Linier bleve nu protocollerede som følger:

Sognelinie paa nordre Side af Etnepollen mellem Støle og Gjærde Sogne, nemlig:

a. den Del af samme, der deler mellem Brændeland og Støle Sogn paa østre Side og Gaarde af Gjærde Sogn paa vestre Side, - begynder ved et ældre Skiftemærke mellem Brændelands og Gaard Rivaasens (af Gjærde Sogn) Udmarker, nemlig x i Bjerg paa et Sted kaldet "Korsen", gaar derfra i N. til V. til x hugget i Bjerg, derfra i N. 1/2 Ø. til x hugget i en Klippeblok ved Foden af "Litlehovde", derfra omtrent N.O. til N. til x hugget i Hjørnet af den øverste selvgjærdende Bjergvæg i "Litlehovde", derfra i N. til Ø. til x hugget i Bjergvæg paa østre Side af "Rivaasskaret", omtrent 150 Alen nordenfor Vandskillet, derfra i Hovedretning omtrent N. og følgende Bjerglaget hvor det bedst freder, til x hugget i en mod Nordvest vendende Bjergvæg, derfra i omtrent samme Retning fremdeles efter Bjerglaget til x hugget i et mod Nord vendende Bjerghjørne et Stykke søndenfor "Svalemyren", derfra i N. til V. til x hugget i Enden af et Braat, beliggende i Skaret eller Dalføret vestenfor "vestre Svalemyren", derfra i N. til Ø. 1/2 Ø. over Skaret omtrent 25 Alen til x hugget i Bjergvæg, derfra efter Bjergvæggen i Retning omtrent N.N.V. til søndre eller sydvestre Bugt af "Krogevandet", hvor Linien træffer Præstegjældsgrænsen mellem Skonevig og Etne, hvor x blev hugget i Bjergvæg lige ved Vandet, og hvor altsaa Linien ender. -

Tilstede ved Befaringen af denne Linie vare: Jacob Torstensen, Anfind Stensen og Erik Gabrielsen Axdal, Lambrigt Hansen Rivaasen, Ole Sjursen Brændeland, Ole Reiersen og Johannes Olsen Fjøsne.

b. den Del af Sognelinien, der deler mellem Brændeland og Støle Sogn paa vestre Side og Øfstebø af Gjærde Sogn paa østre Side,- begynder ved et ældre Skiftemærke mellem disse Gaardes Udmarker, nemlig x i et hvidt "Bleg" i en Bjergvæg, og gaar derfra opefter Fjeldet i Retning N. til V. 1/2 V. til x hugget i Bjerg paa "øverste Kølse", derfra i N. lidt V. til x hugget i Bjerg Øst op fra "Grønnskaar", herfra i N.V. til x hugget i en Bjergvæg, hvis skarpe Hjørne vender mod Vest, derfra efter Bjerglaget, hvor dette bedst freder, i Hovedretning N. 1/2 V. til x hugget i Bjerg omtrent ved Bjerglagets nordvestre Ende, derfra over et Dalføre i Retning N.V. lidt N. til x hugget i Bjerghjørne ved "øvre Grønnskaar", derfra efter Bjerglaget til x hugget i Bjerg ved nordre Ende af "nordre Grønnskaar" og i Hovedretning N. lidt Ø. fra forrige Mærke, derfra efter et Bjerglag, der gaar i en Halvrunding, i Hovedretning N. lidt V. til x i et mod S.V. vendende Bjerghjørne i Braatet østenfor "Lamkjøn", derfra

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

i V. lidt N. til "Lamkjøn", videre i samme Retning over Kjønningen og fremdeles i samme Retning indtil Linien treffer Præstegjeldsgrænden mellem Skonevig og Etne, hvor Linien ender.

Tilstede ved Befaringen vare: Ragnhilde Haldorsdr. Øfstebo, Ole Sjursen og Jens Johannesen Brændeland.

c. den Del af Sognelinien, der deler mellem Øfstebo af Gjærde Sogn paa vestre Side og Gaarde af Støle Sogn paa østre Side, - begynder i øverste Ende af en ved et Stengjærde betegnet ældre Skiftelinie mellem Gaardene Øfstebo's og Fjøsnes Nedremarker, og tæt ved hvilken Ende blev hugget x i en Sten, og gaar derfra i N. til x hugget i et mod Vest vendende Bjergbraat paa østre Side af «Stølsbudalen» eller «Øfsteboskaret», videre i samme Retning til x hugget oppe paa Bjergbraatet paa østre Side af Skaret, derfra N. til Ø. ½ Ø. til x hugget paa Bjergbraatet paa samme Side af Skaret, derfra N.V. ½ N. over Skaret til x hugget i Bjergbraatet paa vestre Side af Skaret, derfra omtrent N. til V. efter Braatet til x hugget i dets vestre Ende, derfra N. til V. til x hugget oppe paa et fladt Bjerg ved østre Kant af «Dillaheiane», derfra N.N.V. til x hugget i et lavt fladt Bjerg paa «Dillaheiane», derfra i samme Retning til x hugget paa Toppen af en Bjerghaug og endelig derfra i samme Retning, indtil Linien træffer Præstegjeldsgrænsen mellem Skonevig og Etne, hvor Linien ender. – Tilstede ved Befaringen vare: Ole Haldorsen Øfstebo, Bjørn Olsen, Knud Svendsen, Ole Reiersen, Mons Andersen og Rasmus Rasmussen Fjøsne.

Sognelinien paa søndre Side af Etnedalen mellem Støle og Gjærde Sogne – begynder i Stiftsgrænsden i «Lysevandet», hvor der ved Vandets nordvestre Bred blev hugget x og reist Varde paa en stor flad Sten tæt ved en anden stor Sten og beliggende 16 a 20 Alen i N.V. til N. fra Vandet, og gaar derfra i N.V. til V. ½ V. til et fladt Bjerg paa «Lyseleite», hvor x blev hugget og Varde reist, derfra omtrent i samme Retning til x hugget i Bjerg samt Varde, derfra i N.V. til N. ½ N. til søndre Ende af "Gryteleite", hvor x blev hugget og Varde reist paa en Sten, derfra i samme Retning til Toppen af "Kattekjønhaug", hvor x blev hugget samt Varde reist paa en stor Sten, derfra fremdeles i samme Retning indtil "Kattekjøn", derfra dannes Linien af denne Kjøn indtil sammes nordre Ende, hvor der i Retning N. 1/2 V. fra forrige Mærke blev hugget x samt reist Varde paa et lidet lavt Bjerg i Vandkanten; derfra gaar Linien i N. til en stor Sten paa Reset mellem "Kattekjøn" og "Skidtkjøn", i hvilken Sten blev hugget x og paa samme reist Varde, derfra i N. til V. til søndre Bugt af "Skidtkjøn", hvor x blev hugget og Varde reist paa et lavt Bjerg omtrent 30 Alen i Syd fra Kjønningen, derfra i samme Retning lige i "Skidtkjøn", som derefter danner Linien i Retning N. indtil Kjønningens nordre

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Ende, hvor x blev hugget i en Sten i Vandkanten, derfra gaar Linien i N. til Ø. til x hugget i den søndre Nov af et Bjerglag i "Røinekleve" og paa sydøstre Side af "Røineklevbækken"; derfra følger Linien dette Bjerglag i omtrent samme Retning (N. til Ø.) til x hugget i Bjergvæggen ved Bjerglagets Ende, derfra i N.N.V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Røineklevhaugen", derfra i N. til x hugget i en stor Sten samt Varde, derfra i N. 1/2 Ø. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Kjelgrohaug" og endelig derfra i samme Retning til "Hesthaug", hvor en under lovlig Udskiftningsforretning mellem Egeland og Fosse afholdt 28-29 Marts 1871, thinglæst 23 Marts 1872 i Vedkommendes Overvær opgaaen og beskrevet Skiftelinie i Nedremarken mellem Egeland og Rygh begynder, og hvor ved hin Forretning x blev hugget i en stor Sten; her ender altsaa Sognegrænsen i Fjeldet paa denne Kant mellem Støle og Gjære. - Det bemærkes, at den sidste Del af Linien, nemlig Stykket fra "Røineklevhaug" og til "Hesthaug", er sat efter vedkommende tilstedeværende Lodeieres egen Vedtagelse, og at Linien ifølge samme Vedtagelse ogsaa deler Skoven i heromhandlede Strøg. Tilstede ved Befaringen vare: Elilas Larsen og Johne Eriksen Rygh, Anfind Larsen Egeland, Halvor Halvorsen, Ole Olsen, Søren Sørensen og Thorbjørn Hansen Fosse.

Sognelinie paa nordre Side af Stordalen mellem Støle og Grindem Sogne - begynder i Præstegjældsgrænsen mellem Etne og Skonevig og i et Punkt deri paa vestre Side af "Noreimsskar", hvilket Punkt er beliggende mellem det af Commissionen satte Mærke paa sydlige Kant af "Junaskarhaugen" og det nærmest i Sydvest for samme satte Mærke; ved dette Punkt blev hugget x samt reist Varde i en Bjergkult paa Reset mellem "Noreimsskar" og "Snorheidalen"; derfra gaar Linien i S. til Ø. 1/2 Ø. omtrent 100 Alen til x i Bjerg samt Varde, derfra i omtrent samme Retning til D° og D° i et Bakkehæld i "Snorheidalen" eller "Langedalen", derfra i S. til V. efter det dybeste Dalføre til x hugget i en jordfast Sten samt Varde ved enden af en Ur, derfra i S. til Ø. fremdeles efter dybeste Dalen til D° og D° paa en rund Sten lige ved eller i en Bæk, derfra i S. fremdeles efter "Snorheidalen" til D° og D° paa en Sten paa vestre Skraaning af "Snorheidalen" og endelig derfra i samme Retning til x i en Sten tæt ved Bækken. Her ender det egentlige Fjeld og altsaa ogsaa denne Linie, idet Skovlierne, hvori før existerer anerkjendt Skifte, følgende Bækken mellem Noreim i Grindems Sogn og Koldestadbakken i Støle Sogn, - her begynde. -

Tilstede ved Befaringen vare: Gunder Olsen Noreim, Knud Henriksen Koldestadbakken, Mads Thorsen, Helje Larsen Skjeldal, Tollef Ingebrigtsen Hovland.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Idet Commissionen derefter skulde skride til at fortsætte Sognelinien mellem Støle og Grindem i Strækningen mellem Stordalen og Lilledalen, viste det sig, at det mellem de Interesserede i dette Strøg, der bestaaer af det saakaldte "Solheimsbeite", hærskede Tvistigheder, hvilke foranledigede Vidneførsel og Kjendelse, se foran i Protocollen pag. 89-109. I Henhold til denne Kjendelse vil Strækningen blive at udlægge til de tvistende Parter, nemlig Gaard Tesdal af Støle Sogn og Gaardene Halleland, Økland, Berge øvre og nedre samt Ramsvig, Rame, Aasbø, Eitreim og Sande af Grindem Sogn, i 3 forskjellige Stykker, saaledes, at Gaardene Tesdal, Halleland og Økland tillægges 1 Stykke i Føllesskab, Gaardene Berge øvre og nedre 1 Stykke og de øvrige Gaarde ligeledes 1 Stykke, men uden at altsaa nogen videregaaende Udskiftning af Beitet mellem de enkelte Matr. N^o for Tiden ansees hensigtsmæssig, og uden at der i Strækningen optrækkes nogen egentlig Sognelinie, med Hensyn hvortil bemærkes, at man under Omstændigheder som de forhaandenværende ikke kan ansee det absolut fornødent, at der sættes nogen Linie Sognene imellem. For det Første er nemlig det heromhandlede Fjeldbeite saa ganske uden Forbindelse med Fjeldstrækningerne saavel norden- som søndenfor sig, at det maa blive fuldkommen uden Indflydelse paa Sognelinien videre Fastsættelsen, hvorledes der her er skiftet, dette saameget mere, som en Flerhed af de her interesserede Gaarde ikke skal have Fjeld andetsteds, - og dernæst er den eneste Gaard af Støle Sogn, nemlig Tesdal, der skal have Andel i "Solheimsbeitet", beliggende midt inde iblandt Gaarde af Grindem, saaat en Udskillen af denne ene Gaard vilde blive ikke blot vanskelig, men ogsaa, ialfald for Tiden, efter Commissionens Skjøn uhensigtsmæssig. -

De i "Solheimsbeitet" fastsatte Linier ere følgende:

a. Linie mellem Tesdal, Halleland og Økland paa den ene Side og Onnesten samt Stordalsgaardene paa den anden Side. - Linien begynder i Fjeldet ved Enden af Onnestens Fjeldgjærde tæt ved et Sted kaldet "Korsen", hvor x blev hugget i Bjerg og gaar derfra opefter Braatet omtrent Ø. til S. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "nedre Kjeshaug", derfra i S.O. 1/2 S. til x hugget i den mod Ø. vendende Side af en meget stor Klippeblok paa sydøstre Side af "Dokkeskar", derfra i Ø. 1/2 N. (dog saaledes, at i Tilfælde af Gjærdning Selvgjærderne paa vestre Side af Linien følges) til x hugget i en Klippeblok, der ligger frit paa en mod Nord afstyrtende Fjeldtop paa vestre Side af "Gjibrækken", derfra efter selvgjærdende Bjerglag i Hovedretning omtrent Nord til x hugget i Bjerg samt Varde paa vestre Kant af "Gjibrækkenut", derfra i N.V. til N. til x hugget i en stor Sten samt en ved Siden opmuret spids Sten paa den vestlige Skraaning af "Gjibrækkenut", derfra i N. til Ø. 1/2 Ø. til x hugget i Bjerg samt Varde paa østlige Side af "Sandskar", derfra i N.V. til D^o og D^o i østre Kant af

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

"Grønnut", derfra i N.V. 1/2 V. til Do og Do paa Do, derfra i V. 1/2 S. efter det øverste selvgjærdende Bjerglag til Do og Do paa en Top paa Do Nut, derfra i V. fremdeles efter de øverste selvgjærdende Bjerglag til Do og Do paa Do Nut, derfra i V. til N. fremdeles efter Do til Do og Do paa Do, derfra i V. 1/2 S. til Do og Do paa en Haug østenfor "Sauedalen" (x staar i en mod V. vendende Bjergvæg), derfra i V.N.V. over "Sauedalen" til x hugget i en mod N. vendende Bjergvæg ved Foden af "Smørnuts" østre Kant, derfra i vestlig Retning tildels efter selvgjærdende Bjerglag til x hugget i en mod N. vendende Bjergnov i Do Nut, derfra efter det øverste selvgjærdende Bjerglag, der gaar i en Bøining først i omtrent vestlig Retning og derefter i S.V. til S., til x hugget i en stor flad Sten et Stykke fra Braatet, og endelig derfra efter et noget længere nede liggende Bjerglag i omtrent sydvestlig Retning til x hugget i en Krog (dannet som et Skab??) i Braatet i "Smørnuts" vestre Ende paa østre Side af "Hagaskar", hvor Linien ender. -

Tilstede ved Befaringen vare: Martin Osmundsen, Johannes Odsen, Hadle Nilsen og Lars Larsen Tesdal, John Osmundsen Halleland, John Abrahamsen Økland, Willum Thorsen Onneste, Helje Larsen, Erik Tollefsen, John Jacobsen, Erik Eriksen Rame, Haldor Olsen, Ole Hansen Ramsvig, Ommund Eriksen Aasbø, Ommund Osmundsen Eikreim, Torkel Olsen og Thorbjørn Thorbjørnsen Sande.

b. Linie mellem Tesdal, Halleland og Økland paa den ene Side og Berge, øvre og nedre paa den anden. Linien begynder ved samme x i "Smørnuts" vestre Ende, hvor forrige Linie ender, og gaar derfra efter det øverste selvgjærdende Bjerglag paa østre Side af "Hagaskar" i sydlig Hovedretning til x hugget i en mod V. vendende Bjergvæg paa søndre Side af "Øikedalen", derfra i omtrent samme Hovedretning efter selvgjærdende Bjerglag til x hugget i en mod Vest vendende Bjergvæg ved en liden Ur og henimod Bjerglagets Ende, derfra fremdeles i samme Hovedretning efter tildels selvgjærdende Bjerglag til x hugget i en Bjergvæg op fra "Solhaalo", derfra i S.V. til V. 1/2 V. tvers over "Hagaskar" til x hugget i en mod S. vendende udoverhængende Bjergvæg ved "Solhaalo", derfra i S.V. 1/2 V. først følgende Bjergvæggen og senere gennem en Ur til x hugget i et Skraabjerg nordvestlig op fra "Ilagsledet" og endelig derfra i omtrent V.S.V. efter Bjergbraat og Stenurer til øverste Ende af et ældre Skiftegjærde i Nedremarken mellem Halleland og Berge, hvor Linien ender.

Tilstede ved Befaringen vare: Martin Osmundsen, Johannes Odsen, Hadle Nilsen og Lars Larsen Tesdal, John Osmundsen Halleland, John Abrahamsen Økland, Lars Pedersen Berge.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

c. Linie mellem Berge øvre og nedre paa den ene og Ramsvig med fl. Gaarde i Stordalen paa den anden Side.

Linien begynder, hvor Linien a ender og Linien b begynder, og gaar derfra i V. 1/2 N. over "Hagaskar" til x hugget i Bjerg samt Varde i østre Kant af "Hollestadnuten", derfra i omtrent V.N.V. til x hugget i Bjerg paa nordre Skrænt af Do Nut og endelig derfra nedefter Braatet i V. 1/2 N. til øverste Ende af Skiftesgjærdet i Nedremarken mellem Berge og Ramsvig, hvor Linien ender. -

Tilstede ved Befaringen vare: Helje Larsen, Erik Tollefsen, John Jacobsen, Erik Eriksen Rame, Haldor Olsen, Ole Hansen Ramsvig, Ommund Eriksen Aasbø, Ommund Osmundsen Eikreim Torkel Olsen, Thorbjørn Thorbjørnsen Sande og Lars Pedersen Berge.

Sognelinien paa søndre Side af Lilledalen mellem Støle og Grindem Sogne - begynder i Fjeldet ved den øverste Ende af en anerkjendt Skiftelinie i den nedre Havnegang mellem Gaard Kaldem af Støle Sogn og Gaard Lilledalen af Grindem Sogn, paa et Sted kaldet "Strypehunden" (en stor Sten, hvorpaa fandtes oplagt nogle Stene), og hvori nu blev hugget x; derfra gaar Linien i S. til Ø. til x i Bjerg samt Varde tæt ved Grindems Stølsvei paa vestre Side af "Strypekjøn", derfra omtrent i samme Retning til x hugget i en stor Sten samt Varde i østre Skraaning af "Basurehaugen" (Mærket ligger omtrent 36 Alen i S.O. fra en meget stor Sten), derfra i omtrent samme Retning til x hugget i Bjerg ved Siden af en af Naturen opreis Sten paa en Haug søndenfor "Basurevandet", derfra i omtrent samme Retning til x hugget i fladt Bjerg paa "Kirkedalshaugen" (i Tilfælde af Gjerdning skal Linien mellem de 2 sidste Mærker følge et Braatelag og et Kjøn paa vestre Side af Linien). Fra sidstbeskrevne Mærke gaar Linien i S.O. til x hugget i en stor Klippeblok kaldet "Viestenen", beliggende paa søndre Side af "Viedalen", derfra i O.S.O. til x hugget i fladt Bjerg paa en Haug, derfra i samme Retning til x hugget i den søndre af "Kløvstenene".

Tilstede ved Befaringen af denne Del af Linien vare: Christen Christensen Lilledalen, Osmund Kristensen, Knud Tollefsen, Lars Ommundsen, Osmund Gotskalksen, Torkel Evensen Kaldem, Thorbjørn Thorbjørnsen, Christofer Hansen, Lambrikt Christensen, Lars Eriksen, Thorbjørn Pedersen Grindem samt Forpagter Grigger Nilsen fra Etne Præstegaard.

Fra Mærket i "Kløvstenene" gaar Linien i samme Retning (O.S.O.) til x hugget i Bjerg samt Varde paa Toppen af "Kvannanut", derfra i omtrent Ø. til S. til x hugget i Bjerg samt Varde paa søndre Kant af "Jorabotten", derfra i N.O. til Do og Do paa Fjeldet mellem "Jorabotten" og "Krogevasbotten" og

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

endelig derfra i omtrent Ø. til ældre x i Bjerg ved det vestenfor "Svardalsvandet" liggende Kjøen i Stiftsgrændsen, hvor Linien ender.

Tilstede ved befaringen af denne Del af Linien vare: Lambrigt Christensen, Lars Eriksen, Thorbjørn Pedersen, Thorbjørn Thorsen Grindem, forpagter Grigger Nilsen samt Johannes Halvorsen fra Etne Præstegaard.

I indeværende Sommer har Commissjonen endelig opgaaet og bestemt:

Linie mellem Gaard Øien, Matr. N° 32 paa østre Side og Gaard Skjold (med Halleland) Mtr. N° 31 paa vestre Side, begge af Grindem Sogn, Etne.

Linien begynder i Præstegjældsgrændsen mellem Etne og Skonevig ved "Øiskar", hvor x blev hugget i det mod Vest vendende Braatelag paa østre Side af Skaret og tillige en Varde reist tæt ved Korset; derfra følger Linien det selvgjærdende Braatelag i Hovedretning omtrent S. til Ø. til x hugget i Bjergvæggen der, hvor Selvgjærdet ender, derfra lidt sydligere efter en Fjeldskraaning til x hugget i Bjergbraat tæt ved en Ur og omtrent 20 Alen fra Braatelagets Ende, derfra i S.V. 1/2 V. efter Uren og en gennem denne rindende liden Bæk til x hugget i en stor Sten ved "Øiskarsbækken", derfra følger Linien denne Bæk indtil der, hvor Drifteveien gaar over Bækken, og hvor x blev hugget i en stor Sten ved Bækken, derfra gaar Linien i S.S.V. til x hugget i et fladt Bjerg i Drifteveien, derfra i S. til Ø. lidt Ø. til x hugget i en stor Sten, og endelig derfra i S.O. til S. 1/2 S. til x hugget i en D^o ved et gammelt Skiftegjærde paa "Rauebjerg", hvor Linien støder i en ældre anerkjendt Skiftelinie mellem Gaardene.

Tilstede ved Befaringen vare: Thorbjørn Tollefsen Øien, Omund Halvorsen Skjold, Thor Gotskalksen Halleland, Vier Eriksen og Ole Eriksen Tvedten.

Formanden bemærkede, at Extractudskrifter af Commissionens Protocol, forsaavidt angaar de indtil og med 1878 bestemte forskjellige Præstegjælds- og Sognelinier, have paa vanlig Maade været udlagte til Eftersyn hos vedkommende Lensmænd. Til Commissionen er derefter i forrige og indeværende Aar indløbet følgende Klager, foruden Klagen fra Opsidderne paa Gaard Vasvig, fremlagt i Retsmødet den 23 Juli d.A. - nemlig:

1. Klage fra Opsidderne paa Klungtvedt i Suldal af 1 Octbr. 1878,
2. Do fra Do paa Lillehammer i Do af 13 Marts d.A.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

3. Do fra Opsidderen paa Øien i Etne af 18 Febr. d.A. Denne sidste Klage er den 29 f.M. efter Klagerens Anmodning tilbageleveret ham, for at forsynes med endel supplerende Bemærkninger, og forbeholdt Commissionen sig i Anledning af disse Klager senere at foranstalte det Fornødne.

Hermed indstilles Commissionens Virksomhed for i Sommer.

D. Dietrichson. O Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo.

Aar 1880 den 5te Juli var Commissionen samlet paa Gard Grønstad i Etne Thinglag. Istedetfor Com.s Medlem C. Lund, der havde meldt gyldigt Forfald, fungerede Suppleanten S. Øvrevig, der erklærede forhen at have aflagt behørig Ed, ligesom ikke, ham bekjendt, at staae i Slægtskabs eller deslige Forhold til nogen Interesseret i Sameiet. Formanden bemærkede, at Com. iaar traadte sammen den 21de Juni, og at man i den forløbne Tid har været beskjæftiget med at fastsætte Skiftelinier mellem Gaardene i Stordalen i Etne, - og ere følgende Linier opgaaede og bestemte som følger:

Linie mellem Gaardene Skjold med Halleland, Matr. N° 31, og Tveiten, Matr. N° 30, paa østre Side samt Gaardene Bjerk, Matr. N° 28, Lunde, Matr. N° 27, Ljosnæs, Matr. N° 26, og Løveierde, Matr. N° 25, paa vestre Side.

Linien begynder i Præstegjældsgrænsen mellem Etne og Skonevig ved "Krogevandet", hvor x blev hugget i en flad, jordfast Sten ved søndre Bugt av Vandet; derfra gaar Linien i S. til V. opefter et Dalføre til x hugget i et mod Nord skraanende lavt Bjerg lige ved en Bæk og paa Vestsiden af denne, derfra i S.S.V. til x hugget i en stor Sten paa Reset af østre "Knulteskar", derfra i samme Retning omtrent 76 Alen til x hugget i Hjørnet af en stor Sten paa nordre Side af Uren i "Knulteskar"; derfra følger Linien Uren nedover saaledes, at denne danner Gjærde i Retning omtrent S. til V. til x hugget i en meget stor, jordfast Sten, hvis Flade, hvor x er hugget, vender mod Sydvest, og beliggende i nederste Kant af Uren, derfra i omtrent samme Retning til x hugget i en stor, flad Sten i "store Skredalen" og paa nordre Side af en Bæk, kaldet "Svineaaen", derfra i S. til V. 1/2 V. til x hugget i en stor, flad Sten i Bakken paa østre Skraaning af "Løhaugen", derfra i S.V. til D^o i D^o paa D^o Haug, derfra i S.S.V. til x hugget i en stor Sten i øverste Ende af Uren ovenfor "Vierdalsbotten", derfra i S. til V. nedefter Bakken til x hugget i en stor Sten i Vandkanten i nordøstre Bugt af øverste Vierdalsvand. Derfra følger Linien dette Vand indtil dets Udløb ved Bækken til "nedre Vierdalsvand", fremdeles denne Bæk, indtil den falder i sidstnævnte Vand, derefter dette Vand indtil dets Udløb og endelig Elven fra "nedre Vierdalsvand" indtil den naar Grænsen mod Gaarden

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tveitens Hjemmeudmark, og blev til Betegnelse af denne Grændse nu hugget x i en Bjergnakke ved Elven paa dennes vestlige Bred (Korset er hugget i en mod Øst vendende Bjergflade). Her ender altsaa Skiftelinien i Fjeldet mellem de anførte Gaarde.

Da Gaard Tvedtens Hjemmeudmark strækker sig længere vestover end til det nu beskrevne Mærke, og da forhen ingen egentlig Skiftelinie eksisterer mellem denne Hjemmeudmark og selve Fjeldet, - blev en saadan Linie nu opgaaen og bestemt som følger: Fra Mærket ved Elven gaar Linien i S.V. til V. 1/2 V. til x hugget i Bjerg vest op fra "Gaupeklakkene", derfra i S.V. til x hugget i et fladt Bjerg i Kanten af "Arribben", derfra i V. til N. til x hugget i Bjerg paa "Musastegene", hvor Endepunktet er for Gaard Tvedtens Hjemmeudmark, idet den her støder til Gaard Vinjes Hjemmeudmark. -

Med Hensyn til Gaard Vinje har Com. efter indhentede Oplysninger bestemt ikke at tildele denne Gaard nogen Eiendom i Fjeldet paa nordre Side af Stordalen. Gaarden har nemlig sin Fjeldstrækning paa den søndre Side af Dalen; det fremgaar derhos at et Par Com. foreviste ældre Forretninger vedkommende Nordfjeldet, at Vinje heller ikke forhen har været betragtet som eiendomsberettiget her, og at Opsidderne paa Gaarden i Virkeligheden heller ikke selv have anseet sig som havende nogen Ret i dette Fjeld, synes ogsaa at fremgaa deraf, at de ikke, da Com. i 1876 opgik Præstegjældsgrænsen paa heromhandlede Kant mellem Etne og Skonevig, uagtet varslede, fandt sig beføiede til at fremmøde, hvorfor Com. ogsaa ved Fastsættelsen af denne Grændse satte Gaard Vinje eller dennes Skyld ud af Betragtning. - Da Vinje efter dette ingen Ret vil erholde i Fjeldet her, er det, for at forebygge fremtidige Forviklinger fornødent at fastsætte en Linie mellem Gaardens Hjemmeudmark og det egentlige Fjeld, idet nemlig nogen saadan Linie heller ikke her tidligere har eksisteret paa anden Maade, end at man har sagt, at Linien gaar efter "Brynstene", det vil sige de øverste Fjeldbryn, der mod Horisonten kunne sees fra Gaardens Thun. Overensstemmende hermed blev derfor nu en Linie opgaaen og bestemt saaledes: Fra Mærket paa "Musastegene" gaar Linien i N. til V. til x hugget i Bjerg paa inderste Kant af "Vinjehovde", derfra i N.V. til V. 1/2 V. til x hugget i Bjerg paa "Vinjehovde", derfra i V. til D° i D° paa D°, derfra i V. 1/2 N. til D° i D° paa D°, derfra i N.V. til V. til D° i D° paa D°, derfra i V. til D° i D° paa D° og endelig derfra omtrent i samme Retning til et ældre Skiftekor mellem Vinjes og Bjerks Hjemmeudmarker. -

[NB at se efter om det staar i Ud....]

Det bemærkes, at Gaard Tvedten fremdeles skal beholde sin gamle Rægstervei langs Elven fra "nedre Vierdalsvand", saavel som ogsaa den Skov, der nu bliver liggende ovenfor den satte Linie mod

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Hjemmeudmarken, hvilken Skov dog maa være udhuggen inden 20 Aar fra Udskiftningens Ikrafttræden, da det Gjenstaaende ellers tilfalder Grunden. Fremdeles beholder Gaard Tvedten sin gamle Ret til at have Stem i "nedre Vierdalsvandet" saavel som til at tage Materialier af Sten og Torv m.v. hvorsomhelst i Nærheden. -

Nogen videregaaende Udskiftning, nemlig mellem de enkelte Matr. N^o, af de nu udskiftede Fjeldstrækninger fandt Com. det for sit Øiemed ikke hensigtsmæssigt at foretage. -

Tilstede ved Befaringen af Bestemmelsen af den heromhandlede Linie vare: Thor Gotskalksen Halleland, Amund Halvorsen Skjold, Vier Eriksen og Ole Eriksen Tvedten, Tørris Eriksen Bjerk, Knud Tjerandsen Lunde, Abraham Abrahamsen og Abraham Thorbjørnsen Ljusnæs samt Samuel Kristofersen Løvereide. Fra Vinje vare derhos Opsidderne Lars Larsen og Johannes Osmunden tilstede ved den foreløbige Befaring (men ikke ved den endelige Fastslaaen af Linierne), og bleve de gjordte bekendte med, hvad der for Vinjes Vedkommende er blevet bestemt. -

Linie mellem Næs øvre, Matr. N° 24, paa østre Side og Gaardene Haaland indre, Matr. N° 23, Haaland yttre, Matr. N° 22, samt Hustoft, Matr. N° 21, paa vestre Side. Linien begynder i Præstegjældsgrænsen mellem Etne og Skonevig ved et Punkt i samme kaldet "Korsen" (i Fjeldet paa nordre Side af Dalføret mellem Løvereide og Sævereide), og gaar derfra i omtrent S.S.V. til x hugget i Bjerg paa "Hovdenibben", derfra i S.V. lidt S. til D^o i D^o paa "Haalandshovde", derfra i V. til S. efter et Bjerglag og over et Skar, kaldet "Muldskar", hvor findes opført et Ilag eller Gjærde, til x hugget i en Bjergnibbe paa nordre Side af "Muldskar", derfra i S.V. til V. til x hugget i Bjerg paa "Haalandshovde" og op fra et ældre "Ilag", derfra efter dette "Ilag" til x hugget i Bjerg ved dets søndre eller sydvestre Ende, derfra i S.O. til S. til x hugget i Bjerg paa en liden Haug, derfra i S.O. til Øst til x hugget i Bjerg paa "indre Kjerringene", derfra omtrent S.O. til S. til x hugget i Bjerghaug i Nærheden af "Pikhovde" og endelig derfra i omtrent samme Retning, tildels følgende et ældre "Ilag" til x hugget i en stor, jordfast Sten ved «Ilagets» Ende, i indre Kant af "Pikhovde", hvor det egentlige Fjeld ender og Gaardens hjemmeudmarker begynde. -

Tilstede ved Befaringen vare: Rasmus Osmundsen Øvernæs, Knud Olsen og Halvor Amundsen D^o, Samuel Kristofersen Løvereide (om hvis Gaard det forøvrigt befandtes in confesso, at den ei tilkommer nogen Ret i det egentlige Fjeld paa denne Kant), Rasmus Sjursen, Svend Osmundsen, Kristen Hansen og Thor Gundersen Haaland.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Linie mellem Haaland indre, Matr. N° 23, Haaland Yttre, Matr. N° 22, og Hustoft, Matr. N° 21, paa østre Side samt Gaard Nernæs med Bakke, Matr. N° 20, paa vestre Side. - Linien begynder i Grændsen mellem Nernæs's Hjemmeudmark og det egentlige Fjeld i det saakaldte "Nernæsskar", hvor der paa sammes østlige Side og ved Enden af et Stengjærde blev hugget x i Bjerg samt reist Varde, og gaar derfra i N.V. lidt N. til x hugget i en mod Syd vendende Bjergflade i "inderste Varleitebakkene", derfra i N.V. til x hugget i en flad, jordfast Sten samt Varde paa østre Skraaning af "Varleitebakkene", derfra i V. til N. til x hugget i en stor, rundagtig Sten paa "Varleite", derfra i N.V. til V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "øvre Varleitehaugen", derfra i N.V. til D^o i D^o samt D^o paa "Djupedalsnibbo", derfra i N.V. til N. til D^o i D^o samt D^o paa "Heggelinut", og endelig derfra i N.V. lidt N. til det i Præstegjældsgrændsen mod Skonevig satte Mærke paa østre Side af "Kuskar", nemlig x i Bjerg samt Varde, hvor Linien altsaa ender. - I Tilfælde af Gjærdning følges Bjergbraatet paa vestre Side af Linien fra "Djupedalsnibbo" til Enden. Nogen videregaaende Udskiftning mellem de enkelte Matr. N^o af den Gaardene Haaland indre og yttre samt Hustoft ved denne og forrige Linie tillagte Fjeldstrækning fandt Com. sig ikke foranlediget til at foretage.

Tilstede ved Befaringen vare: Torkel Thorbjørnsen, Gunder Zakariassen, Tjerrand Knudsen, Knud Tjerandsen (for Enken Madella Knudsdtr.), og Gunder Andersen Nernæs, John Johnsen Hustoft, Kristen Hansen, Thor Gundersen, Svend Osmundsen og Rasmus Sjursen Haaland.

Linie mellem Nernæs med Bakke, Matr. N° 20, paa østre Side og Noreim, Matr. N° 19, paa vestre Side.

Linien begynder i Præstegjældsgrændsen mod Skonevig paa «Haafjeld», nemlig ved det i denne Grændse satte Mærke: x i en mod S. vendende Bjergvæg samt Varde i Retning S.S.O. fra Landmaalervarden, og gaar derfra efter det øverste selvgjærdende Bjerglag i Retning omtrent Syd til x hugget i Hjørnet af Bjergvæggen, derfra i omtrent S.V. ca. 20 Alen til x hugget i en mod Sydvest vendende Bjergflade i et noget lavere liggende selvgjærdende Bjerglag, derfra efter dette Bjerglag i omtrent sydlig Retning til x hugget i Hjørnet ved Bjerglagets Bøining, derfra fremdeles følgende Bjerglaget, hvor dette gjærder, i S.S.O. til x hugget i en mod Nord vendende Bjergnov i Selvgjærdet paa østre Side af «Haafjeldsbakkene», derfra fremdeles efter selvgjærdende Bjerglag i Retning omtrent Syd til x hugget i en Bjergnov der, hvor det sammenhængende Bjerglag ender; derfra bøier Linien omtrent Ø. og gaar videre efter selvgjærdende Bjerglag i Retning omtrent Syd til 2 x hugget i en mod Vest vendende Bjergnov (x er anbragt i en Væg, hvorover hænger ud et spidst Fjeldstykke

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

som Tag); derfra gaar Linien fremdeles efter Bjerlglaget i Retning omtrent S.O. til x hugget i en mod Sydost vendende Bjergside, hvor Bjerlglaget ender, derfra omtrent samme Retning over et brat Dalføre til x hugget i Bjergvæggen paa den anden Side af Dalføret, derfra i omtrent Syd efter tildels selvgjærdende Bjerglag til x hugget i et mod S.V. vendende Hjørne af Bjerlglaget, derfra nedefter Uren og Dalen i Retning S. til Ø, til x hugget i Bjerg samt Varde i øvre Ende af «Øikjegarsklemmo» og lige ved en Driftevei; derfra gaar Linien nedefter et selvgjærdende Bjerglag og følgende dettes forskjellige Bøininger i sydlig Hovedretning og forbi vestre Ende af et trangt Pas, kaldet «Øikjegarsklemmo» til x hugget i Bjergvæg, derfra i Retning omtrent Ø. til S. ½ S. til x hugget i en mod N.V. vendende Bjergvæg i «Tohaugen»; derfra følger Linien Braatet og de øverste selvgjærdende Bjerglag, der danner Grændsen mellem Fjeld og Lie, først i sydlig og derefter i østlig Retning og saaledes, at Linien stryger et Bjergbraat, kaldet «Tvedtehilderen», indtil x hug i Bjerg (en «Skuffe») i den sydøstre Fod af «Bransdalen», derfra i Ø. lidt S. til x hugget i en stor Sten paa Kanten af «litle Handflaateklampen», derfra i omtrent østlig Retning til x hugget i Bjerg i en «Skuffe» i «Heggebergskleiven» derfra rundt Braatet under «Saato» og «Heggebergsklakken» i østlig Hovedretning til x hugget i Bjerg paa østre Kant af «Saato», derfra i samme Retning til x hugget i Bjerg paa en flad Afsats i «Larseskaarfeito» og endelig derfra efter selvgjærdende Bjerglag og indtil det Punkt i Bækken i «Bakkejuvet», hvor Grændselinien mellem Nernæs's og Noreims Hjemmeudmarker nedenfra opefter ender, og hvor nu ogsaa Fjeldskiftelinien ender. –

Tilstede ved Befaringen vare: Tjerrand Knudsen, Knud Tjerrandsen, Torkel Thorbjørnsen, Gunder Zakariassen og Gunder Andersen Nernæs samt Gunder Olsen Noreim.

Da anstundende Thinge m.v. nødvendiggjør Formandens Hjemreise, blev Commissionens Arbeide indstillet i 14 Dage.

Hermed sluttet. – Ved Forhandlingerne eller Protocollationen havdes Intet at erindre. –

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sjo. N. Sundnæs. S. Øvrevig.

Aar 1880 den 22de Juli var Commissionen samlet paa Stølsbeitet «Feto» i Etne Thinglag til fastsat Behandling af den fra forrige Aar udsatte Tvist mellem Gaardene Vinje og Frette i bemeldte Thinglag angaaende Eiendomsret i Fjeldet paa østre Side af Hellaug m.v. Istedefor!! Commissionens Medlem N. Sjo, der paa Grund af Slægtskabsforhold til 2 af Lodeierne paa Frette er inhabil til at deltage i nærværende Tvistspørgsmaals Afgjørelse, var 2^{den} Suppelant Gaardeiere Mikal Langballe tilkaldt og

tilstede. Langballe erklærede forhen at have aflagt behørig Ed saavelsom ikke at være i Slægtsskabs eller deslige Forholde til Nogen interesseret i de heromhandlede Spørgsmaale.

Commissionen bemærkede, at den igaar paany har befaret den omtvistede Strækning i Overvær af Lodeiere fra begge de tvistende Gaarde samt en Del Vidner, nemlig: Lars Olsen Bjerk, Gunder Johannesen Søvde, Johannes Johannesen Hovland, Ole Larsen Flaate, Haagen Tørrisen Frette, Halvor Thorsen Lunde, Tollef Gregersen Grindem, Ole Thorsen Økland eller Taraldsøen, Lars Rasmusen Millie, Thor Sjursen Berge og Vier Nielsen Teigland.

Der fremlagdes tvende Stykker Vidnestævninger, forkydte!! for Vidner i Etne og Skonevig. Disse Stævninger intages saalydende #.

Af Lodeiere vare i dag tilstede: Hans Taraldsen, Haagen Hansen,. Tørkel Johannesen, Niels Rasmusen og Thor Aslaksen Frette samt Johannes Osmundsen, Lars Larsen og Osmund Halvorsen Vinje. Parterne havde fremdeles intet Dokument eller Deslige at fremvise til Legitimation for deres Paastand.

Vidnerne forberedtes til Edsaflæggelse, foreholdtes den borgerlige Straf for Mened og forelæstes Lovbogens Forklaring paa Vidners Ed.

Derefter fremstod som 11te Vidne Gunder Johannesen Søvde, Gaardmand, 37 Aar gammel, de tvistende Parter uforbunden, der forklarede, at han for omtrent 20 Aar siden i 1 Aar tjente paa Vinje og at han da var med at slaa en «Slaate», som Vinje havde «under Skuggen». Vidnet erfarede ogsaa, at Vinje den Gang beitede i den omtvistede Strækning, men Vidnet kan Intet forklare, om hvorvidt ogsaa Frette gjorde dette, og heller Intet om, hvorvidt V. i saa Fald havde nogen Ordre til at jage Frette bort. V. tillægger, at han for sit Vedkommende ikke har vidst Andet end at det omtvistede Strøg skulde tilhøre Vinje og forespurgt, hvorpaa han støtter denne sin Viden, forklarer han, at han vistnok ikke er født i Etne, men i Søvde; men at han foruden det omhandlede Aar, da han var i Tjeneste paa Vinje, ogsaa tit og ofte har været der i Bygden paa kortere eller længere Besøg. Edfst.

Opsidderen Tørkel Sakariasen Vinje var nu ogsaa fremmødt.

Som 12te Vidne Johannes Johannesen Hovland, Husmand, 47 Aar gammel, Parterne uforbunden, der forklarer, at hans Fader før ham og Vidnet selv senere leiede af Vinje Fjeldbeitet «Maraskaaro» og «Dalefjeldet», der ligger indenfor og ovenfor det omtvistede Strøg, og at V. fra denne Tid har

Erfaring om, at Vinje beitede i Strøget (det omtvistede), saavelsom at Vinje derfra bortjagede eller søgte at bortjage dels med dels uden Hund Smaler fra Frette, naar saadanne, hvilket hente, fandtes der. V. havde ogsaa selv Anmodning fra Vinje om paa samme Maade at jage bort og gjorde ogsaa dette. V. tillægger, at det Tidsrum, da V. som anført leiede Beite, ligger omtrent 15 Aar tilbage, idet V. da ophørte hermed, men V. har ogsaa fra tidligere Tid en lignende Erfaring som omprovet, idet han, medens Faderen leiede Beitet, ofte var med denne her. Fremdeles tillægger V. at hans Erfaring angaaende den omforklarede Beitning i det omtvistede Strøg i det Hele dreier sig om et Tidsrum af circa 15 Aar. Edfst.

13de Vidne Ole Larsen Flaate, Ungkarl og Husmandssøn, 26 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han i 2 Aar har tjent paa Vinje og at forlod denne Tjeneste for omtrent 10 Aar siden. I denne Tid erfarede Vidnet vistnok, at Frettes Smaler beitede i det omtvistede Strøg, men tillige at Vinje i saa Fald stedse, naar Beitningen opdagedes, jagede Smalerne bort. V. havde selv ogsaa Ordre til at gjøre dette og gjorde det ogsaa, idet han dels med og dels uden Hund drev Smalerne udover indtil forbi «Skuggen». V. hørte ikke nogen Indsigelse eller Knur fra Frettes Side i Anledning heraf uden for saavidt han engang, da han sammen med Opsidderen Osmund Halvorsen Vinje havde ved Hjælp af Hund drevet Smalerne udover, traf en nu til Amerika reist Husmandssøn paa Frette, der gav onde Ord, fordi V. og Osmund havde jaget for skarpt. Edfst.

14de Vidne Haagen Tørrisen Frette, Husmandssøn, 26 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han for 14 Aar siden i en Sommer jetede Smaler fra Frette i det omtvistede Strøg sammen med et Par andre Gutter, af hvilke den ene er død og den anden er i Amerika. V. havde med Hensyn til Jetningen den Ordre, at han skulde jete som de Andre (Kammeraterne), der nemlig for i flere Aar havde været Jeterne paa Gaarden, og Beitningen foregik fra nogle før til et Par Uger efter St. Hans, og paa den Maade, at man drev Smalerne indover saalangt som til indre Kant af «Rapen». V. forklarer imidlertid tillige, at de tit og ofte og sandsynligvis saa ofte som Beitningen opdagedes, bleve jagede bort fra Strøget af Folk fra Vinje, og at de (Jeterne) ikke trøstede sig til at modsætte sig denne Bortjagen, men rømte. Jagningen foregik forbi Løining og «Skuggen». Edfst.

15de Vidne Halvor Thorsen Lunde, Husmand, 71 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han er født paa Frette, hvor hans Fader var Husmand, men at han i de sidste 45 Aar har boet paa Lunde. Før Confirmationsalderen, altsaa før V. var omkring 15 Aar, blev V. tit og ofte benyttet til at jete Gaardens Smaler, og beitede man med disse i det omtvistede Strøg fra nogle før til nogle Uger

efter St. Hans og paa den Maade, at man drev Smalerne op «Svinebjergsjuvet», der ligger udenfor «Bjørnebjergget» og «Hunstryne» og jetede dem indover endog saalangt som til «nedre Feto». V. forklarer videre, at der stedse var 2 Personer med ved Jetningen og at man søgte at hindre Smalerne i at komme nedenfor «Buveiene» og ned i Lierne i «Hellaug», idet man skjønnte, at dette var galt; hellerikke havde man rolig Samvittighed, naar man kom saalangt ind som til «Feto»; men forøvrigt forklarer V. at man ansaa sig berettiget til at beite i Strøget for Resten, ligesom V. heller aldrig erfarede nogen Indsigelse eller Knur fra Vinjes Side med Hensyn til Beitningen. V. saae ikke Smaler fra Vinje paa den Tid af Sommeren, da Vidnet jetede der, men vel Storfæ fra «Hellaugstølen». V. tillægger, at en af Opsidderne paa Frette, nemlig Rasmus Rasmusen med Hensyn til Beitningen gav den Besked, at man ikke maatte komme ned i Lierne ved Hellaug, men at man forøvrigt kunde beite indover «Rapen» og opunder Fjeldet. V. paa Anledning tillægger, at man ogsaa var i «Juvradalen» med Smaler baade paa Ind- og Udvei. Edfst.

16de Vidne Tollef Gregersen Grindem, Gaardeier, 39 Aar gammel, Parterne udforbunden, - forklarer, at han i 2 Aar har tjent paa Frette, hvilken Tjeneste han forlod for 22 Aar siden. I disse 2 Aar jetede V. med Gaardens Smaler i det omtvistede Strøg, og forklarer han sig med Hensyn saavel til Tiden, hvori som Maaden hvorpaa Beitningen foregik, væsentligt overensstemmende med forrige Vidne. Hellerikke Vidnet hørte nogensinde Indsigelse eller Knur fra Vinjes Side i Anledning af Beitningen, og traf heller aldrig, saavidt han erindrer, Folk fra Vinje her, medens man beitede. Paa Anledning tillægger V., at 12te V. laa i «Maraskaar- og Dalfjelds-Beitet» eet af de Aar, V. omforklarer, og at man var bange for ham naar man kom saa langt ind som paa «Feto», men at 12te V. forøvrigt aldrig talte til ham angaaende Beitningen. Edfst.

17de Vidne Ole Thorsen Økland eller Taraldsøen, Vilkaarsmand, 64 Aar gammel, Parterne udforbunden, - forklarer, at han i 2 Aar har tjent som Jetergut hos gamle Rasmus Frette, hvilken Tjeneste han forlod for 49 a 50 Aar siden. V. jetede under denne sin Tjenestetid Gaardens Smaler og forklarer, at han med disse fra nogle Uger før til nogle Uger efter St. Hans ogsaa beitede i det her omtvistede Strøg, samt afgiver med Hensyn til Maaden, hvorpaa denne Beitning øvedes, en Forklaring, der i alt Væsentligt er overensstemmende med 15de og 16de Vidners. V. tillægger, at hans Husbonde gav ham den Ordre, at han ikke maatte lade Smalerne komme ned i «Hellaugsljerne» eller ind paa «Feto», samt videre, at V. med sine Smaler 1 Gang, medens han beitede i Strøget, blev «hundjaget» fra Strækningen af Folk fra Vinje, at ved denne Leilighed 1 Sau blev dræbt, at Rasmus Frette i den Anledning sagsøgte Osmund Vinje, hvis San havde ved Jagningen havde foranlediget

Uheldet, men at Procesen blev standset ved et Forlig, efter hvilket Frette fremdeles skulde have ret til at beite som før. Om dette Forlig blev nedskrevet eller indført i nogen Protokol, kan V. Intet forklare; men han oplyser, at Sagen havde været behandlet i Forligelsescommissionen og var paastævnet til et Maanedsting paa Onereim, hvor ogsaa V. mødte for at afgive Forklaring; men at der Intet blev heraf da Forlig som anført blev indgaaet. Saavidt V. erindrer, var det det første Aar af hans Tjenestetid, at det nu Omforklarede passerede, men herpaa er V. dog ikke sikker. Edfst.

18de Vidne Lars Rasmusen Millie, Husmand, 58 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han for omtrent 46 Aar siden i 2 Aar jetede Smaler for Frette i det omtvistede Strøg, og oplyser med Hensyn til Maaden, hvorpaa Beitningen foregik, det samme som de 3 foregaaende Vidner. V. havde med Hensyn til Beitningen ingen anden Ordre, end at man ikke maatte komme ned i «Hellauglierne», og erfarede heller ingen Indsigelse fra Vinjes Side, undtagen naar saadant af og til kunde hende. Edfst.

19de Vidne Thor Sjursen Berge, Forpagter, 44 Aar gammel, - forklarer, at han for 27 Aar siden i 1 Aar tjente paa Frette, at han i dette Aar jetede Gaardens Smaler ogsaa i det heromtvisede Strøg, og at Beitningen foregik saaledes som af de nærmest foregaaende Vidner oplyste. V. havde ingen speciel Ordre med Hensyn til Beitningen, men hørte ingen Indsigelse fra Vinjes Side undtagen naar man kom ned i «Hellauglierne», hvilket nemlig af og til og navnlig i Uveir kunde hende. Edfst.

20de Vidne Vier Nielsen Teigland, Husmand, 37 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han for omtrent 20 Aar siden i 2 Aar tjente paa Frette, og at han i det første af disse Aar jetede Smalerrne i det omtvistede Strøg. V. oplyser med Hensyn til Beitningen det samme som de nærmest foregaaende Vidner; dog tror V. ikke at han for sit Vedkommende beitede længere ind end i «Rapen». Nogen speciel Ordre angaaende Beitningen kan V. ikke erindre, at han fik; men V. erfarede heller ingen Indsigelse fra Vinjes Side eller hørte nogen Knur derfra, uden for saavidt som han 1 Gang traf en Jetergut fra Vinje ved «Bjørnebjerg» og kom i nogen Disput med denne, idet de begge mente at være for nærgaaende. Edfst.

Opsidderne paa Vinje fremstillede endvidere som godvillig mødende Vidne Thor Gundersen Haaland, der fremstod som 21de Vidne, forklarede at være Gaardeier, 39 Aar gammel, Parterne uforbunden samt bekjendt med Edens Hellighed og Betydning. V. oplyser, at han for 12 Aar siden 1 Aar leiede Sommerbeite af Vinje paa «Dalefjeldet» og i «Maraskaara» og samme Aar Høstbeiter for

sine Smaler i det heromtvestede Strøg. V. vidste nemlig ikke andet end at ogsaa dette Beite tilhørte Vinje, da nemlig saa blev sagt af Vinje, og V. saae Kræaturer Vinje tilhørende. Edfst.

Opsidderne fra Vinje frafaldt Lars O. Bjerks Afhør, men ønskede derimod det stævnte Vidne Lensmand Haalands Forklaring, og oplyste de, at Lensmanden igaar ved Forretning var hindret fra at fremmøde, men at han formentlig vil komme herop idag eller imorgen. Vidneførselen blev saaledes udsat. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. M. Langballe. S. Øvrevig.

Aar 1880 den 24de Juli fortsattes Vidneførselen i Anledning af Tvistighederne med Hensyn til Hellaugsbeitet paa Stølen «Feto».

Hvor da fremstod som

22de Vidne Lensmand Helge Helgesen Haaland, 50 Aar gammel, Parterne uforbunden, der forklarede sig at være bekjendt med Edens Hellighed og Betydning samt i Sagens Anledning oplyser, at han i 1862 var opnævnt til sammen med 3 andre Gaardeiere, der samtlige nu ere afgaaede ved Døden, at udføre en Udskiftningsforretning mellem Opsidderne paa Gaarden Frette. Under denne Forretning var der ogsaa Tale om at skifte Fjeldslaatterne m.v., og medens man i denne Anledning sammen med, forsaavidt V. erindrer, alle Opsiddere paa Frette sad nede ved «Hellaugvandet» paaviste Opsidderne eller maaske kun den ene af dem, men udenat de øvrige i saa Fald gjorde nogen Indvending, en Grændselinie mod Gaarden Vinje fra en grøn Plet (en «Holme») i en Ur paa nordøstre Side af Vandet og op til «Hundstryne»; længere opefter taltes ikke om nogen Linie. Hellerikke har V. nogen Erindring om, hvorvidt det udtaltes, at Linien skulde være Grændselinie i enhver Henseende, nemlig saavel for Skov og Slaat som for Beitning; men V., der havde hørte om Tvistighederne mellem Vinje og Frette i «Hellaug», tænkte ved sig selv, at der altsaa var en Linie mellem dem; paa den anden Side fik imidlertid V. ogsaa den Opfatning, at det nærmest var Skov og Slaatter, som Frettes Opsiddere tænkte paa; thi det var nemlig disse Ting, der skulde være gjenstand for Vidnes og de øvrige Udskiftningsmænds Behandling paa heromhandlede Kant. Forøvrigt frafaldt Opsidderne paa Frette, saavidt erindres, senere Udskiftning af Skov og Slaatter, og vist er det i al Fald, at der under Forretningen ikke blev opgaaet, beskrevet og opmærket nogen Linie mod Vinje, men alene som anført paa Afstand paapeget en saadan. Paa Anledning tillægger V., at det ikke erindrer og hellerikke tror, at nogen Opsidder fra Vinje var tilstede. Fremdeles oplyser V., at der den samme Sommer

(1862) og ved de samme Udskiftningsmænd afholdtes 2 Forretninger paa Frette vedrørende sammes Udmark og til dels ogsaa Indmark, nemlig en, hvorved Bruget «oppe i Garen», der da eiedes af 1 Mand, fraskiltes Bruget «nede i Garen», der eiedes af 2 Opsiddere, - og en, hvorved det førstnævnte Brug atter deltes i 2, og V. tilføier, at det ikke er sikker paa, under hvilken af disse Forretninger den omprovede Paapegen fandt Sted; men usandsynligt er det ikke, at man var deroppe under begge Forretninger. Oplæst, vedtaget og beediget.

Vidneførselen blev derefter sluttet og Tvisten optagen til Paakjendelse.

Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet af erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. M. F. Langballe. S. Øvrevig.

Aar 1880 den 26 Juli blev i Anledning af Tvisten mellem Vinje og Frette m.H.t. «Hellaugbeite» afsagt saadan enstemmig

Kjendelse:

Under Udskiftningen har der vist sig at herske Tvist mellem Gaard Vinje, Matr. N° 29, af gammel Skyld 2 Løb 18 Mrk Smør og Gaard Frette, Matr N° 33, af Skyld 2 Løb 2 Bpd 15 Mrk Smør, begge beliggende i Grindems Sogn, Etne Thinglag, - angaaende Eiendomsrettighederne i det saakaldte «Hellaugsbeite» med Omgivelser. Opsidderne paa Vinje paastaa nemlig, at dette Beite er Gaardens Særeieendom, medens Frettes Eiere ville have det til et Sameie med Vinje, idet de erklære, at de stedse dersteds have beitet med Gaardens Besætning af Faar i Tiden fra 3 a 4 Uger før St. Hanstid til 3 a 4 Uger efter. – Commissionen har i Anledning af Tvisten saavel i forrige som indeværende Sommer foretaget Befaringer i Strøget sammen med de tvistende Parter og flere Vidner, og har det vist sig, at, hvad der omtvistet, er en Strækning fra et Sted kaldet «Bjørnebjerg» i Nordvest til «Skruburena» i Sydost og forøvrigt begrændset paa den nedre eller sydvestre Side af de saakaldte «Buveie» (forskjellige Fæveie) og paa den øvre eller nordøstre Side af Fjeldhøiderne og det indenfor disse liggende Plateau indtil Fjeldets Afstyrtning mod Frettedalen. Inden Strækningen er derhos af Parterne paavist forskjellige særskildte Strøg og Puncter fra Nordvest til Sydøst eller udenfra indover, nemlig: «Hundstryne», «under Skuggen», «Juvradalen», «Løining», «Rapen», «Gunnarshilderen» og «hovedløsa Hønen». Det er in confesso at begge de tvistende Gaarde eie Beitestrækninger udenfor det omtvistede Strøg, ligesom ogsaa at nogle Slaatter og Skoven i dette tilhøre Vinje, saavel som endelig, at denne Gaard i Nærheden af Tvistgebetet har 2 Støler, nemlig: «Hellaug», der ligger nedenfor og

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

vestenfor, og som tildels bestaar af inhegnet Slaateland, - og «Feto» (nedre og øvre), beliggende indenfor og søndenfor, - medens Gaard Frette har sit egentlige Stølsbeite liggende vestenfor «Hellaug» og grændsende mod Gaarden Flaate. – Idet, som anført, Vinjes Opsiddere paastaae Særeierdom i Strøget, have de nærmere specificeret deres Paastand paa den Maade, at Frette ikke skal komme længere indover eller sydover, end til en Linie fra det ovennævnte Punct «Hundstryne» nedefter et Juv til «Hellaugvandet» Ingen af Parterne har kunnet tilveiebringe noget Skriftligt til Legitimation for deres Paastande, men de have til Støtte for disse fra begge Sider ført flere Vidner. For Vinjes Vedkommende er saaledes i alt ført 10 Vidner angaaende Beiteforholdene i Strøget, nemlig 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 og 21de Vidner, - Personer, der enten i Egenskab af Tjenere eller Jetere paa Gaarden eller som de, der have af Vinje leiet et Driftsbeite, der ligger i Nærheden af og støder til den omtvistede Strækning, - have hentet Erfaring angaaende Forholdene i denne. Af disse Vidner er det da prøvet, dels at de ikke have vidst Andet end, at det heromhandlede Beite tilhørte Vinje, dels at de havde Ordre fra Vinje til at holde det frit for fremmed Beitning, og at de derfor ogsaa jagede Smalerne fra Frette væk, naar de kom over dem. – Vidnernes Forklaring om, i hvilken Udstrækning eller hvor langt bort de havde Ordre til at jage, og gjorde dette, er imidlertid forskjellig, idet nogle – dog kun et Par – have sagt, at de jagede saa langt som forbi den af Vinje pretendedere Linie fra «Hundstryne» og nedover, medens andre kun have prøvet om Jagning fra «Feto», Lierne i selve «Hellaug» (d.v.s. Strækningerne nedenfor «Buveiene») samt fra «Løining», «Juvradalen» og «under Skuggen». Eet Vidne, nemlig 7de Vidne, hvis Erfaring rigtignok ligger 40 Aar tilbage, har endog forklaret, at Frettes Smaler vistnok bleve borgjagede fra Stølerne «Feto» og Hellaug» saavelsom fra «Gunnarshilderen» og «Juvradalen», men at han ikke erfarede, at de jagede fra «Rapen», et Sted, der tildels strækker sig indenfor de 2 sidstnævnte. Et andet af Vinjes Vidner, 6te Vidne, der er en af dem, som har leiet Driftebeite, har derhos forklaret, at han for ca. 20 Aar siden jetede Smalerne paa Frette en Sommer, og at han da med disse beitede i det omtvistede Strøg uden den gang at høre nogen Indsigelse fra Vinjes Side. M.H.t. Bortjagningen have endvidere nogle af Vidnerne udsagt, at de ikke hørte nogen Indsigelse fra Frettes Side, medens de fleste have forklaret, at Frette yttrede Misnøie og beklagede sig derover. - Det nævnte 7de Vidne har endog oplyst, at der engang for mange Aar siden reistes Klage eller Proces mellem Frette og Vinje i Anledning af, at et Faar fra Frette var bleven dræbt ved Hundjagning fra «Gunnarshilderen». Ang. denne Begivenhed har ogsaa et af Frettes Vidner, nemlig 17de Vidne, udførligere forklaret sig, hvorover mere nedenfor. – Overhovedet sees der, navnlig i den senere Tid, at have hersket Uenighed mellem Vinje og Frette betræffende Beitningen her, idet Vinje har beklaget sig over Frettes Beitning, og Frette paa den anden

Side besværet sig over Jagningen. Foruden de ovenfor opregnede 10 Vidner har Vinje endvidere ladet afhøre som 22de Vidne Lensmand H. Haaland, der har forklaret, at han i 1862 sammen med 3 andre, nu afdøde Mænd udførte 2 Udskiftningsforretninger paa Frette, nemlig en, hvorved Udmarken deltes mellem Bruget «Opigaren» og Bruget «Nerigaren», og en anden, hvorved førstnævnte Brug igjen deltes i 2 Dele. Under disse Forretninger, forklarer Vidnet, paapegede Opsidderne paa Frette medens Vinje, saavidt erindres, ikke var repræsenteret, - som Grændselinie mod Vinje paa heromhandlede Kant en Linie fra en grøn Plet («Holmen») i en Stenur paa nordøstre Side af «Hellaugsvandet» og op i «Hundstryne»; længere op omtaltes ingen Linie, og hellerikke har Vidnet nogen Erindring om, hvorvidt det sagdes, at Linien skulde være Grændselinie baade for Beitning og for Skov og Slaatter eller kun for de 2 sidste Slags Herligheder; men Vidnet siger, at han helst opfattede det, som om det kun gjaldt Skov og Slaatter, fordi det nemlig var den Slags Eiendomsgjenstande, som Vidnet og de andre Udskiftningsmænd skulde befatte sig med paa den Kant. Nogen Linie blev ikke opgaaen, opmærket eller beskreven. M.H.t. dette Prov skal Retten bemærke, at det formentlig Intet kan relevare, for det Første er det nemlig ensligt, dernæst synes det af samme at fremgaae, at Linien nærmest paapegedes som kun angaaende Skov og Slaatter, hvorom her ei strides, og endelig gaar Linien i ethvert Fald ikke saalangt op, at den i Tilfælde lukker Frette ude fra hele Tvistgebetet, idet der nemlig ogsaa ovenfor «Hundstryne» ligger Dele af dette. –

Det her anførte Resume er det hovedsagelige Indhold af, hvad Vinjes Vidner have kunnet oplyse, og der kan, saavidt skjønnes, paa disse Oplyhsninger ikke bygges noget Bevis for Særeieendomsret for Vinje, hvem Bevisbyrden isaahenseende vistnok maa paahvile. End klarere fremstilles det sig for Retten, at nogen saadan Særeieendomsret ikke enten er bevist eller endog eksisterer, naar man derefter tager for sig de af Frettes Opsidderne til Støtte for deres Paastand førte Vidner. Ogsaa disse ere 11 i Tal, nemlig 1, 2, 3, 4, 5, 15, 16, 17, 18, 19 og 20de Vidner, og de have hentet sin Erfaring ved som Tjenere og Jetere paa Frette at have havt Befatning med Beitet her. Vidnernes Erfaring omfatter dels Tidsrum, der ligge langt tilbage, lige indtil 70 Aar, og dels den senere Tid, og samtlige Vidner have forklaret sig om jevnlig Beitning fra Frettes Side i Strøget med Gaardens Smaler. Efter Vidneprovene var det fra omtrent 3 a 4 Uger før til omtrent ligesaa længe efter St. Hans Tid at man beitede, idet man nemlig efter St. Hans førte Faarene til Gaardens egentlige Stølsbeite vestenfor «Hellaug», og m.H.t. Antallet af de Faar, hvormed der beitedes, er dette opgivet fra 100 til 200 Stykker aarligt. Det er oplyst, at Vinje samtidigt laa tilstøls baade paa «Hellaug» og «Feto», men næsten alle Vidner have forklaret, at de ingen Indsigelse erfarede fra Vinjes Side, naar man kun ei kom ned i «Hellauglierne»

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

eller ind paa «Feto»; med Hensyn til Antallet af de Faar, hvormed der beitedes, er dette af Vidnerne opgivet fra 100 til 200 Stykker aarligt. – Specielt skal paapeges hvad der er provet af 4de Vidne, der er født og har opholdt sig paa Vinje indtil sit 22de Aar, og som har forklaret, at han i den Tid ofte var paa «Hellaug» og «Feto», naar Vinje stølede der, og at han hjemmefra havde den Ordre, at jage Frettes Smaler væk, naar de kom ned i «Hellaugsljerne» eller ind paa «Feto», men at Vidnet derimod ikke hørte, at Smalerne ikke skulde have Lov til at beite «under Skuggen», paa «Løining», «Gunnarshilderen» og «Rapen». Særskildt stærke ere derhos 15, 16 17, 18, 19 og 20de Vidners Prov, der dreie sig om et Tidsrum fra for ca. 50 Aar til for omtrent 20 Aar siden, og som samtlige gaae ud paa en uhindret og upaalt Beitning i hele det omtvistede Strøg, idet disse Vidner have forklaret, at de, naar de kun holdt sig borte fra selve «Hellaugsljerne» og «Feto», uden Hinder beitede Smalerne i selve Tvistgebetet. – Det er vistnok saa, at disse Vidner Intet have forklaret om Beitning i de sidste 20 Aar, men med Hensyn hertil bemærkes, for det Første, at det uden Tvivl maa ansees in confesso, at Frette ogsaa har beitet i disse Aar og fremdeles beiter i Strøget, og dernæst, at det af flere af Vinjes egne Vidner – see 6, 9, 12 og 14de Vidner, er provet om Beitning af Frette lige til den allersidste Tid. – Som ovenfor antydet, har 17de Vidne givet en nærmere Forklaring angaaende den af 7de Vidne omtalte Begivenhed med et Faar fra Frette, der blev dræbt ved Jagning. 17de Vidne har i den Anledning oplyst, at hans Smaler, medens han en Dag jetede dem i Strøget, bleve jagede med Hund bort derfra af Folk fra Vinje, at et Faar derved blev dræbt, at Vidnets Husbonde paa Frette paa Grund heraf sagsøgte vedkommende Opsidder paa Vinje, men at Parterne, efterat man allerede var kommet til Tinge, hvor ogsaa Vidnet var tilstede, for at afgive Forklaring, bleve forligte saaledes, at Frette skulde have Lov til at beite som før. – Begivenheden passerede for ca. 50 Aar siden. -

Efter Alt, hvad saaledes er anført, finder Retten det utvivlsomt, at Frette tilfulde har godtgjort, ogsaa at være berettiget i Strækningen, og at denne derfor maa blive at betragte som et Sameie og at udskifte overensstemmende med Commissionens almindelige Regler for et saadants Opløsning. Dog vil Retten her udtrykkelig have bemærket, at Gaard Vinje bør tildeles en forholdsvis større Andel af Strækningen end Gaard Frette, fordi Vinje har sit øvrige Beite og sine Støler ved og i umiddelbar Forbindelse med Strækningen og derfor ganske vist der har øvet en baade stadigere og omfangsrigere Brug end Frette, der har sit egentlige Stølsbeite paa en anden Kant, og som kun har benyttet det omtvistede Strøg i et kortere Tidsrum om Sommeren og alene med sine Faar. –

Thi kjendes for Ret:

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Den af Gaard Vinje nedlagte Paastand om Særeiendomsret til den omtvistede Strækning af det saakaldte «Hellaugsbeite», nemlig Strøget fra «Bjørnebjerg» i Nordvest til «Skruburene» i Sydøst og forøvrigt begrændset af «Buveiene» paa nedre Side og af Fjeldhøiderne paa øvre Side, - bliver ikke at tage tilfølge, men bliver denne Strækning, forsaavidt angaar Beitningen, at betragte som et Sameie og at udskifte overensstemmende med Commissionens almindelige Regler for et saadants Opløsning. –

D. Dietrichson. O. Nielsen. M. F. Langballe. N. Sundnæs. S. Øvrevig.

Aar 1880 den 4 August var Com. samlet paa Stølen «Flaatestøl» i Etne.

Hvorda: Følgende i Sommer opgaede og bestemte Linier bleve tilførte Protocollen:

Linie mellem Gaard Øien, M.N° 32, paa østre Side og Gaard Vinje, M.No 29, paa vestre Side, begge af Grindems Sogn, Etne Thinglag.

Linien begynder i Stiftsgrændsen i «Sauenuten» ved det der i 1875 af Com. satte Mærke, nemlig x i Bjerg samt Varde, og gaar derfra i N. til V. til x hugget i en mod S.V. vendende Bjergnov i «Ingeborgnuten» i søndre Ende og ved Foden af Nuten; derfra følger Linien «Ingeborgnutens» vestre Afstyrning i Hovedretning Nordvest til x hugget i en mod Vest vendende Bjergvæg i Nutens nordre Ende og ved den nordre ende af en Ur; derfra bøier Linien og gaar omtrent i V.N.V. til x hugget i Bjerg paa Toppen af «Horgen» ovenfor «Rauenut» (x er anbragt omtrent 6 Alen vestenfor en stor firkantet Klippeblok og paa denne blev reist Varde); derfra gaar Linien i N.V. til V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa «Horgen» og endelig derfra i samme Retning til D^o og D^o paa D^o, hvor Linien ender.

Tilstede ved befaringen vare: fra Øien: Thorbjørn Tollefsen, fra Vinje: Lars Larsen, Johannes Osmundsen og Osmund Halvorsen. –

Linie mellem Øien, Matr. N° 32, paa østre Side og Frette, M. N° 33, paa vestre Side.

Linien begynder ved samme Punkt, hvor forrige Linie, Øien – Vinje, ender, nemlig x i Bjerg samt Varde paa «Horgen», og gaar derfra i N.V. til V. til x hugget i Bjerg paa den nedre Afsats af «Rauenuten», hvor Linien ender. –

Tilstede ved Befaringen: fra Øien Thorbjørn Tollefsen, fra Frette: Hans Taraldsen, Haagen Hansen, Torkel Johannessen og Nils Rasmussen.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Linjen mellom Frette, M. N° 33, paa nordre Side og Vinje, M. N° 29, paa søndre Side.

Linien begynner ved det samme Punkt, hvor forrige Linie (Øien – Frette) begynner, og næstforegaaende Linie (Øien – Vinje) ender, - og gaar derfra i V. til S. lidt S. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Afsats af «Horgen», derfra i S.V. til V. ½ V. til D^o og D^o paa en Haug vestenfor «Rundenut», derfra i V. til S. til D^o og D^o i nordøstre Kant af «Dalefjeldsenden», derfra efter Braatelaget i omtrent sydvestlig til x hugget i en mod N.V. vendende Bjergvæg i Braatelaget paa nordøstre Side og tæt ved en grøn Bakke i dette, derfra i S. til V. fremdeles efter Braatelaget til x hugget i Bjergvæggen ved Foden af denne, lige ned for Bjerglagets høieste Top og tæt ved nogle store udfaldne Stene; derfra bøier Linien over Dalen og gaar i Retning Vest til x hugget i en stor, jordfast, ovenpaa hvid Sten paa «Loven», derfra i S.V. til S. til x hugget i et mod S.V. fremstikkende Bjerghjørne paa «Loven», derfra i S.V. ½ V. nedefter Bakkerne til x hugget i en stor Klippeblok beliggende i den øvre Kant af Skoven i «Løining», derfra i V. til S. til x hugget i Bjergvæg lige ved en opretstaaende Klippeblok kaldet «Hundstryne», derfra omtrent S.V. til V. nedefter Braatet og Lierne til Skiftesten reist i en grøn Plet kaldet «Holmen», beliggende i en Stenur paa nordøstre Bred af og lige ved «Hellaugvandet»; derfra gaar Linien tværs over Vandet i Retning omtrent S.S.V. til x hugget i et Bjerg eller en stor Sten kaldet «Sadelen», beliggende tæt ved vestre Bred af Vandet og i en langs dette førende Stølsvei, derfra i S. til V. opefter Bakkerne til x hugget i en Bjergnakke paa «Mulehaugen»; derfra bøier Linien og gaar omtrent i S. til x hugget i en stor Sten paa nordre side af «Holkejuvet» og tæt ved dette samt Gaard Frettes Stølsvei, derfra i omtrent Ø. over Juvet til x hugget i en lav, skarp Bjergkam ca 40 Alen søndenfor Juvet, derfra i omtrent S. til Ø. til x hugget i Bjerg i eller lige ved et Bækkejuv paa «Søklakkebraatene», derfra i omtrent samme Retning ca. 100 Alen til x hugget i en mod Nord vendende Bjergvæg paa «Søklakkebraatene» og lige ved en Fævei, derfra i sydøstlig Retning til x hugget i en stor jordfast Sten paa «indre Søklakkebraatene», derfra omtrent S.O. efter de øverste fra «Hellaug» synbare Fjeldbryner til x hugget i Bjerg, derfra i S.O. til Ø. fremdeles efter disse til x hugget i Bjerg, derfra omtrent Ø. til S. til x hugget i Bjerg paa «Litlenobbo», derfra i S.O. til S. til x hugget i en liden skraa mod S. vendende Bjergflade samt Varde paa Brynene op fra «Svalehaalo», derfra i S.S.O. til x hugget i Bjerg samt Varde paa «Nobbebrynstene», derfra i S.O. ½ S. til D^o i D^o samt D^o paa D^o, derfra i S. til Ø. til x hugget i Braatelaget i «Storenobbo» i en mod N.V. vendende Nov og der, hvor Braatelaget svinger mere mod Vest, derfra i Ø. til S., følgende det nordlige Braatelag i «Storenobbo» til x hugget i Bjerg samt Varde paa en fremspringende Nov i et Tverbjerg under «Storenobbo», derfra i S.O. til Ø. til x hugget i

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Bjergnov 7 a 8 Alen i Retning O.S.O. fra en Jettegryte, derfra i Retning Ø. efter Braatelaget omtrent 50 Alen til x hugget i den mod N.V. vendende Nov eller fremspringende Hjørne af Bjerglaget, hvor dette bøier mod Øst; derfra følger Linien Braatelaget i Hovedretning omtrent S.O. til x hugget i Bjergnov ved søndre Ende af Braatelaget og ved Foden af samme, derfra i S.O. til Ø. til x hugget i en mod Syd vendende Bjerghøide ved Elvens Udløb af «Lillevandet» og omtrent 12 Alen op fra Vandet, derfra korteste Vei lige i Vandet; herfra dannes Linien af Vandet og Vasdraget mellem «Lillevandet» og «Storevandet» samt endelig af dette sidste Vand efter Midtstrømslinien, indtil den i Vandet træffer den tvers over samme gaaende Stiftsgrændse, hvor Linien altsaa ender.

Det bestemtes, at Gaard Frette skal have Ret til at «drive» sine Smaler ind i sit eget Beite ovenfor «Hellaug» ad korteste Vei over «Bjørnebjerg» og forbi «Hundstryne», - saavel som, at samme Gaard beholder sin gamle Rægstervei langs Foden af «Storenobbo»; men ad begge Veie maa Dyrene drives af Folk og ikke gaa «selvstyrte». –

Tilstede ved Befaringen vare: fra Vinje: Torkel Zakariassen, der tillige mødte for Osmund Halvorsen, Lars Larsen og Johannes Osmundsen; fra Frette: Hans Taraldsen, Haagen Hansen, Torkel Johannessen, Thor Aslaksen og Nils Rasmussen.

Linie mellem Frette, M. N° 33, paa nordøstre Side og Rugtvedt, M. N° 34, Flaate øvre, M. N° 35, Haaeimsnæs M. N° 36 og Haaim, M. N° 37, paa sydvestre Side.

Linien begynder i Stiftsgrændsen ved de saakaldte «Garlagsvande», nemlig ved det af Commissionen i 1875 satte Mærke, x med Varde paa en Bjergskolt lidt Nord fra Elvens Udløb i Vandet (see Beskrivelse her i Protocollen folio 13 første Side i Midten), og gaar derfra i nordlig Retning efter Vandet, Bækken mellem samme og et strax ovenfor liggende Vand, der ogsaa benævnes «Garlagsvandet», samt fremdeles efter dette sidste Vand indtil Bunden af en smal mod Nord stikkende Kile av Vandet, hvor x blev hugget i en stor Sten i Vandkanten; derfra gaar Linien i N. til V. omtrent 100 Alen til x hugget i den søndre Ende af et selvgjærdende Bjergbraat ovenfor en Ur i «Garlaget», derfra efter Braatelaget i Hovedretning N.V. til N. til x hugget i en mod N.V. vendende Bjergvæg der, hvor Braatelaget svinger mere mod N., derfra fremdeles efter Braatelaget i Retning omtrent N. til Ø. til x hugget i Bjergnov, der vender mod N., derfra i N.N.V. over en liden Dal til x hugget i den søndre Ende af et andet Bjerglag paa østre Side af et Skar, derfra efter dette Bjerglag i Hovedretning omtrent N.N.V. til x hugget i den nordre Ende og ved Foden af Bjerglaget, derfra N. ½ V. omtrent 60 Alen til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Bjergkult, derfra i N. til x hugget i en

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

fremragende Klippeblok i østre Kant af «Mørkevasnuten» og beliggende i nordre Ende af et lidet Kjøen, derfra i omtrent N. til x hugget i fladt Bjerg samt Varde i Kanten af Braatet op fra «Mørkevasbotten», derfra i N. V. nedefter Braaterne og langs de sydvestre Skrænter af «Sørnuten» til x hugget i en mod S.V. vendende skarp Bjergnov i øvre Kant af Sørnuturen», derfra omtrent N.V. til N. til x hugget i Bjerg samt Varde paa «høieste Mørkevasleite», derfra i N. til V. lidt V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa «nedre Mørkevasleite», derfra i N. til V. til x hugget i Bjerg i Braatet ovenfor «Hildereren», derfra i N. ½ V. til x hugget i en stor Sten paa «Botnarindo», derfra i samme Retning, indtil Linien naar «Flaatevandets» sydøstre Bred. Derfra gaar Linien tvers over «Flaatevandet» i Retning omtrent N. til V. ½ V. til x hugget i jordfast Sten lige ved Vandets nordre Bred, derfra i N. til V. til x hugget paa Toppen af en meget stor Sten lidt oppe i Bakken, derfra N.V. til N. til x hugget i et lavt, fladt Bjerg oppe paa en liden Haug i «Dybedalen», derfra i N. til x hugget i en lav Bjergnakke oppe paa Haugen Syd fra «Nutaveien», derfra N. til V. til x hugget i en ovenpaa flad Sten N. fra «Nutaveien» og tæt ved Styrtingen mod Dalen og endelig i samme Retning til «Kyrfangbækken», hvor Skiftet i Nedremarken mellem Frette og Rugtvedt begynder, og hvor Linien ender.

Tilstede ved Befaringen vare: fra Frette: Hans Taraldsen, Haagen Hansen, Torkel Johannesen og Nils Rasmussen, fra Rugtvedt: Osmund Gundersen, fra Flaate: Knud Knudsen, fra Haaim: Gunder Larsen, Malene Olsdtr. og Ole Gautesen. –

Det bemærkes, at Suppleanten, M. Langballe, har deltaget i Bestemmelsen af de nu protocollerede Linier, da N. Sjo som beslægtet med et Par Opsiddere paa Frette hertil var inhabil.

Hermed sluttet. –

D. Dietrichson. O. Nielsen. M. T. Langballe. N. Sundnæs. S. Øvrevig.

Aar 1880 den 30te August var Kommissionen samlet paa Gaard Stødle i Etne Thinglag.

Hvorda Formanden bemærkede, at man, da man skulde skride til Udskiftning af den Fjeldstrækning, der er beliggende paa nordre Side af Etnedalen og mellem Sognegrændsen: Grindheims Sogn paa østre Side og Gjærde Sogn paa vestre Side, har bragt i Erfaring, at der hersker nogen Uoverensstemmelse mellem den ældre Matrikelskyld ((Smørskylden) der findes opført i den Fortegnelse over Skylden, hvoraf Kommissionen er i Besiddelse – samt den Smørskyld, som flere eller ialfald et Par af de i Strækningen indteresserede Matr. N^oer ifølge ældre Dokumenter viser sig at

have, hvilken Uoverensstemmelse viser sig at skrive sig fra, at disse Gaarde længere tilbage i Tiden, have været Gjenstand for Aftag i deres Skyld.

I den Anledning har Kommissionen sammenkaldt samtlige de interesserede Lodeiere til et Møde her i dag, og fremmødte nu følgende Opsiddere:

Fra Fjøsne: Knud Svendsen, Mons Mæhle, Ole Bjørnsen og for Ingeborg Amundsdr. Faderen Amund Halvorsen.

Fra Fitje: Svend Eriksen, Kjærand Kjærandsen og Ole Olsen.

Fra Silde: Kjæran Eriksen og Gunder Johannesen, medens den tredie Opsidder John Eriksen ikke møtte.

Fra Kambo: Lars Kristiansen, Johan Weltzin og Kristian Johannesen.

Fra Stødle: Lensmand H. Haaland, der tillige ifølge skriftlig Fuldmagt mødte for T. Gravelseter, Sjur Alvaldsen, Zakarias Alvaldsen, Hans Alvaldsen, Sjur Rasmusen, Torkel Sjursen, medens Opsidderen John Sjursen ikke mødte; derimod var fra samme Gaard tilstede Ole Olsen Fitje som Værg for Myndlingen Nils Nilsen.

Fra Østrem: Fanejunker Søholt, Johannes Halvorsen, Svend Svendsen, Sjur Larsen, Johne Sjursen, Tollef Halvorsen og Lars Larsen; hvorhos de mødende Opsiddere erklærede, at de ogsaa ere bemyndige til at forhandle for Karl Haldorsen, der i dag er syg.

Fra Vae: Erik Eriksen og Johannes Tollefsen.

Fra Grønstad: Tollef Tollefsen, Erik Johannesen, der tillige mødte for Moderen Kari Knudsdr., og Anders Østensen.

Fra Hovland: Tollef Ingebrigtsen og Knud Thorsen.

Fra Skjeldal: Helje Larsen og Mads Thorsen.

Fra Kallestadbakken: Knud Henriksen.

Efter en Del Ventilationer bleve de Mødende enige om, at der, uanseet hvorledes det med Hensyn til de omhandlede Uoverensstemmelser i Skyldforholdene maatte forholde sig, bliver at sætte

Skiftelinjer i det her omhandlede Strøg efter visse Punkter, hvorom de Mødende nu have forenet sig, og hvilke Punkter i Marken nærmere skulle blive paaviste for Kommissionen og af denne derefter opmærkede og beskrevne. -

Efterat Foranstaaende var protocolleret, indløb fra de ikke tilstedeværende Lodeiere dels skriftlige dels mundtlige Erklæringer, gaaende ud paa, at ogsaa de vare enige i hvad ovenfor er bleven vedtaget.

Hermed sluttet. -

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1880 den 6te September var Commissionen samlet paa Landhandlerstedet Gjærdesøen i Etne Thinglag.

Hvorda bemærkedes, at man siden Protocolmødet paa Flaatestøl den 4de f.M. fremdeles har været beskæftiget med at bestemme Skiftelinier inden Etne Thinglag, og bleve nu disse Skiftelinier tilførte Protocollen som følger:

Linie mellem Flokktvedt, M. N° 39, og Kvammen, M. N° 38, paa sydøstre Side samt Haaim, M. N° 37, Haaimsnæs, M. N° 36, Flaaten øvre, M. N° 35, og Rugtvedt, M. N° 34, paa nordvestre Side:

Linien begynder i «Krybsnut» paa nordre Side af «Haaimsskar» ved det Punkt, hvor Skiftet mellem Kvammens og Haaims Nedremarker naar Fjeldet, og hvor x blev hugget i Bjerg tæt ved en Sten, kaldet «Krybstenen», der ligger lige ud paa Skrænten; derfra følger Linien de øverste fra Dalen synbare Fjeldbryner, der ogsaa danne Grænsen mellem Nedremarkerne og Fjeldet, i Hovedretning Øst indtil et Skar, kaldet: «Brøttumsjuvet», hvor x blev hugget i en mod N.V. vendende Bjergvæg paa østre Side af en Bæk; derfra gaar Linien efter det øverste Braatelag i Hovedretning omtrent S.S.V. til x hugget i en mod V. vendende Bjergvæg i Braatelaget og op fra nogle store udfaldne Stene, derfra fremdeles efter Braatelaget i samme Hovedretning til x hugget i en Bjergkult strax før Braatelaget naar «Bjørnelidalen», derfra i samme Hovedretning fremdeles efter Braatelaget til x hugget i Bjergnov paa østre Side af «Bjørnelidalen» og der, hvor det egentlige Selvgjærde ender, og en smal grøn Bakke afbryder dette, derfra over denne Bakke i Retning omtrent S.V. til x hugget i Bjergvæg, derfra efter Bjergbraatet og dets Bøininger i Hovedretning S.O. til x hugget i en mod V. vendende Bjergvæg omtrent ved Enden af Braatelaget, derfra i S. til V. til x hugget i en stor Sten og endelig

derfra i S.V. til S. ½ S. til «Bjørnelibækkens» Udløb i «Dybevandet», hvor blev hugget x i en Sten tæt ved Vandet og paa østre Side af Bækken.

Tilstede ved Befaringen: Osmund Gundersen Rugtvedt, Knud Knudsen Flaate, Torger Thorsen Haaimsnaes, Nils Sjursen Kvammen, Johannes Thorsen og Ole Hansen Flokketvedt. –

Linie mellem Flokketvedt, M. N° 39 og Kvammen M. N° 38 paa nordre Side samt Onnesten, M. N° 54, Gundegjærde, M. N° 55 og Hardeland, M. N° 56 paa søndre Side. – Linien begynder i Vest ved det Punkt, hvor Grændsen mellem Flokketvedts og Gaard Sandes Nedremarken naar Fjeldet, og gaar derfra i Retning omtrent S.O. til et Braatelag paa søndre Side av nordre «Vierskar» hvor x blev hugget i Enden af Braatelaget og ved Foden af samme samt i en mod N. vendende Bjergvæg; derfra gaar Linien efter Braatelaget i Hovedretning omtrent S.O. til x hugget i en stor Klippeblok samt Varde omtrent ved Enden af Selvgjærdet, derfra efter et stenet Dalføre i Retning S.O. til S. lidt S. til et Kjøen eller lidet Vand, hvor x blev hugget i en stor Sten ved Bækkens Udløb i Vandets nordvestre Bugt, derfra i S.O. ½ Ø. over Vandet til x hugget i en fremragende Fjeldknat samt Varde paa «Rypeheiene» paa østre Side af Vandet, derfra i S.O. til x hugget i Bjerg samt Varde paa Nuten øst op fra «Østmandsvandet», over hvis nordre Ende Linien paa sidste Stykke gaar; derfra i S.O. til S. til x hugget i Bjerg samt Varde paa «Gjifjeld» og saaledes at Linien for en Del følger et lidet Vand og et Braatelag ved Vandet, derfra i S.S.O. til x hugget i fladt Bjerg samt Varde i Skaret eller den nordre Holding af «Grønudt», og endelig derfra i Ø. ½ S. omtrent 100 Alen til x hugget i en stor Klippeblok ved «Grønudtalen», hvor Linien ender.

Tilstede ved Befaringen: Nils Sjursen Kvammen, Johannes Thorsen og Ole Hansen Flokketvedt, Willum Thorsen Onnesten, Sjur Thorsen og Osmund Thorsen Hardeland. –

Linie mellem Flokketvedt, M. N° 39 og Kvammen, M. N° 38, paa vestre Side samt Ramsvik, M. N° 44, Rame, M. N° 43, Aasbø, M. N° 42, Eikreim, M. N° 41 og Sande, M. N° 40 paa østre Side:

Linien begynder ved samme Mærke, nemlig x i en Klippeblok ved «Grønudtalen», hvor Linie ender, og gaar derfra i N.N.O. til x hugget i en brat mod S.V. vendende Bjergvæg oppe paa Braatet, hvor tillige blev reist en Varde, derfra efter et selvgjærdende Bjerglag, hvis Hovedretning er omtrent N. til V. til x hugget i Bjerg samt Varde omtrent ved Braatelagets Ende, derfra i Ø. til N. til x hugget i Bjerg samt Varde ovenfor «Dybeheiene», derfra nedefter Bakkerne i Ø. ½ S. til x hugget i en stor rund jordfast Sten, derfra i Ø. til N. til x hugget i Bjerg samt Varde, derfra i N.O. lidt Ø. til D° og D°

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

paa en liden Bjerghaug mellem 2 smaae Bækker paa «Dybeheiene», og endelig derfra i N. til Ø. nedefter Braatet til x hugget i en stor Sten i Vandkanten ved «Dybevandets» sydvestre Bugt –

Tilstede ved Befaringen: Johannes Thorsen og Ole Hansen Flokktvedt, Nils Sjuren Kvammen, Haldor Olsen og Ole Hansen Ramsvig, Omund Eriksen Aasbø, der tillige mødte som Curator for Thor Willumsen Eikreim, Osmund Eikreim, Osmund Osmundsen Eikreim samt Abraham Thorbjørnsen Sande for Broderen Thorbjørn Sande.

Linie mellem Ramsvig, M. N° 44, Rame, M. N° 43, Aasbø, M. N° 42, Eikreim, M. N° 41 og Sande, M. N° 40 paa nordøstre Side samt Onnesten, M. N° 54, Gundegjærde, M. N° 55, og Hardeland, M. N° 56, paa sydvestre Side:

Linien begynder ved samme Mærke, nemlig x i Klippeblok ved «Grøntdalen», hvor forrige Linie ogsaa begynder og næstforegaaende Linie ender, - og gaar derfra i S. til Ø. efter «Grøntdalen» og et der liggende lidet Kjøn til x hugget i en Klippeblok lidt søndenfor Kjønningen (x er anbragt i den mod N.V. vendende Flade af Stenen), derfra i S.O. til S. til x hugget i fladt Bjerg paa østre Side af «Grøntdalen», derfra i S. til Ø. til x hugget i Bjerg paa «Tverbjerg» og endelig derfra i samme Retning til «Løkelsvandet». –

Tilstede ved Befaringen: Willum Thorsen Onnesten, Sjur Thorsen og Osmund Thorsen Hardeland, Ole Hansen Ramsvig, Torkel Olsen Sande, Helje Larsen Rame og Osmund Osmundsen Eikreim.

Linie mellem Ramsvig, M. N° 44, Rame, M. N° 43, Aasbø, M. N° 42, Eikreim, M. N° 41 og Sande, M. N° 40 paa sydvestre Side samt Haaim, M. N° 37, Haaimsnæs, M. N° 36, Flaaten øvre, M. N° 35 og Rugtvedt, M. N° 34 paa nordøstre Side:

Linien begynder i Stiftsgrændsen i «Kjerringevandet», hvor blev hugget x i en Sten, der ligger i Vandet inderst i den vestligste Vig af samme, gaar derfra i N.V. til x hugget i Bjerg samt Varde i søndre Kant af «Krokavasnuten», derfra i N.V. til N. til x hugget i fladt Bjerg samt Varde paa Toppen af «Krokavasleite», derfra i N.V. lidt N. til x hugget i en stor Sten samt Varde paa «Borfjeld», derfra i N. til V. efter et selvgjærdende Bjerglag til x hugget i Bjerg samt Varde, derfra i N.N.V. til x hugget i en stor, ovenpaa spids Sten samt Varde lige i vestre Kant af en smal Vei eller Sti, derfra i N.V. til N. til x hugget oppe paa Fladen af en fremspringende Bjergnov, derfra i N. til x hugget i en mod N.V. vendende Bjergvæg ved Enden af Bjergbraatet, derfra i V. til N. ½ N. til x hugget i Bjerg op fra «Bjergstien», derfra efter den øverste Kant af det mod Dalen afstyrtende Fjeldbraat, først i Retning

omtrent S.V. og derefter i N.V. til V. til x hugget i en stor Sten paa Kanten af Braatet, derfra i vestlig Retning nedefter Braatet til x hugget i en mod Vest vendende Bjergvæg ved Braatets Fod, derfra i N.V. til V. til x hugget i en stor Sten i Vandkanten paa østre Bred af «Mjaavand», derfra i N.V. ½ V. over Vandet til det Punkt, hvor Elven fra «Dybevand» falder i «Mjaavand» og endelig derfra efter denne Elv opover indtil dens Udløb af «Dybevand». –

Det bemærkes, at alle vedkommende Gaarde beholde deres gamle Støls- og Rægsterveie op «Haaimskar», uanseet de nu satte Linier. –

Tilstede ved Befaringen: Osmund Gundersen Rugtvedt, der tillige mødte for Gaard Flaaten, Torger Thorsen Haaimsnæs, Gunder Larssen og Ole Gautesen Haaim, Ole Hansen Flokketvedt for Enken Malene Haaim, Torkel Olsen Sande, Abraham Thorbjørnsen Sande for Broderen Thorbjørn, Tollef Sjursen og Omund Osmundsen Eikreim.

Fremdeles bemærkes, at naar Gaardene Haaim, Haaimsnæs, Flaaten øvre og Rugtvedt nu ere lagte sammen i et Beitestrøg, da gjælder denne Sammenlægning alene Beitningen, medens de Skov- eller Vedstykker inden Strøget, der forhen har været betragtede som de respective Gaardes særskilte Herligheder – hvad navnlig gjælder Flaaten – fremdeles skulle ansees for saadanne. Ved Commissionens videre Befaring af Fjeldet paa heromhandlede Kanter befandtes der, at et Beite, kaldet «Fiskedalen», udgjør et særskildt Strøg for sig, uafhængigt af det egentlige Sameie og havende fra gammel Tid været Gjenstand for særskilte Skjødninger og andre retslige Dispositioner. Beitet tilhører flere forskjellige Personer, nemlig Opsiddere paa Gaardene Sande, Aasbø, Rame, Ramsvig, Grindem og Østrem, og det befandtes paa de 3 Sider forhen at være adskildt fra de omliggende Beiter dels ved Naturgrændser, dels ved vedtagne Linier, nemlig: paa nordre Side af «Løkelivandet», paa østre Side af «Aangelsaaen» og «Avelsvandene» og paa søndre og sydvestre Side først af Stiftsgrændsen fra «Avelsvandet» til det vestenfor «Svandalsvand» liggende Tjern og derefter af Sognegrændsen mellem Grindems og Støle Sogne fra sidstnævnte Tjærn til det af Commissionen i 1879 satte Mærke i denne Grændse, nemlig x i Bjerg samt Varde paa Fjeldet mellem «Jorabotten» og «Krokevasbotten». Paa den fjerde eller vestre Side blev Fiskedalsbeitet nu af Commissionen begrændset ved en Linie, der begynder ved det sidstanførte Mærke paa Fjeldet mellem «Jorabotten» og «Krokevasbotten» og gaar derfra i N.V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Fjeldhorg, derfra i N. til V. ½ V. til D^o og D^o paa «Borfjeld», (i Retning V.N.V. og antagelig lidt over 100 Alen fra en stor opretstaaende Klippeblok), fra sidstnævnte Mærke gaar Linien i N.N.V. til x hugget i Bjerg samt

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Varde paa en Bjerghaug paa «Borfjeld» og strax Øst op fra et lidet Kjøn; derfra gaar Linien i N. til V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa «Borfjeld» ikke meget langt fra forrige Mærke og ligeledes Øst op fra et andet lidet Kjøn, derfra i N. ½ Ø. til x hugget i Bjerg samt Varde paa Toppen af «Grindemsnuten», derfra i samme Retning og ikke meget langt fra forrige Mærke til x hugget i Bjerg samt Varde ude paa Kanten og i nordøstre Ende af «Grindemsnuten», derfra efter Braatets Kant i N.O. ½ N. til x hugget i en Bjerghaug samt Varde, derfra nedefter Braatet i N. til V. til x hugget i Bjerg paa en Fjeldhaug nedenfor «Nutekleiven» og endelig derfra i samme Retning, indtil Linien naar «Løkelivandet». – Paa den østre Kant støder «Fiskedalsbeitet» til det Gaardene Ramsvig, Rame, Aasbø, Eikreim og Sande tilhørende Beite og paa den vestre Side til gaardene Grindems og Lilledalens Beiter. –

Tilstede ved Befaringen: Sjur Olsen Grindem, Haldor Olsen og Ole Hansen Ramsvig, Helje Larsen Rame, Torkel Olsen Sande, der tillige mødte for Ommund Eriksen Aasbø. -

Efterat de ovenfor beskrevne Linier mellem Gundegjærde, Onnesten og Hardeland paa den ene Side og Flokktvedt, Kvammen samt Ramsvig m.fl. Gaarde paa den anden Side, eller de 2 sammenhengende Linier fra «Vierskar» i Nord til «Tverbjerg» ved «Løkelivand» i Syd, vare bestemte, - fandt Commissionen det ved videre Befaring af det Gundegjærde, Onnesten og Hardeland tillagte Beite vestenfor denne Linie, nemlig det saakaldte «Gjifjeldsbeite» m.v., for sit Øiemed hensigtsmæssigt, at dette Beite yderligere udskiftes mellem de nævnte 3 Matrikelnummere, men bestemte, at Strøget fremdeles benyttes af disse Gaarde i Fællesskab. Beitet er paa den østre Side lukket ved de ovennævnte 2 sammenhengende Linier fra «Vierskar» til «Tverbjerg» ved «Løkelivand»; paa søndre og sydvestre Side dannes Grændsen først af dette Vand til «Hardevandselvans» Udløb, derfra af Elven indtil «Hardevandsfossen» og endelig derfra af en af Commissionen nu sat Linie, der begynder ved x hugget i fladt Bjerg omtrent 12 Alen i S.V. fra Fossen og gaar derfra efter de øverste selvgjærdende Braatelag i Hovedretning omtrent S.V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Fjeldryg op fra «Nipane», derfra fremdeles efter de selvgjærdende Braatelag i samme Hovedretning til et ældre Skifte Kors i en stor Sten paa «Saliskar», derfra i S. ½ V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa nordre Kant af «Multenuten» og endelig derfra i omtrent V. ½ N. til x i en Bjergnov V. op fra «Kritleelven» og omtrent 260 Alen ned fra en ældre Mærkesten paa «Kritlehovde»

Tilstede bed Befaringen: Peder Pedersen Grindem d.Æ., Sjur Osmundsen og Osmund Osmundsen Hardeland. -

Paa den søndre Side af den sidst beskrevne Linie støder Beitet til Gaardene Grindems og Lilledalens Beite; paa den vestre Side begrændses det af Gaardenes (Gundegjærde, Onnestens og Hardelands egne respective Hjemmehavnegange og paa den nordre Side endelig af en af Commissionen nu bestemt Linie mod Gaarden Sandes Hjemmehavnegang, hvilken Linie begynder ved det af Commissionen i 1879 satte Mærke paa vestre Kant af «Gjibrækkenut» (fl. 118^b), nemlig x i Bjerg samt Varde, og gaar derfra langs et selvgjærdende Bjerglag i Hovedretning N.O. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Bjergnibbe ved vestre Side af «Sotaskar», videre Ø. til N. til x hugget oppe paa et steilt Braat paa nordre Side af «Høganut», derfra efter det mest selvgjærdende Bjerglag i Hovedretning Ø. til x hugget ovenpaa en brat Bjergskraaning paa vestre Side af «Buskar», videre Ø. til S. ½ S. til x hugget i en mod Fjeldvæggen heldende stor Sten paa østre Side af «Buskar», videre efter Bjerglaget til x hugget i Bjerghaug i «Venaskar», derfra efter Bjerglagets forskjellige Bøininger i Hovedretning Ø. til x hugget i en mod Vest vendende Bjergvæg paa østre Side af søndre «Vierskar»; derfra følger Linien Bjerglaget til det Punkt, hvor Skiftelinien mellem Gundegjærde, Onnesten og Hardeland paa den ene Side samt Flokketvedt og Kvammen paa den anden Side begynder (see Folio 134^b), og hvor Linien ender. -

Med Hensyn til det vestenfor «Fiskedalen» liggende Fjeld, hvori Gaardene Lilledalen og Grindem have deres Stølsbeiter, har Commissionen efter Befaring fundet det uhensigtsmæssigt for sit Øiemed at dette Strøg udskiftes mellem disse 2 Gaarde, men bestemt, at de fremdeles skulle bruge det i Fællesskab. – Beitet begrændses paa østre Side af Linien mod «Fiskedalen» fra Mærket mellem «Jorabotten» og «Krokavasbotten» til «Løkelivand» derfra af dette Vand og «Hardelandselven» indtil «Hardelandsfossen», paa nordre Side først af den ovenfor beskrevne Linie mod Hardeland, Onnesten og Gundegjærde fra «Hardelandsfossen» til «Kritlehovde» og derfra af en af Commissionen nu bestemt Linie mod Gaarden Lilledalens Hjemmehavnegang, hvilken Linie begynder ved x hugget oppe paa en fremstikkende Bjergnov i øverste Kant af det selvgjærdende Braat V. op fra «Kritleelven»?? og omtrent 260 Alen ned fra en ældre Mærkesten paa «Kritlehovde»; derfra gaar Linien efter den øverste Kant af det øverste selvgjærdende Bjergbraat først nordlig og videre vestlig samt endelig sydlig til x hugget i Bjerg i Veien, derfra V. til N. til x hugget i den nordre Ende af en meget stor Sten oppe i Brynet, derfra N. N.V. til x hugget i Bjerg i Brynet, kun antagelig vel 100 Alen fra sidste Mærke, derfra N.V. til x hugget i Bjerg paa «Nystølsskaarane», derfra omtrent s.R. til x

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skrifforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

hugget i D° paa D°, derfra V.N.V. til V. til x hugget i Klippeblok, derfra V.N.V. til x hugget i øvre Ende af en stor Sten paa Ryggen i øvre Kant af Lien, derfra S.V. til S. til x hugget paa en høi Bjergryg, noget over 100 Alen fra sidste Mærke og endelig derfra S. til V. til ... «Strypehunden», hvor Sognelinjen mellem Grindem og Støle begynder. Paa vestre og søndre Side begrænses endelig Beitet af Sognelinien mellem Grindems Sogn og Støle Sogn fra «Strypehunden» i N.V. til Mærket paa Fjeldet mellem «Jorabotten» og «Krokavasbotten» i S.O. og paa denne Strækning støder Beitet op til Kaldems og Bjøndalens Beiter. –

Efterat Befaring m.v. af de nu omhandlede Strækninger var tilendebragt, har Commissionen i Henhold til det i Mødet paa Støle den 30te f.M. Vedtagne fastsat følgende Skiftelinier i den Fjeldstrækning, der er beliggende paa nordre Side af Etnedalen og i Støle Sogn samt mellem Grindems Sogn paa østre og Gjære Sogn paa vestre Side, - nemlig:

Linie mellem Kaldestadbakken, M.N° 18, Skjeldal, M.N. 17 og Hovland, M. N. 16, paa østre Side samt Grønstad, M.N. 15 og Vae, M. N. 14, paa vestre Side.

Linien begynder ved det Punkt, hvor Skiftet mellem Grønstads og Hovlands Nedremarker ender, og hvor x blev hugget i en mod S.V. vendende Bjergholt, og følger derfra et Stykke Gaard Hovlands Fjeldgjærde eller Slaattegjærde i østlig Retning til x hugget i en Sten, der ligger omtrent 5 Alen op fra Gjærdet, gaar derfra i N. lidt V. til x hugget i en stor Sten, beliggende paa den mod Syd vendende Skraaning i «lille Skutebakke», derfra i samme Retning til x hugget i Bjerg samt Varde paa «lille Skute», derfra i samme Retning til x hugget i en stor Sten paa den søndre Skraaning af «Jamnarehei», og endelig derfra i samme Retning til et af Commissionen forhen sat Mærke i Præstegjældsgrænsen mod Skonevig, nemlig x i Bjerg samt Varde paa Toppen af «Jamnarehei», hvor Linien ender. –

Tilstede ved Befaringen: Knud Henriksen Kaldestadbakken, Helje Larsen og Mads Thorsen Skjeldal, Tollef Ingebrigtsen og Knud Thorsen Hovland, Tollef Tollefsen og Erik Johannesen Grønstad, der tillige mødte for Gaard Vae. –

Linie mellem Grønstad, M. N. 15 og Vae, M. N. 14, paa østre Side samt Østrem, M. N. 13 paa vestre Side.

Linien begynder i Præstegjældsgrænsen mod Skonevig i «Skjeldalsskar» og ved det Punkt i denne, hvor Bækken fra «Skjeldalsskarkjøn» skjærer Præstegjældsgrænsen, - følger derfra Bækken og Kjønningen indtil dets sydvestre Hjørne, hvor x blev hugget i en stor Sten tæt ved Vandkanten, og gaar

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

derfra i S. til x hugget i Bjerg samt Varde paa «Varahaugen», derfra i S.O. til Ø. til D^o og D^o paa «Storavaren», derfra i S. til V. til x hugget i en jordfast Sten lige ved «Tverdalsbækken»; derfra følger Linien denne Bæk efter dens forskjellige Bøininger, indtil den naar den anerkjendte gamle Grændselinie mellem Vaes og Østrens Nedremarker, hvor Linien ender –

Tilstede ved Befaringen: Erik Eriksen og Johannes Tollefsen Vae, hvilke tillige mødte for Gaard Grønstad, Sjur Larsen, Svend Svendsen og John Sjurson Østrem. –

Linie mellem Østrem, M. N. 13 paa østre Side og Støle, M. N. 12 paa vestre Side.

Linien begynder i «Stagslien» i et ældre Skiftegjærde mellem begge Gaardes Nedremarker, og hvor x blev hugget i en stor Sten i selve Gjærdet henimod dettes Endepunkt (Stenen ligger omtrent 25 Alen i S.O. til Ø. ½ Ø. fra en Bjergvæg, hvori ligeledes blev hugget x, for at betegne det Punkt, hvorfra Maalet er taget). Fra bemeldte Sten i Gjærdet gaar Linien i N. til Ø. omtrent 49 Skridt til x hugget i en jordfast Sten ved en gammel Vei, derfra N.N.O. omtrent 50 Alen til x hugget i lavt Bjerg ved Foden af Haugen og tæt ved Veiens østre Side, derfra N.N.V. ½ V. til x hugget i Bjerg i øverste Kant af en mod S. vendende Bjergvæg ved nederste Ende af «Varadalen», derfra N. lidt Ø. til x hugget oppe paa en Bjergnakke paa «Ramsfjeld», derfra N. ½ Ø. til x paa en Bjergnakke ved østre Side af «Varadalen» og ved dens øvre Ende, derfra N. ½ V. til x hugget i Bjerg paa «Rennelihaug», derfra N. til V. til x hugget i en stor Sten i nedre Ende af «Stigsdalsbraatet», derfra opefter Braatet, der gaar omtrent mod N. til x hugget i en Klippeblok ved samme ved «Stigsdalens» østre Side, og hvor denne bøier mere østlig, derfra N. ½ V. til x hugget i Bjerg paa Haugen Vest fra «Kaabeskarkjøn» og endelig i samme Retning, indtil Linien naar Præstegjældsgrændsen mod Skonevig, hvor Linien ender.

Tilstede ved Befaringen: fra Støle: Lensmand H. Haaland, John Sjurson og Torkel Sjurson, fra Østrem: Fanejunker Søholt, Tollef Halvorsen, Johannes Halvorsen og Lars Larsen. –

Linie mellem Støle, M. N. 12, paa østre Side og Kambo, M. N. 10 paa vestre Side.

Linien begynder i det Punkt, hvor den anerkjendte Grændse mellem Gaardenes Nedremarker ender, og gaar derfra i N. ½ Ø. til x hugget i Bjerg paa en Bjergsats paa «Kamshovde», derfra i omtrent N.N.O. til x hugget i Bjerg paa D^o, derfra i N. til D^o i D^o paa en liden Bjergkam paa en Haug paa søndre Side af «Hovdehaalo», derfra i N. lidt Ø. til x hugget i en Bjerghaug samt Varde paa «Hovdareset», derfra i samme Retning til x hugget i en stor ovenpaa flad Klippeblok i Uren tæt ved og N.V. fra «Alvaldshilderen», derfra i N. ½ V. opefter Uren til x hugget ved Foden og i den mod S.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

vendende Flade af en stor opretstaaende og ovenpaa en Spids endende Klippeblok, derfra efter det selvgjærdende Braatelag i «Nautaskarsbjerget» i Hovedretning N. $\frac{1}{2}$ V. til x hugget i Selvgjærdetes nordre Ende, derfra efter den ovenfor liggende vestre Skrænt af «Dyrseld», fremdeles i samme Hovedretning til x hugget i nordre Ende af Braatelaget saaledes, at Linien følger de øverste Braatelag, derfra i N. $\frac{1}{2}$ Ø. til x hugget i nederste Ende af et selvgjærdende Bjergbraat, derfra efter det nederste selvgjærdende Bjerglag i nordlig Hovedretning ti x hugget i en «Skuffe» i Braatelaget, derfra lidt mere østlig fremdeles efter Braatelaget til x hugget i Bjergnov og endelig derfra i N. til V. over et lidet Dalføre omtrent 60 Skridt til x hugget i Bjerg samt Varde; her træffer Linien nemlig Præstegjældsgrænsen mod Skonevig.

Tilstede ved Befaringen: fra Kambo: Lars Kristiansen, Johan Weltzin og Christian Johannesen Silde for Jacob Weltzin, fra Støle: Hans Alvaldsen og Zakarias Alvaldsen -

Linie mellem Kambo, M. N° 10 paa østre Side og Silde, M. N° 9, paa vestre Side.

Linien begynder i et Punkt kaldet ""Gjeitanibbo", hvor Skiftegjærdet mellem Gaardenes Nedremarker ender, og paa hvis Top blev hugget x samt reist Varde, gaar derfra i N. opefter Bakken til Skiftesten med Vidner nedsat paa østre Side af "Halkako", derfra i sammne Retning til x hugget i Bjerg samt Varde oppe paa et Braat (Korset er hugget nede i Bjergvæggen, der vender mod N.V.), derfra i N.V. til N. over en liden Dal omtrent 40 Skridt til x hugget i den sydøstre Ende af et selvgjærdende Bjerglag, derfra i N. $\frac{1}{2}$ Ø. efter Bjerglaget, hvor det bedst freder, til x hugget i den nordre Væg af en stor Klippeblok, kaldet "Digrakværnen", derfra i N. til Ø. $\frac{1}{2}$ Ø. efter Selvgjærde til x hugget i den mod V. vendende Bjergvæg ved Selvgjærdets Ende, derfra i N. til V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Varleiteskaarene", derfra i N. $\frac{1}{2}$ V. til D^o og D^o paa D^o, derfra i N.V. til D^o og D^o anbragt i søndre Ende af "Skaarfesto", derfra i N. til Ø. efter Selvgjærdet i "Skaarfesto" til x hugget i Bjerg samt Varde i nordre Ende af D^o og endelig derfra i N.N.O. til x hugget i en mod V. vendende Bjergnakke samt en paa Toppen af samme reist Varde i Præstegjældsgrænsen mod Skonevig, hvor Linien ender. -

Det bestemtes, at Gaard Kambo skal have Eneret til at spade Torv i en Myr, der er beliggende paa Vestsiden af Linien og Postveien og ovenfor "Botnane", saavelsom fri Vei til Postveien og fornøden Tomt til Tørreplads og Torvhus. -

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tilstede ved Befaringen: Johan Weltzin fra Kambo, Christian Joh. Silde for Jacob Weltzin fra D^o, Tjerand Eriksen, John Eriksen og Gunder Johannesen Silde.

Linie mellem Silde, M. N. 9 paa østre Side og Fitje, M. N. 8 samt Fjøsne, M. N. 7 paa vestre Side.

Linien begynder i det Punkt, hvor Skiftesgjærdet mellem Sildes og Fitjes Nedremarker støder til Fjeldgjærdet, og gaar derfra i N. lidt V. til x hugget i vestre Side af en stor Klippeblok omtrent 20 Skridt fra Enden af Skiftesgjærdet, derfra i N. til x hugget i en mod S. vendende Bjergnov i "indre Nautaskarsrulten", derfra i N. til V. 1/2 V. til x hugget i en oprestaaende Bjergkult paa østre Side af "Nautaskar", derfra i N. til V. til D^o i en mod V. vendende Bjergnov paa samme Side af Skaret, derfra i samme Retning til x hugget i den mod Ø. vendende Side af en stor Sten paa samme Side af Skaret, derfra i N.V. til N. til x hugget i en mod N.V. vendende Bjergvæg ved Begyndelsen af et tildels selvgjærdende Bjerglag, derfra efter dette Bjerglag i Hovedretning N.N.V. til x hugget i Bjergvæg paa nordre Side af nogle Hildere, kaldede "Høihilderne" og saaledes, at disse Hildere falde vestenfor Linien, derfra fremdeles efter Bjerglaget først i omtrent samme Hovedretning og derefter et kort Stykke i N.O. til Ø. til x hugget i Bjerg ved Selvgjærdets Ende samt Varde reist ovenfor Korset, derfra i N. til Ø. lidt Ø. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Klopheiene", derfra i N. til Ø. 1/2 Ø. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Olsokfonden", derfra i samme Retning til x hugget i en mod N. vendende Bjergside i et selvgjærdende Bjerglag op fra "Skitneskarskjøn", derfra i N.O. over en Myr og saaledes, at Selvgjærdet i "Skitneskaarene" følges i Tilfælde af Gjærdning, til x hugget i en mod S.V. vendende Bjergnov og endelig derfra i samme Retning, indtil Linien træffer Præstegjældsgrænsen mod Skonevig, hvor Linien ender -

Tilstede ved Befaringen: Tjerand Eriksen, John Eriksen og Gunder Johannesen Silde, Ole Olsen og Svend Eriksen Fitje. -

Efter Befaring fandt Commissionen det uhendigtsmæssigt for sit Øiemed, at der foretages yderligere Udskiftning af Resten af den heromhandlede Fjeldstrækning indtil Sognelinien mod Gjarde, og i hvilke Strækning Gaardene Fitje og Fjøsne have deres Beiter, men bestemtes det, at Strækningen bliver at bruge af begge Gaarde i Fællesskab indtil Videre.

Hermed indstilles Commissionens Virksomhed for isommer.

Ved Forhandlingerne eller Protocollationen havdes Intet at erindre.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1881 den 30 Juli var Commissionen samlet paa Gaard Øvre Gjære i Sandeid Sogn Vigedals Thinglag. Ogsaa iaar betjentes Commissionen af Suppleanten Øvrevig istedefor C. Lund, der har meldt gyldigt Forfald. -

Hvorda: Formanden bemærkede, at man i denne og en Del af forrige Maaned har været beskjæftiget med at sætte Skiftelinier mellem de forskjellige Matriculnummere inden Sandeid Sogn. Under dette Arbeide viser der sig imidlertid nu at herske Tvistigheder mellem nogle af Gaardene angaaende Skiftelinier og Eiendomsforhold i Fjeldet, nemlig mellem Gaardene øvre og nedre Gjære paa den ene Side og Gaardene store og lille Rødne paa den anden Side, samt mellem de 2 førstnævnte Gaarde paa den ene Side og Gaard Østbø paa den anden.

Tvistighederne mellem Gjære og Rødne bestaae i, at medens Gaard Gjære overensstemmende med gamle "Kan" paastaar, at Linien mod Nabogaarden Rødne paa den østre eller indre Kant skal trækkes fra et Sted i Storelven kaldet "Kuhølen" efter det øverste Lag af "Svartebergskaarene" i Retning omtrent S.V. til en Bæk "Rødsklevbækken" i Nærheden af "Rødskleven" og saaledes, at Rødne ikke kommer til at eie paa Fjeldet ovenfor "Svartebergskaarene", - paastaar Rødne, ligeledes overensstemmende med gamle "Kan", at Linien skal gaae fra bemeldte "Kuhøl" i Retning omtrent S.O. til et Sted kaldet "Hatlehaugen" og derfra i omtrent vestlig eller nordvestlig Retning til "Rødsklevbækken", og hvorefter et større Stykke af Fjeldet ovenfor "Svartebergskaarene" vilde tilfalde "Rødne". - Ogsaa paa den vestlige Kant hersker Tvist mellem Gjære og Rødne; her paastaar nemlig Gjære, at Linien skal drages fra en stor Klippeblok paa det saakaldte "Tverfjeld" i Retning N.O. 1/2 N. til et Sted kaldet "Aaralihaugen" og derfra i omtrent østlig eller sydøstlig Retning til søndre Ende af en Haug ved Navn "Langhaug", - medens Rødne ikke vil erkjende "Aaralihaugen" som noget Punkt i Linien, men vil, at denne skal gaae fra Klippeblokken paa "Tverfjeld" i lige Retning til bemeldte "Langhaug".

Hvad angaar Tvsten mellem Gjære og Østbø, da dreier denne sig ikke egentlig om Skiftelinien; det er nemlig af alle Vedkommende erkjendt, at Gaard Østbø har Rettigheder i Fjeldet inden et Felt, der begrænses af en Linie fra et Sted kaldet "Brøststenen" i Retning omtrent N.O. til "Rødsklevbækken", følgende de øverste Kanter af et Braatelag, derfra i omtrent V.N.V. til en Haug, kaldet "indre Østbøliskarhaugen", derfra omtrent S.V. til V. til søndre Kant af "Langhaug" og endelig derfra i omtrent østlig Retning til bemeldte Punkt "Brøststenen". Men medens Østbø angiver, at

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Gaarden i dette Felt har øvet saavel Skovhugst som Slaat og Beitning, efter overhovedet enhver Slags Eiendomsret, og derfor nu paastaar, at Stykket helt og udelt skal tillægges Gaarden, paastaar Gjære, at Beitning dersteds ikke har været øvet af Østbø, men at Beitningen er Gjæres, og at derfor, naar Udskiftning nu skal foregaae, Stykket ikke i sin Helhed tillægges Østbø.

I Anledning af de saaledes omhandlede Tvistigheder har Com. i Forening med de tvistende Parter samt flere Vidner igaar foretaget Befaring af Strækningerne, hvorunder fornøden Paavisning af de forskjellige Punkter har fundet Sted, og er nærværende Møde derefter nu tilberammet, for at føre Vidner og iøvrigt, i Tilfælde, erhverve yderligere Oplysninger, forinden man fastslaar Skiftelinierne. -

Af Lodeiere, der ere interesserede i Tvistighederne, vare fremmødte Følgende: Fra Gjerde: Osmund Osmundsen, Anders Osmundsen, Jone Knudsen og Johannes Hansen; fra Rødne: Rasmus Olsen, Lars Olsen, Ole Sjursen, Bjørn Jørgensen, Torbjørn Torbjørnsen; fra Østbø: Osmund Andersen, Erik Eriksen, Rasmus Nielsen, Osmund Bjørnsen. Af Vidner mødte: Kommandersergeant Thormod Olsen Axland, Osmund Nielsen Myrene, Knud Evensen Appelland, Jørgen Godskalksen dito, Ole Olsen Høiekvam, Paul Thorsen dito, Anders Tørrisen Røden, Endre Endresen Tronsvold, Iver Endresen Haaland, Anders Ommundsen Østbø, Guri Torbjørnsdatter Røden, Daniel Olsen Røden.

Vidnerne bleve forberedte til Edsaflæggelse, foreholdte den borgerlige Straf for Mened samt forelæste Lovbogens Forklaring angaaende Vidners Ed, hvorefter fremstod som 1ste Vidne Kommandersergeant Thormod Olsen Axland, de tvistende Parter ubeslægtet, 58 Aar gammel, der forklarer, at han i 4 Aar (nu forøvigt for 24 Aar siden) var Eier af et Brug i Gaard Høiekvam, der er den øverste Gaard her i Dalen. Vidnet har ingen personlig Erfaring om, hvilken af de to af Gjerde og Røden fremsatte Paastande med Hensyn til Skiftelinierne i den østre eller indre Kant, der er den rette; men efter hvad Vidnet har hørt af Folk, der af Gjerde har faaet Tilladelse til at slaa i Fjeldet, har Vidnet nærmest faaet det Indtryk, at Gjerdens Paastand om at Røden ikke skal komme op paa Fjeldet ovenfor "Svartebergsskaarene", skulle have mest for sig. Vidnet tillægger imidlertid, at det ogsaa har hørt Folk fra Røden paastaa, at denne Gaard skulde eie i Fjeldet efter den af Røden nu opgivne Linie. Fremdeles tillægger Vidnet med Hensyn til Tvisten mellem Østbø og Gjerde, at det er ham bekjendt, at sidstnævnte Gaard har beitet i det omtvistede Strøg; men at han ikke kjender til, hvorvidt dette er Tilfældet med Østbø. Videre til Oplysning havde Vidnet ikke at forklare. Oplæst, vedtaget og beediget.

2^{det} Vidne Osmund Nielsen Myrene, Husmand under nedre Gjerde, Parterne uforbunden, 68 Aar gammel, forklarer, at han som Husmand under Gjerde, hvor han nu har været i 37 eller 38 Aar, stadig, om just ikke hvert Aar, har slaaet Hø i Fjeldet ovenfor "Svartebjergsskaarene" og indtil Hellehaugen i den fuldstændig gode Tro, at Fjeldet her tilhørte Gjerde. I denne sin Slaat har Vidnet aldrig været hindret af Nogen, og Vidnet siger, at det først er nu i Sommer, og efterat Commissionen var kommen hertil, at han har hørt Tale om Rødens nu fremsatte Paastand. Vidnet kan forøvrigt Intet forklare om gamle "Kan" eller Linier. Hvad angar det mellem Østbø og Gjerde omtvistede Stykke forklarer Vidnet, at han veed, at Gjerde stadig har beitet der; men at han ikke kjender til nogen Beitning der fra Østbøs Side, dog har Vidnet hørt af Folk, at Østbø skulde "eie der", udenat Vidnet specielt har hørt tale om Udstrækningen eller Beskaffenheden af denne Eiendomsret. Om Skifterne ved "Aaralihaugen" har Vidnet ingen Erfaring. Opl. vedt. og beediget.

3^{die} Vidne Knud Evendsen Appelland, Gaardmand 56 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han omtrent i 10 Aarsalderen kom til Høiekvam, hvor hans Fader da kjøbte et Brug; senere har Vidnet boet dels der og dels paa Nabogaarden Appelland, hvilken igjen støder til Gjerde, og hvor han fremdeles bor. Vidnet siger sig saaledes at være godt kjendt i Fjeldet heromkring og navnlig ogsaa i de nu omtvistede Strækninger, og Vidnet forklarer, at det aldrig før nu i de sidste 2 a 3 Aar har hørt eller vist Andet end, at det har været Gjerde, der har eiet Fjeldet ovenfor "Svartebjergsskaarene" og til Hellehaug. Vidnet har ogsaa selv paa denne Maade af og til brugt denne Strækning for saavidt, som han dersteds har leiet Slaat af Gjerde. Paastanden om at Røden skulde eie der, har Vidnet, saavidt han husker, hørt først af Sjur Røden der den Gang eiede et Brug i Røden, men nu er død. Angaaende Skiftelinierne ved "Aaralehaugen" kan Vindet Intet forklare; men hvad angaar Tvisten mellem Østbø og Gjerde oplyser Vidnet, at det har hørt saavel af Østbø selv som Andre, at Østbø af og til har beitet med Smaler og Gjeldkræaturer der. Men paa den anden Side veed Vidnet ogsaa, at baade Gjerde og andre omliggende Gaarde, saasom Røden og Høiekvam, stadig har beitet i Strækningen, der nemlig hverken er indgjerdet eller paa anden Maade har været fredet, saaat Kræaturerne have gaaet omhinanden. Vidnet tillægger forøvrigt, at Stykket i Almindelighed og i daglig Tale har været kaldet "Østbø Eiendom". Opl. vedt. og beediget.

4de Vidne Jørgen Godskalksen Appelland, Gaardmand, 43 Aar gammel, Søkendebarn af Osmund Østbø, men forøvrigt Parterne uforbunden, forklarer, at han kun i 8 Aar har boet her i Dalen og at han ingen parsonlig Erfaring har om de omtvistede Forhold; men at han af sin Fader, der nu er død, og som tjente hos Gudmund Røden, der engang eiede et Brug i Røden, - har hørt sige, at han (Gudmund)

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

selv til Vidnes Fader havde forklarer, at Røden ikke eiede ovenom "Svartebergsskaarene"; men at Linien gik efter disse. Vidnet tillægger, at Fjeldet ovenfor har været kaldet "Gjerdefjeldet". Fremdeles tillægger Vidnet, at det veed, at Gjerde har beitet og vel mulig ogsaa flere Gaarde, i det med Østbø omtvistede Stykke; men at Vidnet ikke kjender til nogen Beitning der af Østbø; medens Vidnet dog har hørt Stykket kaldet "Østbø Eiendom", ligesom han ogsaa har hørt et Sted i Strækningen kaldet "Østbøstølen". Opl., vedt. og beediget.

5te Vidne Ole Olsen Høiekvam, Gaardeier, 60 Aar gammel, Parterne uforbunden og Broder af 1ste Vidne, forklarer, at han kjøbte et Brug i Høiekvam af 1ste Vidne og at han siden har boet der. Vidnet oplyser, at han aldrig har vidst Andet end at Fjeldet ovenom "Svartebergsskaarene" og til "Hellehaugen" har været Gjerdens Eiendom ligesom det ogsaa har været kaldet Gjerdefjeldet. Vidnet har ogsaa selv leiet Slaat der af Gjerde og hørte aldrig i saa Henseende Indsigelse fra Røden; det er ogsaa kun i de sidste Par Aar, at Vidnet har hørt Tale om den af Røden nu fremsatte Paastand. Om Skifterne ved "Aaralihaugen" veed Vintet Intet at forklare, og med Hensyn til det mellem Østbø og Gjerde omtvistede Stykke veed Vidnet, at baade Gjerde og Høiekvam og mulig ogsaa flere andre Gaarde beite der; men at han ikke kjender til nogen Beitning fra Østbø's Side anderledes end at 1 af Opsidderne paa Østbø i Vaar sagde til Vidnet, at han vilde sætte Smaler ind der; men om han gjorde det, veed ikke Vidnet. Forøvrigt har Vidnet kaldet "Østbø Eiendom", ligesom han ogsaa har hørt et Sted i Strækningen benævne "Østbøstølen". Vidnet tillægger paa Anledning, at han engang har tale om, at nogle Smaler fra Østbø eftersøgte i Strækningen og skulde være fundne der ved Juletider. Opl., vedt. og beediget.

6te Vidne Paul Thorsen Høiekvam, Gaardeier, 55 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han, der nu i et Par Aar har boet paa Høiekvam, ogsaa i 10 a 11 Aar har holdt til paa nedre Gjerde, og at han i den Tid af og til leiede Slaat af Gjerde og da slog ovenfor "Svartebergsskaarene" og indtil "Hellehaugen". Om Aaralihaugen kan Vidnet Intet forklare, og angaaende det med Østbø omtvistede Stykke oplyser Vidnet, at det ikke kjender til nogen Beitning der af Østbø, men at det har hørt Stykket kalde "Østbø Eiendom" ligesom det ogsaa har hørt Østbøstølen nævne. Op., vedt. og beediget.

7de Vidne Anders Ommundsen Østbø, Husmand paa Østbø, 71 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han i 45 eller 46 Aar har holdt til paa Østbø, og at han har hørt forskjellige af Opsidderne paa Gaarden sige, at de vilde sætte dels Gjeldkræaturer dels Smaler op i det omtvistede strøg, der har

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

været benævnt "Østbø Eiendom"; med egne Øine har Vidnet vistnok ikke seet, at saa har været gjort, men har stedse tænkt sig, at Strøget paa anførte Maade blev benyttet til Beite, ligesom han ogsaa har hørt, at Østbø dersteds engang skal have havt en Støl: "Østbøstølen", hvilken han efter Udsagn af gamle nu afdøde Folk har hørt skal i nogle Uger om Aaret have været benyttet som Støl. Opl., vedt. og beediget.

8de Vidne Anders Tørrisen Røden, Husmand paa Røden, 56 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han er født paa Røden og nu har været Husmand dersteds i 35 eller 36 Aar og oplyser med Hensyn til Skiftelinien fra "Kuhølen", at denne efter Vidnets Opfatning og Erfaring skal gaa efter "Svartebjergsskaarene" og saaledes, at Gjerde eier oppe paa Fjeldet; dog har Vidnet hørt, at 1 af Opsidderne paa Røden, Rasmus Olsen, for 2 a 3 Aar siden slog ovenfor "Svartebjergsskaarene". Betræffende Skiftet ved "Aaralihaugen" siger Vidnet, at han har hørt, udenat han kan sige af hvem, at Linien skal gaa over denne Haug. Vidnet oplyser videre, at han for omtrent 40 Aar siden tjente paa Østbø, og at han veed, at Østbø da drev Gjeldkræaturer op i det nu omtvistede Strøg; Drivningen foregik over Høiekvam; ligesaa har Vidnet hørt, at Østbø i gammel Tid skal have "stølet" i Strøget og fremdeles, at 1 af Opsidderne for 2 a 3 Aar siden førte Smaler til Beitning did. Paa Anledning tillægger Vidnet Vidnet, at Dalen mellem "Aaralihaugen" og "Langhaug" efter hvad Vidnet har hørt skal være Rødens Eiendom. Opl., vedt. og beediget.

9de Vidne Endre Endresen Thronsvold, Vilkaarsmand, 72 Aar gammel, Parterne uforbunden, forklarer, at han af Gudmund og Sjur Røden, der begge forhen eiede Brug i Røden, men nu ere døde, jævnlig hørte, at Røden skulde eie til Hellehaug. Vidnet, der engang eiede Gaard paa Helgevold ("Bygden"), hvilken Gaard paa heromhandlede Kant med sit Skifte støder mod Hellehaugen, - havde ogsaa for sit Vedkommende den Opfatning, at dette Udsagn af Mændene paa Røden, var rigtigt. Om Linien ved "Aaralihaugen" kan Vintet Intet forklare, og angaaende Tvisten mellem Østbø og Gjerde oplyser Vidnet, at han stedse har hørt, at Strækningen baade har været kaldet og anseet for "Østbø Eiendom"; for mange Aar siden saa Vidnet ogsaa Spor efter Mure paa "Østbøstølen", og Vidnet har hørt af en gammel nu afdød Mand paa Thronsvold (Helgevold), at Østbø i gammel Tid skal have "stølet" der. Ligeledes veed Vidnet, at Østbø tidt og ofte og ogsaa i den senere Tid har brugt Strækningen som Beite for Smaler og Gjeldkræaturer. Fremdeles oplyser Vidnet, at en Mand ved Navn Jørgen Thronsvold i flere Aar og indtil for omtrnt 4 a 5 Aar siden, da han døde, efter Tilladelse af Sjur og Gudmund Røden slog Hø paa Fjeldet ovenfor "Svartebjergsskaarene". Opl., vedtaget og beediget.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

10de Vidne Iver Endresen Haaland, Husmand, 77 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han veed, at Østbø for 60 a 70 Aar siden jævnlig, om just ikke hvert Aar, brugte det med Gjerde omtvistede Strøg som Beite for Gjeldkræaturer; senere benyttedes Beitet ikke i synderlig Grad i et længere Tidsrum; men nu igjen i de sidste Aar har det atter af og til været benyttet for Smaler. For over 100 Aar siden skal Østbø have "stølet" der efterhvad gamle Folk har fortalt. Opl., veedt.!! og vedtaget.

11te Vidne Guri Thorbjørnsdatter Røden, Husmandskone paa Røden, 62 Aar gammel, Parterne uforbunden, - vidste ikke Andet at forklare, end at nogle Børn fra 1 af Opsidderne paa Østbø for 3 a 4 Aar siden kom med 2 Gjeldkræaturer forbi Vidnes Bopæl og her spurgte Vidnet om Veien "til Marken", hvorhen de sagde de skulde med Kræaturerne, udenat de egentlig sagde hvorhen; Vidnet viste dem den almindelige Stølsvei for "Bygden", ad hvilken man ogsaa kan komme til det mellem Gjerde og Østbø omtvistede Stykke; men hvorhen Børnene førte Kræaturerne, veed Vidnet ikke. Opl., vedt. og beediget.

12te Vidne Lars Madsen Nordhelgevold, Gaardeier, 54 Ar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at hans Opfatning med Hensyn til Skiftet mellem Røden og Gjerde fra "Kuhølen", - og hvilken Opfatning Vidnet støtter til hvad han fra gammel Tid har hørt - stedse har været den, at Røden ikke skulde komme ovenom "Svartebjergsskaarene", men at Gjerde skulde eie der. Vidnet oplyser videre, at han for omtrent 40 Aar siden i eet Aar tjente paa Østbø, og at han veed, at man i det Aar førte Gjeldkræaturer fra Gaarden op til Beite i det med Gjerde omtvistede Strøg, og Vidnet tillægger overhøvet, at det for sit Vedkommende ikke har hørt eller vidst Andet, end at dette Strøg skulde være Østbø's Eiendom. Vidnet har ogsaa af en gammel, nu afdød Mand paa Østbø, medens Vidnet tjente der, hørt udtale, at Østbø før i Tiden havde "stølet" i Strækningen. Opl., veedt. og beediget.

Da Ingen havde Videre at tilføre, blev hermed sluttet.

Ved forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1881 den 2^{den} August afsagdes paa Gaarden Øvre Gjærde i Sandeid i Anledning af den verserende Tvist mellem Gaardene Østbø og Øvre Gjærde samt Tendingsgjærde saadan

Kjendelse:

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Under Commissionens Arbeide med Udskiftning af de forskjellige Mtr. N^or inden Sandeids Sogn af Vigedals Thinglag har der vist sig at herske Tvistighed mellem Gaard Østbø nordre, M. N° 13, af gl. Skyld (reduceret til Smør) 15 Bpd paa den ene Side og Gaardene Øvre Gjørde, M. N° 21, af Skyld 6 Bpd 6 Mrk samt Tendingsgjærde, M. N° 22, af Skyld 6 Bpd paa den anden Side. Tvisten angaar et Felt i Fjeldet, om hvis Begrænsning man er enig, og som omgives af en Linie fra et Punkt kaldet "Bryststenen" i Retning omtrent N.O., følgende de øverste Kanter af et Braatelag indtil "Rødsklevbækken", derfra i omtrent V.N.V. til en Haug, kaldet "indre Østbølikarhaugen", derfra omtrent S.V. til V. til søndre Kant af en Haug, kaldet "Langhaug", og endelig derfra i omtrent østlig Retning til bemeldte Udgangspunkt: "Bryststenen", - og Uenigheden består i, at medens Østbø anfører, at Gaarden i dette Felt har øvet saavel Skovhugst og Slaat som Beitning, eller overhovedet enhver Slags Eiendomsret, og derfor paastaar, at Stykket helt og udelt skal tillægges Gaarden, indrømme Gjørdegaardene vel, at det med Hensyn til Skovhugst og Slaat i Stykket forholder sig som af Østbø anført, men paastaar, at nogen Beitning der ikke har været udøvet af Østbø, idet Beitningen tilhører Gjørde, og at derfor, naar Udskiftning nu skal foregaa, Stykket ikke i sin Helhed skal tillægges Østbø. - Nogen skriftlig Hjemmel eller noget Document til Tvistens Opklarelse har ingen af Parterne produceret, men de have til Støtte for sine Paastande fremstillet endel Vidner, med hvem i Forbindelse med Parterne Commissionen har foretaget fornøden Befaring m.v. af Strækningen. Forinden Retten imidlertid gaar over til at gennemgaae de afgivne Vidneprov, der ere protocollerede i Møde den 30 f.M., skal man forudskikke den fra Com.s Virksomhed hersteds iøvrigt indhentede Oplysning, at medens Gaard Østbø, forat komme til det omtvistede Felt, maa passere andre Gaardes saavel Indmarker som Hjemmehavnegange, idet Gaarden har sine egne Havnegange og sit egentlige Fjeldbeite paa en anden Kant, nemlig ved og i den saakaldte "Lysenut", - er Forholdet for Gjørdegaardenes Vedkommende et andet, da disse Gaardes Hjemmehavnegange og Fjeldbeiter støde umiddelbart til Tvistgebetet. -

Af de afhørte Vidner (ialt 12 Stkr.) have næsten samtlige forklaret, at den omtvistede Strækning har været benævnt og benævnes: "Østbø Eiendom"; flere af dem have derhos prøvet om et Sted i Strøget, kaldet "Østbøstølen", om hvilket derhos eet Vidne, nemlig 9de Vidne, har udsagt, at han for mange Aar siden der saa Spor af Mure, og nogle Vidner have oplyst, at de af gamle Folk have hørt, at Østbø engang i Tiden (formentlig for over 100 Aar siden, see 10 Vidne) har "stølet" (det vil sige lagt til Sæters med Kræaturer) der. Endvidere have flere Vidner, nemlig 3, 5, 7, 8, 9, 10 og 12te Vidner, forklaret sig om delvis Beitning af Østbø i Strøget, dels i ældre Tid og dels nu i de senere Aar.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Af disse Vidneforklaringer fremgaar vistnok, at Østbø ogsaa har øvet Beitning i Strækningen, men det synes dog som om det væsentlig har været i ældre Tid, at saadan Beitning med nogen Stadighed har været brugt, see navnlig 10de Vidne, og at det først er i de seneste Aar, og maaske endog først, efterat nærværende Udskiftningscommission i 1874 begyndte sin Virksomhed, at Østbø igjen har optaget Beitningen, og navnlig da for Smaler. - Med Hensyn til, at den omtvistede Strækning sees i Almindelighed at have været benævnt "Østbø Eiendom", bemærkes, at Retten ikke heri kan finde nogen særdeles Støtte for Østbø's Paastand om udenlukkende Eiendomsret, for det Første fordi det er ganske naturligt, at man i Dagligtale har givet Strøget en saadan Betegnelse, da Østbø, der forøvrigt, som oven paapeget, ikke støder til Fjeldet, jo dersteds har Rettigheder, - og dernæst fordi de samme Vidner, der have forklaret sig om denne almindelige Betegnelse, tillige have udsagt, at ogsaa andre Gaarde have brugt og fremdeles bruge Strøget som Beite. At dette nu ogsaa for Gjærdegaardenes Vedkommende har været og fremdeles er Tilfældet, fremgaar baade med Bestemthed af Vidneprovene, see 1, 2, 3, 4 og 5te Vidner, der forklare sig om en stadig Beitning fra Gjærdes Side, og er derhos tillige en selvfølgelig og af de oven paapegede locale Forholde flydende Ting; Tvistgebetet har nemlig efter hvad der foreligger ingensinde været enten vede Gjærde eller paa anden Maade (f.Ex. ved Jetning) fredet. Retten kan efter de saaledes foreliggende Oplysninger ikke komme til andet Resultat, end at det omtvistede Stykke ikke ene og udelukkende kan tilkjendes Østbø, men at ogsaa Øvre Gjærde og Tendingsgjærde af samme maa blive at tillægge en Anpart, hvis Størrelse da vil blive at afgjøre ved Com.'s Skjøn og overensstemmende med dens almindelige Regler angaaende Fællesskabets Udskiftning.

Thi kjendes for Ret:

Den af Gaard Østbø nordre fremsatte Paastand om ene og udelukkende at tillægges det omtvistede Stykke af Fjeldet, nemlig Strækningen fra "Bryststenen" til "Rødsklevbækken", derfra til "indre Østbøliskarhaugen", derfra til søndre Kant af "Langhaug" og derfra tilbaget til "Bryststenen", - bliver ikke at tage tilfølg, hvorimod Gaardene Øvre Gjærde samt Tendingsgjærde kjendes berettigede til af denne Strækning at tillægges en Andel, hvis Størrelse bliver at bestemme ved Commissionens Skjøn og overensstemmende forøvrigt med dens almindelige Regler for Fællesskabets Udskiftning.

Med Hensyn til denne Kjendelse og dens Conclusion ere 3 af Com.s Medlemmer, nemlig Dietrichson, Nilsen og Sundnæs enige; de 2 øvrige, Sjo og Øvrevig, finde derimod ikke at kunne slutte sig til samme. De have nemlig af Opslysningerne faaet den Opfatning, at den omtvistede

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Strækning maa betragtes som Østbø's ene og udelukkende Eiendom ogsaa hvad Beitningen angaar, en Opfatning, som de nærmest hente fra, hvad der er oplyst om, at Strøget almindelig benævnes: "Østbø Eiendom", saavel som om, at Østbø vistnok har "stølet" der før i Tiden. Herimod tror disse 2 Medlemmer, at det ikke bør komme i Betragtning, at ogsaa andre Gaarde, og deriblandt Gjærdegaardene, have øvet Beitning i Strækningen, da dette nemlig er Noget, som de stedlige Forholde med Nødvendighed have medført, uden at det, om Østbø's Eneret havde været noksaa uomtvistelig, har staaet i Østbø's Magt at hindre det. Disse 2 Medlemmer ville derfor stemme for, at Østbø's Paastand om Eneeidomsret tages tilfølg, men ansee det, da Pluralitet, som anført, haves for den ovenfor protocollerede Kjendelse, ufor nødvendent at give denne sin Mening Udtryk ved nogen særskilt Conclusion.

Hermed sluttet.

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1881 den 15 August var Commissionen samlet paa Gaard Gjærde i Sandeid.

Hvorda! Følgende inden Sandeids Sogn i indeværende Sommer bestemte Skiftelinier bleve tilførte protocollen saaledes:

Linie mellem Horde, Matr. N° 1, paa nordre Side og Stople, M. N° 2, paa søndre Side.

Linien begynder ved den øverste Ende af Skiftesgjærdet i Nedremarken mellem Gaardene, hvor x blev hugget i en mod Vest vendende Bjergnibbe, omtrent 20 Alen i ret Linie op fra Garsenden, og gaar derfra i O.S.O. til x hugget i et kløvet Skraabjerg, derfra i O. til S. antagelig omtrent 150 Alen til x hugget i et fladt Bjerg i Bakkeskraaningens søndenfor et Dalføre, derfra i S.O. til O. 1/2 O. til x hugget paa en Bjerghaug samt Varde, derfra i O.S.O. til x hugget i en nogenlunde stor, rundagtig Sten oppe paa en Bakke, derfra i S.O. til O. til x hugget i en lavtliggende, hvidagtig og jordfast Sten og endelig derfra i S.O. lidt O. til nedsat Skiftesten med Vidner, hvor Linien ender. -

Tilstede ved Befaringen vare: Jens Johnsen og Lars Johnsen Horde, Jørgen Thorsen og Endre Olsen Stople.

Linie mellem Stople, M. N° 2, paa nordre Side og Lerdal, M. N° 7, Østbø (Austbø), M. N° 8, samt Birkhaug, M. N° 12, paa søndre Side.

Linien begynner i en oppe paa Brynene ovenfor Hjemmemarken liggende Sten, kaldet "Høisaaten", hvor Skiftelinien mellem Gaardenes Hjemmemarker ender, og hvor nu blev hugget x i fast Bjerg lige ved og paa øvre Side af Stenen; derfra gaar Linien O. til N. 1/2 N., til x hugget i Bjerg oppe paa en Bjergaxel, derfra lidt østligere til x hugget i et mod S.V. vendende skraat Bjerg, derfra i samme Retning til x hugget i en Bjergnakke samt Varde oppe paa en Haug, derfra i O. til N. 1/2 N. til x hugget i Bjerg samt Varde paa nordvestre Skraaning af "Brithahaugen", derfra i N.O. til O. 1/2 O. til x hugget i en jordfast Sten nedenfor "Brithahaugen" og endelig derfra i O.N.O. til den samme Skiftesten med Vidner, hvor forrige Linie (Horde - Stople) ender, og hvor nu ogsaa denne Linie ender.

Tilstede ved Befaringen vare: Osmund Andersen, Endre Olsen, Jørgen Thorsen Stople, Johannes Aanensen, Johannes Johannesen Østbø, Ole Olsen Birkhaug, Asbjørn Osmundsen d.Æ. og D^o d.Y. Lerdal.

Linie mellem Horde, M. N. 1, paa nordre og Lerdal, M. N. 7, Østbø (Austbø), M. N. 8, samt Birkhaug, M. N. 12, paa søndre Side.

Linien begynner ved samme Skiftesten, hvor de 2 foregaaende Linier (Horde - Stople) og Stople - Lerdal m.v.) ende, og gaar derfra i O.N.O. til "Graastenen" i Stiftsgrænsen, hvor Linien ender. Med Hensyn til Gaardf Lerdal er det in confesso, at Gaarden, der har sit egentlige Fjeldbeite vestenfor Dalføret mellem Sandeid og Ølen, kun forsaavidt har Ret og Adgang i den Gaardene Østbø og Birkhaug nu tillagte Strækning, som Lerdal dersteds alene har en Beiteret for Smaler indtil 14 Dage før Sthanstid, - og i dette Forhold er der selvfølgelig ved nærværende Udskiftning ingen Forandring foretaget. -

Tilstede ved Befaringen vare: Jens Johnsen, Lars Johnsen, Lars Johnsen, Johannes Johnsen, Johnne Johnsen Horde, Johannes Aanensen, Johannes Johannesen Østbø, Ole Olsen Birkhaug, Asbjørn Osmundsen d.Æ og D^o d. Y. Lerdal.

Linie mellem Helgevold nedre, M. N. 14, Mindthelgevold, M. N. 15, Helgevold øvre, M. N. 16, samt Frøland, M. N. 17, paa nordre Side og Helgeland, M. N. 18, paa søndre Side.

Linien begynner ved et Sted i Elven, kaldet "Djupingen", hvor "Storelven" eller "Rødselven" og "Lillelven" eller "Næselven" falde i hinanden, følger derfra sidstnævnte Elv opefter indtil "Skiftesbækkens" Udløb i samme, gaar derfra opfor "Skiftesbækken", der her løber langs Pladsen

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

"nedre Liens" Bøggjærde, indtil det Punkt, hvor Bækken forlader Bøggjærdet, hvor x blev hugget i Bjerg lige ved Bækken og paa sammes østre Side; derfra følger Linien fremdeles "Skiftesbækken" til x hugget i Bjerg lige ved Bækken paa vestre Side og et lidet Stykke nedenfor "Frølandsvadet" (Gjærde skal, i Tilfælde, sættes paa vestre Side af Bækken og der, hvor det bekvemmest kan anbringes); derfra gaar Linien i N.N.O. lidt N. til x hugget i en mod S. eller S.O. vendende Bjergside, derfra i N. til V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa Toppen af en Bjerghaug, derfra i N.O. til N. lidt N. til x hugget i en stor Sten i en Bakke paa nordvestre Side af et lidet smalt Dalføre, derfra i N.N.O. til x hugget i en stor Sten ved den øvre Ende af en Ur i et Skar nedenfor "Rustene", derfra i N.O. til N. lidt N. til x hugget i en noget stor, fritstaaende Sten paa "Rustene", derfra i samme Retning til x hugget i Bjerg paa D°, derfra i N.O. til N. til x hugget i Bjerg paa en Haug indenfor "Rustene", derfra i N.O. lidt N. til x hugget i en fremspringende, mod S.S.O. vendende Bjergnibbe, derfra i N. til O. et kort Stykke til x hugget i Bjerg, derfra i N.N.O. lidt N. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Haug i Myren ved "Smaahaugene", derfra i samme Retning til x hugget i et fladt, ganske lavtliggende Bjerg samt Varde i Myren søndenfor "Eivindsaas", derfra i N.N.O. til x hugget i en mod S.S.V. vendende Bjergvæg i den sydvestre Skraaning af "Snareheien" og lige ved en gammel Driftevei, derfra i N. til O. til x hugget i en mod S.O. vendende Bjergvæg i "Skiftesbjerget", derfra i N.N.O. til x hugget i Bjerg paa "øverste Snarehei" og endelig derfra i samme Retning indtil Linien støder i Stiftsgrænsen mellem "Pikhaug" og "Eivindsaas", hvor altsaa Linien ender. Det bestemtes derhos, at forsaavidt Helgevoldsgaardene (i daglig Tale benævnt "Bygden"), have havt Rægstervei paa den søndre Side af Linien paa Stykket fra "Skiftesbækken" opefter Lien og altsaa i det Strøg, der nu er tillagt Helgeland, sløifes denne Vei, da Gaardene nemlig have bekvemme Veie paa østre Side af Linien og altsaa i egen Mark.

Tilstede ved Befaringen vare: Mads Madsen Frøland, Tørris Osmundsen, Osmund Wilhelmsen, Levord Jørgensen, Knud Knudsen, Knud Tjerandsen, Mikkil Nilsen, Nils Hansen, Valentin Hansen, Lars Madsen, Hans Hansen Helgevold, Tørris Madsen, Endre Godskalksen, Od Sjursen Helgeland.

Linie mellem Lerdal, M. N. 7, Østbø, (Austbø), M. N. 8, samt Birkhaug, M. N. 12, paa vestre Side og Helgevold nedre, M. N° 14, Helgevold midtre, N. N° 15, Helgevold øvre, M. N° 16, samt Frøland, M. N. 17, paa østre Side.

Linien begynder i den øvre Ende af Bøggjærdet mellem Birkhaug og Helgevold og gaar derfra i omtrent N. til x hugget i Bjerg oppe paa Braatet, derfra i N. lidt Ø. til x hugget i Bjerg ovenpaa et

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Bjerghjørne paa "Ørnebjergslegdo", derfra i N. til V. lidt N. til x hugget i en mod Ø. vendende Bjergvæg samt Varde oppe paa en høi Afsats, derfra i N.N.O. til x hugget i Bjerg paa "Alstunibbo", derfra i nordlig Retning til x hugget i Bjerg paa «Alstuene», derfra i N.N.V. til x hugget paa Toppen af en stor Klippeblok, derfra i N.O. til N. 1/2 N. til x hugget i en stor Sten eller Klippeblok under "Hovda" og et Stykke udenfor en stor Ur, derfra i omtrent N. til Ø. til x hugget i en mod S.O. vendende Bjergvæg i "Kirkeuren", derfra efter Uren ved Foden af "Vehovde" i Hovedretning først N. og siden lidt vestligere til x hugget i en stor Klippeblok paa nordre Hjørne af Uren (Korset er anbragt i en mod N. vendende Afsats), og endelig derfra i N.N.V. til "Graastenen" i Stiftsgrænsen, hvor Linien ender.

Tilstede ved Befaringen vare: Ole Olsen Birkhaug, Johannes Johannesen og Johannes Aanensen Østbø, Lars Madsen, Nils Hansen og Thomas Mikkelsen Helgevold (for Faderen Mikkell Nilsen). -

Linie mellem Helgeland, M. N° 18, paa vestre Side og Helgevold nedre, M. N. 14, D^o midtre, M. N° 15, D^o øvre, M. N. 16, samt Frøland, M. N. 17 paa østre Side.

Linien begynder i det Punct i Stiftsgrænsen mellem "Aangelshaug" og "Svendslifjeld", hvor "Aangelsbækken" skjærer Stiftsgrænsen, og følger derfra "Aangelsbækken" indtil "Aangelsvandet", derefter dette Vand til den længst mod Vest indskjærende Vig i Vandet, hvor x blev hugget i en Sten i Vandkanten, derfra i S.V. til V. omtrent 45 Alen til x hugget i en lavtliggende Bjerghaug, derfra i V. til x hugget i et mod Ø. vendende Braatelag i "Græsdalsgabet", derfra efter dette Braatelag i Hovedretning S.V. til x hugget i en brat, sort mod S.O. vendende Bjergvæg i "Græsdalen", derfra i S.V. lidt S. til x hugget i en noget høi Bjerghaug paa sydøstre Side af "Græsdalen", derfra i S.V. til x hugget i et fladt Bjerg omtrent 70 Skridt i O.S.O. fra "Græsdalshilderen", derfra i S.V. lidt S. til x hugget paa en Bjerghaug i "Græsdalsmyren" og lige ved en Bæk; derfra følger Linien denne Bæk ("Græsdalsbækken") indtil en stor Sten eller Klippeblok i "Skillingsdalen" paa søndre Side af Bækken, og i hvilken Sten blev hugget x, og endelig derfra i V. til S. til x hugget i Bjerg paa Toppen af "Storenibbo", hvor Linien ender. -

Tilstede ved Befaringen: Tørris Madsen og Endre Gotskalksen Helgeland, Lars Madsen, Mikkell Nilsen, Nils Hansen, Tørris Osmundsen og Knud Knudsen Helgevold.

Linie mellem Helgeland, M. N. 18, paa nordvestre og Røden lille, M. N. 19, samt Røden store, M. N. 20, paa sydøstre Side.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Linien begynner ved samme Mærke i "Storhaugribbo", hvor forrige Linie (Helgeland - Helgevold) ender, og gaar derfra i S.V. til V. 1/2 V. til "Holsnaastenen" i "Storelven", hvor blev hugget x, og hvorfra derefter Elven danner Skiftelinien ligetil Gaardens Bømarker. -

Tilstede ved Befaringen: Tørris Madsen og Endre Gotskalksen Helgeland, Bjørn Jørgensen, Rasmus Olsen, Lars Olsen og Ole Sjursen Røden.

Linie mellem Røden lille, M. N. 19, Røden store, M. N. 20, paa sydvestre Side og Helgevold nordre, M. N. 14, D^o midtre, M. N. 15, D^o øvre M. N. 16 samt Frøland, M. N. 17, paa nordøstre Side.

Linien begynner ved samme Mærke i "Storhaugribbo", hvor forrige Linie (Helgeland - Røden) begynner og næstforrige Linie (Helgeland - Helgevold) ender, og gaar derfra i S.O. til Ø. til x hugget i den nordøstre Væg af en stor Klippeblok paa sydvestre Side af "Skillingsfossen", derfra følger Linien Elven opefter til Kuholen, hvor x blev hugget i et Skraabjerg i en Fævei og endelig derfra i S. til x hugget i en mod N. vendende Bjergvæg i øvre Kant af "Svartebjergsskaarene", hvor Linien ender.

Tilstede ved Befaringen: Hans Hansen, Knud Knudsen, Tørris Osmundsen, Knud Tjerandsen, Lars Madsen Helgevold, Bjørn Jørgensen, Lars Olsen, Rasmus Olsen, Ole Sjursen, Thorbjørn Thorbjørns. Røden.

Inden den Gaardene Røden lille og store tillagte Fjeldstrækning paa denne Kant blev derefter tillagt Helgevoldsgaardene samt Frøland et Torvmyrstykke i den saakaldte "Storhaugmyr" efter saadan Begrændsning: Stykket begrændses paa den indre eller nordøstre Side af den satte Skiftelinie mellem Gaardene fra "Storhaugribbo" indtil Linien skjærer "Storelven"; derfra Elven Grændsen nedefter til en stor Sten ved Elvens vestre Bred, hvori blev hugget x; derfra gaar Linien i V. til S. til x hugget i Bjerg paa en Haug ved Myrens sydøstre Kant, derfra i S.V. til V. til x hugget i en mod V. vendende Bjergvæg paa en Haug ved Myrens sydøstre Kant, derfra i S.V. til V. 1/2 V. til x hugget i nordre Kant af en meget stor Sten nede paa en Bjergflade nedenfor den søndre Arm af Myren, derfra i N. til Ø. 1/2 Ø. til x hugget i fladt Bjerg ved Myrens vestre Kant, derfra lidt vestligere til x hugget i en stor jordfast Sten, kaldet "Stølskvile" ved Stølsveien og endelig derfra efter Myrens Landside hen til den ovenanførte Skiftelinie mellem Gaardene fra "Storhaugribbo". - I det saaledes udtagne Stykke skal Helgevoldsgaardene samt Frøland have Ret til ene og udelukkende at udvinde Torv og Rod. Ligesaa forbeholdes dem de fornødne Veie, Tørkepladse samt Tomter til Torvhuse m.v.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tilstede: Knud Knudsen, Mikkel Nilsen og Levord Jørgensen Helgevold, Ole Sjursen og Rasmus Olsen Røden.

Linie mellem Helgevold nedre, M. N. 14, Helgevold midtre, M. N. 15, Helgevold øvre, M. N. 16 samt Frøland, M. N. 17 paa nordøstre og Gjærde øvre M. N. 21 samt Tendingsgjærde, M. N. 22 paa sydvestre Side.

Linien begynder ved det samme Mærke i øvre Kant af "Svartebjergskaarene", hvor forrige Linie (Røden - Helgevold) ender, og gaar derfra i S. til O. lidt O. til x hugget i østre Væg og tæt ved sydøstre Hjørne af en stor firkantet Sten, derfra i S. til Ø. 1/2 Ø. til x hugget i Bjerg paa et "Res" strax nordenfor "Hellehaug", derfra S.O. til S. lidt S. til x hugget i en stor Sten paa "Langedalskanten" vestenfor "Gjærdelangedalen" og endelig derfra i S.O. til x hugget i en mindre, lavtliggende Sten paa "Mærkestenshaugen", hvor Linien ender. -

Tilstede ved Befaringen: Hans Hansen, Knud Knudsen, Tørris Osmundsen, Knud Tjerandsen, Lars Madsen Helgevold, Anders Osmundsen, Osmund Osmundsen, Johannes Hansen, Johne Knudsen Gjære.

Linie mellem Helgevold nedre, M. N. 14, Helgevold midtre, M. N. 15, Helgevold øvre, M. N. 16 samt Frøland M. N. 17 paa nordøstre og Høiekvam, M. N. 24 paa sydvestre Side.

Linien begynder ved det samme Mærke paa "Mærkestenshaugen", hvor forrige Linie (Helgevold - Gjærde) ender, og gaar derfra i omtrent S.S.O. til x hugget i en stor Sten paa "Reset" mellem "Mørkevaskjønnen" og "Mørkevandet" og videre derfra i samme Retning indtil Linien træffer "Mørkevandets" vestlige Bred henimod Vandets nordre ende, hvor Linien ender. -

Tilstede ved Befaringen: Hans Hansen, Knud Knudsen, Tørris Osmundsen, Knud Tjerandsen, Lars Madsen Helgevold, Ole Olsen og Paul Thorsen Høiekvam.

Linie mellem Helgevold nedre, M. N. 14, Helgevold midtre, M. N. 15, Helgevold øvre, M. N. 16 samt Frøland M. N. 17, paa nordøstre og Apeland, M. N. 23 paa sydvestre Side.

Linien begynder ved samme Punct, nemlig "Mørkevandets" vestlige Bred henimod Vandets nordre Ende, hvor forrige Linie (Helgevold - Høiekvam) ender, og gaar derfra i Retning omtrent S.S.O. indtil Linien skjærer Sognegrændsen mellem Sandeid og Vikedal henimod Vandets østre Bred, hvor Linien ender.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tilstede: Hans Hansen, Knud Knudsen, Tørris Osmundsen, Knud Tjerandsen, Lars Madsen Helgevold, Knud Evensen, Jørgen Gotskalksen Apeland.

Linie mellem Apeland, M. N. 23, paa sydøstre og Høiekvam, M. N. 24, paa nordvestre Side.

Linien begynder ved samme Punct, nemlig "Mørkevandets vestre Bred henimod Vandets nordre Ende, hvor forrige Linie (Helgevold - Apeland) begynder, og næstforrige Linie (Helgevold - Høiekvam) ender, og gaar derfra efter "Mørkevandets" vestre Bred indtil et Punct ved samme, hvor x blev hugget i en Sten ved Vandkanten; derfra gaar Linien i V. lidt S. til x hugget i en stor Klippeblok i Bakken ikke meget langt op fra Vandet, derfra i V. 1/2 S. til x hugget i en D°, derfra i S.V. lidt V. til x hugget i Bjerg paa "Repshilder", derfra i S.V. til x hugget i en stor Klippeblok paa D°, derfra i S.V. 1/2 V. til x hugget i Bjerg paa "søndre Repshilder", derfra i V. lidt S. til x hugget i Bjerg paa "Haalahaugen", derfra i omtrent samme Retning til x hugget i Bjerg paa "Kloppehaugen", derfra i V. lidt N. til x hugget i en stor Sten paa "Holmane" tæt ved og paa søndre Side af "Holmselven"; herfra danner endelig denne Elv Skiftelinien ligetil Gaardenes Bømarker. -

Tilstede Knud Evensen, Jørgen Gotskalksen Apeland, Ole Olsen og Paul Thorsen Høiekvam.

Linie mellem Høiekvam, M. N. 24, paa søndre og Gjærde øvre, M. N. 21, samt Tendingsgjærde, M. N. 22, paa nordre Side.

Linien begynder paa "Kleivanibbo" op fra Nedremarkerne, hvor x blev hugget i Bjerg, og gaar derfra i N.O. 1/2 Ø. til x hugget i Bjerg paa "Malkesten", derfra i samme Retning til Skiftesten med Vidner nedsat i "Beinhaugmyren", derfra i samme Retning til x hugget i en flad Sten paa "Beinhaugleite" og lige ved "Kimaveien", derfra i N.O. til Ø. 1/2 Ø. til x hugget i en brat mod S.V. vendende lav Bjergvæg i vestre Kant af "Skifteshaugen", derfra i N.O. 1/2 Ø. til Skiftesten med Vidner nedsat i Myren mellem "Skifteshaugen" og "Trættebakken", derfra i samme Retning til x hugget i en stor Sten i "Øsperlien", derfra i samme Retning til en nedsat Sten, hvori hugget x, i "Trættebakken" lige ved og paa nordre Side af en Skovvei, derfra i samme Retning til Foden af "Bukkestihaugen", hvor blev hugget x i Bjergvæggen lige ned fra et rødt "Bleg" i Fjeldet, derfra i samme Retning opefter Braatet til x hugget i Bjerg paa Toppen af "Bukkestihaugen", derfra i samme Retning til "Vandeklevfossen", hvor x blev hugget i Bjerg ved Fossen og paa søndre Side af samme; derfra følger Linien Bækken opefter i Retning omtrent Ø. 1/2 N. til x hugget i Bjerg paa "Vandeklevhaugen", derfra i N.O. lidt Ø., forladende Bækken, til x hugget i Bjerg paa høieste "Vandeklevhaugen", derfra i samme Retning til x

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

hugget i Bjerg paa en Haug op fra "Petershaalo", og endelig derfra i samme Retning til det samme Mærke paa "Mærkestenshaugen", hvor Linien Helgevold - Gjære ender, og Linien Helgevold - Høiekvam begynner, og hvor nu denne Linie ender.

Tilstede: Anders Osmundsen, John Knudsen, Jørgen Jørgensen Gjærde, Ole Olsen, Paul Thorsen Høiekvam.

Linie mellem Øvre Gjærde, M. N. 21, samt Tendingsgjærde, M. N. 22, paa sydvestre og Østbø, M. N. 13 paa nordøstre Side. (cfr. Kjendelse af 2/8 1881, 146 – 48.) Linien begynner i en Haug, kaldet "Langhaug", hvor x blev hugget i en stor Sten, der ligger henimod Haugens nordre Ende, og gaar derfra i S.O. til S. over en Myr til en stor opretstaaende Klippeblok, kaldet "Bryststenen", i hvis høieste skarpe Top blev hugget x, derfra i Ø. opefter Braatet til en fremragende spids Fjeldtop paa "Gjeitebjerget", derfra følger Linien de øverste, fra "Ingridalsveien" synbare Bjergbraat i nordøstlig Retning over "Storaklypo" og "Vetlaklypo" til det Punct hvor det egentlige selvgjærdende Braatlag ender, og hvor x blev hugget paa en Afsats antagelig omtrent 100 Alen i S.V. fra "Rødsklevbækken", og endelig derfra i Ø. 1/2 N. til x hugget i Bjerg lige ved og paa nordre Side af Bækken, hvor Linien ender. -

Tilstede: Osmund Osmundsen Gjærde, Osmund Andersen Østbø og Erik Østbø.

Linie mellem Østbø, M. N. 13, paa søndre Side og Røden lille, M. N. 19 samt Røden store, M. N. 20, paa nordre Side.

Linien begynner ved det samme Kors ved "Rødsklevbækken", hvor forrige Linie (Gjærde - Østbø) ender, og følger derfra denne Bæk nedover indtil lidt ovenfor en Vei ved Kanten af den Myr, hvori Bækken gaar ud, og hvor x blev hugget i Bjergvæg ved Bækken og strax søndenfor et Nedfald eller liden Fos i samme; derfra gaar Linien over Myren i Retning V. til N. 1/2 N. til x hugget i Bjerg paa nordre Kant af "Østbøliskarhaugen", derfra i S.V. til V. til x hugget i en stor rund Sten i "Østbøliskar", og endelig derfra i V.S.V. lidt S. til det samme Kors i en stor Sten paa "Langhaug", hvor forrige Linie (Gjærde - Østbø) begynner, og hvor nu denne Linie ender. -

Tilstede: Osmund Andersen og Erik Østbø, Rasmus Olsen, Bjørn Jørgensen Røden.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Linie - den indre eller østlige - mellem Øvre-Gjærde, M. N. 21, samt Tendingsgjærde, M. N. 22, paa søndre eller sydvestre og Røden lille, M. N. 19, samt Røden store, M. N. 20, paa nordre eller nordøstre Side.

Linien begynder ved det samme Kors ved "Rødklevbækken", hvor forrige Linie (Østbø - Røden) begynder, og næstforrige Linie (Gjærde - Østbø) ender, og gaar derfra i Ø.S.O. til x hugget i en mod N.V. vendende Bjergvæg i "Svartebjergskaarene", derfra efter "Svartebjergskaarene" i Hovedretning omtrent N.N.O. til x hugget i Bjerg ved en Bøining af Braatelaget, derfra fremdeles efter de øverste selvgjærdende Bjerglag i Retning Ø. til S. til x hugget i en mod N.V. vendende Bjergvæg omtrent 20 Alen østenfor "Svartebjergsbækken", derfra følgende det øverste Bjerglag op fra "Svartebjergshaalo" i Retning N.O. til N. 1/2 N. til x hugget i et lavtliggende Fjeld oppe paa Braatet, derfra efter Braatet, hvor dette bedst freder, i Retning N.V. til V. omtrent 60 Alen fra forrige Mærke til x hugget i Bjerg, derfra først i samme Retning et kort Stykke, indtil Kanten af det selvgjærdende Braat og senere efter dette Braat i Retning omtrent N. og ca. 80 Alen til x hugget i en Sten, derfra i N. til Ø. omtrent 70 a 80 Alen til x hugget i en stor Sten og endelig derfra efter det selvgjærdende Bjergbraat i Hovedretning først omtrent N.N.O. og siden lidt østligere til det samme Mærke, nemlig Kors i en mod N. vendende Bjergvæg i øvre Kant af "Svartebjergskaarene", hvor Linien: Helgevold - Røden ender, og Linien: Helgevold - Gjærde begynder, og hvor altsaa denne Linie nu ender. Det bemærkes, at Linien er sat overensstemmende med de gennem Vidneførsel m.v., see Session 30 Juli 1881, erhvervede Oplysninger. -

Tilstede ved Befaringen: Osmund Osmundsen Gjærde, Rasmus Olsen og Bjørn Jørgensen Røden.

Linie - den ytre eller vestlige - mellem Øvre Gjærde, M. N. 21, samt Tendingsgjærde, M. N. 22, paa søndre og Røden lille, M. N. 19, samt Røden store, M. N. 20 paa nordre Side.

Linien begynder ved det samme Mærke, nemlig Kors i en stor Sten paa "Langhaug", hvor Linien: Gjærde Østbø begynder, og Linien: Østbø - Røden ender, og gaar derfra i S.V. lidt V. til x hugget i en stor Klippeblok paa "Tverfjeldet", derfra i S.V. til V. lidt S. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Tverfjeldet", derfra i S.V. til V. 1/2 V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Kjønhaugen" paa vestre Side af "Ravnefjeldkjøn", derfra i V.S.V. til x hugget i fladt Bjerg, derfra i V. til S. lidt S. omtrent 60 Alen til x hugget i Bjerg samt Varde paa "Glømskarnibbo"

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tilstede ved Befaringen: Anders Osmundsen, Osmund Osmundsen, Jørgen Jørgensen, Johannes Hansen Gjørde, Rasmus Olsen, Lars Olsen, Bjørn Jørgensen Røden.

Linie mellem Apeland, M. N. 23 paa nordre og Haaland nordre, M. N. 25, samt Haaland søndre, M. N. 26, paa søndre Side.

Linien begynder i Sognegrændsen mellem Sandeid og Vikedal i det nederste Kors paa "Børefjeld", der er beskrevet at ligge S.V. 1/2 V. og "et kort Stykke fra næstforrige Mærke paa samme Fjeld, og gaar derfra i V. lidt S. til østre eller indre Kant af "Børefjeld", hvor x blev hugget i et lidet skraat Bjerg op fra øverste Kant af Braatet (i Tilfælde af Fredning benyttes de mellem liggende selvgjærdende Braat), derfra i vestlig Hovedretning efter øverste Kant af det store selvgjærdende Bjergbraat i "Børefjeldet" til x hugget i Bjerg oppe paa Fladen nogle Alen fra øverste Kant paa det selvgjærdende Braat og videre efter dette indtil det støder til eller skjærer den i Gjærdeskjønnsforretning af 12 Juni 1876 beskrevne Linie mellem Gaardene. Herfra gaar Linien derefter som i denne Forretning vedtaget og bestemt.

Linie mellem Haaland nordre, M. N. 25, Haaland søndre, M. N. 26 paa nordre og Østbø, M. N. 13, Strand, M. N. 27, samt Strandnæs, M. N. 28, paa søndre Side.

Linien begynder i det Kors i Sognegrændsen mellem Sandeid og Vikedal, der er hugget i en opretstaaende Sten ved "Bergakjønnets" søndre Ende, og gaar derfra i N.V. lidt N. til x hugget i Bjerg oppe paa Haugen antagelig noget over 100 Alen fra nævnte Udgangspunct, derfra V. 1/2 N. til x hugget i fladt Bjerg lidt op fra en Vandpyt, derfra i V. til x hugget oppe paa en Bjergnibbe paa nedre eller nordre Side af "Glomeskar", derfra i V. lidt N. til x hugget oppe paa en Bjergnibbe paa nedre Side af "Glomeskar", derfra i omtrent V. til x hugget oppe paa en Bjergnibbe i "Glomeskarhaugene" og endelig derfra i omtrent N.V. lidt V. til det Kors, der ifølge Gjærdeskjønnsforretning af 19 Juni 1877 mellem Gaardene er hugget "i et stort Klov i Glomeskarsfjeldet"; herfra gaar nemlig Linien videre som i denne Forretning vedtaget og bestemt. - Hermed sluttet.

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1881 den 2^{den} September var Commissjonen samlet paa Gaard Espevold i Vikedals Thinglag. Hvorda: Formanden bemærkede, at der, da Commissjonen skulde skride til Udskiftning af Fjeldet mellem Gaardene Espevold og Vikedal, har vist sig at herske Tvist mellem disse Gaarde med Hensyn til Eiendoms- og Brugsforholde i Fjeldet. Gaarden Vikedal paastaar nemlig, at Delet mellem

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Gaardenes Fjeldstrækninger dannes af den saakaldte «Lysebæk» fra dennes Udløb af «Durmaalskjønningen» og nedefter indtil Gaardenes Nedremarker, medens Gaard Espevold fremholder, at «Lysebækken» ikke skifter mellem Fjeldbeiterne, idet Espevold har øvet Beitning ogsaa udnfor eller vestenfor Bækken, hvorfor den vil have betragtet Strøget der som et Fællesskab. –

I Anledning af denne Tvist har Com. i Forening med vedkommende Lodeiere samt en del Vidner foretaget fornøden Befaring af Strækningen. Under denne Befaring viste det sig at være in confesso, saavel at den nævnte «Lysebæk» danner Skiftet mellem de respective Gaardes Nedremarker, som at Gaardene ogsaa have hver sine Slaatter i Fjeldet paa hver sin side af Bækken ligetil dennes Udløb fra «Durmaalskjønningen», der danner Sognelinien paa heromhandlede Kant mod Sandeide. Ligeledes viste det sig at være fra begge Sider uimodsagt, at man uanseet Bækken har beitet om hinanden paa begge Sider af denne, idet nemlig i de senere Aar Gjetning i Fjeldet er gaaet af Brug, ligesom heller intet Gjærde langs Bækken nu paa flere Aar har været vedligeholdt. Derimod paavistes under Befaringen Stumper af Gjærder og «Ilag» hist og her langs Bækken og overhovedet overalt paa saadanne Steder, hvor ikke Naturgrændser have hindret Overgang for Storfæ, og om disse Gjærdestumper paastaar Gaard Vikedal, at de ere Rester af et ældre Gjærde, der har været opført og vedligeholdt af begge Gaarde i Forening samt i Hensigt, at danne «Skiftesgjærde» mellem dem i Fjeldet, - medens Espevold fremholder, at Gjærdet ikke har været opført eller betragtet som «Skiftesgjærde», men kun som en Hindring mod Kreaturerne for vidtløftige Omstreifen; at Gaard Espevold skulde have deltaget i sin Tid i Gjærdets Opførelse eller Vedligeholdelse, har Espevold derhos ikke villet medgive. – For blant Andet at bevise dette, samt om «Lysebækken» stadig har været anseet som Delet mellem Gaardene ogsaa for Fjeldets Vedkommende, er det nu, at nærværende Vidneførsel af Vikedal er ønsket. – Det bemærkes, at de tvistende Gaardes respective Matrikulskyld er: for Vikedals Vedkommende 11 Bpd 6 Mrk Smør, og for Espevolds Vedkommende 9 Bpd 18 Mrk.

Af Opsiddere fra Gaardene vare i dag fremmødte: Halvor Halvorsen og Johannes Halvorsen Espevold samt Christoffer Christoffersen og Ole Nielsen Vigedal. Disse Sidste fremstillede som Vidner følgende Personer, der samtlige have været tilstede under Aastedsbefaringen, nemlig Jens Jensen Vigedal, Holger Holgersen dito, Halvor Helgesen Næs og Lars Danielsen Søreim.

Vidnerne forberedtes til Edsaflæggelse og foreholdtes den borgerlige Straf for Mened, hvorefter fremstod som 1ste Vidne Jens Jensen Vigedal, Vilkaarsmand, 71 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han har været paa Gaarden Vigedal fra han var 18 Aar gammel og at han aldrig har hørt

eller vidst Andet, end at Lysebækken har været Skiftet mellem Gaardene Vigedal og Espevold ogsaa for Fjeldets Vedkommende. For omtrent 40 Aar siden solgte Vidnet sit Brug i Vigedal til en Mand ved Navn Henrik, der nu er død, og det var ham, der begyndte at opføre Gjerde i Fjeldet langs Lysebækken; en Opsidder paa Espevold, Halvor Knudsen, havde nemlig da opført et Stølshus tæt ved og paa østre Side af Bækken, og Henrik frygtede af den Grund for, at Espevolds Kreaturerne skulde trække sig over Bækken og udover i Vigedalsbeitet. Vidnet tillægger forøvrigt, at han ogsaa har hørt, at Halvor Espevold selv skal have været med i Gjerdingen. I hvilken Udstrækning denne Gjerdning foregik, eller om der overhovedet blev gjerdet helt op til Endepunktet, saavidt fornødigedes, veed Vidnet ikke. Opl. veedt. og beediget.

2^{det} Vidne Holger Holgersen Vikedal, Vilkaarsmand, noget over 80 Aar gammel, Halvbroder af Opsidderen Christoffer Vikedals Moder, men forøvrigt Parterne uforbunden, - forklarer, at han for omtrent 50 Aar siden i 6 a 7 Aar boede her paa Espevold og brugte en Gaardpart her, at han derefter flytede til nedre Vigedal, hvor han senere har holdt til dels som Gaardeier og dels som Vilkaarsmand, samt at Vidnet aldrig har hørt eller vidst Andet, end at Lysebækken skulde danne Skiftet mellem Gaardene ogsaa i Fjeldet. Gjerdet langs Bækken har Vidnet seet; men Vidnet har ingen personlig Kundskab om af hvem det er opført eller vedligeholdt; derimod har vidnet hørt Snak om, at den af forrige Vidne omtalte Henrik skal have begyndt med Gjerdet, ligesom ogsaa om, at Halvor Espevold skal have deltaget deri. Opl. veedt. og beediget.

3^{die} Vidne Halvor Helgesen Næs, Gaardeier 51 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han for omtrent 12 Aar siden boede paa øvre Vigedal, hvor han i 9 a 10 Aar eiede et Brug samt at han efter den Erfaring, han fra den Tid fik angaaende Eiendomsforholdene i Fjeldet, ikke veed Andet end at Lysebækken ogsaa for Fjeldets Vedkommende skulde danne Skiftet mellem Espevold og Vigedal. Gjerdet langs Bækken var Vidnet med et enkelt Aar og paa et enkelt Sted at reparere, og i denne Reparation deltog ogsaa Halvor Knudsen Espevold. Opl. veedt. og beediget.

4de Vidne Lars Danielsen Søreim, Gaardeier, 51 Aar gammel, Parterne uforbunden, - forklarer, at han er født paa en Husmandsplads under øvre Vigedal og at han har holdt til der paa Gaarden indtil for omtrent 9 Aar siden, dog med et Mellemrum af cirka 9 Aar. I Tvisten Anledning oplyser Vidnet, at han aldrig har hørt eller vidst Andet, end at Lysebækken dannede Skiftelinien mellem Espevold og Vigedal ogsaa i Fjeldet; vidnet har seet Gjerdet langs Bækken og hørt, at det skal være opført af

Henrik Vigedal, samt ogsaa at Halvor Knudsen Espevold skal have været med i at vedligeholde det. Opl., veedt. og beediget.

Hermed sluttet. Ved Forhandlingerne eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1881 den 5 September var Commissjonen samlet paa Landhandlerstedet Aalundsøen i Fjælberg, Hvorda: Følgende inden Vikedals Sogn fastsatte Skiftelinier nu tilførtes Protocollen:

Linie mellem Sorenskrivergaarden Opsal, M.N. 43, paa vestre Side og Vikedal nedre og øvre, M.N. 44 og 45 paa østre Side:

Linien begynder ved en Bæk, kaldet «Kellebjergsbækken»?? ved det Punct, hvor Nedremarken ender, og hvor det egentlige Fjeld begynder, og hvor blev hugget x i en mod Syd vendende Bjergvæg paa østre Side af og tæt ved Bækken; derfra gaar Linien i N.V. til N. ½ N. til x hugget i Bjerg ved et Juv eller Skar, kaldet «Sauespranget», derfra efter selvgjærdende Bjerglag i Hovedretning N.V. lidt V. til x hugget i et fladt Bjerg paa Braatet østenfor «Nutedalen», derfra N. til Ø. ½ Ø. efter de selvgjærdende Bjerglag østenfor «Nutedalen» til x hugget i Bjerg, derfra fremdeles efter D°, hvor de bedst frede, i Hovedretning N. til Ø. til x hugget i Bjerg og endelig derfra i samme Retning efter D° indtil Linien træffer Sognelinien mod Sandeide mellem Mærkerne paa «Lysenuten» og «Skurvenuten», hvor Linien ender. –

Tilstede: fra Opsal: Ingvald Danielsen efter Fuldmagt; fra Vikedal: Osmund Holgersen, Od Iversen, Holger Kristofersen.

Med Hensyn til Gaardene nedre og øvre Vikedal opgaves det, at der fra ældre Tid (100 a 200 Aar siden) skal existere Skiftelinie i Fjeldet i Henhold til en afsagt Aastedsdom, og anholdt Opsidderne derfor om, at ingen videre Udskiftning mellem disse 2 Gaarde foretages, førinden fornøden Udskrift af Dommen og den satte Linie kan faaes tilstede, i hvilken Anledning derfor Formanden har gjort de fornødne Skridt, for, om muligt, at erhverve saadan Udskrift. –

Linie Ekeland, M.N. 49 paa østre Side og Espevold nedre og øvre, M.N. 46 og 47, paa vestre Side.

Linien begynder ved et Sted, kaldet «Øikeskaarene», hvor der op fra en Garsende i Nedremarken blev hugget x i fladt Bjerg, og gaar derfra i N.V. til N. ½ N. til x hugget i Bjerg paa Toppen af

«Skarhaugene», samt endelig derfra i N. til det af Commissjonen i 1878 i Sognegrændsen mellem Vikedal og Sandeide satte Mærke, nemlig x hugget i en mod N.N.V. vendende Bjergvæg paa den sydlige Side af Dalføret mellem «Trodalshaugen» og «Smørdokbjergene» (se pag. 76), hvor altsaa Linien ender. –

Tilstede: Paul Torkelsen, Halvor Halvorsen, Nils Nilsen Espevold, Jacob Pedersen, Jørgen Gabrielsen, Anders Osmundsen Ekeland.

Linie: Ekeland, M.N. 49 paa vestre Side og Førland, M.N. 50, paa østre Side.

Linien begynder ved Sognegrændsen mod Sandeide i «Mørkevand», hvor der ved Bækkens Udløb i Vandets østre eller sydøstre Ende blev hugget x i Bjerg lige ved Vandet; derfra gaar Linien et kort Stykke i S.O. til S. til x hugget i en stor Sten paa nordre Skraaning og ved Foden af «Mørkevashaugen», derfra atter et kort Stykke i samme Retning til x hugget i Bjerg samt Varde i søndre Ende af en liden Haug østenfor «Mørkevashaugen», derfra i Syd til x hugget i Bjerg samt Varde paa «Bækkedalsheien», derfra i samme Retning til D^o og D^o paa østre Skraaning og i Kanten af «Bækkedalsheien», derfra i samme Retning til en stor Sten, hvori blev hugget x paa Braatet vestenfor «høge Fjeldet» og endelig derfra i S. lidt V. til den øverste Ende af Skiftegjærdet mellem Gaardenes Nedremarker, hvor Linien ender. –

Tilstede: Jacob Pedersen, Jørgen Gabrielsen, Anders Osmundsen Ekeland, Rasmus Olsen Førland.

Linie Førland, M.N. 50, paa vetre Side og Hunseide, M.N. 51, paa østre Side.

Linien begynder i Stiftsgrændsen i «indre Haugenuten» ved det der forhen af Commissjonen satte Mærke, nemlig x i Bjerg samt Varde, og gaar derfra i S. til V. ½ V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Haug opover «Kuskar», derfra i S. til V. til D^o og D^o paa «Skifteshaugen», derfra i S. lidt Ø. til x hugget i Sten paa Fjeldet op fra «Tjelmeskaarene», derfra i samme Retning et kort Stykke nedover Bakken til x hugget i Sten paa Fjeldbrynet op fra «Tjelmeskaar» og endelig derfra nedefter Braatet til et under en tidligere mindelig Udskiftning mellem Gaardenes Nedremarker sat Skifte Kors i Bjergvæggen ved Foden af Braatet, hvor Linien ender. –

Tilstede: Jens Pedersen Hunseide, Lars Førland.

Linie Hunseide, M.N. 51, paa vestre Side og Lilleland, M.N. 52, paa østre Side.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Linien begynner ved 2 store Stene, kaldede «Tomlingerne», der ere beliggende paa Fjeldbrynet op fra Dalføret og synbare fra dette, og ved hvilke Stene en ældre bestemt Skiftelinie mellem Gaardenes Nedre marker ender. I den yderste eller vestligste af disse Stene blev nu hugget x, og derfra gaar Linien i N. lidt V. til x hugget i Bjerg paa «Brattestihaugen», derfra i samme Retning til 2 udooverliggende spidse Stene paa søndre Skraaning af «Slaattefjeldet», og i den yderste af hvilke nu blev hugget x, derfra i samme Retning et ganske kort Stykke til x hugget i Bjerg samt Varde oppe paa «Slaattefjeldet», derfra i N. til x hugget i Bjerg tæt ved en ældre Landmaalerverde paa D^o Fjeld, derfra i N. lidt Ø. til x hugget i Bjerg samt Varde paa D^o Fjeld, derfra i samme Retning til x hugget i en stor Sten paa «Svartebjerg» paa østre Side af «Søteskar», og endelig derfra i samme Retning indtil Linien naaer Stiftsgrænsen i Nærheden af og paa søndre Side af «Furevandet», hvor x blev hugget i en stor flad Sten og paa samme reist Varde, og hvor Linien ender. –

Tilstede: Jens Pedersen Hunseide, Knud Knudsen, Bjørn Hansen Lilleland.

Linie Lilleland, M.N. 52, paa vestre Side, og Roaldkvam, M.N. 53, paa østre Side.

Linien begynner i «Daaveslaatskar» ved det Punct, hvor Gaardenes Nedre marker ender, og hvor x blev hugget i en stor flad Klippeblok lige ved og paa vestre Side af en Bæk gjennom Skaret; derfra følger Linien Bækken opover i Hovedretning N. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en flad Afsats øverst i Skaret og paa vestre Side af Bækken, derfra i N. til V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Bjerghaug vestenfor «Borkjøn», derfra et ikke langt Stykke i samme Retning til x hugget i Bjerg samt Varde paa en stor Sten paa en Bjerghaug, derfra i N. til V. ½ V. til x hugget i Bjerg samt Varde paa en Bjergtop op fra «nordre Græsdalen» og endelig derfra i N. V. til V. indtil Stiftsgrænsen og det i en Bjergnov paa nordre Side af «nordre Græsdalen» huggede x, hvor Linien ender. –

Tilstede: Knud Knudsen, Bjørn Hansen Lilleland, Knud Knudsen Roaldkvam.

Linie Roaldkvam, M.N. 53, paa vestre Side og søndre Bjørndalen, M.N. 54, paa østre Side

Linien begynner i Stiftsgrænsen paa «Tindafjordingen» ved det der af Commissjonen anbragte x i et Bjerghjørne og gaar derfra i S.V. til V. til x hugget i Bjerg ved Udfaldsosen i «Dybekjøn» paa nordre Side af Elven, hvor Linien ender. –

Tilstede: Torger Olsen Roaldkvam, Ole Olsen Fitje.

Linie søndre Bjørndalen, M.N. 54, paa østre Side og Stølen, M.N. 55, paa vestre Side.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Linien begynner ved det samme Mærke ved Udfaldsosen i «Dybekjøn», hvor forrige Linie Roaldkvam – Bjørndalen – ender, og gaar derfra i omtrent S. til x hugget i fladt Bjerg samt Varde paa vestre Kant af «Horgen», derfra i samme Retning til x hugget i en stor Sten paa «Nonshei», derfra i S. til Ø. et kort Stykke til x hugget i Bjerg samt Varde paa D^o og endelig derfra i S.S.O. til Præstegjældsgrænsen mellem Vikedal og Sand og til det der i «Uraskar» i en stor Sten eller Klippeblok forhen anbragt x, hvor Linien ender.

Tilstede: Ole Olsen Fitje, Søren Sjursen Stølen.

Efter det under Retsmødet paa Espevold den 2^{den} dennes Oplyste og Protocollerede bestemtes derhos nu at

Linien mellem Vikedal, M.N. 44 og 45, paa vestre Side og Espevold, M.N. 46 og 47, paa østre Side ogsaa for Fjeldets Vedkommende skal dannes af «Lysebækken» fra dennes Udløb af «Durmaalskjøn», der danner Sognelinien mod Sandeide, og indtil Bækken naaer Nedremarken.

Med Hensyn til den Andel af Fjeldet «Tjort», der tilligger Vikedal Sogn, og hvilken Andel begrænses, foruden af Sognegrænsen efter Fjeldets Ryg mod Imslands Sogn, - paa den sydvestre Side af det af Commissjonen i 1878 satte Mærke i «Ringeskar» og paa den nordøstre kant af en ældre opgaaen og beskreven Linie mellem Gaardene Kaleim og Næs, - har Commissjonen efter stedfunden Befaring og iøvrigt indhentede Oplysninger fattet følgende

Bestemmelse:

Efter hvad der foreligger, viser det sig m.H.t. den heromhandlede Fjeldstrækning i «Tjort» at forholde sig paa den Maade, at Gaardene Haagenvik, M.N. 69, Søreim, M.N. 62, og Kaleim, M.N. 61, dersteds have saavel havt Beitning som Slaatter og derhos ogsaa benyttet den dersteds værende Skov. Paa den anden Side have imidlertid ogsaa Gaardene Bale, M.N. 63, Hallingstad øvre, M.N. 65, Hallingstad nedre (Præstegaarden), M.N. 66, - i Strækningen uimodsagt en Brugsret, forsaavidt som disse sidstnævnte Gaarde dersteds øver Beitning med Gaardens Smaler og til dels ogsaa Heste og Gjeldkreaturer. Paa Grund af dette Forhold, og naar hensees til Strækningens forholdsvis ringe Udstrækning, har Commissjonen anseet det uhensigtsmæssigt for sit Øiemed, at Strækningen ved Delelinier formelig udskiftes mellem de Interesserede, men fundet det rigtigst, at der for Tiden kun sættes en Norm for de gjensidige Eiendoms- og Brugsforholde i Strøget. Gaaende ud fra, at Gaardene Haagenvik, Søreim og Kaleim betragtes som de egentlige eiendomsberettigede i Strøget, og Gaardene

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Bale, samt Hallingstad øvre og nedre, kun som brugsberettigede forsaavidt Beitningen angaar, - har Commissjonen derefter fastsat følgende Forholdstal, der blive at lægge til Grund saavel for den Brug af Strækningen, der herefter skal øves baade af de eiendoms- og de brugsberettigede (disse sidste dog kun for Beitningens Vedkommende), - som for en senere muligt paagaende Udskiftning eller et reqvireret Beiteskjøn, nemlig: Gaard Haagenvig erholder 10/44, Gaard Søreim 12/44, Gaard Kaleim 10/44, Gaard Bale 3/44, Gaard Hallingstad øvre 7/44 og Gaard Hallingstad nedre 2/44 Dele.

I denne Afgjørelse er Commissjonens ene Medlem S. Øvrevig forsaavidt ikke enig, som efter hans Opfatning Gaard Søreim bør tildeles 13/44 Dele og Gaard Hallingstad øvre kun 6/44 Dele. Hermed indstilles Commissjonens Virksomhed for iaar. –

D. Dietrichson. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1882 den 9de September var Kommissionen samlet paa Sandeid i Madam Mejdells Hus. Kommissionen har iaar bestaaet af Sagfører Hesbø som Formand og forøvrigt af de opnævnte Medlemmer, dog har ogsaa iaar istedefor Kommissionens Medlem Lund mødt Suppleanten Sjur Øvrevig.

Formanden fremlagde Skrivelse fra Søndre Bergenhus Amt af 25de Juli sidstl., hvori bl. andet meddeles, at han ved Kongelig Resolution af 15 Juli er beskikket til Kommissionens Formand og Sagfører Taraldsen til Suppleant, og bemærkede, at han tilforn har aflagt den befalede Dommereed. Den fremlagte Skrivelse vedlægges Arkivet.

Hvorda! derefter følgende Linjer inden Vikedals Sogn tilførtes Protokollen.

Skiftelinje mellem Gaard Stølen (Sjursstøl) Matr. N° 55 paa nordøstre Side og Gaard Øvreland Matr. N° 57 paa sydvestre Side.

Linjen begynder i Præstegjældsgrænsen mellem Sand og Vikedal i det Skiftemærke eller x (Kors), der ifølge Beskrivelsen er hugget i søndre kant af en stor Sten ved den sydvestlige Ende af midtre «Studekjøn», og gaar derfra N.V. til x hugget i Bjerg oppe paa søndre «Uraskarsnuten» henimod Kanten af Braatet og tæt ved hvilket x blev rejst Varde, derfra videre N.V. ½ N. til x hugget i Bjerg og tæt ved hvilket Varde opførtes, oppe paa Høiden af «Midtnuten» ved kanten af Braatet, derfra V. ½ N. til x hugget i Bjerg og Varde oppe paa Høiden af «Guldvasnuten» ved Kanten af Braatet, derfra NV. til V. (antagelig ca. 100 Meter) til x hugget i Bjerg oppe paa Høiden og ved vestre Skraaning af

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

«Guldvasnuten», derfra samme Retning til x hugget i Bjerg og Varde oppe paa øverste Kant og vestre Skraaning af «Guldvasnuten», videre samme Retning til x hugget i Bjerg og Varde oppe paa Bjergbraatet syd op fra «Halsvaskjønnen» (ogsaa kaldet «Vegakjønnen») og endelig derfra NNV. til det Skiftemærke, der i Udskiftningsforretning af 20 Juni 1861, thinglæst 1 April 1862, mellem Øvreland og Stølsmark er beskrevet at bestaa af «x i jordfast Sten i Midten af Vægatjønnen», hvor denne Linje ender.

Tilstede under Fastsættelsen af Linjen vare Øvrelands Opsiddere Rasmus Bjørnsen Kjølvig og Askild Askildsen, samt for Stølen (Sjursstøl) Søren Sjursen der angav sig som Fuldmægtig for sin Fadet Sjur Sjursen og de andre Interesserede.

Denne sidste foreviste Udskiftnings- og Skyldsætningsforretning thingl 4 August 1834, mod hvilken Øvrelands Eiere protesterede som ikke varslede.

Skiftelinje mellem Gaarden Stølsmark Matr. N° 56 paa vestre Side og Gaard Stølen (Sjursstøl) Matr. N° 55 paa østre Side.

Linjen begynder i det nys beskrevne Endepunkt for Linjen Øvreland – Stølen nemlig i «x i jordfast Sten i Midten af Vægetjønnen», og gaar derfra NNO. til x hugget i Bjerg oppe paa Høiden af Braatet, hvor Varde ogsaa sattes, derfra videre N. ½ Ø. til en stor Sten paa østre Kant af «Høgehaugen», hvor x huggedes i Stenens øvre og sydvestre Side, derfra N. ½ Ø. til x, hugget i den øvre Kant af en stor Sten, derfra N. til Ø. til x hugget i Bjerg, der ligger ca. 15 Meter sydvest op fra den østre af «Nonssteinene», videre samme Retning til x hugget i øverste Kant af en jordfast Sten lidt øst ned fra «Skeiehaugen», videre samme Retning til x hugget i lavt, skraat Bjerg oppe paa Kanten af Braatet ovenfor «Baglaasen» og endelig samme Retning indtil Linjen træffer Storelven.

Tilstede vare Ejerne af Stølsmark, Johannes Knudsen og Johannes Danielsen samt for Sjur Stølen dennes Søn Søren Sjursen.

Skiftelinje mellem Gaard Øvreland Matr. N° 57 paa nordøstre Side og Gaard Ullevold Matr. N° 58 paa sydvestre Side.

Linjen begynder i Endepunktet for den Skiftelinje mellem disse Gaarde, der er beskrevet i Skifteforretning af 20 Juli 1861 og thinglæst 1 April 1862, og hvilket Endepunkt bestaar af x (Kors) hugget i jordfast Sten i Midten af «Vægekjønnen», og gaar derfra SO. til Ø. til x hugget i fladt Bjerg,

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

hvorpaa opførtes Varde, derfra samme Retning til x hugget nede paa en fra Syd til Nord gaaende Bjergryg, hvor ogsaa reistes en liden Varde, derfra SO. til Ø. ½ Ø. til x hugget i Bjerg i den høieste «Benhaug», tæt nedenfor hvilken ligger en liden Kjøn («Stenkjøn»), og hvor Varde ogsaa blev reist og endelig derfra samme Retning til Sognegrændsen, hvor Linjen ender.

Det bemærkes at det var efter Parternes Ønske og Begjæring, at Linjen blev sat, hvor den nu staar. Tilstede vare Ørelands!! Opsiddere Rasmus Bjørnsen Kjølvig og Askild Askildsen og fra Ullevold Ole Sigvedsen og Knud Knudsen Kulledalen.

Hermed var Grændserne bestemte for alle Gaardene i Vigedals Sogn, der tilhøre Fællesskabet. Commissionen reiste derfra til Imslands Sogn for at fortsætte Arbeidet mellem de nærmest til Vigedals Sogn grændsende Gaarde Rød, Birkeland, Røgletvedt, Rørtvedt, Haugland nedre og Rødne, men viste det sig i et Møde af disse Gaardes Eiere, at der var Tvistigheder om Eiendomsforholdene, der ikke kunde afgjøres uden ved at føre Vidner, som ikke skax kunde skaffes tilstede. Da Tiden nu var saalangt fremskreden paa Aaret, at man hellerikke kunde paabegynde Arbeidet i noget andet Strøg af Imsland, der ligger høit, besluttede Commissionen sig til at forlade Imsland efterat den havde holdt et forberedende Møde paa Gaarden Imsland den 6te September, hvor Eierne af alle de andre Gaarde i Fællesskabet fremmødte. Derfra reiste Commissionen til Sandeid for at behandle en fra Gaardene lille og store Rødne indkommen Klage. Ankommen did den 7de Dennes viste det sig imidlertid, at Klagerne vilde føre Vidner, der ikke kunde skaffes frem uden efter lovligt Varsel. Igaar den 8de September foretog Commissionen en Befaring for at gjøre sig bekjendt med Ydergrændsen for det Feldt, der ved Kongl. Resolution af 29de November 1879 er tillagt Fællesskabet.

Derefter fremlagdes Skrivelse af 13de Juni 1881 fra Skonevigs Formandskabs Ordfører, hvori denne paa Formandskabets Vegne andrager om at Ydergrændsen sættes ved Matrelven i stedet for ved Masnæselven, idet samtidig udtales Beklagelse over den forløbig fastsatte Ydergrændse.

Kommissionen skal hertil bemærke, at Ydergrændsen ikke foreløpig er sat ved Masnæselven, der saaledes ikke danner nogen Del af Ydergrændsen, men oppe paa Fjeldet paa denne Elvs østlige Side. Dernæst skal Kommissionens 4 Medlemmer, Nielsen, Sundnæs, Sjo og Øvrevig, der ere kjendte med Stedforholdene, udtale, at de finde Andragendets Indvilgelse billigt, idet en Fastslaaen af Ydergrændsen ved Matrelven ogsaa danner en langt naturligere Ydergrændse end den foreløpig fastsatte paa denne Kant.

Tilfølg dette Andragende

besluttedes:

Da Skonevigs Formandskab tidligere er hørt og det omhandlede Feldt ligger indenfor Skonevigs Thinglag, bliver Andragendet at indvilge, og det omhandlede Feldt at tage med under Kommissionens Arbeide, uder!! Forudsætning af, at Departementet intet derimod har at erindre.

Hermed indstilledes Kommissionens Arbeide for iaar. Ved det Forhandlede eller Protokollationen havdes intet at bemærke.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 23de Juli var Commissionen samlet paa Sæteren Hellestølen i Imsland, idet ogsaa iaar Suppleanten Øvrevig mødte for Commissionens Medlem Lund. Commissionen har iaar været i Virksomhed siden 29de Juni ved Fastsættelse af Skiftelinien m.V. i Vigedals og Imslands Sogne. Hvor da bemærkedes, at der er bragt i Erfaring, at Flere paastaar Brugsrettigheder i Fjeldet i Imsland udenom Tjort, hvilket igjen benegtes af Andre. Til Opklarning af dette Forhold er nærværende Møde sammenkaldt, bekjendtgjort baade ved Budsendelse og Læsning fra Imslands Kirkebakke igaar, hvor da ogsaa de, der tror sig brugsberettigede, ere opfordrede til idag at medhave sine Vidner, for at Commissionen ved disse og Parterne i Tilfælde kan befare Aastederne.

Tilstede vare: Fra Skibevaag: Bjørn Bjørnsen; fra Hustoft: Tollef Larsen; fra Vaage: Tormod Torjusen; fra Nybro: Tormod Bjørnsen; fra Krogedal: Johannes Larsen; fra Frøvig: Torjus og Ole Torjussønner; fra store Axland: Johannes Larsen; fra lille Axland: Sjur Larsen; fra Langeland: Johannes Pedersen; fra Lierbø: Torjus Andersen og Torger Torgersen; fra Slettestøl: Svend Bjørnesen; fra Kvaløen øvre: Jens Halvorsen og Bjørn Svendsen; fra Vaagen: Johannes Andersen; fra Imsland: Torjus Torjusen; fra Kvaløen nedre: Johannes Johannesen; fra Birkeland: Anbjørn Osmundsen, der ogsaa mødte for Leivs Enke; fra Rørtvedt: Ole Andersen og Torjus Torjusen Imsland; fra lille Rødne: Aadne Sigvesen; fra Ildstvedt: Torbjørn Johannesen i sit Forfald ved Aadne Sigvesen Rødne; fra Bratland: Hans Jacobsen og Halvor Halvorsen; fra Birketvedt: Torjus Torjusen; fra Aasebø: Samson Knudsen og for den syge Jacob Jacobsen Aadne Sigvesen Rødne; fra Hustvedt: Tjeran Osmundsen og Lars Larsen.

1 Torjus Torjusen Imsland paastaar for Gaarden Imsland Brugsret i Fjeldet for Gjeldkræaturer i Troldebotten, idet man har jaget dem forbi Vadssebjerget og ind i Botten, ogsaa Faarene har man tidligere fra Gaarden Imsland jaget ind i Botten, i de sidste Aar derimod har man ikke jaget disse noget bestemt Sted hen, man har blot jaget dem tilfjelds og da overladt til dem selv, hvor de vilde hen. For Faarene paastaar han af den Grund Beiteret i hele Fjeldet eller en Del af dette. Dette har været Tilfælde baade for Gjeldkræaturers og Faars Vedkommende for Alt hvad der har været fødet paa Gaarden Imsland.

Alle tilstedeværende Lodeiere benegtede den paastaaede Brugsret for Gaarden Imsland.

Torjus Torjusen Imsland for at bevisliggjøre sin Paastand bad afhørt de godvillig mødende Vidner Tjeran Osmundsen Hustvedt, Gisle Gislesen Imsland, Tjeran Elevsen Birketvedt og Hans Osmundsen Bjortvedt og flere Vidner, som formedelst sin Alderdom ikke kan fremmøde tilfjelds.

2 Anbjørn Osmundsen Birkeland for sig og de andre Opsiddere paa Gaarden Birkeland paastod for denne Gaard Brugsret i Fjeldet udenom Tjort for denne Gaards Gjeldkræaturer, idet han oplyste, at man har jaget disse forbi «Vadsebjerget» og ind i Troldebotten. Det er saaledes i Troldebotten, han paastaar denne Brugsret, der for hele Gaarden omfatter 9 a 10 Gjeldkræaturer.

Alle de tilstedeværende benegtede denne Paastand. Anbjørn Birkeland bad for at bevisliggjøre denne Paastand afhørt som Vidner Torjus Torjusen Imsland og Torjus Torjusen Birketvedt, der var tilstede, og hvoraf Torjus Torjusen Birketvedt erklærede, at han ingen Eiendomsret formener sig i Troldebotten, medens Torjus Torjusen Imsland for sin eiende Gaard Rørtvedts Vedkommende af Alle indrømmes at have Eiendomsret i Troldebotten og for sin Gaard Imslands Vedkommende i dag har paastaet samme. Han paastod sig af den Grund fritaget.

Eragtet:

Torjus Torjusen Imsland bliver ikke at føre som Vidne.

Anbjørn Birkeland forbeholdt sig senere at opgive flere Vidner.

3 Aadne Sigvesen Rødne paastod for sin Gaard Rødne lille Beiteret for Gaardens Gjeldkreaturer, 2 til 6 i Tallet, i Troldebotten fra «Dammene» og indover Troldebotten.

Alle Tilstedeværende benegtede denne Brugsret.

Aadne Rødne erklærede, at han ikke har Eiendomsret i Fjeldet udenom Tjort. Han bad afhørt som Vidner Markus Osmundsen Haugland, Tjeran Osmundsen Hustvedt, Peder Torjusen Haugland og Osmund Kristensen Haugeland og om fornødiges Flere.

4 Aadne Sigvesen Rødne for den fraværende Torbjørn Johannesen Ildstvedt paastod Brugsret for Ildtvedts Gjeldkræaturer i Troldebotten, 3 a 5 i Tallet.

De øvrige Tilstedeværende benegtede dette og oplyste, at Torbjørn Ildstvedt er Eier i Fjeldet og paastaa de, at han som saadan ikke kan være brugsberettiget i en Del af Sameiet. Den Mødende Ole Sigvesen Rødne indrømmede, at Ildstvedt er eiendomsberettiget i det udskiftendes Fjeld, hvoraf Troldebotten er en Del.

Aadne Sigvesen for Torbjørn Ildstvedt bad afhørt som Vidner Tjeran Hustvedt, Halvor Halvorsen Bratland, Peder Torgersen Haugeland, Knud Sigvesen Haugeland og Osmund Kristensen Haugeland samt Markus Osmundsen Haugeland.

5 Aadne Sigvesen Rødne for Jacob Jacobsen Aasbø, der er syg, paastod Beiteret i Fjeldet for Gjeldkræaturer, Hest og Faar, for Gjeldkræaturerne i Troldebotten og for de øvrige Kreaturer længere ude i Fjeldet.

De øvrige Tilstedeværende protesterede mod denne Paastand.

Den samme Paastand gjorde ogsaa den anden Opsidder paa Aasbø Samson Knudsen. Aasbø's Opsiddere bade afhørte som Vidner Markus Osmundsen Haugeland, Osmund Kristensen Haugeland, Tjeran Ellevsen Birketvedt, Lars Markusen Aasbø, Peder Torgersen Haugeland og Knud Sigvesen Haugeland.

6 Tjeran Osmundsen Hustvedt paastod Beiteret i Fjeldet for Hustvedts Heste, 2 i Tallet, 1 for hver Opsidder.

De øvrige Mødende benegtede dette, idet de dog indrømmede, at Hustvedts Heste have gaaet i Fjeldet, men dette kommer deraf, at der ingen Gjærder have været, ikke fordi de have havt nogen Ret, idet Hustvedt har sin Mark nedenom Fjeldet. De Mødende indrømmede, at Hustvedts Heste have fra saalangt som Folk kan mindes tilbage gaaet tilfjelds ligesom ogsaa fremmede Heste have fulgt Hustvedts Heste ned til Hustvedts Bøggærde. Heri vare Hustvedts Opsiddere enige.

Efter Befaring af Aastedet udsattes Vidneførselen indtil videre.

Ved det Forhandlede eller Protokollationen havdes Intet at erindre.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sjo. N. Sundnæs. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 27de Juli blev Ret sat av Commissionen paa Hellestøl til Afgjørelse af Spørgsmaalet om hvorvidt Skiftelinie skal sættes mellem Hellestøl og Myrstøl eller disse Beiter skulle ligge sammen.

Tilstede vare Hellestøls Eiere Johannes Andersen Vaagen og Jens Halvorsen Kvaløen øvre, ligeledes Myrstøl Eiere Bjørne Svendsen øvre Kvaløen, Johannes Johannesen nedre Kvaløen, Johannes Pedersen Langeland og Jacob Mikkelsen Lilleøen. Jens Halvorsen oplyste, at han ogsaa er berettiget i Myrstøl. Der afsluttedes saadan Overenskomst:

Hellestøl og Myrstøl skulle som før benyttes i Fællesskab. Dette Fællesskab have Eierne af Hellestølen Ret til hele Aaret for alle sine Kræaturer, Eierne af Myrstøl ligeledes med den Indskrænkning, at de dog forbinder sig til at holde alle sine Faar og Gjeder borte fra dette Fællesbeite fra og med St. Hans Dag hvert Aar. Det staar Enhver af Parterne frit for at forlange Beiteskjøn og Udskiftning af det efter Overenskomsten vedblivende Fællesskab. Denne Overenskomst oplæstes og underskrevet af Parterne

Jens Halvorsen Qvaløen, J. A. Vaagen, Bjørne Svendsen øvre Kvaløen, m.p.P. Johannes Johannesen nedre Kvaløen, Johannes Pedersen Langeland, Jakob Mikkelsen Lilleøen m.p.P.

Ved det Forhandlede eller Protokollerede havdes intet at erindre. Retten hævet.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sjo. N. Sundnæs. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 7de August var Commissionen samlet i Jacob Gabrielsens Hus ved Aalundsøen i Aalunds Sogn i Fjælberg. Hvor da fremlagdes: 1 Skrivelse fra Søndre Bergenus Amt af 23de December 1879, hvori meddeles den da værende Formand Dietrichson, at der ved Kongl. Resolution af 29de November samme Aar er bestemt at den ved Kongl. Resolution af 23de Mai 1874 i Medhold af Lov om Jords og Skovs Udskiftning af Fællesskab af 12te October 1857 § 21 anordnede Commission til Udskiftning blant Andet af en større Sameiestrækning i Udmark, der tilligger Etne, Fjælbergs, Skonevigs, Røldals og muligens Ullensvangs Præstegjælde i Søndre Bergenus Amt samt Sands, Vigedals og muligens Suldals Præstegjælde i Stavanger Amt naadigst bemyndiges til at medtage under Udskiftningen et tilstødende Sameie i Beiterne, der tilligge Sandeids og Vigedals Sogne af Vigedals Præstegjæld og Vads Sogn af Skjolds Præstegjæld i Stavanger Amt samt Aalunds Sogn af

Fjælbergs Præstegjæld i Søndre Bergenhus Amt, saaledes, at Udskiftning ogsaa for den sidstnævnte Stræknings Vedkommende bliver at foretage i den Udstrækning, Commissionen finder hensigtsmæssigt. 2 Stævning in triplo, nemlig forkyndt ved Læsning fra Kirkebakkerne i vedkommende, nemlig i Vigedals, Skjolds og Fjælbergs Præstegjælde.

Da Stævnemaalet sees at være i Orden og forøvrigt ved Formalia Intet fandtes at erindre, besluttede Commissionen at paabegynde Udskiftning af det nye Fællesskab, naar det fandtes beqvemt for Commissionens øvrige Arbeider, muligens med allerede i Aar, at opgaa og fastsætte Grændser mellem Amterne, Præstegjældene og Sognene, idet Commissionen oplyste, at den i Morgen har en anden berammet Forretning i Sandeids Sogn og senere i Skonevigs Præstegjæld, hvortil formentlig vil medgaa 2 a 3 Uger. Tilstede vare blot Lensmand Ubø som Eier af en Del af Vestbø i Sandeids Sogn og Sjur Sjursen Myrebø som eier af Gaarden Myrebø i Aalunds Sogn. Den Sidste eier ogsaa en Del af Nereim ille. Endvidere har tidligere i dag været tilstede, men nu forladt Stedet Søren Hallesen Stensland, Halvor Bakkevold og Anders Svantesvold. Lensmand Ubø mødte ogsaa efter Fuldmagt for sin Nabo Niels Stensen Vestbø.

Lensmand Ubø paa egne og Niels Stensen Vestbøs Vegne tilførte Ønsket om, at Sognegrændsen saasart som muligt maatte blive fastsat. Det Samme fremførte Sjur Myrebø.

Da i dag Intet videre var at forrette, blev Retten hævet, idet der ved det Forhandlede eller Protokollationen Intet havdes at bemærke.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 9de August var Commissionen samlet i Landhandler Niels Eliasens Hus paa Sandeid i Vigedal til Foretagelse af Vidneførsel m.V. i Anledning en til Commissionen indkommen Klage fra Opsidderne paa store og lille Rødne af 6te Februar 1882, hvori de klage over den fastsatte Skiftelinie mellem nævnte Gaarde og Gaardene øvre og nedre Gjerde. Der fremlagdes: 1. Den nævnte Klage af 6te Februar 1882; 2 Stævning, udtagen af Commissionen den 16de i forrige Maaned med Stævnevidnernes Forkyndelsespaategning for de indkaldte Vidner; 3 Formanden Skrivelse af 3^{die} Juli dette Aar til Opsidderne af Gaardene store og lille Rødne; 4. Skrivelse fra den Samme til de Samme med Paategning om de Vidner, som ønskes indkaldte. Commissionen bemærkede, at Befaring af Aastedet fandt Sted igaar, hvor de indstævnte Vidner medfulgte med Undtagelse af Iver Jonsen Tindingsgjerde, der var syg. Tillige medfulgte igaar under Befaringen Bjørn Jørgensen Rødne, Lars

Olsen Rødne og Rasmus Olsen Rødne medens fra Gjerde Ingen var tilstede, uagtet de Dagen forud vare budsendte om Befaringen. I dag mødte de samme 3 Mænd fra Rødne samt Anders Osmundsen øvre Gjerde og videre Johannes Hansen Haaland som Eier af en Del af Tindingsgjerde og Jone Knudsen Tindingsgjerde. Commissionen bemærkede videre, at Udskrift af den fastsatte og paaklagede Linie medhavdes igaar i Marken og at de medfølgende Vidner fra et nærliggende Sted bleve paaviste, hvordan denne Linie gik, hvorpaa de der paa Stedet foreløpig afgav sin Forklaring.

Derefter fremstod som 1ste Vidne Endre Endresen Helgevold, 73 Aar gammel, en Farbroder af Rasmus og Lars Rødnes Koner, forøvigt med Parterne uforbunden. Vidnet betydtes Edens Hellighed og den borgerlige Lovs straf for Meened og forklarede, at han har boet over 50 Aar paa Gaarden Helgevold og har i den Tid altid hørt og troet, at Gaardene Rødne skulle eie høiere op end den nu fastsatte Linie bestemmer, idet han har hørt, at Rødnes Eiendom skulle gaar derfra, hvor Linien mellem Helgevold og Rødne ender i «Kuhølen» og derfra op i «Hellehaugen» saaledes at alle «Sortebergsskaarene» tilhørte Rødne, idet Vidnet skjelner mellem «Sortebergsskaarene» og «Sortebergsholo». Ved «Sortebergsskaarene» har Vidnet forstaaet Bakkeheldingerne søndenfor «Svartebergsholo» ligetil «Hellehaugen», idet en lidet Bæk skulde danne Grændsen mod syd. Vidnet har hørt og har sin omforklarede Kundskab væsentlig fra de afdøde Knud Levarsen Helgevold og Jørgen Levarsen Helgevold, hvilke viste ham Skifterne paa de paaklagede Sted, da han som ung kom til Stedet. Vidnet oplyser, at han 2 Gange i sin Tid har været med med de tilgrændsende Naboer at bestemme Skifterne paa de omforklarede Sted. Dette er skeet for Skovens Skyld, idet de forenede Linier da nolge Aar ere blevne overholdte, medens, naar en Tid igjen er gaaen, man igjen har begyndt at sætte sig ud over det Bestemte, hvorfor da igjen ny Opgaaen har fundet Sted. Vidnet udtaler, at nævnte Jørgen og Knud Helgevold gjentagne sagde til Vidnet, at han maatte passe paa ikke at hugge ind paa Rødne; Gjerde blev ikke nævnt. Dette gjaldt det Sted, som Vidnet har omforklaret, Bakkene og Skaarene op fra «Svartebergsholo» til «Hellehaugen» mod Syd til den lille Bæk, idet det den Gang var Skov længer op end nu op igjennem alle Skaarene. Vidnet oplyser endelig, at han ogsaa 2 Aar har tjent paa Gjerde, han var da 16 og 17 Aar gammel. Han hørte i den Tid heller ikke, at Gjerde skulde eie Skov paa det omforklarede Sted, uagtet man hvert Aar huggede og kjørte Veed derinde i Marken længere hjemme. Afdøde Eivind Høiekvam har Vidnet seet gaa at slaa et Aar ovenfor «Sortebergsholo» og Syd opefter Bakkene der baade ovenfor og nedenfor den af Commissionen bestemte Linie, idet nu afdøde Sjur Rødne sagde til Vidnet, at Eivind havde faaet Lov hos ham. Eivind var selv 3^{die} at slaa, Vidnet gik selv paa nordre Side af Elven beskjæftiget med at slaa. Det

oplystes nu, at Vidnet under 30te Juli 1881 ogsaa har afgivet Vidneforklaring angaaende den paaklagede Linie og blev Vidnets Forklaring herom nu oplæst og befandtes intet Modstridende at indeholde mod hans i dag afgivne Forklaring. Oplæst og vedtaget.

2de Vidne Martha Jørgensdatter Vestbø, 53 Aar gammel, med Parterne uforbunden, foreholdtes Edens Betydning og den borgerlige Straf for Meened, forklarede, at hun var født paa et Plads under Gjerde, hvor hun opholdt sig til sit 24de Aar. Hun forklarede videre, at hun hørte af sine Bedsteforældre, at omhandlede Sted i fjeldet, «fra Svartebergsskaarene» til «Hellehaugen» efter Kannet tilhørte Rødne, Gudmund Rødne. Dette gjaldt Slaattene, ialfald nævnte ikke bedsteforældrene noget Andet. Bedsteforældrene betalte efter deres Udsagn for denne Slaat i sine tidligste Dage til Erik Rødne og senere til Gudmund Rødne. Oplæst og vedtaget.

3^{die} Vidne Martha Jonsdatter Rødne, 66 Aar gammel Moder til Jon Knudsen Tindingsgjerdes Kone, forøvrigt med Parterne uforbunden. Hun betydtes Edens Hellighed og den borgerlige Straf for Meened, og forklarede, at hun har hørt, at Rødne eiede «Sortebergsskaarene» uden nærmere at kunne forklare, hvad der forstaaes ved disse. Oplæst og vedtaget.

4de Vidne Levor Jørgensen Helgevold, 53 Aar gammel, Eier af et Brug i Helgevold, med Parterne uforbunden, foreholdtes Edens Betydning og den borgerlige Straf for Meened. Han forklarer, at hans Fader efter at være bleven Folgemand kjøbe af afdøde Sjur Rødne Ret til at slaa i «Svartebergsskaarene» og bjergede det slaaede Hø i «Svartebergsholderne». Herfor skulde han aarlig betale 1 Slaatedag og slaaede han der flere Aar i Træk. Han, Vidnets Fader, fik Tilladelse til at slaa saavel i Myren nedenfor «Svartebergshola» som i denne og i Bakkene ovenfor «Svartebergshola» ogsaa ovenfor den satte Grændse mellem Rødne og Gjerde. Vidnet saae ogsaa en Sommer sin Fader og Moder arbeide der med Hø, og da foregik Slaatten i Bakkerne ovenfor den nu fastsatte Linie mellem Rødne og Gjerde. Vidnet oplyser, at han eier en liden Del af Rødne, dog uden Eiendomsret i Skov eller Udmark, hvorfor han erklærer sig ingen Interesse at have i det Omtvistede. Ved «Sortebergsskaarene» forstaa Vidnet Slaattene paa begge Sider af Sortebergshola, idet han, naar man kommer ovenfor Braatet, vil kaldet Strækningen «Bakkene nedenfor Hellehaugen». Oplæst og vedtaget.

De tilfældigvis Tilstedeværende Ole Strandenæs og Johannes Røgletvedt oplyste, at de som Udskiftningsmænd har været med paa Gaarden Rødne og oplyser som saadanne, at 4de Vidne Intet fik af Skov og Udmark som af Vidnet udtalt. 2^{det} 3^{die} og 4de Vidne edfæstedes. 1ste Vidne vedtog sin

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Forklaring i Henhold til sin tidligere angaaende omtvistede Forhold aflagte Ed, idet han betydedes, at hans Ansvar er det samme som om Eden i dag igjen var aflagt.

Opsidderne af Rødne forlangte Vidneførselen udsat til Afhørelse af den syge Iver Johnsen Tindegjærde, der nu er saa klein, at han umulig kan afhøres.

Eragtet: Vidneførselen udstaar intil videre.

Ved det Forhandlede eller Protokollationen havdes intet at erindre. Retten hævet.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 15de August var Kommissionen samlet paa Gaarden Vintertun i Ullensvang i Anledning af den verserende Tvist mellem Gaardene Vasvik af Ullensvangs Prestegjeld og Bergstø af Skoneviks Prestegjeld.

Hvorda! fremlagdes Indlæg af 6te August 1880 fra Vasvigs Opsidderes Sagfører, hvorpaa

Eragtedes

Tvisten optages til Paakjendelse.

Derefter afsagdes enstemmig saadan

Kjendelse:

Sommeren 1877 opgikkes af Kommissionen Prestegjeldsgrænsen mellem Ullensvang og Skoneviks Prestegjelde og er samme udlagt til Eftersyn i begge disse Prestegjeld overenst. med Udsk.l. af 1857, dens § 21.

Fra Opsidderne af Gaarden Vasvik af Odde i Ullensvang Arne Olsen og Tormod Osmundsen har imidlertid Sagfører Schanke ved Skrivelse til Kommissionen af 25de Juni 1878 indgivet Klage over den fastsatte Prestegjeldsgrændse forsaavidt angaar nævnte Gaards Grændse mod Gaard Bergstø i Skonevik, hvisaarsag Kommissionen atter indfandt sig paa Aastedet den 22de Juli 1879 efter at de i Klagen afgivne Vidner vare indstævnte og sammen med Parterne de indst. Vidner og desuden flere godvilligt mødende Vidner befores da igjen Aastedet og foretoges den fornødne Paavisning. Vidnerne afgave da Dagen efter den 23de Juli sin Forklaring i Kommissionen. Sagfører Schanke har i det i dag irettelagte Indlæg for Opsidderne af Vasvik nedlagt saadan Paastand «at den af Vidnerne under Befaringen paaviste Linje sc. en Linje fra Varden paa Furutindsheien til den vestre Ende af Svarte-

eller øvre Krogeskarvand, derfra til Lægdenuten og videre langs Vandskillet mellem Krageskarsdalføret og Bergstødalen indtil Skjæggedalshøset paa vestre Side af den saakaldte Skjæggedalsenden derfra videre indtil Linjen naar den af Kommissionen i 1877 opsatte næste Varde eller subsidiært hvilkensomhelst mere vestlig Linje end den af Kommissionen i 1877 bestemte maa blive fastsat som Grændselinje mellem Gaardene Bergstø og Vasvik for Strækningen mellem de nævnte Endepunkter.»

Brugeren af Gaard Bergstø Ole Olsen, der er Leilænding under Stamhuset Rosendahl, har paastaaet at den i 1877 fastsatte Linje skal blive staaende. Det bemærkes her, at det ikke antages at være noget til hinder for Tvistens Paakjendelse uagtet Stamhuset Rosendals Indehaver ikke sees at være særskildt varslet til Vidneførselen, da lovligt Varsel for alle Interesserede maa antages at ligge i den forud for Kommissionens Sammentræden gangne paa lovlige Maade ved alle Fællesskabets Kirkelæste Stævning, og det lovligt Varsel i den Udstrækning, at det gjælder alle de af Kommissionen foretagendes Handlinger, følgelig ogsaa til Vidneførsel og derefter følgende Tvistigheders paakjendelse. Ved de afhørte Vidners Forklaringer er det tilstrækkeligt godtgjort at Vasvik har udøvet Beitning i Fjeldet vesten om den af Kommissionen i 1877 fastsatte Linje, se saaledes, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 19 og 22 Vidners Forklaringer. Flere af disse Vidner har ogsaa udtalt sig saa bestemt for, at Vasvik og Vasvik alene har udøvet Brugen af Beitet mod Vest lige til den af Klagerne paaviste Linje, som de principaliter paastaa fastsat som Grændselinje, at det kunde synes at ligge nær at tage denne Klagerne principale Paastand tilfølgende, se saaledes 2 Vidne, der rigtignok er Broder af den ene Vasviks Opsidder, 4de Vidner, der imidlertid ikke sees at være edfæstede, 7, 8, 9 og 10 Vidnes og navnlig de saavel med Hensyn til Tiden naar Erfaringen skede som til det Erfaredes Indhold overensstemmende 5te og 13de Vidnes. Men paa den anden Side har 1ste, 14de det uedfæstede 15de, 16de, 17de og især 18de, 19, 20de, 21de, 22de og 23de Vidner afgivet Prov, der ialfald vise, at ikke Vasvik til alle Tider har været alene om Udøvelsen af Beitningen i den omhandlede Strækning, men at ogsaa Bergstø's Creature eller Creature som Bergstø's Opsidder har taget i Beite har beitet paa denne Strækning. Klagerne Sagfører har i sit Indlæg paastaaet, at der ikke skal tillægges de 4 Vidner fra 20de til 23de nogen Troværdighed paa Grund af deres Slægtskab. Dette kan imidlertid ikke Kommissionen give ham Medhold i nemlig!! gjælder dette 20, 21de og 22de Vidner naar disse forklare sig om en samtidig Erfaring. Det kan nemlig ikke antages i Tvistigheder som nærværende, hvor som oftest blot de, som staa en af Parterne nær, have gjort Erfaringer, at kunne gaa an strengt af forde i Lovens Forstand fuldgyldige Vidner, og desuden antages Tilfældet formentlig at være af det Slags,

hvor ingen andre Vidner kan haves og som L. 1 – 13 – 17 sier, som den fortolkes, bestemmer, at Vidnerne «skulle ansees», det er: deres Vidnesbyrd ikke sættes ud af Kraft, men snarere tillægges Troværdighed. Det kan heller ikke ved Bedømmelsen af disse Vidners Troværdighed sees bort fra, at Ole Olsen Bergstø til hvem Vidnerne staa i Slægtskab eller Svogerskab blot er Leilænding og ikke Eier. Uagtet Kommissionen saaledes finder, at Vidneprovene ere stærkere baade i Tal og Indhold for Vasviks end for Begstøs Vedkommende, saa antages det dog ved de sidst ovenciterede Vidner at være godtgjort, at ogsaa Bergstø har beitet i den omtvistede Strækning. En Bemærkning tror ogsaa Kommissionen at burde gjøre her og det er: Forholdets egen Beskaffenhed tilsiger, at man ikke godt kan afgjøre en saadan Tvist ved blot at opstille de modstridende Vidner og af deres Tal eller Vægt uddrage en for den ene Part alene gunstig Slutning, naar der findes svagere Modvidner, thi Forholdets Beskaffenhed, de lange Afstande, gjør, at een ser paa samme Sted en Gaards Kreature til en Tid, en anden en anden Gaards Kreature til en anden Tid. Dette bliver dog ikke Strid i Vidneforklaringerne, men blot Erfaring til forskjellige Tider. Og annerledes modstridende er ikke de i nærværende Tvist afhørte Vidner. Kommissionen finder saaledes, at Vasviks Paastand i den Udstrækning men heller ikke videre maa tages tilfølg, at Skiftelinjen maa blive at flytte i den omtvistede Strækning fra hvor den blev bestemt i 1877 mod Vest uden at dens nærmere Fastsættelse kan ske førend man igjen kommer paa Aastedet, idet der i Tilfælde som ellers under Kommissionens Arbejder vil komme flere Faktorer i Betragtning ved Linjens endelige Fastsættelse saasom Naturforhold, om der er Selvgjærde, let Anledning til Gjærdegfang m.m. Det bemærkes, at Kommissionens Formand og dens Medlem Øvrevig som nye ikke tidligere har været paa Aastedet, at disse to og navnlig Øvrevig havde ønsket at kunne befaret Aastedet før Kjendelsens Afsigelse, men at Uvejr efter Ankomsten hid har hindret dette, samt at Hensyn til Omkostningerne ved at ligge og vente paa en Godveirsdag har været bestemmende for dem til være med paa Kjendelsens Afsigelse før denne Befaring, der desuden efter Kjendelsens Udfald vil kunne ske, naar Kommissionen alligevel skal i Marken for at sætte den nye Grændselinje.

Thi kjendes for Ret:

Den af Gaarden Vasviks Opsiddere fremsatte Paastand bliver at tage tilfølg saaledes, at Skiftelinjen mellem Gaardene Vasvik og Bergstø vil blive at sætte længere mod Vest overensstemmende med den subsidiære Paastand i den Udstrækning, som Kommissionen under ny Befaring finder; dog saaledes, at Linjen ikke vil blive at fastsætte saa langt mod vest som af Vasvik principaliter paastaet.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 29de August var Commissionen samlet i Mads Iversen Gjerdes Hus i Sandeid Sogn til Afhørelse af den indstævnte, men den 9de dennes syge Iver Johnsen Gjerde. Tilstede vare: Fra Rødne: Lars Olsen, Rasmus Olsen, Jørn Jørgensen og Ole Sjursen for sin Moder Bohl Torbjørnsdatter. Disse bade det nævnte Vidne afhørt efter Foranledning. Fra Gjerde vare tilstede Anders Osmundsen, Osmund Osmundsen og Mads Iversen samt Johne Knudsen. Fremstod som 5te Vidne Iver Johnsen Tendingsgjerde, 59 Aar gammel og oplyste, at han er Fader til en af Gaarden Gjerdes Lodeiere nemlig den tilstedeværende Mads Iversen, til hvem han imidlertid endnu ikke har udstedt Skjøde. Paa Grund af dette sit Forhold til den ene af Gjerdes Opsiddere bad han sig fritaget for at afgive Vidneforklaring.

Eragtet: Vidnet bliver ikke at afhøre.

Rødnes Opsiddere forlangte Tvisten videre udsat, da de paany ville have afhørt de i 1881 afhørte Vidner og muligens end flere Vidner. Gjerdes Opsiddere forbeholdt sig ogsaa senere om Rødne faar Sagen udsat, til Afhørelse af flere Vidner, da, naar disse ere hørte, ogsaa at faa den udsat for at fremskaffe flere Vidner. Formanden bemærkede, at han i Sommer saavel skiftligt som ved et mundtligt Bud, nemlig Endre Hansen Opsal, opfordrede Rødnes Opsiddere til at opgive de Vidner, de ønskede afhørte til Støtte for sin Klage. Disses Navne fik han da skriftligt optegnet og alle disse ere af ham lovlig indstævnte og afhørte med Undtagelse af den idag fremstillede 5te Vidne, der ved Eragtning er fritagen for at afgive Forklaring. Alle de andre indstævnte Vidner var med paa Aastedsbefaringen; men Rødnes Opsiddere frafaldt Afhørelsen af Tomas Tomasen Stensland. I Sessionen den 9de August betydede Formanden ligeledes saavel Rødnes som Gjerdes Opsiddere, at videre Udsættelse end til Afhørelse af det da syge 5te Vidne formentlig ikke vilde ske, hvorfor han opfordrede dem til den Tid, at denne blev saa frisk, at han kunde føres, - ogsaa at fremstille de muligens flere Vidner, de ønskede, og spurgte dem specielt i Retten, om de da havde Vidner at opgive. Paa Grund af det her Anførte fandt den samlede Commission ikke at kunne videre udstætte denne Tvist, hvorfor eragtedes:

Vider Udsættelse indvilges ikke.

Rødnes Opsiddere derefter forlangte overensstemmende med hvad de med Vidner formener at have godtgjort, at Skiftelinien mellem Rødne og Gjerde forandres paa det paaklagede og omhandlede Sted

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

og sættes fra Korset ved Skiftet ved Østbø til Toppen af Hellehaugen og videre i Nord til Skiftelinien mod Nordhelgevold med flere Gaarde.

Gjerdens Opsiddere paastod, at den engang fastsatte Linie bliver staaende uforandret.

Eragtet:

Twisten optages til Paakjendelse.

Ved det Forhandlede eller Protokollationen havde Intet at bemærke.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 30te August var Commissionen samlet i Niels Eliassens Hus ved Sandeidsøen, idet det var paatænkt idag at paabegynde Opgangen og Fastsættelsen af Sognegrænsen mellem Vigedals og Sandeids Sogne i den Commissariat sidst tillagte Fjeldstrækning. Alle Opsiddere i Vigedals Sogn vare tilstede med Undtagelse af Knud Karlsen Ihle. Af Sandeid Sogn mødte Opsidderne af Vestbø Lensmand Ubø, Niels Stensen, Elef Abrahamsen og Anders Olsen og fra Andekjøn Anders Haaversen og Anders Olsen. Under den foreløbige Behandling viste det sig, at der mellem Sognene var stor Uenighed om, hvor Linien skulde gaa, og vilde begge Sognes Opsiddere føre Vidner. Vigedals Sogns Opsiddere opgave som saadanne Niels Jacobsen Ihle, Folgemand, og dennes Hustru Malene Olsdatter samt Husmændene Thor Osmundsen Aarakebø og Torbjørn Torbjørnsen Aarakebø. Disse Vidner erklærede de til ethvert Øieblik at kunne faa med i Marken. Sandeids Opsiddere opgave ogsaa at ville føre Vidner, som de imidlertid nu ikke kunde faa fat paa, og som de vilde have indstævnte efter nærmere indgivendes Opgave. Commissionen besluttede efter dette enstemmig, at Befaring burde udstaa til næste Sommer, da der i Aar ikke er Indkaldelse til Indkaldelse af Vidner. Vigedals Sogns Opsiddere bade nu ogsaa de af dem opgivne Vidner lovlig indstævnte til næste Aar og paalagdes det Sandeids Sogns Opsiddere at anmelde for Formanden senest inden Februar Maanedes Udgang at opgive de Vidner, de vilde have indkaldte. Det samme Paalæg skede til Vigedals Sogns Opsiddere forsaavidt disse maatte ønske indkaldte flere end de idag opgivne Vidner. Mødet derpaa hævet.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 30te August var Commissionen atter samlet i N. Eliasens Hus ved Sandeidsøen til Paakjendelse af den mellem Gaardene Rødne store og lille paa den ene Side og Gaardene Gjerde øvre og Tendingsgjerde verserende Tvist grundet paa de Førstes Klage af 6te Februar 1882 og den af

Commissionen i 1881 fastsatte Linie mellem disse Gaarde, i hvilken Anledning atter i Aar under 8de dennes har befaret Aastedet, medhavende de Vidner og paavisende for disse Aastedet som den følgende Dag ere afhørte. Efter at have refereret til de i Gaardsdagens Møde om videre Udsættelses Negtelse Anførte afgav Formanden saadant

Votum:

Ved de afhørte Vidners Forklaringer i Sessionen den 30te Juli 1881 maa det antages tilstrækkelig godtgjort, at Gjerdegaardene dels selv har benyttet det omtvistede Strøg, det er den Beitestrækning, der, dannende omtrent en Trekant, ligger mellem den fastsatte Skiftelinie paa vestre eller nedre Side og skiftet mellem Helgevold med flere Gaarde fra "Kuhølen" forbi "Hellehaugen" paa nordøstre Side og mellem "Hellehaugen" og Rødsbækken paa søndre Side, - og dels har bortleiet til Andre denne Strækning, se herom de i Sessionen den 30te Juli 1881 afhørte 2^{det}, 3^{die}, 4de, 5te, 6te, 8de og 12te Vidners Forklaring, hvortil jeg finder det tilstrækkeligt at henvise uden her i Votumet at gjentage samme, da alle Disses Forklaringer gaar ud paa mer eller mindre bestemt, at Gjerdes Opsiddere have benyttet den omtvistede Strækning. Jeg finder det imidlertid ved de af Rødne i Sessionen den 9de Dennes fremstillede Vidners Forklaringer, nemlig 1ste - afhørt ogsaa i Sessionen den 30te Juli 1881 som 9de Vidne-, 2^{det} og 4de Vidne ligeledes godtgjort, at ogsaa Rødnes Opsiddere har udøvet Brugsret i den omtvistede Strækning. Uagtet Rødne ikke har ført saa mange Vidner som Gjerde, finder jeg som sagt dette fuldstændig godtgjort, idet i Forhold som nærværende ikke kan siges at finde Sted mellem Vidner om Nogle af Vidnerne sige, at en Gaard har udøvet Brugsretten, andre, at den anden Gaard har udøvet Brugsret, Vidnerne maa blot antages at have gjort sin Erfaring til forskjellige Tider og ere saaledes efter min Formening blot et Udtryk for, at de Tvistende Parter have brugt det omtvistede Sted i Fællesskab. Det kan hellerikke sættes ud af Betragtning, da Forholdet jo ganske er et privatretslig Forhold, at Parterne ikke gjensidigen have benægtet de mod deres Interesse stridende Vidners Forklaringer. Jeg kommer saaledes til det Resultat, at den omtvistende Strækning har været brugt i Fællesskab, hvorfor den bør at deles lige, saavidt Naturforholdene nogenlunde tillade dette, mellem de tvistende Parter. Thi

voteres:

Grændselinien mellem Gaardene Rødne paa den ene Side og Gjerde øvre og Tendingsgjerde paa den anden Side bør overensstemmende med Rødnes Paastand blive at forandre saaledes, at det omtvistede Stykke saavidt Naturforholdene tillade det bliver at dele lige mellem disse Gaarde.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Commissionens Medlem Sjo tiltraadte uden Bemærkning dette Votum med Tilføiende, at han fandt sig saameget mere opfordret hertil som det Felt, hvorom der strides, havde en saadan Beliggenhed, at det enten i det Hele eller for en Del hensigtsmæssigen kunde tillægges Gaardene Rød.

Commissionens Pluralitet Nielsen, Sundnæs og Øvrevig fandt ingen Grund til at give Gaardene Rødne Medhold i den af disse nedlagte Paastand, da efter deres Formening de af Gjerde og Tendingsgjerde i 1881 førte og temmelig stærke Vidner, se 2^{det}, 3^{die}, 5te, 6te, 8de og 12te Vidne ikke i nogen Maade ere rokkede ved de Vidner, som Rødne i Aar have ladet afhøre. Pluraliten kunde saa meget mindre gaa med paa nogen Forandring til Fordel for Rødne, som det omtvistede Strøg efter deres Skjøn langt naturligere tilligger Gjærde og Tendingsgærde end Gaardene Rødne, der, som Linjen nu staar, er begrændset oventil af for Størstedelen selvgjærdende Braat, ovenfor hvilket den omtvistede Strækning ligge og til hvilken Rødne kun paa et enkelt Sted og der kun med Vanskelighed kan komme op, medens Strækningen naturligere hænger sammen med Gjærdes og Tendingsgjærdes ovenfor liggende Fjeld.

Thi voteres:

Den af Gaardene Rødne nedlagte Paastand tages ikke tilfølg, idet Skiftelinjen vil blive staaende uforandret som den er fastsat i 1881.

Tilfølg disse Vota blev derpaa

Kjendt for Ret.

Den af Gaarden Rødne nedlagte Paastand tages ikke tilfølg, idet Skiftelinjen mellem Gaardene Rødne paa den ene Side og Gjærde øvre og Tendingsgjærde paa den anden Side vil blive staaende uforandret saaledes som den er fastsat af Kommissionen i 1881.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1883 den 3^{die} September var Kommissionen samlet i Jakob Gabrielsens Hus ved Aalundsøen. Supleanten Sjur Øvrevig havde ogsaa iaar mødt for det beskikkede Medlem C. Lund.

Hvorda Formanden bemærkede, at Kommissionen iaar har været samlet fra den 29 Juni uafbrudt indtil nu, idet dog formanden nogle Dage i Begyndelsen af August var fraværende, idet han som konstitueret Sorenskriver i Ryfylke maatte administrere Sorenskriveriets August Maandesthinge. I

Sommerens Løb har Kommissionen været beskæftiget med at opgaa og fastsætte Skiftelinier af Matrikulnummere inden Vikedals og Imslands Sogne af Vikedals Prestegjeld, videre med at paakjende en Klage over den i 1877 fastsatte Prestegjelds Grændse mellem Odde Sogn af Ullensvang Prestegjeld og Skonevigs Prestegjeld samt derpaa opgaa og fastsætte ny Linie dersteds, videre med at paakjende en Klage, over den i 1881 satte Skiftelinie mellem Gaardene Rødne og Gjerde af Sandeid Sogn, Vikedals Prestegjeld, hvor ogsaa Vidneførsel og Aastedsbejaring fandt Sted, og endelig med at opgaa og fastsætte Stifts eller Amtsgrændsen og Prestegjeldsgrændsen i det ved kgl. Resol. af 29de November 1879 til det oprindelige Fællesskab tillagte Felt, i hvilket Felt ogsaa Sognegrændsen mellem Vikedals og Sandeids Sogne iaar tænktes fastsat, men maatte Kommissionen slutte hermed, da det viste sig, at Vidneførsel maatte til, og at Vidnerne formedels den fremskrevne Aarstid ikke kunde fremskaffes, før Kommissionen maatte opløses. Sluttelig bemærkes, at Kommissionen i Henhold til det kgl. Indredepartements Skrivelse af 9de Marts d.A. og Søndre Bergenhus Amts Skrivelse af 17de Marts har sammenkaldt et Møde i Aakrevg og i Skonevig til den 7de dennes, efter hvilket Mødes Afslutning Kommissionen agtes opløst for iaar, men har man inden Kommissionen foreløbig bestemt at Kommissionen igjen skal træde sammen i Slutningen af Februar Maaned næste Aar til Afhørelse af Vidner om og Afgjørelse af Spørgsmaal om en hel Del Brugsrettigheder inden Imslands Sogn og efter Afgjørelsen til den mulige Fordeling af disse Brugsrettigheder, hvilket Arbejde Kommissionen har fundet hensigtsmæssigere at henlægge til denne Aarstid for ikke at forsinke dens Virksomhed om Sommeren, idet det bemærkes, at de nødvendige Aastedsbejaringer i Sommer har fundet Sted desangaaende.

Følgende opgaaede og bestemte Skiftelinier tilførtes Protokollen. Skiftelinien mellem Vikedal nedre Mtr. N° 44 og Vikedal øvre Mtr. N° 45 af Vikedals Sogn:

Linien dannes nedenfra ved Skiftesgjerde over "Budalen" indtil "Maalbakkerne", hvor Skiftesgjerdet ender, og hvor huggedes x i et mod Syd vendende Skraaberg, derfra N.V. til N. 1/2 N. til x hugget i Berg i "Tverbakkekleven", derfra omtrent samme Retning til x hugget i Berg i nedre Kant af "Nystølsbraatet", derfra omtrent samme Retning til x hugget i øvre Side paa en meget stor næsten firkantet Sten straks nedenfor "Revemyrsskaret", derfra efter selvgjerdende Bergdrag, der først gaar i samme Retning og senere gjør en liden Bøining mod N. til x ved Foden af Bergvæggen til dens øverste Ende, derfra N. V. til V. over den søndre ende af "Myren" til x hugget i Bergbraatet, lidt - nogle Meter - op fra en stor Klippeblok, derfra efter Berglaget, der gaar først i (V.N.V.)

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Klippeblok i Kanten af "Stemmemyren", derfra N.V. til "Gaukstenen" oppe paa hvis Midte blev hugget x, derfra samme Retning til x, hugget i nordre Ende af en stor, lang og flad Sten paa nordøstlige Side af "Lysenuten" hvor ogsaa en Varde reistes, derfra samme Retning til Sognegrændsen mellem Sandeid og Vikedal hvor Linien ender. Tilstede vare: Ole Nilsen og Kristoffer Kristofersen øvre Vikedal og fra nedre Vikedal Aad Aadsen Præstegaarden for Aad Iversen, Lambrigt Olsen, Holger Kristofersen og Osmund Holgersen.

Imsland

Linien Vaage Mtr. N° 95, Nybro Matr. N° 96, Hustoft Mtr. N° 97, Rønnevig Mtr. N° 99 og Skibevaag Mtr. N° 98 paa østre Side og Krogedal Mtr. N° 94, Frøvik Mtr. N° 93, Aksland lille Mtr. N° 91 og Aksland store Mtr. N° 92 paa vestre Side:

Linien dannes nedenfra Hjemmemarken af østre Væg af "Snedalsjuet" op efter til Bjergjuets Ende, hvor der oppe paa Braatet huggedes x og Varde reistes, derfra N.O. til en lavtliggende jordfast, flad Sten straks nedenfor Høiden af Bakken, hvori x huggedes og Varde reistes, derfra samme Retning til x hugget i Berg oppe paa "Skorstensberget", hvor ogsaa Varde reistes, derfra samme Retning til x hugget i et lavt Skraaberg i Lien ved "Grøaa", hvor ogsaa Varde reistes, derfra samme Retning til x hugget oppe paa Bergvæggen ved nedre Side af Myren "Grøaa", derfra samme Retning til x i et langt fladt Berg paa Haugen ovenfor "Halsnaavandet", hvor Varde reistes og videre samme Retning til den sydøstre Kant af "Halsnaavandet".

Tilstede ved Fastsættelsen af denne Del af Linien vare:

Tormod Torjussen Vaage, Tormod Bjørnsen Nybro, Tollef Larssen Hustoft, Jakob Rønnevig, Johannes Larsen Aksland og Johannes Larsen Krogedal.

Linien fortsætter fra det Punkt, hvor den træffer "Halsnaavandet", og gaar derfra tvertover Bugten af Vandet til x hugget i en stor Sten lidt ud i Vandet fra dets nordvestre Side, derfra V. til N. 1/2 N. til x hugget oppe paa Bergvæggen paa nordre Side af "Djupedalens", derfra følger Linien den selvgjærdende Bergvæg paa Dalens nordøstlige Side, der gaar i nordvestlig Retning hen til x hugget i Berg oppe paa Braatet ved "Djupedalens" nordvestre Side og ved Dalens sydvestre Ende og endelig derfra N. til V. antagelig omtrent 60 Meter til x hugget i fladt Berg oppa paa et steilt Braat eller en steil Bergside, hvor denne Linie ender.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Tilstede ved Fastsættelsen af denne Del af Linien vare:

Tollef Larssen Hustoft, Johannes Larssen Krogedal, Johanes Larssen Aksland m.fl.

Skiftelinjen mellem Langeland Matr. N° 90 og Axland lille Matr. N° 91 ("Trollebotn") paa nordre Side og Vaage Matr. N° 95, Nybro Matr. N° 96, Hustuft Matr. N° 97, Rønnevig Matr. N° 99 og Skibevaag Matr. N° 98 paa søndre Side:

Linjen begynder i Præstegjældsgrænsen mod Sand i det Skifte Kors, der er anbragt i Bjerg paa østre Side af "Damskar", og gaar derfra mod V. til x hugget i Bjerg paa øvre Kant af Braatet paa vestre Side af "Damskar" antagelig omtent 130 Meter fra Udgangspunktet, ved hvilket sidste Kors ogsaa Varde reistes, derfra V.S.V. til x hugget paa øvre Kant af Bjergbraatet, hvor Varde reistes, derfra V. til S. til x hugget oppe paa Toppen af en Bjergnibbe i øverste Kant af Bjergbraatet, hvor Varde reistes, derfra V. 1/2 N. til x hugget i fladt Bjerg oppe paa et Hjørne i øverste Kant af Bjergbraatet, hvor Varde reistes, derfra N.V. til x hugget i Bjerg oppe paa øverste Kant af Braatet, hvor Varde reistes og endelig derfra V. 1/2 N. til x hugget i Bjerg oppe paa Braatet S.S.V. op fra Midten af "Midtvandet" i "Trollebotn", hvor Varde reistes og hvor denne Linje ender. Tilstede ved Fastsættelsen af denne Linje vare: Tormod Bjørnsen Nybro, der ogsaa mødte som Fuldmægtig for de andre Gaarde paa hans Side, Johannes Johannesen nedre Kvaløe, Johannes Pedersen Langeland og Sjur Larsen lille Axland.

Skiftelinjen mellem Vaage Matr. N° 95, Nybro M.N° 96, Hustuft M.N° 97, Skibevaag M.N° 98 og Rønnevig M.N° 99 paa sydøstre Side og Vaagen Matr. N° 86, Kvaløen nedre M.N° 85, Kvaløen øvre M.N° 87 og Langeland Matr. N° 90 ("Hellestøl" og "Myrstøl") paa nordvestre Side:

Linjen begynder i det Kors, hvor nysbeskrevne Linje ender og gaar derfra S. til V. til x hugget i lavt Bjerg oppe i "Kallanut"braatet, hvor Varde reistes, derfra S.V. lidt V. til x hugget i Bjerg oppe paa Toppen af en Bjergnibbe oppe paa "Kallanutbraatet", derfra S.V. til V. til x hugget i en spids Bjergnibbe paa nederste Side af høieste "Kallanuten" antagelig omtrent 30 Meter fra denne, derfra S.V. lidt V. til x hugget paa en opstikkende Bjerghump paa Kallanuten, hvor Varde reistes, derfra samme Retning til x hugget i Bjerg oppe paa øverste Kant af Braatet i den sydvestre Kant af "Kallanuten", hvor Varde reistes, derfra S. til x hugget i Bjerg i søndre Ende af "Kallanuten", hvor Varde reistes, derfra lidt østligere til x hugget i østre Kant af en spids Bjergnibbe ovenfor østre Ende af "Kallaskaar", derfra V. 1/2 S. til x hugget i søndre ende paa "Torsteinshildereren", hvor opreistes en

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Sten til Varde, derfra V. til S. 1/2 S. til x hugget i Bjerg oppe paa Haugen ved østre Ende af "Olashilderen" og endelig derfra VSV til det Kors, der er hugget oppe paa et steilt Braat eller steil Bjergside, hvor Linjen Vaage med flere Gaarde paa den ene Side og Krogedal m.fl. Gaarde paa den anden Side ender, og hvor ogsaa denne Linje ender.

Tilstede ved Fastsættelsen af denne Linje vare de samme som ved Fastsættelsen af forrige Linje samt Tormod Vaage, Johannes Vaagen, Jens Halvorsen Kvaløen og Tollef Larsen Hustuft m. Flere. Der forbeholdes Hellestøls og Myrstøls Eiere og Brugere fri Drivevej til "Kallanuten" over Vaages med flere Gaardes Fjeldmark for sine Kreature fra "Torsteinshilderen" forbi søndre Bjergnæs i "Kallaskaaren".

Skiftelinjen mellem Krogedal MN^o 94, Frøvik, MN^o 93 Axland store Mtr. N° 92 og Axland lille Matr. N° 91 paa søndre eller øvre Side og Vaagen Matr. N° 86, Kvaløen nedre, Matr. N° 85, Kvaløen øvre Matr. N° 87 og Langeland Matr. N° 90 (Hellestøl og Myrstøl) paa nordre eller nedre Side:

Linjen begynder i det Kors, hvor Linjen mellem Vaage m.fl. Gaarde paa den ene Side og Krogedal m.fl. Gaarde paa den anden Side ender, og hvor ligeledes Linjen mellem Vaage m.fl. Gaarde paa den ene Side og Vaagen m.fl. Gaarde (Hellestøl og Myrstøl) paa den anden Side ender, - og gaar derfra VSV til x hugget oppe paa Bjergbraatet ved søndre Side af "Ramsskar" og henimod dets øvre Ende, derfra omtrent S. efter det øverste selvgjærdende Bjerglag til x hugget i en stor, flad Sten omtrent 5 meter fra Braatets øverste Kant, derfra V. til S. 1/2 S. over Krogedalsvandet og hen til x hugget i en Bjergklamp omtr. 50 Meter syd fra "Smaledalen", derfra V til S til x hugget oppe i Kanten af en Klippeblok ved søndre Side af "Myrstølsbækken", derfra V. 1/2 N. til x hugget i et mod Nord vendende Skraabjerg paa Kanten af Braatet ved nordre eller nedre Side af Svingen paa Axlands Buvej, derfra omtrent V til S til x hugget henimod øvre Ende af en stor langagtig Sten paa Kanten af Braatet strax nedenfor Axlands Buvej, hvorifra Linjen gaar lige nedad til øverste Kant af det høie selvgjærdende Bjergbraat og følger derfra dette Braat, der gaar i sydvestlig Retning hen til dets Ende lidt Nord fra "Veahilderen" og antagelig nogle og tredive Meter derfra samt omtrent 8 a 10 Meter nedenfor førnævnte Buvej, derfra SV til S til x hugget i lavt Bjerg midt i oftnævnte Buvej og ligeved Skiftesbækkens søndre Side, hvilken Bæk derfra danner Linjen ned til x hugget i en jordfast Sten omtrent 13 meter op fra en Vej kaldet "Brauta" derfra NV 1/2 N til x hugget i en jordfast Sten omtrent 9 Meter op fra Elvebredden (Elven fra Trollebotn forbi Myrstøl) og videre samme Retning til Elven, som derpaa danner Linjen nedad til x hugget i jordfast Sten lige i Elvens søndre Bred og ved søndre

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

eller nedre Side af "Vasstølsvandets" Udløb i Elven, derfra SV til S til x hugget i østre Kant af den største af to store Stene lidt op fra "Vasstølsvandets" nordre Bred og endelig samme Retning til dette Vand, hvor Linjen ender. Tilstede ved Fastsættelsen af denne Linje vare: Fra Kvaløen øvre: Jens Halvorsen og Bjørne Svendsen, fra Vaagen: Johannes Andersen, fra Krogedal: Johannes Larsen og Lars Pedersen, fra Frøvik: Ole Torjussen, fra Axland store Torjus Markussen fra Axland lille Sjur Larsen.

Skiftelinien mellem Axland store, Matr N° 92, Axland lille, Matr N° 91, Frøvik Matr N° 93 og Krogedal Matr N° 94 paa sydøstre Side og Lierbø Matr N° 89 og Slettestøl Matr N° 88 paa nordvestre Side:

Linjen begynder i det Punkt i Vandkanten, hvor sidst beskrevne Linje ender og gaar derfra SV til S over Vandet og videre til x hugget i Bjerg i en Vinkel i Bjergvæggen lidt op fra dens nedre Ende oppe i Lien ovenfor Vasstølsvandets, derfra omtrent samme Retning opefter, først langs med Bjergvæggens øverste Kant og derfra videre til x hugget i Bjerg oppe paa Toppen af en lang Bjergryg og tæt ved dens nordre Ende, derfra omtrent samme Retning til x hugget i Bjerg oppe paa Høiden af "Hestskarnibben" derfra samme Retning omtrent 14 Meter til det høje Bjergbraat og endelig samme Retning ned ad Braatet til Hjemmeudmarken (Buhagen), hvor Linjen ender. Tilstede ved Fastsættelsen af denne Linje vare: Johannes Pedersen Langeland og Sjur Larsen lille Axland, der paaviste endel gamle Skiftepunkter for Skovens Vedkommende og erklærede, at de vilde have Linjen sat efter disse, hvad der ogsaa blev gjort ved den nu beskrevne Skiftelinje. Skogen tilhører selvfølgelig fremdeles de Gaarde og de Gaarde alene, som tidligere har ejet Skogen.

Skiftelinien mellem Vaagen Matr. N° 86, Kvaløen nedre Matr. N° 85, Kvaløen øvre Matr. N° 87 og Langeland Matr. N° 90 (Hellestøl og Myrstøl) paa østre Side og Lierbø Matr. N° 89 og Slettestøl Matr. N° 88 paa den vestre Side.

Linien begynder i det Punct i Vadsstølsvandets, hvor Linien mellem Hellestøl og Myrstøl paa den ene Side og Axland med fl. Gaarde paa den anden Side ender, og hvor Skiftet mellem Lierbø og Slettestøl paa den ene Side og Axland med fl. Gaarde paa den anden Side begynder, - og dannes derfra af Vadsstølsvandets til dets nordvestre Bugt ved Vads-klev, hvor x blev hugget i en mod Vest vendende Bjergvæg lige ved Vandet; derfra dannes Linien af den høje selvgjerdende Bjergvæg, der gaar i nordlig Retning, og hvor x huggedes i Bjergvæggen omtrent 6 Meter fra Elven, derfra til Elven, hvorfra Linien følger denne nedover til x hugget oppe paa en stor Sten paa Elvens søndre Side og

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

ligeop fra nogle store Klippeblokker ved Elven, hvor denne Linie ender. Tilstede ved Fastsættelsen af Linien vare: Torger Torgersen Lierbø, Torjus Andersen Lierbø, Svend Bjørnsen Slettestøl, Osmund Tjerandsen Hustvedt og Lars Larsen Hustvedt.

Skiftelinien mellem Lierbø Matr. N° 89 og Slettestøl Matr. N° 88 paa østre Side og Hustvedts med flere Gaardes Buhager paa vestre Side.

Linien begynder i sidstbeskrevne Linies Endepunct og gaar i sydlig Retning opad Bækken til x hugget i Bjergvæggen nedenunder "Vadsstølsheia" omtrent 12 a 13 Meter nordnordvest ned fra en stor spids Klippeblok, derfra i Hovedretning SV. efter det selvgjerdende Bjerglags forskjellige Bøininger til x hugget i Bjerglagets søndre Hjørne, derfra mod V. omtrent 35 Meter til x hugget i en stor Sten oppe paa et Braat, derfra samme Retning omtrent 10 Meter til selvgjerdende Bjergbraat, derfra for en Del efter selvgjerdende Bjerglag i sydlig Retning til x hugget oppe paa fladt Bjerg op fra "Lille Vadsklev", derfra mod Vest til x hugget i fladt Bjerg paa store "Taagehaugen" nogle Meter ovenfor et gammelt Skifte Kors, Hustvedts Opsiddere imellem, derfra circa 100 a 150 Meter mod V. til x hugget i den østre Ende af et lavt Bjergbraat oppe paa øverste Kant af Braatet i "Lillelifjeldet" sydost op fra den øvre Ende af "Koholmen" i Elven; derfra følger Linien den øverste Kant af selvgjerdende Bjergbraat i vestlig Retning til x hugget i lavt Bjerg lidt oppe fra øverste Kant af Braatet og Syd op fra Koholmens nedre Ende, derfra mod Vest til x hugget oppe paa Haugen ovenfor "Tjøredalshilderen", derfra samme Retning til x hugget i øverste Kant paa søndre Side af en stor Sten i øvre Ende af "Sveheidalen", derfra i omtrent samme Retning til x hugget i Bjerg ovenfor "Harehilderen" paa østre Side af "Slettestølskaret", hvis østre Side opgaves herfra at danne Resten af Grændsen for Fjeldet lige til Slettestøls Indmark. Tilstede ved Fastsættelsen af denne Linie vare: Torger Torgersen Lierbø, Torjus Andersen Lierbø, Svend Bjørnsen Slettestøl, Osmund Tjerandsen Hustvedt og Lars Larsen Hustvedt.

Skiftelinien mellem Langeland, Matr. N° 90 og Axland lille Matr. N° 91 (Troldebotten) paa østre Side og Vaagen Matr. N° 86, Kvaløen nedre Matr. N° 85, Kvaløen øvre Matr. N° 87 og Langeland Matr. N° 90 (Hellestøl og Myrstøl) paa vestre Side.

Linien begynder i det Skiftemærke, hvor Linien mellem Langeland og Axland lille (Troldebotten) paa den ene Side og Vaage med flere Gaarde paa den anden Side ender, og hvor Skiftet mellem Vaage med flere Gaarde paa den ene Side og Vaagen med flere Gaarde paa den anden Side begynder, - og gaar derfra N. til x hugget i en stor Sten tæt ved "Midtvandets" søndre Side og i Nærheden af flere

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

store Stene omtrent midt i "Njedleurene"??, derfra samme Retning 2 a 3 Meter til Midtvandet, som derpaa danner Grændsen hen til et x, der blev hugget i den sydvestre Side af den store Sten ved Vandets Udløb, og ved hvilket Kors denne Linie ender. Tilstede under Fastsættelsen af denne Linie vare Sjur Larsen lille Axland, Johannes Pedersen Langeland og Johannes Johannesen nedre Kvaløen.

Skiftelinien mellem Langeland Matr. N° 90 og Axland lille Matr. N° 91 (Troldebotten) paa sydøstre Side og Rørtvedt Matr. N° 14 paa nordvestre Side.

Linien begynder i det Kors, hvor sidstbeskrevne Linie ender, og gaar derfra NNO. til x hugget oppe i Toppen af en Bjerghaug paa vestre Side af "Faraskaarene" omtrent OSO. fra en stor Sten, som let sees nedenfra forrige Mærke, derfra NO. til x hugget i Toppen af en Bjergklump oppe paa overste Kant ovenfor "Faraskaar", antagelig omtrent 40 Meter SSV. fra et lidet Kjøen, og derfra samme Retning til Sognegrændsen, hvor Linien ender.

Tilstede ved Fastsættelsen af denne Linie vare Sjur Larsen lille Axland, Johannes Pedersen Langeland, Torjus Torjusen Imsland og Ole Andersen Rørtvedt.

Skiftelinien mellem Rørtvedt Matr. N° 74 paa nordvestre Side og Vaagen Matr. N° 86, Kvaløen nedre Matr. N° 85, Kvaløen øvre Matr. N° 87 og Langeland Matr. N° 90 (Hellestøl og Myrstøl) paa sydøstre Side.

Linien begynder i Korset i den store Sten ved Midtvandets Udløb, hvori Linien mellem Langeland og Axland lille paa den ene Side og Vaagen med flere Gaarde paa den anden Side ender, og hvori derhos sidstbeskrevne Skifte (Rørtvedt - Troldebotten) begynder, og dannes nedefter af Vadsdraget (Elven og Damsvandet) hen til Lundsbækkens Udløb i Elven, hvor x blev hugget i den øvre Ende af en meget stor Sten ligeoverfor det Punct, hvor Bækken træffer Elven, fra hvilket Kors Linien dannes af Lundsbækken opefter til øverste Kant af den første Fos nedenfra, hvor x huggedes i Bjerget omtrent midt i Fossen, der her dannes af et noget høit og bredt Skraabjerg; herfra gaar Linien NV. til V. opefter Bakken til x hugget i en stor Sten oppe paa Fladen omtrent 20 Meter fra øverste Kant af Bakken, derfra NV. til N. til x hugget i en stor Sten lige i nederste Kant af "Levarshilderveien", hvor ogsaa Varde reistes, og hvor denne Linie ender. Tilstede ved Fastsættelsen af Linien vare Jens Halvorsen Kvaløen, Johannes Johannesen Vaagen, Torjus Torjusen Imsland og Ole Andersen Rørtvedt.

Skiftelinien mellom Rørtvedt Matr. N° 74 paa den nordostre Side og Bratland Matr. N° 79 og Birketvedt Matr. N° 80 paa sydvestre Side.

Linien begynner i det Kors ved Levarshilderveien, hvor Linien mellom Rørtvedt paa den ene Side og Vaagen med flere Gaarde paa den anden Side ender, og gaar derfra NV. til x hugget i en stor Sten paa "Basafjeldet", derfra NV. lidt N. til x hugget i en flad Sten paa Rinden mellom "Horgedalene", og endelig derfra samme Retning til det i Sognegrænsen beskrevne Kors i "Horgenuten", hvor Linien ender. Tilstede ved dens Fastsættelse vare Tørjus Tørjusen Imsland, Ole Andersen Rørtvedt og fra Bratland Hans Johannesen og Halvor Halvorsen.

Skiftelinjen mellom Vaagen Matr. N° 86, Kvaløen nedre Matr. N° 85, Kvaløen øvre Matr. N° 87 og Langeland Matr. N° 90 (Hellestøl og Myrstøl) paa sydostre Side og Bratland Matr. N° 79 og Birketvedt Matr. N° 80 paa nordvestre Side.

Linjen begynner i det Kors ved Levarshilderveien, hvor Linjen mellom Vaagen m. fl. Gaarde paa den ene Side og Rørtvedt paa den anden Side ender og hvor Linjen Rørtvedt paa den ene Side og Bratland og Birketvedt paa den anden Side begynner, - og gaar derfra SV. til V. til x hugget i et lavt mod Sydost vendende Skraabjerg lige ved nederste Kant af "Levarshilderveien", hvor Varde reistes, derfra SV. lidt S. til x hugget oppe paa fladt Bjerg paa "Levarshilderleitet", hvor Varde reistes, derfra VSV. til x hugget i fladt Bjerg ligeledes ved "Levarshilderveien", hvor Varde reistes, derfra SV. til V. til x hugget i øverste Kant af et lavt Bjerg omkring 70 Meter ONO. fra "Rosenkjøn" op fra Levarshilderens sydostre Side, hvor Varde reistes, derfra S. lidt V. til x hugget oppe paa Bjerget paa nordre Side af "Krogevandet" og samme Retning ca. 20 Meter til Vandet; derfra dannes Linien af Vandet indtil dettes søndre Arm, hvor x blev hugget i lavt Bjerg paa Armens søndre Side, derfra SV. til S. til x hugget i en mindre Sten ved "Lamkjønnens" østre Ende lige i Vandkanten, følger saa denne Kjøn til x hugget i den nærmeste store Sten i Kjønnens vestre Ende, derfra V. til S. 1/2 S. til x hugget i den øverste Sten i øverste Ende af østre "Budalen", gaar derfra VSV. over Myren til x hugget i en jordfast Sten ved Myrens (Budalsmyrens) nedre Ende og lige ved Bækken, og endelig efter Bækken i "Skaralijuet" til frem paa skarpeste Braatlaget, hvor Linien ender.

Skiftelinien mellom Vaagen Matr. N° 86, Kvaløen nedre Matr. N° 85, Kvaløen øvre Matr. N° 87 og Langeland Matr. N° 90 (Hellestøl og Myrstøl) paa østre Side og Birketvedts Buhage Matr. N° 80 paa vestre Side.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Linien begynner, hvor sidstbeskrevne Linie ender, og følger derfra Bækken i "Skaralijuet" (dens østre Arm) hen til en stor Sten paa Bekkens Østside, i Toppen af hvilken Sten blev hugget x ca. 5 Meter fra Bækken, derfra SSV. til x hugget i en jordfast Sten oppe paa Rinden omtrent 70 Meter fra Elven og endelig samme Retning til det Kors ved Elven, hvor Linien mellem Myrstøl og Hellestøl paa den ene Side og Lierbø og Slettestøl paa den anden Side ender, og hvor Linien mellem sidstnævnte Gaarde og Hustvedts med flere Gaardes Buhager begynner, og i hvilket Kors nu ogsaa denne Linie ender.

Tilstede under Fastsættelsen af Linien vare Torjus Torjusen Birketvedt, Johannes Johannesen nedre Kvaløen og Johannes Pedersen Langeland, og under Fastsættelsen af næstsidste Linie Jens Halvorsen Kvaløen, Johannes Johannesen Vaagen, Halvor Halvorsen Bratland og Hans Jacobsen Bratland.

Skiftelinien mellem Bratland Matr. N° 79 og Birketvedt Matr. N° 80 paa den sydøstre Side og Haugland øvre Matr. N° 77 paa den nordvestre Side.

Parterne enedes om en tidligere opgaaen Linie, der her beskrives som tagende sin Begyndelse i fladt Bjerg ved Grændsen af Nedremarken (Buhagen), hvor huggedes x i Skarets ("Breiskars") Aabning, derfra N. lidt Ø. til x hugget i fladt Bjerg, hvor Varde reistes, derfra NNO. til x hugget i et Bjerghjørne i nedre Kant af "Anmærkeskaaren", hvor Varde reistes, derfra NO. til x hugget i en stor Sten midt i "Anmærkeskaaren" og derfra ONO. til Korset i "Horgenuten" i Sognegrændsen, hvor Linien ender. Tilstede vare Halvor Halvorsen Bratland, Hans Jacobsen Bratland og Bjørn Markusen Haugland øvre.

Skiftelinien mellem Haugland øvre Matr. N° 77 paa den østre Side og Ihlstvedt Matr. N° 76 paa vestre Side.

Linien begynner i Sognegrændsen i Korset i det store Fjeld ved "Dyreaaen", følger derefter selvgjerdende Bjergdrag i sydlig Hovedretning til x hugget i det bratte Bjerg i Nærheden af - 8 Meter fra - flere store Klippeblokke, derfra SV. til x hugget i fladt Bjerg ovenfor "Rundekjønnen", hvor ogsaa Varde reistes, derfra samme Retning til x hugget i overste Kant af "Jonsurdalen" paa dens østre Side og i øverste Ende af det selvgjerdende Bjergdrag, følger saa dette til x hugget omtrent midt i Dalen, hvor Bjergvæggen er steil og hvorfra Linien følger Uren tvertover til Bækken ("Liaskarsbækken"), der derefter danner Grændsen, saalænge Fjeldet varer. Tilstede ved Fastsættelsen af Linien vare Bjørn Markusen Haugland øvre og Torbjørn Johannesen Ihlstvedt. Det bemærkes, at Retningerne for de 2 sidste Liniers Vedkommende ere angivne uden Kompas.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Skiftelinien mellom Bratland Matr. N° 79 og Birketvedt Matr. N° 80, disse Gaardes Fjeld paa den nordostre Side og disse Gaardes Bughager paa modsatte Side begynner i det Kors i fladt Bjerg i nederste Ende af "Breiaskaret", hvor Linien mellem Bratland og Birketvedt paa den ene Side og Haugland øvre paa den anden Side ligeledes begynner, - og gaar derfra omtrent OSO. efter det mest selvgjerdende Bjerglag i "Brattestegheio", "Ørnenuten" og Børafjeldet til x hugget i nederste Ende af en mod sydsydvest vendende Bjergryg, "Kvanbjergt"?? kaldet, derfra SSV. lidt V. til x hugget i søndre Kant af "Saldvaldstenen", derfra SSO. til x hugget i lavt Bjerg i nordre ende af "Ramskarsfjeldet" og følger saa dette efter dets mest selvgjerdende Bjerglag i sydsydostlig Hovedretning hen til Endepunctet for Linien mellem Vaagen med flere Gaarde paa den ene Side og Bratland og Birketvedt paa den anden Side, i hvilket Punct nu ogsaa denne Linie ender. Tilstede ved Fastsættelsen af Linien vare Tørjus Tørjusen Birketvedt og Halvor Halvorsen Bratland.

Skiftelinien mellem Fjeldet Tjort kaldet og de nedenfor liggende Buhager begynner i Skiftet mellem Gaardene Ihlstvedt og lille Rødne, hvilke Gaarde angave, at der er Skifte sat mellem dem lige fra Sognegrænsen mod Vigedal og ned til Indmarken, - i det Skiftemærke, der er anbragt oppe paa en Bjerghaug ovenom "Palleveien", hvilket Skiftemærke nu blev opfrisket og formet til et Kors, og gaar derfra SSV. til x hugget i en Bjergvæg og under en liden Skuffe i den, og hvilken Bjergvæg er beliggende under Buveien, derfra S. til x hugget i Bjergvæggen ved "Snytups", derfra omtrent SSV. til x hugget i en høi Bjergvæg, derfra SV. til S. til x hugget i Bjergvæggen henimod indre Ende af "Flaatefjeldet", derfra efter det selvgjerdende Bjerglags forskjellige Bøininger, hvis Hovedretning er omtrent sydsydvestlig, hen til x hugget i Bjergvæggen ved Bjerglagets Ende ved "Gamlestølshaugen", derfra S. til V. til x hugget i nedre Kant af Hjørnet af en meget stor Klippeblok ved "Gamlestølsuren", derfra efter selvgjerdende Bjerglag og Ur omtrent SV. lidt V. til x hugget i en flad, lav Sten ved sydvestre Ende af "Gamlestølsveien", derfra SSV. et kort Stykke til x hugget i lavt Bjerg oppe paa Kanten af et Bjergbraat, derfra VSV. til x hugget i Bjerg oppe paa Braatet ved "Faarekammen", derfra SSV. til V. til x hugget i fladt Bjerg lidt ovenfor Kanten af Braatet i østre Kant af "Hovda", derfra efter øverste Kant af det høie, strax nedenfor liggende Bjergbraats Bøininger til x hugget i Bjerg i vestre Ende af "Hovda" ved "Hovdadalen", videre V. til S. til x hugget i en meget stor Sten mellem "Saebakkene" og "Pudene", og endelig samme Retning til den Grændselinie mellem Røgletvedt og Birkeland, der er beskrevet i Udskiftningsforretningen over Gaarden Birkeland, thinglæst 19de April 1880. Tilstede ved Fastsættelsen af Linien vare: Knud Sigvesen nedre Haugland, Peder Torgersen

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

dito, Torjus Torjusen Imsland, Ole Andersen Rørtvedt, Aadne Sigvesen lille Rødne, Torbjørn Johannesen Ihlstvedt og Endre Endresen Rugletvedt.

Forandring af Præstegjeldsgrænsen Skonevik – Ullensvang

De Forandringer ved den i 1877 opgaaede og beskrevne Præstegjeldsgrændse mellem Ullensvang og Skonevik, der bleve foretagne i Henhold til den under 15de August 1883 afsagt Kjendelse i Tvistighederne mellem Gaardene Bergstø og Vasvik ere som følger:

Fra Korset paa Furutindheden hen til hvilket Grænsen fra dens Udgangspunkt bliver uforandret, - gaar Linjen nu NO hen til x hugget i lavt Bjerg længere op paa Furutindheden, V. lidt S og antagelig omtrent 70 a 80 Meter fra høieste Punkt paa «Æggebarm», hvor ifølge Linjebeskrivelsen af 1877 Kors blev anbragt men som nu blev udhugget, og OSO op fra et lidet Vand nede i Kvælvingen og antagelig 60 a 80 Meter fra samme, - videre derfra N lidt O hen til x hugget i Bjerg paa Toppen af det høie Fjeld SV op fra «Krogskarkjønnen» og nogle og tyve Meter Syd op fra en Vandpyt, derfra samme Retning hen til x hugget oppe paa en stor Sten paa Høiden Sydvest op fra nedre Krogskarvandet, derfra NV ½ N hen til x hugget i en noget stor Sten ved nordostre Side af Svartevandets eller øvre Krogskarvandets Udløb, derfra efter Vandet hen til dets nordre Ende, hvor x blev hugget i en stor Sten lige ved Vandkanten, derfra NO lidt O hen til x hugget i den mod Sydost vendende Bjergvæg, antagelig omtrent 70 Meter fra sidste Kors, derfra samme Retning til x hugget i en Bjerghaug paa Krogskarfjeldet imellem to Vandpytter og endelig derfra N til det ifølge Linjebeskrivelsen i 1877 anbragte Kors paa «Krogskarsfjeldet», fra hvilket Skiftemærke Præstegjeldsgrænsen fremdeles forbliver uforandret saaledes som den i Beskrivelsen af 1877 er bestemt lige op til dens Endepunkt ved «Følgefonden».

Foruden som allerede nævnt Korset paa Æggebarm bleve i Medfør af ovenbeskrevne Linjeforandringer følgende ældre Skiftemærker efter Beskrivelsen i 1877 udhuggede: 1) det Kors der er anbragt i Bjerg paa et Næs i Krogskarkjønnen, 2) Korset «i en stor Sten ved samme Kjøns nordre Ende» og 3) det Kors der er anbragt «i Bjerg paa Krogskarnuten». De ved de udhugne Skiftemærker reiste Varder bleve ligeldes nedrevne. Den Vejservitut, der samtidig med Linjebeskrivelsen af 1877 blev tillagt Gaarden Vasvik inde paa Gaarden Bergstøs Grund, blev nu hævet som overflødig, idet denne Grund nu er tillagt Vasvik.

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Commissionens Medlem Sjo bemærkede, at han ikke kunde være enig med Pluraliteten, hvad denne Linie angaar, idet han vilde, at Linien fra det beskrevne Kors i Stenen Sydvest for Krogevandet skulde lagt noget mod Nordost saaledes at der af de gode Græsbakker, der ligge i mellem Svartevandet og den kasserede Linie, skulde været lagte med en Del til hver af de interesserede Gaarde og ikke som nu helt til Vasvik, og at Linien herfra istedetfor som nu at danne en skarp Vinkel mod Øst skulde fortsat i nordlig Retning til den havde faldt sammen med den ældre Skiftelinie og derfra videre efter denne. Paa denne Maade vilde man ikke alene have opnaaet en bedre Fordeling af de bedre og slettere Beitestrækninger paa Strøget, men tillige en meget regelmessigere Skiftelinie.

Stiftsgrænsen mellem Aalunds Sogn og Fjælbergs Præstegjeld paa den ene Side og Sandeid Sogn og Vigedals Sogn af Vigedals Præstegjeld og Vads Sogn af Skjolds Præstegjeld paa den anden Side.

Linien gaar fra øverste Kors i Udskiftningsforretningen mellem Stensland og Myrebø V. til N. $\frac{1}{2}$ N. til x hugget i Bjerg lidt nedenfor Høiden af Fjeldet og omtrent 25 Meter Nordost fra «Nonsstenen», derfra NV. til V. til x hugget øverst oppe paa Toppen af «Ravnefjeldet», hvor Varde reistes, gaar derfra V. til N. tvertover Dalen til x hugget i søndre Kant af nederste selvgjerdende Bjerglag af Graahorgen, hvor Varde reistes, derfra efter dette selvgjerdende Bjerglag, der gaar i nordvestlig Retning, hen til x hugget i Enden af Væggen ved et lidet græsbevokset Skar, hvor igjennem en liden Bæk, derfra SV. $\frac{1}{2}$ S. til x hugget i et Bjergnæs tæt ovenfor en stor Klippeblok, derfra VNV. til x hugget ligeledes i et Bjergnæs ca. 80 Meter fra foregaaende Kors, derfra omtrent VNV. langs det selvgjerdende Bjerglag hen til x hugget i Bjerglaget tæt ved dets Ende ved Knebet paa «Nibedalen», derfra V. til N. til x hugget i en Bjergvæg omtrent 30 Meter ned fra, NV. til N. fra en stor Sten paa Haugen og omtrent midt op fra «Gjerdevigskjønnet», derfra omtrent V. til S. til x hugget i Bjergfladen oppe paa det høie Braat og SSV. fra Gjerdekjønnetts sydvestre Ende, derfra omtrent SV. til S. til x hugget paa Ryggen af en stor Sten oppe paa Kanten af Braatet, derfra V. $\frac{1}{2}$ S. til x hugget i «Sjonhammersnibben», hvor Varde reistes. Tilstede ved Fastsættelsen af denne Del af Linien vare:
Fra Stavanger Amt: Fra Sandeid: Lars Kristensen Stensland, Niels Jørgensen Stensland, Holger Aslaksen Stensland, Tomas Tomassen Stensland, og Halle Sørensen Stensland, og fra Søndre Bergenhus Amt (Aalund): Johannes Bergesen Stuma, Peder Pedersen Stuma, Paul Johannesen Heggebø, Johannes Johannesen Heggebø, Johannes Olsen Gjerdevik, Sjur Olsen Gjerdevik og Ole Larsen Gjerdevik d.y.

Fra sidstbeskrevne Kors gaar Stiftsgrændsen V. til N. lidt N. til x hugget i en flad jordfast Sten i «Gjeaasen», derfra omtrent NV. til V. til x hugget i en større, lavtliggende jordfast Sten NO. fra store «Blokkedalen» oppe paa Braatet, derfra V. til N. til Toppen af «Blindingsnuten» til det Kors, som ifølge Udskiftningsforretning mellem Frønsdal og Urdal, thinglæst, i Ryfylke 13de September 1860 og i Søndhordland 12te September 1865, er beskrevet saaledes: «Derfra i Øst Nordost til Bergtoppen i Blindingsnuten, i hvilken Bergtop blev hugget x (Kors)», hvorefter Stiftsgrændsen videre følger den i den nævnte Forretning beskrevne Linie indtil Fjeldmarken ender, og hvor Stiftsgrændsen nu ender. Denne Forretning fremlagdes (og skal sendes tilbage til Anders Stensen Urdal i Vads).

Tilstede ved Fastsættelsen af sidste Del af Linien vare: Fra Stavanger Amt: Fra Vads: Anders Stensen Urdal og Paul Kristensen Urdal; fra Søndre Bergenhus Amt (Aalund): Sigve Osmundsen Espeland, Berge Larsen Espeland, Sjur Johannesen Vaagen, John Haraldsen Vaagen, Ole Tørrisen Vaagen, Ole Olsen Vaagen og Jacob Tørkelsen Vaagen.

Præstegjeldsgrændsen mellem Vigedals og Sandeids Sogne af Vigedals Præstegjeld og Vads Sogn av Skjolds Præstegjeld:

Fra øverste Mærke i Forretningen mellem Søndena og Urdal gaar Linien S. til V. til x hugget oppe paa Høiden af Bjergbraatet, hvor Varde reistes, derfra omtrent 190 Meter til x hugget i lavt, fladt Bjerg, hvor Varde reistes, derfra SO. til S. 1/2 S. til x hugget i den sydvestre Ende i den nordligste store Sten i "Troidenuten", derfra SSV. lidt V. til x hugget oppe paa Bjergrustet vel 100 Meter fra Masavandets nordlige Side, hvor Varde reistes, derfra S. 1/2 V. til x hugget Vest oppe fra Masavandets sydvestre Bugt og strax Nord fra et lidet Kjøen, hvor Varde reistes. Af de Tilstedeværende forlod nu Anders Stensen Urdal, Paul Kristensen Urdal, Lambrikt Johannesen Urdal, Anders Andersen Svantesvold, Gunder Madsen Svantesvold, Ole Jørgensen Lande og Peder Jørgensen Lande Stedet.

Fra sidste beskrevne Mærke gaar Linien SSO. til x hugget oppe paa et Bjerghjørne i nordre Ende af "Duldarebraatet". Tilstede nu Søren Hallesen Blekre og Peder Larsen Blekre fra Vads, og Ole Johnsen Helland, Ambjørn Osmundsen Lerdal, Gunder Søndena, Hugne Nielsen Humletvedt og Sjur Olsen Humletvedt fra Sandeid i Vigedal.

Fra sidstbeskrevne Skiftmærke gaar Linien SV. til S. 1/2 S. til x hugget i et mod Øst vendende Skraabjerg ved øvre "Duldarevandets" søndre Ende, derfra SV. til V. lidt V. til x hugget i fladt Bjerg

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

omtrent 10 Meter fra midtre "Duldarevandets" nordre Ende, derfra samme Retning til Vandet, hvorfra Vandet danner Grændsen til dettes Udløb, derfra SV. 1/2 V. til x hugget oppe paa Braatet SO. op fra nedre "Duldarsvand", derfra langs det selvgjerdende Bjerglag til x hugget i dettes søndre Hjørne, derfra SV. 1/2 V. over en liden Fordybning ca. 80 Meter til x hugget i Bjerg, derfra S. til V. til x hugget oppe paa en steil Fjeldhammer, derfra SSO. langs det selvgjærdende Bjerglag til x hugget oppe paa Braatet, derfra S. til V. til x hugget i Bjerget paa søndre Side af "Maraskaret", og gaar derfra ned Skaret langs det selvgjerdende Fjeld først i vestlig Retning og senere mere sydlig indtil omtrent 80 Meter fra Elven, hvorfra Braatet bøier i omtrent sydlig Retning til "Haafjeldsnaavo", hvor der huggedes x omtrent 1 Meter fra Jorden lige ved Skruburens Begyndelse, derfra S. 1/2 Ø. til x hugget i fladt Bjerg oppe paa "Lindeskaarene" paa nordre Side af Elven, "Døildenev", hvor Linien ender, idet Buhagen her begynder.

Tilstede: Fra Vads: Lars Sjursen Gjerde, Ole Larsen Gjerde og Mikkel Pedersen Gjerde; fra Vigedal: Anders Osmunden Ihle, Johannes Osmundsen Ihle, Osmund Nielsen Ihle, Rasmus Rasmusen Viland, Johannes Johannesen Viland, Tomas Tomasen Aarak, Gudmund Rasmundsen dito, Anders Olsen Vestbø, Niels Stensen Vestbø, Jørgen Jørgensen Skeie, Jacob Hansen Skeie, Tjeran Tjeransen Skeie, Anders Andekjøn og Ole Johnsen Helland.

NB. De satte Skiftelinier i Imsland Sogn have ingen Indflydelse paa de ældre Skovforholde mellem Gaardene, saafremt ikke Fællesskab i Skov have fundet Sted.

Det bemærkes, at endel af Linjerne bleve beskrevne paa Skoneviksøen, hvor Kommissionen opløstes for iaar den 10de September.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1884 den 3^{die} Marts var Commissionen samlet paa Opsal i Vigedal til Fordeling af Brugsrettighederne, der under 1ste Dennes ere tilkjendte en Del Gaarde i Imsland.

Derefter foretoges saadan Fordeling:

1. Imslands Brugsret bliver at udøve paa følgende Strækninger saledes:

Af Gjeldkreaturerne placeres 3 - tre - Stykker i Hellestøls og Myrstøls Beite, tilhørende Gaardene Vaagen, Kvaløen nedre, Kvaløen øvre og Langeland, og Resten i Gaarden Rørtvedts Beite

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

(Levarstøl). Af Imslands Smaler placeres 20 - tyve - i det Beite, der er tillagt Vaage og Rønnevig med fl. Gaarde, og Resten i Rørtvedts Beite (Levarstøl).

2. Ildstvedts og Rødnes Beiteret, for hver Gaard 3 - tre - Gjeldkreaturer, bliver at udøve i den Del af Troldebotten, der er tillagt Gaardene Langeland og Axland lille.

3. Birkelands Beiteret for 5 - fem - Gjeldkreaturer bliver at udøve i Hellestøls og Myrstøls Beite.

4. Aasbø's Beiteret for 2 - to - Heste bliver ligeledes at udøve i Hellestøls og Myrstøls Beite, og samme Gaarde Beiteret for Smaler med Halvdelen i den Del af Troldebotten, der er tillagt Gaardene Langeland og Axland lille, og med den anden Halvdel i Bratlands og Birketvedts Beite.

Naar Imsland og Birkeland drive sine Gjeldkreaturer til Hellestøl og Myrstøls Beite om Vaaren eller Sommeren, nemlig naar de jager den tilfjelds, maa Kreaturerne ikke slippes eller overlades til sig selv, førend de ere komne forbi "Damskar". Samme Bestemmelse gjælder ogsaa for Imslands Vedkommende paa Levarstøl, idet Kreaturerne ikke maa slippes eller overlades til sig selv før indenfor Damskar og paa nordre Side af Elven.

Grundet paa Kan og Brugsforholde bestemte Commissionen efter Parternes Begjær, at Forholdet mellem Gaardene Birketvedt og Bratland skal saavel under den fælles Brug af Beitet som ved en eventuel Udskiftning af det være saadant, at Birketvedt ejer 1/3 - en Tredjedel og Bratland 2/3 to Tredjedele. Retten hævet.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1884 den 9de December var Commissionen samlet i Landhandler Ulvenæs's Hus ved Ølensøen i Fjælberg. Hvor da i Tvisten mellem Sandeids og Vigedals Sogne afsagdes saadan

Kjendelse:

Under Fastsættelsen af Sognegrænsen mellem Sandeids Sogn og Vigedals Sogn i Fjeldet vestenfor Postveien mellem Ølen og Sandeid opstod der mellem begge Sognes Opsiddere Uenighed om hvor denne Linie skulde gaa. Efterat Commissionen, ledsaget af Parter og Vidner i Høst den 3^{die} September havde befaret Aastedet nedlagde Vigedal Sogns Opsiddere Paastand om, at Linien skulde drages fra det Kors i Præstegjældsgrænsen mellem Skjold og Vigedal, der er betegnet saaledes: "Kors hugget oppe paa et Bjerghjørne i nordre Ende af Duldarebraatet", - og hen til Djupaskar, videre efter

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

Kringleheibraatet, derfra til Græsdalsnibben, videre langsmed Braatet under Øgtarenuten eller ovenfor Veien, derfra paa østre Side af Vestbøs Torvhus paa vestre Side af Vestbøs gamle Støl, derfra i Dyrekjønnen og endelig derfra nedover efter Rinden paa østre Side af Ekornedalen til Beltestenen ved Søen.

Sandeids Sogns Opsiddere paastode, at Linien skal begynde i Præstegjældsgrænsen i nordre ende af øvre Duldarevandet og gaa derfra til en omtrent Sydost vendende liden Bjergvæg paa Bornuten, af Vigedals Sogn kaldet Masareheikanten, derfra til en stor Sten paa Vakendalsrindo, derfra til en liden Haug i Smalakrøerne, af Vigedal kaldet Kjeadokkene, derfra til Aarakebækken til det Punct i den, hvor den skjærer af nedre Juvei, derfra til Graabjergsnuten, derfra til en stor Sten paa Tolægderne, af Vestbø kaldet Skifterinden, og endelig derfra lige nedover til Svartebjergledet ved Søen.

2^{det} Vidne har forklaret, at han har hørt som et Sagn, at Vigedal skulde eie nedenfor Søen ved Beltestenen og op til Dyrekjønnen. 3^{die} Vidne har forklaret, at hun har hørt det Samme og at Linien skulde gaa efter Midten af Ekornedalen. 4de Vidne ligesaa. 5te Vidne, en tidligere Eierske af Aarakebø, har forklaret, at Grænsen nede ved Søen begynder ved Beltestenen og gaar op igjennem Ekornedalen til vestre Kant af Dyrekjøn. Hun har ligeledes forklaret, at Vestbøs Husmænd mod Betaling fik Lov at tage Tarre og Strandrag nede ved Søen vestenfor denne Linie samt at hun pleiede at have Hestene paa Stykket mellem Svartebjergledet og Beltestenen. 6te Vidne har forklaret sig ligedan og begge Vidner har forklaret, at de har hørt denne Linie opgivet som Grændselinie af sine Forfædre. 7de Vidne har forklaret, at han har hørt Linien skulde gaa fra Beltestenen til dyrekjønnen. 8de Vidne har forklaret, at hun hørte Grænsen opgivet for Aarakebø fra Beltestenen og opefter det Dybeste af Ekornedalen. 9de Vidne har forklaret det Samme, og har hun, der er Husmandskone under Vestbø ligesom tidligere ogsaa hendes Mand i Alt i 18 Aar til Aarakebø betalt for Ret til at tage Strandrag og Tarre paa Stranden mellem Beltestenen og Svartebjergledet. Ligeledes at deres Formand Ole Ilnæs betalte for denne Ret i 4 Aar tidligere. Vidnet veed, at 5te Vidne havde sine Heste paa den omfoklarede Strækning. Ligeledes kjøbte hun for 1 Aar Veden paa Svartebjergstranden. Hun har ligeledes forklaret, at hendes Mand gjærdede ind Stykket mellem Svartebjergledet og Beltestenen ifølge 5te Vidnes, altsaa Aaraks, Tilladelse; men da han flyttede Gjærdet længere op og Øst blev der gjort Indsigelse fra Sandeids Opsiddere.

Retten anser det ved disse Vidner godtgjort, at Grænsen maa gaa fra Beltestenen ved Søen og opefter til Ekornedalens Begyndelse, idet de fra Sandeid førte Vidners Prov ikke rokker de oven

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

citerede stærke Vidneforklaringer herom ihvorvel disse vise, at Kreaturerne paa denne Strækning af og til have gaaet omhverandre, Noget, der altid vil ske i Udmark, hvor der ikke findes Gjærde eller hvor ikke Gjetning finder Sted. Længer oppe kan ikke Retten finde, at Nogen af Parterne har ført Bevis for nogen anerkjendt eller respecteret Linie. De afhørte Vidner, de ovenfor citerede for Vigedals Sogns Vedkommende og de af Sandeid førte Vidner paa den anden Side vise, at begge Sognes Kreaturer have beitet omhverandre paa Strækningen uden Indsigelse som om det var Fællesskab. Retten kommer derfor til det Resultat, at den omhandlede Strækning ovenfor Ekornedalens nedre Ende maa blive at udskifte som Fællesskab efter Commissionens Skjøn.

Thi kjendes for Ret:

Grændselinien mellem Sandeids og Vigedals Sogne tager sin Begyndelse i Beltestenen ved Søen og gaar derfra til Ekornedalens Begyndelse. Den omtvistede Strækning ovenfor bliver at anse som Fællesskab og som saadant at udskifte.

Nils Hesbø. O. Nielsen. N. Sjo. S. Øvrevig. N. Sundnæs.

Kjendelse

i Tvisten mellem Madsgaard og de tilstødende Gaarde i Etne i Anledning Gaarden Madsgaards Paastand om Ret i Fjeldet.

Aar 1885 den 5te September var Commissionen samlet i Landhandler H. Helgesens Hus i Skonevig, hvor da afsagdes i denne Tvist enstemmig saadan

Kjendelse:

Gaarden Madsgaards Opsiddere har nedlagt Paastand om at tilkjendes Brugsret i Fjeldet for sine Kreaturer, saavel Faar, Heste som Storfæ, baade Kjør og Gjeldkreaturer. - De tilstødende anerkjendte Eiere i Fjeldet har protesteret herimod og paastaaet, at denne Madsgaards Paastand ikke tages tilfølge. Madsgaards Opsiddere har til Støtte for sin Paastand først fremlagt et Kommissionsforlig af 1855 og senere en Udskrift af Søndhordlands Sorenkriveries Extraretsprotokol angaaende en i 1824 afholdt mindelig Udskiftning; hvorhos de har ladet afhøre flere Vidner til Støtte for sin Paastand. Ogsaa Modparterne har ladet afhøre Vidner. Retten skal først gennemgaa de fra Madsgaards Side fremlagte Documenter. Hvad da angaar det ældste af disse nemlig Udskiftningen af 1824, saa sees denne at være en saakaldt mindelig Udskiftning paa Gaarden Vaagen - Nabogaarden af Madsgaard - hvor

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

samtligte fremmødende Parter og de alene synes at have underskrevet Forretningen, hvorfor denne, forsaavidt Udskriften angaar, maa antages at være Resultatet af et under en inkammeret Forretning indgaaet Forlig. Retten kan ikke rigtig komme paa det Rene med, om Vaagen og Madsgaard, hvad Udmarken angaar, ved denne Forretning er slaaet sammen, eller Grændse sat dem imellem, og naar Madsgaards Opsiddere har fremlagt denne Forretning til Støtte for sin Paastand, maa de formentlig væsentlig sigte til den under Post 2 nederst paa anden Side og øverst paa tredie indtagne Bestemmelse, idet de derigjennem at Forretningen udelukker Gaarden Vaagen fra Fjeldet, indirekte vil have sluttet, at Gaarden Madsgaard skulde have saadan Ret. Hertil er imidlertid at bemærke, at bemærke, at Forretningen angaar Gaarden Vaagen og ikke Gaarden Madsgaard, hvorfor det vilde være endmere farligt at trække en saadan indirekte Slutning udaf denne Bestemmelse end om Forretningen ogsaa havde angaaet Gaarden Madsgaard. - Saadanne indirekte Slutninger er desuden i sin Almindelighed dristige, idet Udtrykkene i nærværende Tilfælde, om man havde tænkt paa Madsgaard ogsaa kan tænkes fortolket derhen, at da det slet ikke var tale om nogen Ret for Madsgaard behøvede denne Gaard ikke at nævnes. For denne sidste Antagelse taler 9de Vidnes Prov, ihvorvel det er tvivlsomt, om det er til denne Forretning Vidnet i Provet sigter. Som ovennævnt maa det imidlertid, fastholdes, at Forretningen angiver sig som blot at angaa Gaarden Vaagen. Hvad Forliget af 5 Juni 1855 angaar kan det ikke nægtes at samme gjør Spørgsmaalet, om Madsgaard dengang havde nogen Ret i Fjeldet eller ikke, tvivlsomt. Det er nemlig de Bestemmelser i Forliget: "Vi Beboere af Madsgaard forbinder os til aarlig at reise til Fjelds med vore Kreaturer naar det lader sig gjøre, at de der kunde faa deres Underholdning" osv. osv. og umiddelbart efter: "Endvidere forbinder vi Opsiddere paa Madsgaard os til at istandsætte en Vei for Kreaturerne i Udmarken udenfor vore indhegnede Stykker", der gjør dette tvivlsomt. Ordet "til Fjelds", som Retten ofte har stødt paa i gamle Forretninger, behøver ikke at betyde andet end, og betyder ikke efter den Opfatning Retten har faaet i de fleste Tilfælde andet end til Fjeldbeite eller til Sommerbeite ligegyldig hvor eller i hvilket Fjeld. Hvad som her imidlertid leder Tanken hen paa, at Udtrykket skulde betyde i nærmeste Fjeld eller i Fjeld, hvor Gaarden havde Berettigelse, er den følgende Bestemmelse om istandsættelse af Vei for Kreaturerne i Udmarken udenfor de indhegnede Stykker. Det synes imidlertid besynderligt hvis der skulde være tænkt paa Madsgaards Ret i Documentet, at dette da skulde være udtrykt saaledes: "Vi Opsiddere paa Madsgaard forbinder os til at istandsætte en Vei osv. "; thi dette Ord "forbinder" leder ubetinget Tanken bort fra en Ret eller Rettighed for Madsgaard og hen paa Ret for Andre. - Udtrykket "udenfor" synes ogsaa nærmest at tyde imod, at der er tænkt paa nogen Ret for Madsgaard tilfjelds, der da skulde gaaet op igjennem - tilfjelds, hvilket, selv om man ikke gjør store

Fordringer til Udtryksmaaden, vanskeligt kan tænkes udtrykt paa denne Maade. Udtrykket "udenfor" leder derimod Tanken nærmest hen paa længere ude i Modsætning til længere inde, det er ude i Forhold til de andre Gaarde, som nævnes i Forliget og som ligger inde i Etne i Forhold til den ude ved den gamle Hovedvei til Aalund liggende Gaard Madsgaard, ved hvilken Veitomt der sees indhegnede Stykker. Ved denne Antagelse synes det hele Forlig at faa en rimelig Fortolkning derigjennem, at Madsgaard for at faa sit Gjærde staaende for de indhegnede Stykker forbinder sig til at istandsætte en Vei sc. til Hovedveien, for Forligets Modparters Kreaturer, for at disse Gaarde, om de ønsker kan benytte Hovedveien som Drivevei for sine Kreaturer. Det antages derfor, at de irettelagte Documenter ikke hjemler Madsgaard nogen Ret i Fjeldet. I den anstillede Vidneførsel, som nedenfor skal refereres, synes heller ikke at være fremkommet noget, der skulde tyde paa en oprindelig Ret i Fjeldet for Madsgaard, hvad heller ikke Beliggenheden sandsynliggjør, idet Madsgaard helt er afskaaret fra Fjeldet ved andre Gaardes Hjemmeudmarker, ligesom Gaarden saavel som Nabogaardene Vaagen og Osnæs har en - Retten kan ikke afgjøre om fuldt tilstrækkelig - sammenhængende Udmarkstrækning paa den modsatte og fra Fjeldet vendende Side af Postveien og sine Hjemmemarker. - Tilbage staar nu Spørgsmaalet, om Madsgaard kan antages at have hævdet nogen Ret til Fjeldet og da i hvilken Udstrækning. De afhørte Vidner har herom i det væsentligste forklaret: 1ste Vidne har forklaret, at han for 27 Aar siden tjente et Aar hos Elias Madsgaard; dette Aar gik Madsgaards samtlige heste og Storfæ tilfjelds. Kreaturerne gik af sig selv tilfjelds, idet de blev malkede i Hjemmehaven lige ved Veien, Kreaturerne gik saaledes op til Fjelds om Dagen og kom ned eller blev hentede ned om Aftenen; ved "tilfjelds" mener Vidnet saalangt man kan se hjemmefra sc. Rusten indenfor den gamle Osvaagsstøl. Faarene gik hin Sommer i Hjemmehagen. Med Fjeld mener Vidnet hvad der ligger ovenfor Skovgrænsen og udtaler han, at Kreaturerne af og til gik ovenfor Skovgrænsen. Hesten hentede Vidnet længst inde paa Fjeldet rundt om Mostøl og Engelsgjærdstøl. - 2^{det} Vidne tjente for vel 30 Aar siden et Aar paa Madsgaard og forklarer hvad Kjørene angaar, at de gik og malkedes i Buhagen, og at de om Dagen trak opover for det meste i Lien, men ogsaa af og til op paa Fjeldet; dette gjaldt Mælkekreaturerne; hvor Gjældkreaturerne gik, ved ikke Vidnet. -

3^{die} Vidne forklarer, at hun tjente et Aar paa Madsgaard for 37 Aar siden. Hun var da med sin Husbond at jage Gjældkreaturerne 2 - 3 i Tallet indover Fjeldet til Olalibækken; angaaende Melkekjørene forklarer hun sig overensstemmende med første og andet Vidne.

4de Vidne tjente i 6 Aar i Træk paa Madsgaard for 25 Aar siden Om Melkekjørenes Gang forklarer hun sig i det Væsentligste overensstemmende med de foregaaende Vidner. Gjældkreaturerne siger

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no

hun var for det meste tilfjelds i leiet Beite andetsteds; naar de var hjemme fulgte de Malkekjørene. Hesten havde hendes Husbond for det meste hjemme og Faarene gik i Aasen vestenfor Veien. Vidnet tillægger, at i enkelte af de sex Sommere var hendes Husbonds Kjør i Beite i Søvde. -

5te Vidne, en Søster af den ene Opsidder paa Madsgaard og Svigerinde af den anden Opsidder har forklaret, at hun i 3 Aar itræk for nu 20 Aar siden laa paa Engelsgjærdstølen og stølede sin Faders Melkekjør. Hun ved ikke om hendes Fader havde faaet Tilladelse hertil, eller leiet Beite af Nogen.

11te Vidne har forklaret at han for 2 Aar siden saa Opsidder Sjur Madsgaard hente sine Faar fra Staurskar ved Engelsgjærdstølen og saa han samme Sommer en anden Opsidder paa Madsgaard hente Gjældkreature paa samme Sted i Fjeldet. -

12te Vidne har forklaret at hun i de sidste 7 a 8 Aar har ligget som Budeie paa Nystølen (tilhørende Gjærde og Flaaten) og har i enkelte af disse Sommere seet Tjærand Madsgaards Hest ved Nystølen og Sjur Madsgaards Faar ved Paalkjøn (lidt indenfor Engelsgjærdstølen). -

14de Vidne har forklaret at han i 1883 og 84 tjente paa Madsgaard og i denne Tid en Gang hentede sin Husbonds Hest fra Mostølen og en Gang ledede den ind paa Høiderne, saa den tog ind over Fjeldet. Han ledte ogsaa flere Gange efter sin Husbonds Hest paa Fjeldet. Sin Husbond Gjældkreaturer ledede ind paa Staurskar i Nærheden af Olalien. - Dette er de Vidner der er førte fra Madsgaard Side om deres Benyttelse af Fjeldet. Retten finder ikke, at der i disse Vidneprov er ført Bevis for Hævd paa nogensomhelst Benyttelse af Fjeldet. - Hvad specielt Brugen af samme for Malkekjørene angaar synes dermed mere at have været en uhindret Passeren op og ned fra Hjemmehagen og tilfjelds og tilbage end en egentlig Benyttelse af fjeldet. 5te Vidnes Forklaring beviser lidet, da Vidnets Forklaring ikke umuliggjør at Beitet kan være leiet. Vidnet er desuden i nær Familie med to af Madsgaards Opsiddere. Til 11te, 12te og 14de Vidnes Forklaringer antages ikke at kunne tages noget Hensyn da den af disse Vidner omforklarede Brug sees at være forøvet efter nærværende Storskiftes Incamination. For nogen Benyttelse af Fjeldet i Hævds Tid, ialfald Benyttelse i den Forstand, at den kan ansees som Grundlag for Hævd, er der ikke ført Bevis. Paa anden Side synes ogsaa de af Modparten førte Vidners Forklaringer mere og mindre at tyde paa, at Madsgaard ingen Ret skulde have i Fjeldet. Saaledes 6te Vidnes Forklaring om at Ole Madsgaard for ca. 60 Aar siden i flere Aar leiede Beite i Fjeldet hos Vidnets Fader for sine Storfæ, ottende Vidnes Forklaring, at da han var Eier af Gjærde, bad Elias Madsgaard ham om 2 a 3 Sommere at faa ligge paa Furuvastølen med sine Kreaturer og betalte han derfor med Slædematerialier, 9de Vidne, 10de Vidnes og specielt 13de Vidnes Forklaring om at

Opsidder paa Madsgaard ingen Ret havde i Fjeldet. Retten kommer saaledes til det Resultat, at Madsgaards Paastand om Ret i Fjeldet af hvilkensomhelst Art ikke tages tilfølg.

Thi kjendes for Ret:

Den af Gaard Madsgaard nedlagte Paastand om Eiendomsret eller Brugsret i Fjeldet bliver ikke at tage tilfølg. -

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Kjendelser

i Tvisten mellem Gaard Osnæs og de tilstødende Gaarde i Etne i Anledning Gaarden Osnæs's Paastand om Brugsret i Fjeldet.

Aar 1885 den 7 September var Commissionen samlet i H. Helgesens Hus ved Skonevigsøen. Hvordan i denne Tvist enstemmig afsagdes saadan

Kjendelse:

Gaarden Osnæs's Opsiddere har nedlagt Paastand om Brugsret i Fjeldet for Gaardens Osnæs's Heste 3 i Tallet og for Gaardens Gjældkreature 10 i Tallet. De øvrige anerkjendte Eiendomsberettigede i Fjeldet, har paastaaet at Osnæs ingen Ret har i Fjeldet. Af de under Sagen afhørte Vidner har 1ste Vidne væsentlig forklaret, at han for 30 Aar siden tjente 3 Aar itræk hos Opsidder paa Osnæs Lars Helgesen. I disse Aar havde af og til Vidnets Husbond sine Heste i Fjeldet han kan ikke udtale om hvert Aar. Vidnet hørte ingen Indsigelse herimod. Om de andre Opsidderes Heste og om Gjældkreaturene erindrer Vidnet intet. 2^{det} Vidne har forklaret, at han for 37 Aar siden tjente i 4 Aar paa Osnæs, i denne Tid førte han sin Husbonds Hest tvende Gange ind paa Fjeldet, hvor den blev gaaende nogle Uger. Han hørte aldrig nogen Indsigelse og ved ikke om hans Husbond havde Tilladelse af Nogen dertil. Om de øvrige Heste og Gjældkreature paa Gaarden kan Vidnet intet forklare. 3^{die} Vidne har forklaret, at hun for ca. 30 Aar siden flyttede fra Johannes Johnsen Osnæs, hos hvem hun da havde tjent i 13 Aar. Hun ved, at Osnæs's Opsiddere dengang havde sine Heste oppe i Fjeldet uden at hun kan sige hvert Aar. De førte dem paa Fjeldet til Olalien sagde man. Hun kan ikke erindre, at de havde Gjældkreature paa Fjeldet. 4de Vidne har forklaret at hun har boet paa Osnæs i al sin Tid. Hendes Fader havde af og til Hesten op paa Fjeldet derimod ikke hendes Mand eller hun, der boede paa Gaarden i 19 a 20 Aar til for 4 Aar siden, men saa igjen hendes Søn der eiede

Gaarden i 4 Aar og dennes Eftermand Rasmus. Hun kjender ikke til, at Nogen har havt Gjældkreaturerne op, derimod har hun hørt gamle Sagn om, at Osnæs havde Brugsret for Heste og Gjældkreaturer. 7de Vidne forklarer, at han nu for 20 Aar siden var Opsidder paa Osnæs i 3 Aar. Af disse havde han i det ene Aar og han tror ogsaa det andet sine Heste op i det omtvistede Fjeld i en Tid af Sommeren, derimod ikke Gjældkreaturerne, men fortalte Vidnet at man pleiede fra Osnæs at føre sine Heste op i Fjeldet, om man nævnte Gjærlkreaturerne husker han ikke. 6te Vidne har forklaret, at han for 30 Aar siden tjente hos Lars Helgesen Osnæs. Dette Aar havde hans Husbond ingen Kreaturer i Fjeldet, hvad de andre Opsiddere hadde, ved ikke Vidnet. 5te Vidne har forklaret, at han har eiet et Brug i Osnæs i 7 Aar indtil for 8 a 9 Aar siden. Vidnet bekjendt havde Ingen paa Osnæs i de Aar nogensomhelst Slags Kreaturer oppe i Fjeldet. Han hørte Ingen udtale sig om Osnæs havde nogen Ret i Fjeldet eller ikke, og han tror ikke, at Osnæs har nogen Ret, og derfor spurgte han ikke efter.

Efter dette er der ikke ført noget Bevis og ikke engang sandsynliggjort, at Osnæs fra gammel Tid har havt nogen Ret i det omtvistede Fjeld, blot 4de Vidne har forklaret at han havde hørt gamle Sagn, at Osnæs skulde have Brugsret. Osnæs Beliggenhed taler heller ikke for saadan Ret. Det er heller ikke lykkedes Osnæs at have ført Bevis for, at de i Hævds Tid have udøvet Brugsret i Fjeldet. Om at de har udøvet Brugret i Fjeldet for Gjældkreaturer som paastaaet, har de intetsomhelst Bevis ført. Hvad Gaardens Heste angar har de vel ført Bevis for at de af og til i Aarenes Løb har havt disse op i Fjeldet, men de kan ikke antages at have godtgjort, at have ført Bevis for at have udøvet en saadan Beitning, at de derved har fanget Hævd. Benyttelsen maa antages at være afbrudt, idet de førte Vidner ikke har kunnet forklare sig om sammenhængende Brug, hvorimod specielt 4de 5 og 6 Vidnes Forklaring gaar ud paa at Brugen har lidt af kortere eller længere Afbrydelser. Retten kommer saaldedes til det Resultat, at den af Gaarden Osnæs paastaaede Brugsret i Fjeldet ikke kan tages tilfølg.

Thi kjendes for Ret

Den af Gaarden Osnæs nedlagte Paastand om Brugsret i Fjeldet for Gaarden Osnæs Heste og Gjældkreaturer, taget ikke tilfølg.

Niels Hesbø. O. Nielsen. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Aar 1886 den 7de August var Kommissionen samlet i Vraal Amundsens Hus paa Øverland i Saude. Nielsen var hjemreist formedelst Sygdom.

Hvorda. Vraal Amundsen Øverland fordrede Skifte i Fjeldet mellem Øverland og Launing. Paul Jakobsen Launing mødte og forklarede, at denne Grændse tidligere er afgjort og fremlagde Udskrift af Saude Forligelsesprotokol forsaaviddt angaar Forlig i denne Anledning af 4 Juni 1867 med og dertil sluttende Voldgiftsforretning af 8 Juli 1867 thingl dat 14 og 16 September 1867, hvilken sidste han paastod gyldig, hvormed Grændsen da som oven anført er bestemt.

Vraal Amundsen fordrede Skifte, idet han bestred denne Forretnings Gyldighed, da Askild Kjerringtvedt var uenig med de to øvrige Mænd.

Begge Parter vare derhos enige om, at Øverlands daværende Eier Amund Nielsen havde forlangt Overskjøn, men forlangt dette efter 3 Ugers Forløb fra Voldgiftsforretningen. Eragtet: Sagen optages til Paakjendelse. Retten hævet.

Niels Hesbø. N. Sundnæs. N. Sjo. S. Øvrevig.

Fra s. 15. (Mellom folio 13b og 14a)

Hr. Sorenskriveren i Ryfylke

Stavanger

Med henvisning til muntlig Conference med hr. Sorenskriverkontorist Erik Tvedten er jeg herved saa fri at anmode om en avskrift av Storskiftekommisionens (Etnekommissionen) protokol av ca. 1879, for den Fjellstrækning vedkommende der grænser til undertegnedes eiendom i Vikedal. Nærmere betegnet er dette: Amtsgrænsen mot Etne mellem Lysevandet og Hauganutene, Sognegrænsen mot Sandeid mellem Hauganutene og Markavatne. Samt om muligt skiftelinien i fjellet mellem Gaardene Hundseid - 1 grdnr. og br.nr. Førland - 2 br.nr. og Eikeland som paa den tid antagelig havde 3 br.nr.

Den største interesse knytter sig til linien mellem gaarden Eikeland paa den ene side og Førland paa den anden. Samt linierne mellem de 2 Frølandsbruk indbyrdes og grænsen mod Hundseid nemlig de paa vedlakte kartskiss røde linier. Ærbødigst

Førland i Vikedal 22/12 1920

Otto Reimers.

Rett avskrift, seksjon for skriftforvaltning 10.10.2023

Yngve Nedrebø

Seksjon for	Postadresse	Tlf.: +47480 55 666	Organisasjonsnr.
Skriftforvaltning	Årstadveien 22		961 181 399
	5009 BERGEN	E-post: postmottak@arkivverket.no	http://www.arkivverket.no